

*La mulți ani cu sănătate,
Să vă dea viața tot ce doriți,
Zile senine și fericire
La mulți ani să trăiți!*

Biblioteca Jud. Huned. No.
SALA DE LECTURA

COLIND DE OM BUN

*Colindele române sînt sulețele noastre,
Ca pe o taină mare noi le-am purtat la sîn,
Și-acum că le dați iarăși copiilor și țării,
Primiți recunoștința poporului român*

*Cu greu recucerirăm identitatea noastră
Pe care-au vrut s-o strice depanatori ad-hoc
Și doina și balada și, lată, și colindul,
Cîrmaci ai țării noastre, le-ați pus încet la loc*

*Nici nu putea fi altfel, ați fost făcut de ele,
Le știți ca nimeni altul; și-un bărbătesc nesaț
Incendiază ochii ființei dumneavoastră
În clipa cînd o doină bătrînă murmurăți*

*Așa se și cuvine să fiți, erou al țării,
Să dați acestei patrii întregul ei trecut,
Ca ea fără complexe, clădindu-și viitorul
De-a pururi să nu uite tot drumul străbătut*

*Roboți eram pe lume de nu-ndrăzneau o doină
Și fără de balade ne-am fi simțit orianți
Acum ne dați colindul, ultima parte-a zestrei
Pe care-o ținem tainic în noi de mii de ani*

*Din mîndrul Maramureș, Ardeal și Bucovina
În Dobrogea de aur și-n tainicul Bihor
Moldova Luchiană, Muntenia Bălcescă
Oltenia, Banatul, colindă tricolor*

*Așa cum dumneavoastră ați scos din închisoare
Un Trei culori pe care-l avem acum ca imn,
Colindele trezite din lunga lor tăcere
Sînt chiar suflarea țării rostită unanim*

*Ni-l drag de țara noastră, ni-l drag de cei ce-s oameni
Și ce cîntăm noi astăzi cîntau străvechii dacl,
Colindul e-o dovadă a veșniciei noastre,
Vă mulțumim de asta, cinstiții cîrmaci*

*Dar, lată, vine anul cel nou și-l sărbătoare
Și-n sate regăsiți de foștii lor copii,
Colindele române se întremează iarăși
Și-un clopoțel de pace începe-a clincheti*

*Vă mulțumim de toate tovarăș, om și irate
Cîrmaci, poet, părinte; și — ca-ntr-un rit străbun —
Fiți gospodarul care primește cu un zîmbet
De la tereastră țării colindul de om bun.*

ADRIAN PĂUNESCU ■



Republica, la întîlnirea dintre ani

Decembrie — anotimp de sinteză și de bilanț. Decembrie — sărbătoare. Vom celebra, peste cîteva zile, Republica, ziua încoronării poporului suveran, zi trecută cu roșu în calendarul acestui neam. Vom celebra, peste cîteva zile, 34 de ani de cînd, scuturînd anacronice lanțuri sugrumătoare de istorie și de ființă, încununînd epopeea Eliberării printr-un nou și major capitol, gîndit și scris sub dictarea și sub porunca timpului de eroicul nostru partid comunist, poporul român s-a așezat, dintr-o dată, în tabăra neamurilor ridicare la demnitate, în rîndul forțelor treze, capabile să-și asume istoria pentru sine și s-o transforme pentru urmași. Vom celebra deci această zi nu doar în chip documentar, ca pe alte victorii din cronică noastră, ca pe victoriile militare ale antichității sau ale evului de mijloc, ci o vom judeca din unghiul zilei contemporane, în care singele unor grele și seculare lupte pentru independență, progres, libertate încă se scurge din vinele omului sub tifonul regenerativ al devenirii prin muncă și prin creație pașnică. Și vom aprecia, de asemenea, această Zi a Republicii din unghiul bunurilor pe care le-am cucerit, al noi civilizației ce-a încolțit și crește sub cerul nostru, al unor mari și străvechi aspirații pe care acum, pentru prima oară, le prefacem în faptă, în existență.

Decembrie — sărbătoare. Decembrie — încordare. Bilanțurile noastre dintre ani au, toate, pe fundalul unor succese mereu mai impresionate în planul muncii și al răsplatei sale, un accent încordat, imprimat de oameni. Sărbătoarea unor astfel de bilanțuri este intensă, dar scurtă. Cît să ne tragem răsuful, ca să luăm, din nou, aerul cel mai de sus al piscurilor spre care tindem. Cît să ne descleștăm, o clipă, miinile din efortul zidirii, înainte de a relua zidirea. Cît să ne descleștăm, o clipă, frunțile, între încordările anului care a fost și ale celui și celor ce vor veni. A fost, ca toți anii noștri din urmă, un an încordat, un an eroic. A fost un an de eforturi mari, adesea excepționale, făcute de un popor care știe că doar înăuntrul lor, al acestor eforturi, se află cheia acelor succese durabile grație cărora excepționalul n-o să devină o permanentă, grație cărora ne asigurăm, an de an, acel ritm continuu, constant și impetuos de înaintare pe toate planurile. A fost un an de eforturi fără de drămuire, făcute de toți oamenii țării, indiferent de naționalitate, în frunte cu eroica noastră muncitorime, constituiți în marele bloc de granit al națiunii noastre socialiste, mindri și con-

(Continuare în pag. 2)

ILIE PURCARU ■

ANUL XXX — Nr. 52-53 (1 385-1 386)

flacăra

Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Sfatul bătrînilor din Turț ● Cea mai prețioasă valută forte : invențiile. Dar cum se aplică legea ? ● Specializarea medicilor văzută de ei înșiși ● Nicolae Labiș — 25 de ani de comemorare ● Filosofia românească promovează ideea armoniei, a neîntreruptei comunicări cu lumea ● Grigore Vasiliu-Birlic fără machiaj ● Revelion cu anticipație ● Ilie Balaci, cel mai bun fotbalist al anului ● Racul ● Umor de pretutindeni

Eveniment de mare prestigiu pentru știința românească

Tovarășei academician doctor inginer ELENA CEAUȘESCU i-au fost înmăinate Diploma de membru titular al Academiei Europene de Științe, Arte și Litere și membru al Comitetului de Onoare al Academiei, precum și Insigna de aur a Academiei



Expresie a considerației profunde pentru contribuția remarcabilă la noile cuceriri ale științei și tehnicii, puse în slujba păcii, progresului și civilizației popoarelor, tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, prim viceprim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, i-au fost înmăinate Diploma de membru titular al Aca-

demiei Europene de Științe, Arte și Litere și membru al Comitetului de Onoare al Academiei, precum și Insigna de aur a Academiei. Aceste însemne au fost înmăinate de profesor Raymond Daudel, președintele Academiei Europene de Științe, Arte și Litere. La ceremonie au fost prezente tovarășii Ion Ursu, prim-vicepreședinte al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, Gheorghe Mihoc, președin-

tele Academiei Republicii Socialiste România, Maria Ionescu, director general al Institutului Central de Chimie, George Ciucu, secretar al Academiei Republicii Socialiste România, Tache Voicu, rectorul Institutului Politehnic București, Ion Popescu-Iovițu, rectorul Universității din București.

În cuvîntul rostit cu prilejul ceremoniei, prof. Raymond Daudel a prezentat omagiile sale tovarășei Elena Ceaușescu. „Îmi este proaspăt în memorie — a spus vorbitorul — vibrantul Apel pe care Excelența Sa, domnul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, l-a lansat pentru salvagardarea păcii în lume. V-aș fi recunoscător dacă ați binevoi să transmiteți domnului președinte urările mele cele mai sincere pentru succesul nobilei sale misiuni“. Președintele Academiei Europene de Științe, Arte și Litere a arătat că acest prestigios forum științific a tinut să aducă un omagiu excepțional realizării ale tovarășei Elena Ceaușescu în domeniul cercetărilor compușilor macromoleculari, al chimiei polimerilor, elastomerilor și polimerizării. Subliniind că tovarășea Elena Ceaușescu simbolizează știința și tehnologia românească, profesorul Raymond Daudel a spus: „Sintem incredințați că prezența dumneavoastră printre noi va contribui în cea mai înaltă măsură la înțelegerea faptului că între scopurile umaniste ale progresului în condiții de pace al națiunilor suverane și dezvoltării personalității umane, și schimbările și cooperarea dintre popoare există o legătură indisolubilă, pe care omenii de știință, de artă și litere trebuie să o mențină și să o promoveze“.

Tovarășea Elena Ceaușescu a arătat că va transmite cu plăcere mesajul adresat președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de către președintele Academiei Europene de Științe, Arte și Litere.

Exprimînd, în cuvîntul său, calde mulțumiri pentru alegerea ca membru titular al înaltului for științific, tovarășea Elena

Ceaușescu a arătat că trăim o epocă măreață, în care cuceririle științei, ale cunoașterii umane în general dau noi dimensiuni rolului științei și culturii, ca factori hotărîtori, în dezvoltarea economică-socială, în realizarea unei lumi a dreptății și echității sociale. „Mai mult ca oricînd — a subliniat tovarășea academician doctor inginer Elena Ceaușescu —, cînd două treimi din omenire trăiește în subdezvoltare, este necesar ca omenii de știință și cultură să-și aducă contribuția activă la lichidarea împărțirii lumii în țări sărace și bogate, la realizarea unei noi ordini economice și politice, care să asigure progresul economic-social al tuturor popoarelor și în primul rînd al celor rămase în urmă, să creeze condiții necesare accesului liber la cuceririle științei, tehnicii și culturii. Consider, în actualele împrejurări, că una din îndatoririle fundamentale ale Academiei Europene de Științe, Arte și Litere este aceea de a acționa, împreună cu popoarele de pretutindeni, pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru dezarmare, și în primul rînd dezarmarea nucleară, pentru o pace trainică în Europa și în întreaga lume“.

Dură cum s-a subliniat și în cadrul ceremoniei, membrii Academiei Europene de Științe, Arte și Litere sînt aleși dintre cele mai strălucite spirite creatoare de pe continentul nostru, jumătate din ei fiind laureați ai Premiului Nobel. Alegerea eminentului om de știință și om de stat român în acest forum de elită reprezintă o înaltă apreciere a activității tovarășei Elena Ceaușescu, savant de renume mondial, în domeniile științei și vieții politice și sociale, cit și o apreciere la adresa cercetării, a oamenilor de știință români, care totdeauna au fost și sînt animați de înaltele idealuri ale progresului, colaborării și păcii între toți oamenii de știință, între toate popoarele.

ION D. GOIA

Republica, la intilnirea dintre ani

(Urmare din pagina 1)

științei de marea operă în care s-au angajat — opera exemplarei transpuneri în viață a istoricelor comandamente ale Congresului al XII-lea al partidului —, mîndri și conștienți de faptul că, angajîndu-se într-o operă de o asemenea anvergură, ei nu mai răspund, prin creația și prin existența lor, reperelor care cad sub controlul comun.

Dens în evenimente, adevărat concentrat de istorie, acest an, cel de-al 34-lea al Republicii, va rămîne ca un moment memorabil în cartea construcției României socialiste multilateral dezvoltate, prin multiplele solicitări la care am răspuns, prin confruntarea cu probleme acute ale lumii și timpului în care trăim, prin accelerarea, de la o zi la alta, a cursei pentru încheierea cu succes a unei prime și decisive etape dînt-un nou cincinal — cincinalul calității și al eficienței, al noului promovat printr-un inedit și intens efort, dar și al scurtării drumului dintre efort și răsplată lui. A fost un an în care, pe fondul sumbru al crizelor economice care macină viața planetei (și care, fatal, ne implică, ne cuprind în rigorile lor, ca trăitori pe această planetă!), noi, oamenii de la Dunăre și Carpați, nu numai că am menținut ritmul statornic al progresului economic-social, dar am pus, iată, în funcțiune aproape 400 de noi capacități de producție, inzestrate cu o tehnică la zi, am depășit cu peste 23 de miliarde de lei producția industrială marfă a lui '80, am întrecut prevederile planului la producția netă, am cules 20 de milioane de tone de cereale deși timpul nu ne-a blagoslovit cu daruri (dar ce timp ne-a blagoslovit vreodată cu daruri, cînd ne-a căzut vre-

dată, din cer, ceva?), am construit sute de mii de apartamente în blocuri, am îmbogățit peisajul patriei, casa și agora, munca și viața noastră cu atribute ce le ridică mereu spre intilnirea cu frumusețea și demnitatea. N-am fost scutiți de erori, de oculari în drumul spre țintă, de neîmpliniri care costă, care ne dor, unele provocate de alții, unele tinînd exclusiv de noi, de ezitățile și de slăbiciunile noastre, de o mai veche, blestemată neîncredere în forțele noastre, în ciuda strălucitei lor afirmări în acești ani ai Republicii, ai socialismului, și cu deosebire în cei ce s-au scurs de la Congresul al IX-lea al partidului, deschizătorul de drumuri spre orizonturi altădată de nevisat. Dar toți ținem un creion în mînă și toți știm să facem socoteli. Cînd vom alina, peste cîteva zile, în bilanțul sărbătoresc al lui '81, marile sarcini care ne-au stat în față și investirea lor cu trăinicile fapte, vom vedea că, în pofida unor neîmpliniri, remediabile prin pasiunea efortului creator al oamenilor, sporul de cuceriri și victorii al ultimilor 365 de zile ne-a ridicat cu 365 de tefere trepte spre viitor.

„Pe o mare liniștită — spunea secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara comuna din noiembrie a Comitetului Central al partidului și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — oricine poate să navigheze; un navigator bun nu se teme însă nici de furtună, navighează și în condiții grele. Acționînd în mod revoluționar partidul nostru trebuie să știe să înfrunte orice greutăți, orice furtuni și să conducă poporul nostru spre împlinirea năzuințelor sale supreme, spre făurirea socialismului și comunismului“.

Purtăm cu toții conștiința, purtăm satisfacția și mîndria acestui înalt și inalienabil adevăr. Purtăm cu toții conștiința, satisfacția și mîndria că avem un partid ce — pentru prima oară, în zburcîmînta noastră istorie — a înțeles cine sîntem, ce vrem, ce putem, ce trebuie să fim. Irigînd cu noi și dinamice energii a cel centru secret care este ființa constructor a unui popor în timp. Avem un partid care — pentru prima oară — a făcut din cauza poporului și a patriei cauza sa sfîntă și neabătută, neclintit în a veghea și a propulsa propășirea economică-socială, independența, libertatea, democrația, unitatea, dreptatea, omenia, înțelegerea, pacea. Avem un conducător care, cu dragostea sa pentru neam, cu fermitatea sa revoluționară, cu neoboseala sa, cu inițiativa și inteligența sa vesnic treze, cu excepționala sa clarviziune, întărește, prin girul său personal, acest drum ascendent al patriei, simbolizîndu-l prin numele său: Nicolae Ceaușescu. Sub conducerea lui am ajuns ceea ce sîntem azi, sub conducerea lui am ajuns să privim lumea și epoca nu de jos, nu aservit, nu umil, ci de la altitudinea frunții noastre, nîmbată acum de aura unui planetar prestigiu. Sub conducerea lui — grație viziunii revoluționare, științifice pe care o aduce în înțelegerea fenomenelor lumii și epocii — se petrece marelui dialog pe care îl purtăm cu umanitatea, implicarea noastră majoră și responsabilă în însuși miezul de foc al problemelor ce-o agită. Nu hazardul, ci legea istoriei, legitățile ei, nu intenția de a ne ilustra, ci ideile și idealurile ce dau sens existenței noastre — ideile păcii, ale concordiei, ale securității și dezarmării, reafirmate recent de președintele României printr-o inițiativă de urias și universal răsuneț — ne-au implicat, într-adevăr, în acești ani ca pe o prezență marcantă în viața lumii.

De pe socul acestor mari cuceriri, ziua

de mîine a României și a românilor se profilează sub aura unei noi demnități, a unor noi și redutabile împliniri. Pășim într-un nou an — cel de-al doilea al cincinalului calității și al eficienței, al cincinalului ridicării patriei pe noi culmi de progres și civilizație — cu conștiința că este nu numai în misiunea noastră istorică, în inexorabilul drumului către viitor, dar și în puterile noastre reale, vii, să transpunem în fapt marile sarcini ale dezvoltării industriei, ale înfăptuirii noii revoluții agrare, ale dezvoltării științei, culturii, învățămîntului, ale creșterii venitului național, ale satisfacerii tot mai depline a nevoilor oamenilor, ale accentuării procesului de perfecționare, de inserare a noului la toate nivelele existenței noastre. Sînt sarcini mari, de veritabilă reconsiderare a chipului României, de veritabilă relansare a forței ei, sarcini vizînd ieșirea deplină din blestemată gravitație a intirzierii, din stadiul de țară în curs de dezvoltare, pentru atingerea parametrilor socio-economici ai țărilor dezvoltate, pentru înscrierea noastră în rîndul umanității mari, pe care te poți bizui. Sînt sarcini care impun, mai mult ca oricînd, amplificarea demersului constructiv în toate domeniile de activitate, impun o mai rapidă și mai strînsă racordare a muncii noastre la exigențele noului, impun, cu acea fericită și magistrală cuprinzătoare formulă a secretarului general al partidului — devenită, din însăși clipa rostirii ei, platforma națională de existență și de creație a întregului nostru popor, în acest ceas istoric al devenirii sale — trecerea, în toate domeniile, la o nouă calitate.

Răspunsul nostru la acest vibrant și vital apel va fi — ca întotdeauna — pe măsura unui popor eroic, pasionat al edificării socialismului și comunismului, încrezător în steaua care-l călăuzește.

Pacea, așa cum se iscă ea în cugetul unui sat românesc

Și acum, ca și altădată, în Crasna de Gorj, casa lui Constantin și Dinel ne-a primit și deschisă, și cu o căldură ciudată; de fapt nici nu era căldură, ci semăna mai degrabă cu boarea aceea jilavă pe care o adună în pumni tăietorii de pădure, după ce și-au tras cit de cit sufletul, înainte de a se prinde cu o nouă nădejde de coada securii. Neamul Crăsnarilor Crasnei fiind mare, Constantin și Dinel rămîn totuși laolaltă, un fel de neam în neam, și nimeni altcineva nu va ajunge să săvîrșească ceea ce ar avea ei, pentru ei, de săvîrșit în vreme. Și au săvîrșit destule.

Casa lor e casa lor, pină una alta, și masa lor e masa lor, pină una alta, și altceva nici măcar nu s-ar mai putea închipui. Ca să le ducă pe toate la un

liman s-au sprijinit doar în munca brațelor și în nici un ceas al anului adevărul acesta nu sare în ochi mai iute decît atunci cînd s-a trecut pragul iernii. Cînd hornul toarce fum, cînd femeile torc lina oilor, din fuior nesfîrșit, cînd bărbaii încep să se răsucească îngindurați prin ogradă, parcă nemaștiind de ce să se apuce intii și intii. Și așa e mereu: cînd s-a dus vremea muncilor de căpătii, cînd îți mai stau în față doar multe și mărunte, parcă nu prea înțelegi cu ce ar trebui început. Butoiul răsufă la o doagă și s-ar cuveni infundat cu un fir de papură și uns apoi, pe cant, cu catran. O ulucă flutură aiurea în gard și s-ar cere prapionită într-un cui bătut leșu cu tesla, așa, ca între două beții, ferindu-ți moale obrazul dinaintea tășului. A căzut o că-

rămidă în hăul coșului și miinile mai stau să aleagă între a sta pe slăvină și a se mînji pină la coate cu funingine și a-și împlini datoria. Și cine mai știe cite s-ar putea întimpla, dintre cele ce s-au întimplat aievea sau numai se cum-pănesc ușor pe buza clipei, clătîndu-se între a fi și a nu fi deloc, indoindu-se dacă ar trebui să se întimpla sau nu. Dar cînd iarna începe cu o faptă mai acătării, toate curg întocmai ca cioburile pe un fărâș, spre uitare și neființă.

Și în casa Crăsnarilor, între Constantin și Dinel, între tată și fiu, s-a petrecut într-adevăr ceva acătării, aproape de necrezut, dar în firea cinstită a lucrurilor. Cit timp băiatul a fost doar al lui Constantin, se căsca între ei o distanță foarte greu de umplut doar cu vorbe, stînjenoare uneori pină la durere. De cînd Dinel a adus în casa părinților pe Mariana, devenind și al ei în parte, parcă trăsura de unire cu tatăl s-a îngroșat, mai apăsată fiind în răboaje nescrise. Copilul născut prin vară, fiu al unuia, nepot al altuia, a pecetluit pentru totdeauna starea asta simțită de ei doar

cu inima. Cuvîntul laolaltă, acum, are alt înțeles, parcă mai deplin, parcă mai apropiat de ceea ce ar trebui să însemne. Întimplările foarte mici, sau doar mici și-au pierdut puterea de a-i mai poticni în rosturi mărunte. Au rămas în picioare doar marile adevăruri și, între ele, un adevăr foarte mare: la Crasna e pace. Și la Crasna, și jur-împrejur...

Nu este o pace milogită, ci una cîștigată, cu un preț pe care mina mai scurtă a lui Constantin Crăsnaru, împușcată în os pe lingă Podul Iloaiei, demult, cînd canonada obuzelor scotea și morții din cîmîntire, spre speranța unui soare încercănat, îl mărturisește deplin. Și dacă lumea în care trăim este lumea în care trăim, nicidecum alta, aici, la Crasna, Constantin Crăsnaru îndrăznește să-și mărturisească deschis gîndul de astăzi: pacea, pentru cei ce s-au născut sub zodia ei, pentru cei ce n-au trăit neființa ei, s-ar putea să nu aibă un gust din cale afară de dulce. S-ar putea și războiul să aibă alt gust pentru cei ce-l cunosc doar din vorbe depănate la clacă. Și de la acest capăt al bănuielelor,

Sesiunea Marii Adunări Naționale

Legea pentru modificarea și completarea legii privind Congresul Oamenilor Muncii și Consiliul Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții și transporturi

Legea pentru modificarea și completarea legii cu privire la organizarea și conducerea unităților socialiste de stat

Legea privind impozitele și taxele locale



Noile legi adoptate — o nouă etapă de adâncire a democrației socialiste, de asigurare a cadrului tot mai larg de participare a maselor la conducerea și rezolvarea treburilor obștești

În contextul preocupărilor permanente ale conducerii de partid și de stat pentru adâncirea democrației socialiste și crearea unui cadru tot mai larg de participare a maselor la conducerea și rezolvarea treburilor obștești se înscriu și reșentele legi adoptate de Marea Adunare Națională.

Legea pentru modificarea și completarea legii privind Congresul Oamenilor Muncii și Consiliul Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții și transporturi, precum și Legea pentru modificarea și completarea legii cu privire la organizarea și conducerea unităților socialiste de stat au fost elaborate sub direcția îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Ele urmăresc să ridice pe un plan superior autoconducerea muncitorească și autogestiunea economico-financiară, asigurând, totodată, cadrul legal de exercitare efectivă a drepturilor și răspunderilor ce revin conducerii unităților și personalului muncitor în îndeplinirea sarcinilor de plan și gospodărirea bunurilor încredințate lor spre administrare.

Conform legii adoptate de Marea Adunare Națională, cresc substanțial atribuțiile adunărilor oamenilor muncii, pentru ca acestea să devină cu adevărat forma superioară de realizare a autoconducerii muncitorești în toate unitățile socialiste. Astfel, pe lângă atribuțiile actuale aceste adunări urmează să aprobe modificarea profilului de fabricație al întreprinderii, scoaterea din funcțiune a fondurilor fixe și declararea unor bunuri materiale, să hotărască asupra numărului de personal ce se încadrează în întreprindere și asupra repartizării acestuia, să examineze unele proiecte de acte normative de interes general sau care pri-

vesc perfecționarea activităților unităților socialiste. Adunarea generală va confirma anual în funcție cadrele din conducerea unității — director, inginer-șef și contabil-șef — precum și pe președintele și vicepreședintele consiliului oamenilor muncii.

Consiliul Național al Oamenilor Muncii urmează să exercite atribuții noi cum sînt: controlul aplicării și respectării hotărîrilor de partid, al legilor, decretelor și altor acte normative; analiza modului în care se realizează programul de ridicare a nivelului de trai și de creștere a calității vieții; dezbateră anuală a dărilor de seamă ale guvernului cu privire la îndeplinirea planului național unic de dezvoltare economică și socială.

Lărgirea continuă a atribuțiilor organelor de conducere colectivă ale unităților impune creșterea răspunderii oamenilor muncii — în calitatea lor de proprietari, producători și beneficiari — pentru conducerea directă și efectivă a unității, întărirea ordinii și disciplinei la fiecare loc de muncă. De aceea, în lege s-a inclus un capitol intitulat „Îndatoririle și răspunderile personalului muncitor”. Ele privesc gospodărirea judicioasă și eficiența a bunurilor unității, creșterea contribuției acesteia la dezvoltarea generală a societății, propășirea și apărarea țării. Totodată, ca element nou, s-au introdus în lege, pentru instituțiile de stat, principiile de organizare și funcționare pe baza autogestiunii economico-financiare.

S-a exprimat convingerea — pe deplin întemeiată — în cadrul dezbaterilor care au premers adoptarea lor de Marea Adunare Națională că noile legi creează toate condițiile pentru lărgirea cadrului democratic de participare a oamenilor muncii la conducere, dezvoltarea în continuare a

autoconducerii muncitorești și adîncirea autogestiunii economico-financiare, întărirea controlului oamenilor muncii, al adunărilor generale asupra activității organelor de conducere colectivă și a cadrelor din conducerea unității. Acest control viu și nemijlocit constituie una din verigile principale pentru ridicarea pe o treaptă superioară calitativ a întregii vieți economice și sociale.

De asemenea elaborată la inițiativa și cu aportul nemijlocit al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, Legea privind impozitele și taxele locale trebuie considerată în ansamblul de măsuri stabilite de Plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale din noiembrie 1981 cu privire la aplicarea fermă a noului mecanism economico-financiar, întărirea autoconducerii muncitorești și autogestiunii, perfecționarea planificării și conducerea activității economice.

Noua lege, în consens cu concepția partidului referitoare la participarea unităților socialiste și a populației la constituirea fondurilor bănești necesare autoconducerii și autogestiunii tuturor localităților, structurează într-un mod unitar reglementările în domeniul impozitelor și taxelor locale, punînd de acord normele juridice cu stadiul actual de dezvoltare economico-socială a României, cu creșterea nivelului veniturilor populației. Pe această bază prevederile sînt în măsură să asigure valorificarea resurselor și posibilităților locale, în condițiile coordonării dezvoltării multilaterale a localităților și atragerii maselor la conducerea treburilor obștești. Fondurile obținute prin perceperea unor

taxe și impozite sînt, evident, utilizate în folosul respectivelor localități pentru realizarea unor obiective și acțiuni de care cetățenii și unitățile socialiste beneficiază în mod direct. Acest lucru presupune însă — așa cum s-a arătat și în cursul dezbaterilor din Marea Adunare Națională — un ridicat simț gospodăresc, cheltuirea cu folos a fiecărui leu, introducerea unui sever regim de economie, o permanentă preocupare pentru integritatea avutului obștesc și înlăturarea oricăror forme de risipă.

Concepută pe baze realiste, pe atenta cunoaștere a realităților economice și sociale ale României, Legea privind impozitele și taxele locale va deveni, într-un anume sens, un ghid permanent în dezvoltarea multilaterală a localităților urbane și rurale, în actualizarea și perfecționarea relațiilor financiare cu unitățile socialiste și cu populația. Împreună cu celelalte reglementări adoptate de Marea Adunare Națională, întrunită în cea de a VII-a legislatură, Legea privind impozitele și taxele locale va avea o deosebită însemnătate și valoare practică. „Dezvoltarea continuă a democrației muncitorești — a ținut să precizeze tovarășul Nicolae Ceaușescu — perfecționarea cadrului de participare nemijlocită a maselor populare la conducerea tuturor sectoarelor presupun aplicarea fermă a legilor statului, întărirea ordinii și disciplinei, a răspunderii colective și a răspunderii fiecăruia pentru bunul mers al întregii activități din întreprinderea sau instituția respectivă”.

LIVIU MAIOR ■
L. NICULESCU ■

Constantin Crăsnaru începe lupta cu sine, cu îndoielile lui, cu memoria lui. S-ar putea să pierdem cu adevărat pacea? S-ar putea să ne retrăim amintirile și altfel decât în gând, pină și noi,ăștia mai vechi? Încit, împreună cu îndoiala, memoria lui Constantin trece pe nesimțite în circa largă a lui Dinel și în vorba laolaltă, dintr-o dată, se deschid ferestre mai multe decât oricînd, ferestre largi și încăpătoare.

Zgomotul mare al lumii pătrunde aici oarecum înfundat sub pisla distanței și a neștiinței de o clipă sau două, de lertat, firește, că rosturile Crasnei sînt, de fapt, și rosturile lumii întregi. Din războaie, multora dintre sătenii acestei așezări subcarpatice li s-a întors numai numele, investindu-se cu privilegiul de a se înscrie în piatra mută a monumentelor. S-au mistuit în primul mare război un Alexandru Nițescu, un Ion Nanu, un Dumitru Diaconescu. S-au mistuit în al doilea mare război Constantin și Nicolae Bălțătoiu, Aurel Dănescu sau Victor Năcioiu, alături de mulți alții. Împreună cu cel din urmă, în tinerețea sa cernită,

Constantin Crăsnaru chiar a împărțit plinea aspră a cătăniei, dar ei au rămas pe o treaptă prea înaltă a timpului, iar el, tatăl lui Dinel, bunicul unui copil născut abia vara trecută, a fost scutit doar prin curgerea nesăbuită a întimplărilor să rămînă alături de ei. El a coborît, pînă la destinație, la rosturile de toată ziua ale gospodăriei unde toate cresc și se duc, și oile, și găinile, și curcanii apăruiți în viața lor abia cu o jumătate de veac în urmă sau mai demult poate, și cîinii, și pisicile, cînd nici nu-ți închipui, cît ai bate din palme. Doar ce te-ai aplecat sub o sarcină de nutreț și oaia, bieaga de ea, iată, a și pus un deget de grăsime sub lină și lina, în același răs-timp, i-a crescut poate chiar cu două degete. Azi al urcat cu cioporul spre munte, miine vine timpul așteptat să revii, săr-bătorile irosindu-se înainte de a se petrece, sufletul oamenilor rezemîndu-se mai mult în pregătirea lor cu dichis. Pe cît se poate de destoinică, pe cît se poate de multumitoare celor din jur, și che-mați, și nechemăți la bairam. Și intra-rea în iarnă, desigur, le răpește tuturor

mult mai multă silință decât oricare altă pricină cu propria lor viață. Această intrare în iarnă așezîndu-i mereu între ceea ce au fost și ceea ce sînt, între ceea ce sînt astăzi și ceea ce ar putea fi miine. Încordarea, la rîndul ei, nefiind de tot aprigă, e chiar moale, însă ține în timp, și la tăvăleală, și la ploaie, și la ninsoare, și chiar și sub lapoviță, aceasta fiind mai greu de îndurat decât toate. Spre o pildă, Dinel, mai deunăzi, a plecat cu desagi chitiți pe spinare spre pădu-rile dinspre miazănoapte, Constantin i-a spus vezi cum umbli, dar Dinel nu și nu, știa el cîteva putregaiuri pe care cresc bureții de-a valma, i-a găsit, s-a și rătăcit la întoarcere, a stăruit sub streășina codrului mai mult ca oricînd, luptîndu-se cu teama sa, luptîndu-se cu grija încă îndepărtată a părinților săi, luptîndu-se cu tot ce se poate lupta un om tînăr, în putere, care n-a cerut lumii de jur-împrejur nimic altceva decât doi sau trei desagi cu bureți, numai buni de murat pentru iarnă. Și Dinel s-a reîntors pentru că nu avea încotro. Alții dintre cei duși, dintre cei ce revin și revin

întruna doar în amintirile tatălui său, nu s-au mai reîntors, deși ar fi avut unde. Această linie prea subțire dintre război și pace fiind nu numai subțire, ci și ușor de rupt. Pină una alta, ea le desparte destinele, reîmpăcate doar prin pacea de fapt. Așa stau treburile, Dinel? Cam așa stau... — răspunde, în locul fiului, Constantin.

Și am ajuns, astfel, la o pace văzută mereu în satele românești parcă prin-tr-un ocean întors. Tăranii care au dus greul războaielor în spate, la artilerie să zicem, care au tras cu tunurile de cre-deau că se năruie cerul pe ei, făcut fărîme, zăbit, știu mai bine decât alții ce înseamnă să privești un chip printr-un binoclu întors și să ai totodată putînța să-l mingii cu mina întinsă, pe sub drăcia pusă pe păcăleală, departe dealtfel din viața lor. Ei știu ce înseamnă să ai pacea în palme, gingașă și prea sim-plu de frînt și s-o vinzi pe o iluzie, cu totul și cu totul necugetat. Și prietenul nostru, Constantin Crăsnaru din Crasna de Gorj, știe citeodată mai multe.

MIHAI PELIN ■

REPUBLICA, VOCAȚIA REVOLUȚIONARĂ

Incheiat în condițiile unei efervescențe politice deosebite, determinate de lucrările Plenarei comune a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Superior al Dezvoltării Economice și Sociale, ale Marii Adunări Naționale și ale altor foruri democratice ale societății noastre, anul 1981, primul an al celui de-al VII-lea cincinal, a fost o perioadă de remarcabile realizări și împliniri pe multiple planuri, în toate sectoarele de activitate, fapt care demonstrează justetea prevederilor planului, a hotărârilor Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român. În același timp, 1981 a constituit și anul în care, prin succesele obținute, pe de o parte, și prin măsurile și hotărârile luate, pe de altă parte, s-a pus o bază trainică atât pentru realizarea prevederilor de plan, a tuturor obiectivelor prevăzute pentru 1982, cât și a sarcinilor stabilite pentru întregul cincinal 1981-1985.

După cum se menționează în magistrala expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenara menționată, în 1981 producția industrială marfă va fi mai mare cu peste 23 miliarde lei față de anul trecut, iar producția netă este superioară prevederilor stabilite în plan; au fost puse în funcțiune aproape 400 noi capacități de producție, s-au obținut realizări importante în creșterea productivității muncii, în reducerea cheltuielilor de producție și a consumurilor materiale, în îmbunătățirea calității și ridicarea nivelului tehnic al producției. Deși condițiile de climă nu au fost favorabile, s-au obținut și în agricultură rezultate satisfăcătoare, în special în ceea ce privește producția vegetală. De asemenea, s-au înregistrat succese în dezvoltarea și modernizarea transporturilor, în construcții, ca și în celelalte ramuri ale producției materiale. În același timp, s-au înfăptuit cu fermitate măsurile de îmbunătățire a activității învățământului, de dezvoltare a activității științifice, culturale și politico-educative.

Prin adoptarea de către Marea Adunare Națională, la sfârșitul lui noiembrie 1981, a Planului unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe 1982, a fost creat cadrul pentru dobândirea în viitor a unor succese și mai mari. Planul are drept coordonate de bază creșterea și perfecționarea forțelor de producție, sporirea avuției naționale și ridicarea bunăstării materiale și spirituale a poporului român. În acest context se acordă o mare atenție extin-

derii bazei energetice și de materii prime a țării, perfecționării tehnologiilor de fabricație, reducerii consumurilor de combustibil, de energie și materiale, perfecționării organizării muncii și producției în vederea creșterii productivității muncii pe seama mecanizării și automatizării proceselor de producție și reducerii personalului productiv. Este, totodată, de mare importanță asigurarea unui echilibru corespunzător al prețurilor, păstrarea unor raporturi firești între prețul de cost, prețul de producție și prețul de desfacere. Măsurile adoptate recent de Co-

Executiv privind stimularea unităților agricole socialiste și a celorlalți producători în creșterea producției la hectar și sporirea livrărilor la fondul de stat prin acordarea de prime peste prețurile de bază. De asemenea o influență pozitivă asupra rezultatelor din agricultură este menită să aibă Legea, adoptată acum o lună de M.A.N., privind obligația acțiștilor de partid, de stat și ai organizațiilor de masă și obștești, cadrelor din conducerea unităților socialiste, a specialiștilor din agricultură și din alte domenii de activitate de a se stabili în lo-

nomico-sociale, a întregii activități, în unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii pentru îndeplinirea sarcinilor încredințate.

S-a perfecționat și dezvoltat democrația socialistă, pentru care a fost creat un cadru organizatoric larg, care să permită participarea efectivă a maselor la conducerea societății. După cum se știe, anul acesta au avut loc Congresul al II-lea al consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, ale întregii țărâni, ale consiliilor oamenilor muncii din industria alimentară și gospodărirea apelor, Congresul U.G.S.R., Congresul al II-lea al consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții și alte sectoare neagricole, alte forumuri, care au dat posibilitatea participării largi a oamenilor muncii la elaborarea și înfăptuirea politicii generale a statului nostru. Aceeași posibilitate au oferit-o și o oferă, la nivelul unităților de producție, consiliile oamenilor muncii, adunările generale. Menționăm, de asemenea, activitatea importantă a Frontului Democrației și Unității Socialiste, ai cărui membri, cuprinși în organizațiile proprii sau în cele componente, contribuie la transpunerea în viață a programului partidului.

Toate realizările obținute în 1981, precum și măsurile și hotărârile luate anul acesta pentru înfăptuirea cu succes a sarcinilor pe 1982, a prevederilor cincinalului, sînt indisolubil legate de numele secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prin activitatea sa neobosită, permanentă, prin inițiativele luate, prin indicațiile și îndrumările concrete, date la fața locului, în cadrul numeroaselor vizite întreprinse în unități economice, în alte unități, în județe, prin clarificarea și înțelepciunea cu care a condus și conduce destinele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus o contribuție hotărâtoare la obținerea tuturor succesele din 1981, la punerea unui fundament trainic pentru succesele viitoare. Și acum, în prag de an nou, de nou început, avem cu toții în minte îndemnul conducătorului partidului și statului nostru: „Să acționăm în așa fel încît fiecare, la locul său de muncă, să-și îndeplinească în cele mai bune condiții sarcinile încredințate de partid, servind cauza construcției socialismului și comunismului, a partidului, a națiunii și poporului nostru”.

ION CODRU

Anul politic

Fundament trainic pentru viitor

mitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. pornesc tocmai de la această cerință obiectivă.

Ați! la plenara comună de la sfârșitul lui noiembrie, cât și la sesiunea M.A.N., au fost stabilite sarcini și s-au luat măsuri pentru ridicarea pe o treaptă superioară a activității din agricultură, pentru înfăptuirea noii revoluții agrare în România. Aceste măsuri presupun eforturi sporite, angajarea plenară în realizarea unei agriculturi moderne, de înaltă productivitate și eficiență. Au fost adoptate documente de importanță excepțională, cum sînt Planul de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare pe anul 1982 și Programul pentru autoconducerea și autoaprovizionarea teritorială, pentru asigurarea populației cu produse agricole animale și vegetale în perioada 1982-1985. Înfrăptuirea acestui program impune acțiuni energice pentru buna organizare a producției agricole în toate localitățile, determină creșterea răspunderii organelor de partid și de stat, a tuturor oamenilor muncii pentru buna aprovizionare cu produse agricole a populației.

Pentru înfăptuirea obiectivelor în domeniul agriculturii, o importanță deosebită o are hotărârea Comitetului Politic

calitățile în care își desfășoară activitatea.

Concluzia de bază care se desprinde din rezultatele anului 1981, din așezările și măsurile care s-au luat pe plan structural este că întreaga dezvoltare economico-socială trebuie să se afle tot mai mult sub semnul eficienței, al luptei pentru economii și beneficii cât mai mari, pentru o calitate superioară. În acest scop, se impune ca în întreaga activitate economico-socială să se manifeste exigență, disciplină, spirit combativ, revoluționar.

În anul care a trecut rolul conducător al partidului a crescut și mai mult, manifestându-se la un nivel calitativ superior, corespunzător schimbărilor și transformărilor care s-au produs în societatea noastră socialistă și amplificării activității în domeniul economico-social, în celelalte sectoare de activitate. Fără îndoială că marile obiective economico-sociale prevăzute pentru 1982 și pentru întregul cincinal impun creșterea în continuare a rolului conducător al partidului, fapt care presupune obligații de înaltă răspundere pentru organele și organizațiile de partid, acțiștii, pentru toți membrii de partid, care sînt chemați să-și sporească rolul în organizarea și conducerea activității eco-

O întreprindere unde se „toarce” firul de sticlă

...În expoziția întreprinderii: bobine cu fir transparent sau alb de diverse grosimi; țesături groase, împletituri, sau țesături fine, spumoase, aducînd cu mătasea pentru parașute; țevi, drugi masivi, bucăți de tablă, profile transparente... și larși țesături, dintre cele mai diverse. O singură deosebire față de cele pe care le cunoaștem: toate produsele expuse aici sînt din sticlă.

Ion Petrescu, directorul „Întreprinderii de fire și țesături din fire de sticlă” (FIROS), 45 ani, omul care conduce acest obiectiv complet automatizat — primul și unul dintre cele mai tinere din țară — îmi face, concis, scurt, un „istoric” al fabricii, dacă despre istorie poate fi vorba într-un astfel de caz; lucrările au început în 1976, pe un cîmp deschis din vestul Capitalei; în mai 1976 se pune parțial în funcțiune țesătoria; la 30 decembrie 1980 întreprinderea este pusă integral în funcțiune, la întreaga capacitate. Cam asta ar fi tot...!

Ce înseamnă însă acest lucru? Iată: 6 materii prime intră la topit în niște cupatoare uriașe (nisipură, calcarul, dolomita, acidul boric, fluorura de calciu și sulfatul de sodiu); fiecare dintre cupatoare are, pe întreaga sa desfășurare orizontală, 352 arzătoare — temperatura trebuie să fie absolut uniformă, pe întreg parcursul alunecării „pastei” de sticlă. Pasta este trecut apoi prin duze, se obține firul din sticlă (de fracțiuni de microni grosime), firul este împletit, răsucit, „tors”, țesut etc. Pornit apoi pe una din liniile tehnologice, devine țesătură, nu izolat, bandă (panglică); pe cea de-a doua firul este tocat, apoi amestecat cu un liant special și trecut printr-un sol de laminor, transformat în sfîșit în „tablă” din sticlă. Țesăturile sînt folosite în aviație (numai aici se asigură 95% din necesarul țării), în industriile electrotehnice, chimică și a materialelor de construcții; „tablă” — la acoperișuri, cupole, pereți despărțitori, luminatoare, plăci pentru circuite imprimate, caroserii de autoturisme (da, chiar la „DACIA”) etc. De notat că, în toate aceste folosințe, sticla își dovedește din plin calitățile superioare metalului: nu este atacată de acizi sau apă, este perfect izolanță electric, este cu mult mai ușoară.

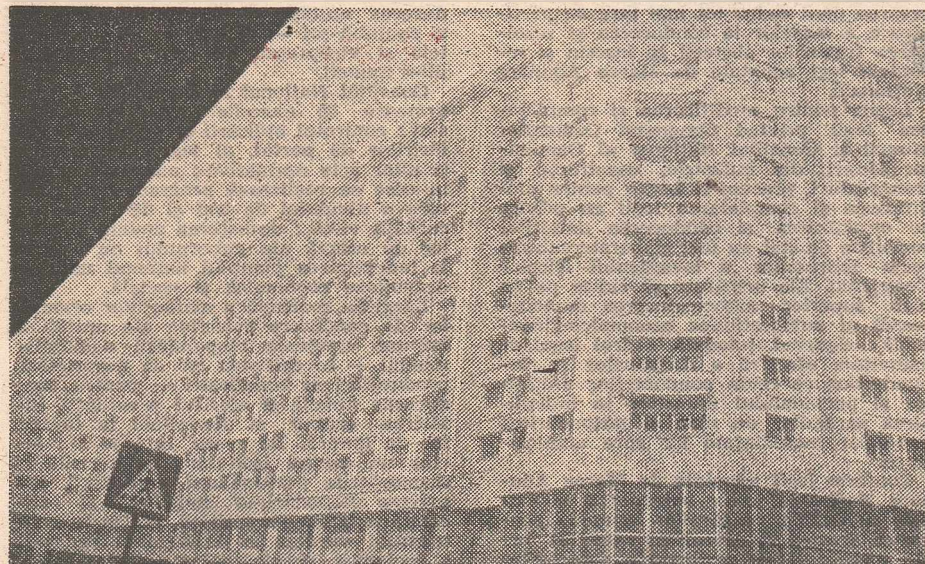
Fiind o întreprindere unică în țară, oamenii s-au calificat aici, pe loc. Nicolae Tănase, maistru mecanic, secretarul P.C.R. pe întreprindere, a condus de exemplu montajul secției țesătoria de la

prima pînă la ultima mașină, oamenilor le era teamă la început să se amestece, nu mai lucraseră cu astfel de piese. „Am făcut și pe hamalii în gară, am descărcat apoi utilajele, aici, tot noi” — își amintește Ion Petrescu. În acest fel s-a creat și sudat un colectiv ce numără astăzi în jur de 1.500 oameni, în marea lor majoritate tineri de 20 ani. Și tot directorul este cel care îmi vorbește și despre „cei cinci excepționali sticlari”, colegi de promoție, în 1976, la Facultatea de chimie a politehnicii bucureștene (pe unul dintre ei, inginerul Toma Stoia, șeful secției a doua filatură, l-am cunoscut în timpul vizitei, mi-a dat o serie de explicații extrem de utile). În sfîșit, același director ține să-mi vorbească și despre formarea a trei colective de studiu, mica „academie” a întreprinderii: a. — Colectivul de asimilare produse noi la cererea beneficiarului (eliminîndu-se astfel fazele îndelungate de programe și analize și trecîndu-se direct la cercetarea uzinală, cu oamenii fabricii); b. — Colectivul de asimilare piese schimb (în vederea eliminării importurilor) și c. — Colectivul de asimilare produse chimice (lianți — în același scop).

La ora actuală, la FIROS se realizează, ca să dăm un exemplu, 500.000 metri pătrați țesături lunar (parametru prevăzut a fi atins abia în iunie 1982!). În urma vizitei făcute aici de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România — în august a.c. — vizită în care s-au apreciat eforturile și rezultatele deosebite ale oamenilor muncii din această întreprindere pilot — s-a stabilit să se construiască încă un astfel de obiectiv, astfel încît pînă în anul 1985 nici un produs din fir de sticlă să nu mai fie necesar a fi importat.

Deocamdată, cei de la FIROS se pregătesc să-și serbeze prima aniversare: la 30 decembrie se împlineste un an de cînd, cum spuneam, întreprinderea a început să producă cu întreaga ei capacitate. Le urăm și noi „La cît mai mulți și mai frumoși ani” de muncă și izbînzii și profităm de acest spațiu pentru a atenționa pe cei în drept de la I.T.B. să analizeze în modul cît mai serios — și să rezolve în cel mai scurt timp — problema transportului în comun al muncitorilor la și de la acest loc de muncă. Care, la ora actuală, este exact invers proporțional cu eficiența și calitatea cu care cei de la FIROS își desfășoară activitatea. Am constatat personal acest lucru și sînt dator — chiar cu riscul unei încheieri abrupte — să transmit această rugămintă expresă a muncitorilor.

HORIA PATRAȘCU



Investițiile la zi:

Viitorul hotel

«Internațional»

Mă aflu pe șantierul nr. 2 al Grupului de șantiere „Complexului hotelier Calea Victoriei — Luterană” (în ansamblu — viitorul hotel INTERNAȚIONAL).

Stabilită a fi terminată în cursul anului viitor, construcția este impresionantă încă de pe acum, cînd se apropie de faza finisărilor, și nu întîmplător inginerul Paul Dragomirescu, directorul coordonator al grupului, și-a stabilit reședința aici, într-una din încăperile etajului 8, de unde poate supraveghea, și vizual, întreaga lucrare.

Sînt condus de inginerul șef al șantierului, Pascu Capră, care — între pauzele în care solicită, sau este solicitat la aparatul portativ de radio-emisie-recepție — îmi traduce, cifric, ceea ce străbatem parțial, pe viu. Întregul ansamblu va cuprinde: hotelul propriu-zis, cu 850 paturi și 174 locuințe (ar fi impropriu să le spunem „apartamente”, sînt locuințe în toată regula!); o sală polivalentă de 500 locuri; parcaj subteran; o piscină acoperită; un bazin descoperit; centrală termică proprie; centrală de ventilație;

multiple spații comerciale etc. Autorul proiectului: arhitect Eugen Cosmatu.

În această grandioasă lucrare — aflată în permanentă atenție a organelor de partid și de stat republicane — s-au concentrat cele mai calificate forțe de muncă posibile, cu experiență în alte lucrări — nici una dintre ele însă nefiind de anvergură și complexitate ca cele de față. Concepția este strict românească, ea rivalizînd cu orice realizare de acest gen din lume. Totodată, lucrarea are caracter de unicat, atît în ceea ce privește imbinarea utilului cu esteticul, cît și marelui grad de funcționalitate pe care îl va avea în final; reținem cîteva date: întregul complex va beneficia de aer condiționat (aici, ferestrele nu se deschid niciodată!), de curent electric și instalație termică proprie; reținerea locurilor se va face prin telex; se va instala, de asemenea, o poștă pneumatică și o rețea de televiziune pe circuit închis; sala polivalentă va fi echipată cu cabine pentru traducerea simultană în mai multe limbi etc.

Este evident că un astfel de colos — a cărui superbă fațadă se poate admira deja dinspre Calea Victoriei — nu se poate să nu nască probleme dintre cele mai complexe. Ioan Grosu, secretar cu propagandă în comitetul de partid, împreună cu același ing. Pascu Capră, sînt de acord că una dintre cele mai afurite greutăți pe care au trebuit să o rezolve a fost (și continuă să rămînă, deși în proporții incomparabil mai mici) problema spațiului: constructorii au lucrat în con-

A PATRIEI ETERNE

Anul economic 1981 a stat sub semnul luptei pentru îndeplinirea sarcinii fundamentale trasate de Congresul al XII-lea al partidului: realizarea unei noi calități a muncii și vieții în patria noastră.

Această bătălie s-a desfășurat în condițiile dificile în care în viața internațională, în economia mondială, au avut loc grave perturbări, „o furtună de mari proporții și de o intensitate deosebită”, cum a caracterizat-o secretarul general al partidului la Plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Această situație economică nefavorabilă a afectat și afectează puternic, cum este și normal, și economia țării noastre. Cu atât mai mult cu cât — după cum arată specialiștii — este vorba de „o criză cu caracter structural și de durată care afectează pe plan global înseși structurile sistemelor economice, tipurile raporturilor economice dintre state, și anume: sistemul valutar-financiar internațional, al prețurilor internaționale, al relațiilor comerciale internaționale, al factorilor de dezvoltare economică, al progresului tehnic etc. În mod practic, avem de-a face cu criza actualiei diviziuni internaționale a muncii, a fizionomiei inechitabile a relațiilor economice dintre state, cu alte cuvinte, cu criza actualiei ordinii economice internaționale. Crizele economice mondiale se subsumează crizei tipului de creștere economică, criza energetică, criza materiilor prime, criza financiar-valutară internațională etc. Ele nu pot fi caracterizate numai în termeni cantitativi (creștere, scădere a producției, a prețurilor internaționale, a cursurilor de schimb etc.), ci în primul rând în termeni calitativi, cum ar fi: dezechilibrul, instabilitatea, disfuncționalitatea, dereglarea mecanismelor relațiilor economice internaționale etc.” (Dr. Aurel Ghibușiu, șeful sectorului pentru noua ordine economică internațională din Institutul de economie mondială.)

În afara acestui context mai larg nu

pot fi înțelese nici greutățile reale cu care s-a confruntat economia noastră națională în anul care a trecut și nici nu se pot aprecia, la justa valoare, realizările. Fiindcă apare cu atât mai semnificativ pentru vitalitatea și dinamismul economiei României socialiste faptul că s-au obținut, și în aceste condiții nefavorabile, rezultate importante în toate sectoarele de activitate. Să amintim câteva:

● Producția industrială marfă a fost cu circa 23 miliarde de lei mai mare față de anul trecut, cu o producție netă superioară prevederilor de plan. Au fost

Legii consiliilor populare și a altor legi cu privire la creșterea răspunderii organelor locale, a consiliilor populare județene, orașenești și comunale în conducerea întregii activități economico-sociale. Aceste măsuri, oglindite într-un cuprinzător Program al autoconducerii și autoaprovizionării teritoriale, își vor da roadele în anul care vine.

● S-au obținut, de asemenea, realizări importante în dezvoltarea și modernizarea transporturilor, în construcții, ca și în celelalte ramuri ale producției materiale.

pentru soluționarea problemelor complexe ridicate de dezvoltarea economico-socială a țării... Este necesar să acționăm cu toată fermitatea împotriva mentalității inapoiate de ploconire în fața a tot ceea ce este străin, de neîncredere în forțele clasei muncitoare, ale oamenilor de știință, ale poporului nostru”. Să acționăm cu toată hotărârea — cheamă secretarul general al partidului — pentru a ridica spiritul de răspundere în soluționarea, într-o măsură mult mai mare, prin capacitatea proprie, a problemelor complexe ale dezvoltării economice!

Aceste cuvinte ale conducătorului partidului și statului, analiza sa lucidă, critică și constructivă a problemelor care confruntă economia românească în pragul noului an deschid, totodată, o perspectivă clară asupra modului de acțiune revoluționar pentru îndeplinirea marilor sarcini pe anul 1982 — cărora le-au pus o bază solidă realizările din anul care se încheie. Sunt sarcini de o deosebită importanță privind dezvoltarea în continuare a industriei socialiste — avind ca punct central realizarea producției de petrol și de cărbune stabilită, dezvoltarea noilor surse de energie — ridicarea pe o treaptă superioară a activității din agricultură, în contextul unei noi revoluții agrare, creșterea rolului și contribuției științei și tehnologiei în producția materială și agricolă, îmbunătățirea radicală a comerțului exterior, o balanță comercială echilibrată. Anul 1982, în care va avea loc Conferința Națională a partidului, este menit să constituie o etapă importantă în îndeplinirea planului cincinal, în dezvoltarea economico-socială a țării. O etapă în acel „drum lung” de care vorbea tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru parcursul căruia se cer, mai mult ca oricând, „spirit revoluționar, fermitate, hotărâre, dirzenie”. Este drumul progresului, drumul comunismului.

L. NICULESCU ■

Anul economic

Spre o nouă calitate a muncii

puse în funcțiune aproape 400 capacități noi de producție.

● În agricultură s-au obținut, în ansamblu, recolte satisfăcătoare, cea de cereale fiind de circa 20 milioane de tone, producția de floarea-soarelui și soia de aproape 1,2 milioane tone, producția de cartofi de peste 4,5 milioane tone. Recolte satisfăcătoare s-au obținut și la sfecla de zahăr și la fructe, iar la struguri, o producție bună. Totodată s-au înregistrat o serie de rezultate pozitive în zootehnie, îndeosebi în creșterea efectivelor de animale, deși nu s-au realizat în întregime prevederile planului. Pentru o mai bună aprovizionare a populației, în ultimele luni ale anului au fost adoptate o serie de măsuri în direcția întăririi autoconducerii și autoaprovizionării teritoriale, legate și de transpunerea în practică a

● Exportul a crescut cu 12,5 la sută, iar pe deize libere cu peste 14 la sută, realizându-se și un anumit excedent al balanței comerciale, deși sub prevederile planului. Există încă, în acest sector, serioase rămășițe în urmă.

Documentele de partid, cuvântările secretarului general al partidului au învederat, cu sinceritate comunistă, și o serie de lipsuri și neajunsuri intervenite în 1981, în mod deosebit în asigurarea bazei energetice, de materii prime și materiale necesare dezvoltării ritmice a producției. „Nerealizările și cauze obiective — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — dar îndeosebi ele sunt determinate de cauze subiective, de lipsurile manifestate în activitatea de conducere și planificare a economiei, în munca desfășurată de organele și organizațiile de partid și de stat

diții deosebit de grele, pe o suprafață relativ mică (dar care privită de la nivelele superioare te amețește!), fiind planificate mai multe și mari obiective, cu ridicate dificultăți de construcție. În sfârșit, aceasta a trecut; cum spuneam, în bună parte, la ora actuală șantierul se află în faza de curățire, se sapă ultimele drumuri de acces. Este demn de menționat că, deși în condiții deosebite, cei de aici au obținut rezultate deosebite atât în efectuările ritmice de plan, cât și în obținerea de economii; o parte din producția șantierului a fost pregătită în prealabil în poligoane, prin elemente prefabricate: s-a redus astfel cu mult volumul de muncă manuală în montaj; s-a apreciat — ca o caracteristică a lucrărilor — calitatea deosebită a betoanelor, sudurii, armăturii, înaltul grad de seismicitate la care s-a realizat întreaga construcție.

Acum când — repet — marele complex intră, treptat, în faza de finisare, altele sint problemele de care se izbesc sau se vor izbi oamenii de aici. Voi încerca să fiu cât mai explicit:

Am vizitat câteva dintre camerele hotelului, pregătite pentru probe, fiecare altfel mobilată, cu alt tapet, cu diverse produse de design, faianțe etc.

Se vor folosi materiale noi, dintre cele mai diverse. „Tot ce are mai bun industria română se va încorpora aici!”, mochetă, gresie, tapete, timplărie de furnir și mahon etc. Respectarea de către furnizorii a tuturor contractelor economice încheiate pentru livrare a unor elemente devine absolut necesară! Se vor ivi probleme la lucrările de ornamentație, într-o perioadă foarte scurtă vor trebui mobilizați un mare număr de specialiști în marmură, faianță, ipsoserie (întreprinderea „Marmura”, de pildă, simte o acută lipsă de specialiști, mulți dintre aceștia avind o meserie ce ține de tradiție și care, din nefericire, se pierde, deși este foarte bine plătită! Numai pentru lucrările de lemnărie — ca să dau un alt exemplu — punerea în funcțiune este condiționată de mai multe întreprinderi, printre care: „C.I.L. Pipera”; „I.P.L.M. București”; „Mobila Militari”; „I.P.L. Ploiești”; „C.P.L. Pitești” etc.

Este necesar, subliniez din nou — și constructorii marelui complex bucureștean așteaptă acest lucru — ca toate întreprinderile cu care s-au făcut contractări, să-și onoreze obligațiile la timp, cu atât mai mult cu cât, calitativ, ele au demonstrat că pot produce la nivelul cerințelor, la nivelul tehnic și calitativ de referință mondială.

Realizarea definitivă a obiectivului la care m-am referit în aceste rânduri va reprezenta, sint convins, nu numai satisfacția și fireasca mândrie a constructorilor bucureșteni ci — prin amploarea, prin destinația sa comercială — satisfacția și mândria a mii și mii de oameni, muncitori sau artizani de pe întreg cuprinsul patriei.

P. HORIA ■

Clipa de certitudine

Bălțata românească, rasa noastră de aur

Dr. Emil Silvas, membru corespondent al Academiei de științe agricole și silviculturii, directorul Stațiunii de cercetare și producție pentru creșterea bovinelor din Tg. Mureș, acceptă binevoitor discuția și încă de la început ne furnizează o plăcută surpriză: Marele premiu la expozițiile din 1978 și 1981 a fost obținut de exemplare de vaci din rasa Bălțată românească autentică. Vaca „Piri”, aparținând chiar stațiunii de cercetare, a câștigat, de pildă, în 1978, marele premiu pentru producția de 9400 litri lapte, iar în acest an, 1981, recordmena absolută este tot o Bălțată românească. De această dată proprietatea crescătorului particular Farcaș Antal din Covasna, cu o producție de lapte de 10200 litri de lapte pe an.

Acum, această rasă mixtă, de carne-lapte, depășește 90 la sută din efectivul total de taurine din județul Mureș.

— Poate fi vorba deci de o reconsiderare a raselor autohtone de bovine?

— Mai mult decât atât: o punere definitivă în valoare. După ce, în mai multe locuri din țară, Bălțata românească, de altfel ca și Bruna de Maramureș, fuseseră neglijate — deși, de aproape o sută de ani își dovediseră marelui potențial —, iată că de abia acum ne întorcem cu adevărat la ea, apreciindu-i perfectă adaptabilitate la condițiile pedoclimatice specifice, calitățile de necontestat.

— Și care ar fi, vă rog, calitățile?

— Bună și de lapte, și de carne. Are un potențial biologic și de producție remarcabil, e rezistentă la boli, valorifică cel mai eficient furajele de volum, îndeosebi fibroase și grosiere.

În strinsă concordanță cu ritmul intens de transformare a producției de tip tradițional într-o activitate modernă de tip agroindustrial, cercetării științifice de profil de pe teritoriul județului îi sint solicitate soluții, tehnici și metodici practice, rigurose fundamentate, ceea ce și justifică existența stațiunii de cercetări zootehnice în zonă.

— Spuneți, tovarășe doctor, că s-au făcut și unele greșeli. La ce anume vă refereați?

— La holsteinizările cu orice preț, adică forțate, ca să mă exprim așa, a fermelor zootehnice din unele localități din țară. S-au adus din import, cu bani grei, chiar pe valută, vaci de înaltă productivitate, din rasa Holstein, animale excelente în condițiile locului de baștină, dar foarte pretențioase la furajare și destul de sensibile și dificile la variațiile de

climă din țara noastră. Neavind mare tradiție în creșterea acestor rase și neștiapinind prea bine nici tehnologiile de furajare și exploatare, în scurt timp rasele acestea mai greu adaptabile n-au dat producția scontată, s-au depreciat și, în unele cazuri, fermele model au devenit ferme obișnuite sau, pur și simplu, au devenit nerentabile.

— Când a luat ființă stațiunea dv.?

— În 1962, la Singiorgiu de Mureș s-a înființat prima stațiune de cercetări zootehnice. Apoi din 1969, prin crearea Academiei de științe agricole și silviculturii, Stațiunea de cercetări zootehnice din Tg. Mureș aparține acestui înalt for științific. Dispunem de un prestigios colectiv de cercetători, de o puternică bază tehnico-materială. Avem 25 de cadre cu pregătire superioară — ingineri agronomi și zootehniști, medici veterinari, biochimisti, biologi, ingineri mecanici —, 30 de tehnicieni și laboranți. Dispunem de un efectiv de 1700 taurine pentru producție și experiențe, din care 600 vaci și juninci, de adăposturi și laboratoare dotate după ultimul cuvânt al tehnicii.

— Am reținut că cercetarea științifică fundamentală și aplicativă ce se face aici este axată exclusiv pe o singură rasă.

— Profilul principal îl dau, într-adevăr, cercetările în domeniul creșterii și exploatarei taurinelor din rasa Bălțată românească și metişilor acestora proveniți din încrucișări directe sau cu alte rase. Sintem, de altfel, titularii programului republican de cercetare a rasei respective. În tematica stațiunii noastre se înscriu de bună seamă și problemele legate de cercetările din domeniul bazei furajare și al principalelor plante de cultură.

— Vă rog să rămânem tot la Bălțată...

— Colectivul nostru a obținut deja o serie de rezultate în domeniul ameliorării rasei, utilizând pirghiile genetice, precum și în ce privește punerea în valoare a potențialului productiv, utilizând pirghiile tehnologice. Concret, de pildă, dr. Constantin Sirbulescu, în colectivul din care face parte se ocupă de selecția și promovarea mamelor de tauri; dr. Cornel Podaru și colectivul său se ocupă de materializarea programului de testare a performanțelor și de tehnologia cârnil, dr. Mircea Roman coordonează tehnologiile de creștere și exploatare a vacilor de lapte, cu precădere în stabulație liberă.

Printre lucrările brevetate sau în curs de brevetare, care sint deja intrate în

producția curentă, aş aminti: aparatul de masaj electric pentru combaterea stărilor de infecunditate la taurine; seringa-sondă pentru aplicarea intrauterină a medicamentelor; grupul mobil de mulș pe pășune; mecanismul de utilizare a vidului de aspirație la tractor pentru mulșul mecanic; sonda de recoltare la mare adâncime a probelor de sol. Se realizează aici, după rețete proprii, noul produs „Bosamin”, pe bază de săruri minerale complexe, care e difuzat în toată țara.

Realizări de excepție, în care cercetătorii mureșeni dețin prîmnatul, sint și cele legate de obținerea, prin transplant de embrioni de produși vii și viabili la iepuri, ovine și taurine. Din stația pilot a stațiunii au fost livrați SEMTEST-ului și producției, complexelor zootehnice din zonă și din țară, sute de tăurași și juninci de mare valoare, contribuind direct în acest fel la ameliorarea fondului genetic al efectivelor de taurine din județul Mureș și din celelalte județe crescătoare de taurine din rasa Bălțată românească.

Am aflat cu satisfacție, în final, că Bălțata românească a ieșit învingătoare în disputa cu alte rase valoroase și s-a impus definitiv, dovedind pe merit că este rasa noastră de aur. Cea mai productivă, cea mai adaptată condițiilor specifice din zonele de podiș și de deal.

La ora actuală, ca urmare și a eforturilor depuse de stațiune, prin livrarea de vișele de rasă și de tăurași pentru reproducție, Mureșul a ajuns la un efectiv de aproape 230000 capete bovine din rasa Bălțată românească, din care peste 110000 vaci și juninci, și aduce o mare contribuție prin livrările de lapte (în 1978 locul I pe țară) și carne la fondul centralizat al statului.

Pină la finele actualului cincinal, efectivele de bovine din această rasă vor ajunge în județ la 257000 capete, din care 128000 vaci și juninci cu un potențial productiv mediu de 3000 litri lapte pe cap de vacă. Se înfăptuiește astfel o indicație dată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care nu o dată i-a îndemnat pe oamenii de știință, pe crescătorii și specialiștii din domeniu să acorde o mare atenție promovării raselor autohtone de animale de înaltă productivitate.

MIHAI STĂNESCU ■

PE DORINȚA, PE INIMA ȘI MAI ALES PE MUNCA ȚĂRANULUI

Sporirea producției - sporirea veniturilor producătorilor agricoli

Se știe că un mijloc important de participare a țărănimii la dezvoltarea economică a țării, la schimbul echitabil de produse între sat și oraș, la creșterea nivelului de trai al tuturor oamenilor muncii o reprezintă sistemul contractărilor și achizițiilor de produse agricole. În cadrul acestui sistem, statul asigură stimularea și cointeressarea producătorilor agricoli în creșterea producției și livrarea către fondul de stat a unor cantități tot mai mari de produse, acordând pe lângă prețurile de bază prime de producție în bani.

În scopul înlăturării măsurilor recent adoptate de conducerea partidului și statului pentru stimularea producătorilor agricoli, mai buna așezare pe principiile economice a schimbului de produse între sat și oraș, precum și în vederea perfecționării activității de contractări și achiziții a produselor agricole vegetale și creării unui cadru juridic unitar pentru desfășurarea acesteia, a fost semnat un Decret al Consiliului de Stat privind contractările și achizițiile de produse agricole vegetale.

Se stabilește astfel că, în vederea creșterii producției agricole vegetale, producătorii agricoli sînt sprijiniți prin asigurarea de semințe și material săditor din soiuri și hibrizi de mare productivitate, prin aplicarea unor măsuri de îmbunătățire și amenajare a terenurilor, prin executarea mecanizată a unor lucrări agricole, precum și prin alte avantaje și stimulente. Producătorii care livrează, potrivit sistemului de contractări și achiziții, cereale, legume, cartofi, fructe, plante și alte produse agricole vegetale, beneficiază, în condițiile decretului, de prețuri avantajoase, credite și avansuri, semințe selecționate și material săditor, îngrășăminte și materiale de combatere a bolilor și dăunătorilor, asistență tehnică de specialitate, produse sau materiale necesare obținerii produselor contractate, precum și alte avantaje și stimulente. De asemenea, potrivit noului decret, se acordă unităților de stat și cooperatiste și gospodăriilor populației, pentru produsele agricole vegetale valorificate la fondul de stat, o serie de prime, prevăzîndu-se procente importante de creștere față de prețul de contractare, aceste prime fiind stabilite progresiv în funcție de cantitatea de produse pe hectar livrate la fondul de stat.

În strictă concordanță cu principiile și recomandările elaborate de partidul nostru, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, per-

sonal, privind continua dezvoltare și modernizare a agriculturii, așezarea ei pe baze științifice, a fost elaborat și rezentul Decret al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România privind contractările și achizițiile de animale, păsări și produse animale. A fost creat astfel un cadru juridic unitar în vederea sporirii permanente a numărului de animale și păsări și a cantităților de produse animale livrate fondului de stat de către unitățile agricole socialiste, de stat și cooperatiste, de ceilalți producători agricoli, precum și a perfecționării activității de contractări și achiziții de produse agricole animale.

Contractările și achizițiile de produse agricole animale, se specifică în dispozițiile decretului, constituie un mijloc important pentru formarea fondului de stat, pentru creșterea contribuției fiecărei unități agricole socialiste, a tuturor producătorilor agricoli, la înlăturarea integrală a programelor de autoaprovizionare teritorială. Ele contribuie de asemenea la satisfacerea nevoilor de consum ale populației și la acoperirea celorlalte cerințe ale economiei naționale, reprezentînd o importantă sursă de venit pentru toți producătorii. De reținut în acest sens că, potrivit noului decret, unitățile agricole cooperatiste, membrii cooperativelor agricole de producție, toți ceilalți producători angajați în sistemul de contractări și achiziții animale, păsări, lapte, produse lactate, ouă etc., beneficiază de prețuri avantajoase în raport cu cantitatea și calitatea produselor livrate, credite și avansuri, anumite produse sau materiale necesare obținerii produselor contractate, reduceri și scutiri de impozite și taxe, precum și alte numeroase avantaje și stimulente. Prețurile de contractare și de achiziții sporesc de pildă cu 31,8% la un kilogram viu de bovină, cu 32,8% la un kilogram viu de porcine și cu 26% la un kilogram viu păsări.

Recentele acte normative emise de Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România, primite cu vie satisfacție de masele de oameni ai muncii de la orașe și sate, vor constitui o călăuză permanentă și un eficient instrument de lucru în vasta operă de dezvoltare și modernizare a agriculturii țării noastre, în acțiunea de stimulare a producției și productivității agricole, de îmbunătățire a aprovizionării populației și de largire a bazei de materii prime necesare economiei naționale.

Sînt recunoscător partidului și statului nostru, tovarășului Nicolae Ceaușescu; prin recente decrete agricultura și munca oamenilor din agricultură e mai bine făcută, mai bine stimulată și mai bine orientată în viitor

Nu greșesc dacă spun că, de un timp bun încoace, la noi, pe Valea Izei și pe Valea Marci, tot de prețul laptelui la achiziții se vorbește. Munca la vite e grea, iarna în Maramureș e lungă, la vite muncăști tot anul, fără duminici și sărbători, și dacă socotești toată cheltuiala în trudă și hrană vezi că laptele are un preț. Decretul Consiliului de Stat privind contractările și achizițiile de animale, păsări și produse animale vine pe dorința și pe inima țăranelor. Numai cine n-a tras o zi la coasă nu știe cum se fabrică laptele și carnea în gospodăria țărănească. Acest decret face o balanță dreaptă între muncă și prețul ei. Noi avem acasă o vacă, o junincă, o vițică și un cal. Cu calul m-am ajutat să am finul acasă, de dealurile și de pe văile foarte îndepărtate, pe unde mergem la cosit. Socotind noi cât ne costa kilogramul de lapte contractat și kilogramul de carne de vită contractată rezultă, la trasul liniei, că într-un an de muncă la vite, ce câștigăm cu munca în alte sectoare pierdem aici. Noi dăm peste 2.000 de litri la contract cu statul, dar sînt oameni care, pur și simplu, își înstrăinau vitele, le vindeau, fiindcă aproape că nu le mai convenea să le țină. Crescînd prețul la achiziții la lapte de vacă, crescînd și prețul la carne și indemnii să ai mai multe vite în grajd.

Un fel gospodăresc de a privi viitorul, munca, viața

Decretele privind contractările și achizițiile de produse agricole vegetale, de animale, păsări și produse animale fac ceea ce se cuvenea. O mai bună răsplătă a producătorilor agricoli este și meritată și le va mări interesul în a da în circuitul de consum produse cât mai multe și cât mai bune. Este cel mai gospodăresc mod de a influența în bine aprovizionarea populației întregii țări cu asemenea produse. Consi-

liul de Stat, președintele nostru nu fac decît să instituie cu drept de lege ceea ce aș numi starea normală a lucrurilor în acest plan. Iar dincolo de această satisfacție pe care ți-o dă sentimentul că țara noastră este condusă înțelept, este tot mai mult simțită cred eu satisfacția că vom avea din ce în ce mai multe și mai bune produse. Și un preț mai bun pe munca țărănilor înseamnă cred un gest de echil-

MIHAI BUȚEA
țaran din comuna Bogdan Vodă
Județul Maramureș

tate și de respect față de ei, față de acești anonimi autori ai hranei noastre, și să fim drepti, chiar ai acestei țări.

Iar starea normală de care vorbeam în acest domeniu care e viața lor este esențială pentru chiar hrana de peste 20 de ani

a poporul nostru, pentru așezarea pe temelii de eficiență în epoca noastră a existenței și muncii țărănilor noștri.

MIHAI PANAIT
souler-matrișer
Întreprinderea „23 August”

Le aprob cu creierul și cu inima

După opinia mea, nu există lege care să fi fost pe ordinea de zi a actualei sesiuni a Marii Adunări Naționale spre a fi votată și care, într-un fel sau altul, să nu vizeze creșterea cointeressării materiale a tuturor acolora aflați în activitate, fie că ea se desfășoară pe ogoare, fie că se lucrează în industrie, sau, așa ca noi, aici, pe marile șantiere de investiții ale cincinalului. Și încă de la bun început vreau să afirm că sînt întru totul de acord cu tot ceea ce, în aceste zile de sfîrșit de an, s-a votat și a căpătat astfel putere de lege. Dealtfel, ca și pînă acum, toate acestea se înscriu pe linia preocupării permanente a partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru creșterea bunăstării întregului nostru popor. Eu așa văd toate aceste acte normative care reglementează creșterea răspunderii organelor de conducere colectivă, perfecționarea întregii activități economico-sociale în fiecare unitate, întărirea autoconducerii muncitorești și autogestiei economico-financiare. Am lucrat pe multe dintre șantierele țării, la Borzești și la Ploiești, la Doicești și la Brazi, la București-Vest și prin alte părți. Viața m-a convins că de fapt oricare măsură care vizează întărirea disciplinei, spre exemplu, este de fapt îndreptată spre binele colec-

tiv, că ne interesează pe toți, deci ne cointeresează. Aici, în final, va funcționa o termocentrală de un fel deosebit, pe bază de sisturi bituminoase. Pentru noi, tocmai din această cauză, „Regulile privind buna funcționare, exploatare și întreținere a instalațiilor, utilajelor și mașinilor, întărirea ordinii și disciplinei în muncă în unitățile cu foc continuu sau care au instalații cu grad ridicat de pericol în exploatare” capătă o deosebită semnificație. Ca dealtfel și acelea care prevăd largirea cadrului democratic de participare a oamenilor muncii la conducere și la exercitarea unui control și mai eficient asupra activității consiliilor oamenilor muncii, la creșterea atribuțiilor adunărilor generale ale oamenilor muncii, pentru ca acestea să devină într-adevăr forma superioară de realizare a autoconducerii muncitorești, în toate unitățile socialiste. Repet, în toate acestea eu văd grija permanentă a partidului și statului nostru socialist de a ne cointeressa nu numai material, dar și în toate celelalte laturi ale activității și vieții noastre. Este și motivul pentru care le aprob cu creierul și cu inima.

NELU UDREA
sudor, șef de echipă pe șantierul
Termocentralei Anina

Va trebui ca și noi să acționăm permanent, cu mai multă responsabilitate

Despre comuna noastră, Purani, s-a tot vorbit, numeroasele ordine și medalii decernate cooperativelor de la C.A.P. Purani fiind mai grăitoare decît toate cuvintele la un loc, privind gospodăria acestei zone a Teleormanului. Nu despre rezultatele acestui an vreau să vorbesc, cu toate că anul 1981 a fost un an bun, ce a adăugat noi valori în zestrea cooperativelor noastre, în gospodăria fiecărui cooperativ. Ci despre bucuria cu care au primit oamenii locului recenta hotărîre a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., privind noile măsuri de stimulare a producătorilor agricoli. O socoteală simplă ne arată că numai pentru livrările de griu și porumb din anul viitor, C.A.P.-urile de pe raza comunei noastre vor primi niște milioane în plus. Avem pămînt bun, mașini agricole suficiente, esențialul este să muncim mai mult și, mai ales, mai bine - aceasta a fost concluzia cooperativelor, hotărîți să nu precupețească nici un efort în bătaia pentru sporirea producției agricole viitoare.

Cu un deosebit interes au fost urmărite și cele două Decrete ale Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România privind contractările și achizițiile de produse

agricole vegetale și a celor animale. Și în anul pe care îl încheiem am reușit să ne onorăm planul la contractări cu statul, la animale, păsări și produse animale. Oamenii au înțeles că de toți laolaltă depinde autogospodărirea și autoaprovizionarea comunei, au înțeles că trebuie să răspundă nevoilor țării. Nu toți însă. Mai rămăseseră pe dinafară familii care nu contractaseră nici o pasăre. Acum, cînd au fost interesați direct, prin sporirea prețului la achiziții, prin celelalte avantaje oferite cu larginețe, pot spune că nu mai avem în comună nici o familie care să nu fi contractat animale, păsări sau produse vegetale.

Toți, ca unul, gîndesc la fel: conducerea partidului, personal secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se gîndesc la noi, ne acordă un sprijin puternic; va trebui ca și noi, fiecare cooperativ în parte, fiecare mecanizator să ne gîndim și să acționăm cu mai multă responsabilitate.

IOANA PREDĂ
secretar adjunct cu probleme economice în
comitetul de partid al comunei Purani,
Teleorman

Un argument: hărnicia oamenilor din Braniștea

Recentele Decrete privind contractările și achizițiile de produse agricole vegetale, precum și contractările și achizițiile de animale, păsări și produse animale, cuprind prevederi de o importanță hotărîtoare atît pentru viitorul agriculturii noastre, cît și pentru îmbunătățirea aprovizionării populației cu produse agroalimentare. Întregul ansamblu de măsuri adoptat în vederea stimulării unităților agricole socialiste și a gospodăriilor populației, măsuri luate din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, reprezintă calea cea mai sigură și mai eficientă pentru sporirea veniturilor producătorilor și, ca o urmare firească, pentru o sporire a livrărilor la fondul de stat. Demonstrația este lesne de făcut, sistemul contractărilor și achizițiilor de produse agricole fiind, așa cum se menționează și în primul decret, o pîrgie importantă de participare a țărănimii la schimbul echitabil de produse între sat și oraș. Am la îndemînă un exemplu cu

noști oameni harnici din județul Giurgiu. Cooperativa agricolă de producție Braniștea, din Consiliul unic agroindustrial de stat și cooperatist Frățești, a obținut, anul acesta, o producție de 9.200 kg porumb boabe la hectar, în teren irigat. În 1973, anul în care s-a irigat pentru prima oară acolo, producția a fost de 2.500 kg la hectar. Oamenii s-au străduit pentru a ajunge la recolte mari de azi, au muncit mai bine, au gîndit mai bine. În condițiile prevederilor noului decret, ei vor obține peste 12.000 kg la hectar, stimulați fiind de măsurile adoptate. Dar aici este și o chestiune de etică, de morală, ca ei, cei fruntași, să fie răsplățiți pe măsura efortului depus, a competenței cu care își pregătesc recoltele. Experiența, progresul obținut în cei opt ani de cooperativă din Braniștea constituie, cred, un argument.

ION ILIESCU
secretar al comitetului de partid
de la Întreprinderea „Semănătoarea”

Și la sfîrșitul acestui an, Almanahul Știința 1982 oferă cititorilor celui mai important cotidian românesc o lectură diversă, de factură enciclopedică. Un cuprins bogat, într-o excelentă prezentare grafică.

La fiecare loc de muncă

CUVÎNTUL DE ORDINE SĂ FIE ORDINEA ȘI DISCIPLINA

Alcătuiți o societate în care, prin rivna de zi cu zi a oamenilor muncii, prin grija partidului și a statului, s-au înfăptuit realizări fără precedent, unele fiind parcă de domeniul miracolului. Mai avem însă și destule de făcut, căci binele nostru, al tuturor, nu vine nici de la alții și nici cită ai bate din palme, ci el trebuie dobândit prin muncă, prin sudoare, prin devotament. Luciditatea, realismul atribuite ce caracterizează fiecare din acțiunile tovarășului Nicolae Ceaușescu, ne determină să privim deschis, bărbătește, toate problemele care nu s-au rezolvat încă pe deplin. Între acestea, cea a ordinii și disciplinei în producție, cu atât mai importantă cu cât, recent, însuși secretarul general al partidului sublinia, în cadrul Plenarei comune a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, că „punind în centrul activității economice îndeplinirea neabătută a prevederilor privind producția fizică în toate sectoarele, trebuie să acționăm pentru realizarea, în întregime, a producției marfă, a producției nete”.

Această sarcină, fundamentală tocmai pentru că de ea depinde bunăstarea societății noastre, nu poate fi materializată în afara unei ordini și a unei discipline a muncii exemplare, ele însele, ordinea și disciplina, părți componente ale civilizației muncii. În majoritatea zdrăboitoare a întreprinderilor, lucrurile stau chiar așa, adică se lucrează cu seriozitate, în ordine și disciplină. În altele însă, se mai întinză la începerea programului, se mai pleacă din timpul de lucru după tot felul de interese personale, se mai aniversază, ceasuri întregi, diverse evenimente, se mai taie, cum se zice, frunză la cini, fiind încă la modă vorba aceea, învechită, păgubitoare, că timpul trece și leafa merge?! Sigur, în România socialistă de azi, oamenii muncii sunt proprietari, producători și beneficiari. Dar această cucerire, plătită cu strădania și chiar cu singele multor generații, nu trebuie tratată ca o favoare, ci ca o obligație în plus. Aceea de a fi mai harnici, mai responsabili, mai vigilenți la locurile de muncă, fiecare având datoria să răspundă de îndeplinirea integrală a sarcinilor ce-i revin din plan.

Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 5/1978, menită să asigure condiții optime pentru perfecționarea continuă a sistemului democrației socialiste, muncitorești, precizează tocmai aceste aspecte, în scopul ridicării pe o treaptă calitativ superioară a întregii activități economice și sociale.

Incercând să depisteze modul în care, concret, palpabil, sint transpuse în practică noile cerințe privind întărirea ordinii și disciplinei în unități economice, reporterii noștri au efectuat, simbatic, un raid. El nu reprezintă decît începutul unei campanii de mai lungă durată.

OIDIU IOANIȚOIA

o firă — și-am priceput, las omul să se relaxeze, să se refacă, dar chiulul, în forma noastră, nu există! Păi, să-l ascultați pe Nicolae Sandu, acum nu-l la lucru, o să vină în tura aillată, dînsul numără 38 de ani de muncă. A apucat și patronii. Lucra la bucată, și cînd era de lucru trăgea de dimineață pînă seara, nu exista „ziua de muncă”, iar cînd nu era de lucru, patronul nu-l ținea pe salariu, îl pune pe liber. Da' eu sint mulțumit de tovarășii eu care lucrez, numai sănătate și pace să fie, că la export produsele noastre sint cerute ca piinea caldă. Ce priviți dumneavoastră aici sint produse de uz casnic, să vedeți cum se muncește pentru un set de vase de bucatărie, pentru o „oală minune”, așa-i că nu vă inchi-puați?”

E adevărat, nu-mi inchipuiam, Nea Nelule! Nu-mi inchipuiam că pentru frumosele noastre vase de bucatărie, 19 oameni, într-o hală a întreprinderii „Metalurgica” din Șoseaua Iancului, strunesc metalul cu mîinile goale!

Trecem pe lîngă „Bufetul” din curtea întreprinderii, pe a cărui ușă scrie 10-17 și constatăm că e închis. Aparține de I.A.P.L. Sector 2. Întrebăm dacă muncitorii pot minca ceva cald, pot bea un ceai, un lapte, o cafea, dacă, în general, bufetul satisface necesitățile lor. Răspunsul este foarte puțin optimist: prețurile, în primul rînd, sint prețuri de restaurant, iar sortimentul cu totul neadecvat: cîrniți, chiftele — reci — și, mai demult, aveau și sucuri. Nu s-a pomenit gustare caldă! 2.145 de oameni, lucrînd în trei schimburi, dintre aceștia 937 sint femei, iar cei mai mulți lucrează la locuri de muncă avînd grad de pericolozitate, beneficiază de un cabinet de întreprindere vizitat de două ori pe săptămîină de către un medic. Nici aici nu se stă pe roze, deoarece multe din invidori au ca motiv vizita la consultații, la diferite policlinici.

Inginerul Nicolae Crăciunescu, care răspunde de Secția I, îmi relatează că, în cele 11 luni care au trecut, au fost penalizați 226 de tovarăși pentru absențe nemotivate, au fost retrogradați 2, iar 15 contracte de muncă au fost desfăcute...

Sintem de acord cu tovarășul inginer Constantin Popa, care ține să sublinieze faptul că, în situația în care s-ar tăia ziua celor ce se învoiesc fără motive bine întemelte, n-ar mai exista foială pe porți, dar, ne întrebăm, dumnealui unde era cînd aceste bilețele au ajuns în mîinile plecăreților?!

PIA OLARU

Nu e drept să muncească unii și pentru chiulangii

La Fabrica de chibrituri, unde la cel mult două ore de la intrarea bușteanului pe poartă, acesta se transformă în cutii cu chibrituri, fiecare minut de muncă, al fiecărui lucrător, contează. Se lucrează în flux continuu și, din acest flux, un om nu poate lipsi. Absența lui incurcă alți oameni. La Fabrica de chibrituri, o unitate care, pînă în urmă cu doi ani, tot ridica probleme, s-au instaurat ordinea și disciplina. Astăzi, fabrica este o unitate care-și îndeplinește planul la toți indicatorii, iar explicația este, în primul rînd, buna organizare a procesului tehnologic. „Dacă omul știe cu exactitate ce are de făcut, dacă are conștiința importanței lui

în cadrul procesului tehnologic, dacă este supravegheat și îndrumat, nu are cum să nu fie disciplinat”, ne spune Aurelian Stănescu, directorul fabricii, cel care în urmă cu un an și jumătate a fost numit în această funcție tocmai pentru a face lucrurile să meargă așa cum merg, adică bine. Să notăm că într-o unitate unde se lucrează cu materiale inflamabile și explozibile, nu s-a înregistrat, în ultimii ani, nici un accident, nici un început de incendiu. Suportul? Aceeași disciplină fermă, aceeași bună organizare a locului de muncă, aceeași atență supraveghere a fiecăruia de către întregul colectiv de muncă. „Disciplina, continuă directorul fabricii, este organic inclusă în mentalitatea muncitorească. Un muncitor bun, conștient de calitatea muncii lui, este disciplinat. El nu umblă din fabrică în fabrică. Și chiar dacă ar vrea, dacă ar avea un motiv oarecare de nemulțumire, fabrica n-ar renunța la el, tocmai pentru că-i bun, serios. Caută să-l înțeleagă, să-l ajute. Oamenii buni, disciplinați, sint toți oamenii de bază din fabrică. Înțeleg prin oameni de bază pe toți cei care și-au legat activitatea de interesele acestei unități, unde se mîncă o piine la fel de bună ca în oricare altă parte, cu condiția să-ți îndeplinești întocmai sarcinile de serviciu. Bineînțeles, pădure fără uscături nu există. Față de cei certaiți cu disciplina sintem obligați să fim severi. Într-un colectiv în care se muncește în acord global, să fi îngăduitor cu lenesii și cu chiulangii înseamnă, de fapt, să-i nedreptățești pe cei harnici și disciplinați. Să-i pui pe aceștia să muncească și pentru ceilalți. Nu e drept. Dealtfel, ce v-am spus acum nu este o noutate. Conducerea nu intervine decît arareori. Omul care nu-și vede de treaba lui, care-și plimbă salopeta prin curtea fabricii fără să facă mai nimic și care se ascunde în spatele celor care muncesc, fie că se autoelimină, fie că este îndepărtat de colectiv”.

Despre acele „uscături” la care se refera directorul întreprinderii, aflăm la biroul personal. În decembrie s-au desfășurat 3 contracte de muncă, cei în cauză refuzînd să participe la realizarea miliarului de cutii de chibrituri, cit va produce fabrica în curînd. Oamenii care nu-și găsesc loc într-un colectiv pentru simplul motiv că nu le place munca. Dumitru Mirea, bărbat de 28 de ani, prin repartiție de la Oficiul forțelor de muncă a fost încadrat în 18 decembrie. Pînă astăzi, cînd i s-a desfășurat contractul de muncă, a lipsit două zile pline, una pe jumătate, iar în celelalte trei a întîrziat?! Gheorghe Lăbușcă, 27 de ani, a lucrat în fabrică între 21 septembrie și 23 octombrie. După un asemenea „efort” a renunțat, dînd semne de viață abia pe 18 decembrie ca să-și ia formele de lichidare. Gică Drăghici, 29 de ani, a făcut memorii peste memorii, la Sectorul de partid, la Ministerul Muncii, Nimeni, susținea dînsa, nu o ajută. Vroia un loc de muncă, vroia buletin, vroia... În 17 decembrie i s-au făcut formele de încadrare. A doua zi însă, după aproape o oră de muncă, de fapt, mai mult de plimbare prin secția, a declarat că nu-i place și a plecat pe poarta fabricii?! Probabil urmează alte memorii, alte plîngeri... Dacă mimezi dorința de muncă, te lasă lumea în pace. Din ce trăiesc acești oameni? te întreb. Cum se descurcă? Din păcate ne întrebăm se pare doar noi, nu și ei.

În încheiere, să spunem că s-a ajuns la soluția desfacerii contractului de muncă după discuții, lămuriri, încercări, angajamente. Timp pierdut, cel puțin în cazurile acestea, și de o parte și de cealaltă.

OPREA GEORGESCU

Trebuie să pretinzi ceea ce oferi

E simbatic, 26 decembrie, ora 11 și pe poarta întreprinderii LAROMET nu intră și nu iese nimeni. Asta poate să însemne că nu se lucrează sau că, dimpotrivă, se lucrează din plin și că, prin urmare, nimeni n-are pricină să deschidă poarta. Adevărul este că aici, la LAROMET, toată lumea e la lucru și că problema disciplinei la locul de muncă se pune chiar așa: fiecare e la locul de muncă, nu în altă parte. În fond, nimic mai simplu decît să explici rațiunea unei situații, atunci cînd situația e clară. E mult mai greu să explici dezordinea dintr-un loc și cauzele ce-au produs-o. Ion Ștefănoiu, meseriaș cu zece ani de meserie, șeful atelierului nr. 3 al Secției I producție, crede că o singură autoritate poate să asigure disciplina aceea prielnică rezultatelor bune: autoritatea stilului de muncă și de viață a celor din jur. „În schimbul unu, spune el, din 112 oameni au întîrziat 2. Putem pune problema în două feluri: e rău că avem doi întîrziiați sau e bine că avem numai doi. Eu cred că am ajuns în momentul cînd fiecare întîrziere trebuie să ne facă atenți. Planul anual l-am încheiat pe 14 decembrie. Asta înseamnă că tot ce livrăm și pentru ianuarie 1982. Asta mai înseamnă că întreprinderile cărora le trimitem firele, țevile, barele de alamă și de cupru, trase și trefilate la noi, se pot angaja, la rîndul lor, în depășiri de plan. Disciplina în muncă nu-i doar treaba atelierului pe care-l am în grijă, atîta vreme cît între-

prinderi din toată țara depind unele de altele. Noi depîdem de cuprul pe care-l primim din Baia Mare și de disciplina muncii de acolo. Întreprinderea de autoturisme din Colibași, Întreprinderea de autocamioane Roman Diesel, Întreprinderea de frigidere din Găești, Electroputere din Craiova, IREMOAS-ul și alte uzine depind de calitatea și cantitatea producției de la LAROMET, de disciplina muncii la LAROMET. Avem tovarăși cu mulți ani vechime despre care poți fi sigur că, indiferent de vreme și de mersul tramvaielelor ori al trenurilor, îi găsești la program, la ora stabilită și cu drag de lucru: Neagu Tudor, Iordan Marin, Mihai Ceplinschi, Gheorghe Stanciu, Nicolae Spiru. Ultimii trei fac naveta de la Titu și Letca dar parcă ar locui în Bucureștii Noi. De la aceștia și de la alții ca ei au deprins tinerii Victor Lungu, Iosif Androne, Vasile Balaci, Banciu Petruș obiceiul orei exacte la program. Eu sint convins că se învață totul: și meseria, dar și felul de a fi. Numai că pentru asta trebuie să ai și oamenii de la care să le înveți”.

Un punct de vedere foarte interesant la ideea de disciplină a muncii apare, la vedere, în mai multe locuri la Întreprinderea textilă „Dacia”. Oamenilor muncii ori, mai bine-zis, femeilor muncii de aici li se atrage atenția asupra modului în care pot câștiga ușor 180 de lei pe zi. Ca să-i câștigi, trebuie să nu-i pierzi. Iar ca să nu-i pierzi, trebuie să vii la serviciu în ziua în care te-ai gîndit că ai putea lipsi.

Sigur, femeile sint parcă mai conștiincioase decît bărbații, dar omul este sau nu conștiincios în funcție de motive. „E bine să știe oamenii ce au de făcut și ce câștigă dacă își respectă locul de muncă și profesiunea, spune Maria Diaconu, secretara Comitetului de partid din întreprindere, dar e util să știe ce pierd și dacă nu-și respectă mîuca și colegii. În fond, oamenilor le place să simtă autoritatea și să respecte ierarhia, atunci cînd ierarhia este aceea a valorii și cînd autoritatea e susținută de un spirit organizatoric puternic. Oamenilor le place aceasta pentru că le place să trăiască în siguranță, să vină la slujbă știînd că sint apărați în interesele lor de întreprindere, că nimeni nu poate să dispună de timpul și, în definitiv, de cursul vieții unui om fără un temei. Noi ne-am străduit ca muncitorii de la „Dacia” să fie disciplinați ca să se simtă muncind în siguranță”.

La „Dacia” lucrează 2300 de oameni, din care două treimi femei și femei tinere în marea majoritate. Producția de fire și țesături de bumbac a întreprinderii e mult solicitată la export. În privința comenzilor din străinătate, luna ianuarie a lui '82 anunță un an bun. La „Dacia” se muncește cu o remarcabilă rentabilitate. „E adevărat, spune inginerul Ana Cătoiu, directorul întreprinderii, femeile sînt mai rigurose un program de muncă, dar nu trebuie să facem din aceasta cauza tuturor lucrurilor. Săptămînal întocmim o listă a echipelor de control formate din tovarăși din conducerea întreprinderii, a secțiilor. Astăzi, spre exemplu, în zorii zilei, cu un ceas înainte de a intra schimbul unu la mașini, Constantin Pătrașcu, Mihai Banu și Ion Popa au controlat prezența la locul de muncă, respectarea regulilor pentru economisirea energiei, felurile sarcinilor curente. Controlul are loc de trei ori pe zi. Nu ne sfîim să cercetăm și ce aduc în geantă oamenii, nu numai ce scot din geantă, cînd se termină orele de serviciu. În general vorbind, e util să nu scotești că unele treburi sint mai importante decît altele, fiindcă un amănunt neglijat poate să aibă efecte, în timp, neplăcute. Miine, duminică, lucrăm, ca să dăm liber pe 31 decembrie. Dar creșa și grădinița? Am avut grijă să funcționeze și ele. În întreprindere, se poate convinge oricine, e curat, pereții halelor sint parcă proaspăt văruiți, geamurile sint curate, ca să intre toată lumina zilei. Nu poți cere oamenilor să fie niște conștiințe dacă nu faci totul ca ei să știe cit de mult e apreciată calitatea aceasta, de conștiință muncitorească”.

O. TUDOR



In acest număr desene de SABIN ȘTEFANUȚĂ

Starea democrației prin faptele ei

La începutul lunii noiembrie, cu ocazia vizitei de lucru din județul Satu Mare, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, s-a întâlnit cu Sfatul bătrînilor din Turț, prilej inedit și plin de emoția legendei pentru o discuție în temeiul faptei despre munca la țară, despre grijile și izbinzile anului în agricultură, despre viața omului gospodar.

Sfatul bătrînilor comunei Turț, iată, concret, un fel de a fi al democrației la care putem lua aminte.



O afirmație precum aceasta: „aici, la noi, se mostenește, cel mai pronunțat, gînta tribală” sună destul de ciudat, chiar dacă omul ce-o face e din Oaș și, prin urmare, pare mai îndreptățit decît oricine să refere la tradiție.

Sîntem, deci, în Țara Oașului, la Turț, într-o duminică la ceasurile prînzului și centrul comunei e foarte animat. Prima impresie e că se pregătește ceva, că mulțimea aceasta de oameni are un motiv anume să se adune la primărie. Te-ntrebi, firește, ce zi este și ce eveniment și vezi că-i o duminică oarecare și-n calendare nici un semn. Iar țărani tot vin, cu sutele și chiar cu miile și discută, și tocmește idei, și umblă de la unul la altul.

La Turț se întîmplă în toate duminicile un lucru foarte interesant, unic probabil în țară: un lucru care trimite cu gîndul la veacuri de demult, cînd sfatul obștii însemna autoritatea, cînd bătrînii satului aveau întotdeauna ultimul cuvînt, cînd tot ce era neclar, amestecat ori peste lege se discuta cu satul și ce hotăra satul, aceea era. Puterea gîntei tribale se simte totuși peste secol într-un chip care merită să fie știut mai bine.

Toate au, desigur, o explicație. Ne găsim în anul 1981, și toate-s aici ca în 1981, cu excepția duminicilor și a cîtorva motive aparte ce-i fac pe oameni să se simtă bine laolaltă.

La Consiliul popular din Turț se găsește un caiet gros și încâpător, din acelea cu linii și scoarțe tari, în care stau scrise sumedenie de istorii: cine ce a făcut, cine ce trebuia să facă, unde s-a petrecut cutare faptă și de ce, ce leși noi s-au dat și cum trebuie înțelese, întîmplări și mari și mici, și importante și de toate zilele, care sînt un soi de cronică, dar una specială, cu valori morale limpezi, cu pîlde de bine și de rău ce lucrează în conștiința sătenilor mai sigur decît pîldele și sfaturile venind de pe aiurea.

Și astfel, notabilitățile urcă duminica scările primăriei și discuțiile între oameni se domolesc.

— Ei, spune primarul Chirilă Gherman, să vedem cum stăm? Ați citit zărele?

— Am citit! răspund țărani.

— Atunci, să discutăm!

Și se discută ce e nou, în țară și în țune, și sînt invitați bătrînii să arate ce înțeleg ei și cum trebuie luate lucrurile. Pe urmă, problemele locului: ce înseamnă autoaprovizionarea pentru fiecare sat și gospodărie, cine are plusuri de grădină și cît trebuie să dea statului la contract pentru acestea, cum trebuie luptat cu fierarii, care cer 400 de lei pentru un potcovit de cal, cum a găsit Pop Grigore 1 840 lei și se caută păgubașul — care e chiar poștașul —, cum a găsit Vasile Bota 11 000 lei pierduți de Alexe Lucuță, cînd încep stropirile la porci și ce-i mai bine de folosit. Apoi, combaterea zvonurilor. Unul a auzit că vine statul și-ți taie porcul dacă ai doi. Să cercetăm, interviu primarul. Știe careva să se fi tăiat undeva vreun porc? Nu știe nimeni. Ve-deți e un zvon. Un țaran vorbește că unii

se sustrag de la muncă. Să știm și noi cine-s dînșii, zice alt țaran. Și se discută cine s-a sustras și ce crede satul că merită să primească la împărțitul bucatelor pentru asta. Pe urmă, vine la rînd povestea cu vreo trei frați bătași. Îi mustru-luiesc obstea dar și mai mult îi mustru-luiesc bătrînii.

Pentru că la Turț există încă un lucru unic în țară: un Sfat al bătrînilor, o adunare de 37 de vîrstnici merituosi, săteni cu nume bune și cunoscute, cetățeni a căror viață poate să fie normă pentru toți.



Turțul, ca și Roma, s-a clădit pe șapte coline, numai că Turțul nu se adună cu anii, cum s-ar cuveni și cum fac toate așezările bătrîne, ci se tot răsfire. După deal vine vale, după vale, deal, mergi și mergi și tot Turț se cheamă. Comuna e împrăștiată pe patruzeci de kilometri pătrați, astfel că graba cea mai mare tot îi cere omului niste ceasuri de mers întins, de urcat și de coborît.

Ioan Tirtiu, care-i secretar adjunct al Consiliului popular, dar care a fost primar ani mulți, spune că povestea consiliului bătrînilor seamănă a legendă. La Turț există sectoare, nu sate și sectoarele au numele familiei celei mai numeroase, cu un arbore genealogic urias.

În Josani, spre exemplu, trăiesc în-deobște Mărineni. În 200 de case locuiesc 800 de oameni și toți se numesc Marița. În Călinețe crește arborele Călin. În Sectorul zis Ulița Mare sau Lucuțeni, alde Lucuț, în Susani de Jos sau Leseni se află, de bună seamă, Leși. În Susani de

Sfatul bătrînilor din Turț

Sus-sau Zimbreni toți, din tată în fiu, își spun Zimbru. Un Ion Zimbru, membru al Sfatului bătrînilor e fiul aîtut Ion Zimbru. Și ca să fie limpede ce-i cu numele acesta, după Ion Zimbru ei pun o liniuță și adaugă Zimbreașu. Mai este un sector, Feiereni sau Ugheri cu soția Feierilor sau Albu, pe numele dinții, nemaghiarizat — și, în sfîrșit, colina a șaptea, Vilceleni, unde toți sînt nou veniți și au nume amestecate, dar printre ele destui Zimbru, Lucuț, Feier, Les, Marița și Călin.

Multe sate și comune sînt stăpînite de un singur nume, vechi acolo de cînd lumea, dar în puține locuri, ca la Turț, numele familiei spune și un caracter, un fel de viață, o lege pentru toți.

— Fiind noi foarte răspîndiți, spune Ioan Tirtiu, capii de familie din fiecare sector alegeau unul sau doi „giurați” pentru obstea mare a comunei, pentru locul unde tot ce se hotăra, devenea sfînt pentru toți. Bătrînilor trimiși să vorbească și să decidă în numele a sute de săteni li se zicea astfel, giurați, pentru că ei giurau, adică jurau în fața tuturor — pe un ritual ce te pătrundea chiar de erai mai puțin simțitor la ceremonii — credință ideii de dreptate de justiție a obștii.

— Și astăzi, confirmă Ion Zimbru-Zimbreașu, se tocmeșc planuri de lucru pentru întreaga săptămîină. Le vorbim oamenilor așa: uite, măi fraților, s-a ivit problema pămîntului. Am scos griu și porumb puțin, nu fiindcă a fost anul slab, ci fiindcă podzolul nostru e cam ars de prisos de îngrășăminte chimice. Trebuie să-i dăm cîtiva ani în sir numai îngrășăminte naturale, ca să invie.

Pe urmă, după ce te-ai adresat comunei, te duci prin sectorul tău, prin case și vezi cum vine cazul cu fiecare. Un adevăr, dacă-l explici omului e de două ori adevărat. Și dacă-l rostești un moș din Turț, poți fi liniștit că-i și învățat.

Cum sînt acești bătrîni?

Amintiri-vă de fotografia aceea semnată de avocatul Ioniță Andon din Oaș, fotografia unor români din anii '38-'39, dar parcă venind de pe cîrmă. Așa-s și astăzi moșii cei mari ai nordului, cu plele tălate drept, cu privire ageră, țintind în ochii omului, drept, cu stralul de sîrbători bun de pus în muzeu. Ion Zimbru-Zimbreașu a crescut șapte copii, a învățat și carte, a fost deputat în Marea Adunare Națională, acum e precedent de onoare al cooperativei de credit și toată ziua pe drumuri, să știe tot, să priceapă tot. Nicolae Belbe, din Susani de Jos, are 70 de ani și cu cît a înțeles el despre lume și viață nici nu se mai cunoaște că nu poate citi. „Să faci și tu cum am făcut eu” le spune Nicolae Belbe țărănilor lui și țărani îl ascultă ca pe Ioan Gură de Aur, Vasile Zimbru-Ștefănel, de 71 de ani, cînd strigă „rata, hai la muncă!” e limpede că se muncește. La cei 72 de ani ai

săi, Dan Vasile din Călinețe ia dealurile de la un cap la altul și-l primuie înainte de a i se zice numele acolo unde e nevoie. Și-apoi, bătrînii ce gîndesc de-acum la sute de ani: Vasile Babă din Ugheri, Vasile Mărita și alții de-o seamă. Și-apoi, bătrînii tineri, în rostul lor ori pe-acolo, Ioan Belbe la păsuni, Ignat Ion la toate treburile săptămîinii, Mihai Feier, cel care nu obosește niciodată.

— Sîntem o comună de gospodari, spune Ioan Tirtiu, dar am putea deveni cîrînd una de milionari, dacă am izbuti să ne autogospodărim pe voie. Dacă țaranul produce după ogorul său de zece ori mai mult ca în prezent, e la mîntea oricui că țaranul n-o să consume niciodată cît zece! Trebuie să creăm cadrul de cointerensare pentru țaran, ce-i spunem azi, aceea să rămîină.

Iată ce-am face noi: ponderea producției C.A.P.-ului o are pomicultura. Din 1962 am început să cultivăm căpsuni și dăm cam 3 000—3 500 de tone anual. Cea mai mare parte o exportăm, dar cred că o vindem prost fiindcă la transport se deteriorează, iar cumpărătorii fac mai multe nazuri decît ar avea dreptul. Pe scurt, pentru o frunzuliță răcică prin lăzi cer rabat de preț. Ne-am gîndit că o fabricu-tă din acelea agrare, adică ridicată cu bani puțini, dar conțin pe o forță de muncă vrednică ar fi soluția potrivită realității și intereselor economiei naționale. Să vindem, adică, gem, nu căpsuni. Să vindem suc de mere, nu mere. La cules căpsuni simți că îți impietrestea spatele. Nu-i păcat să stăm noi, muncitorii, la mofturile nu știu cîruia comerciant?

La Turț e zonă de deal. Fără cai nu merge. Avem 80 de cai la C.A.P. și — notați bine — 662 la populație. Părerea noastră este că statutul C.A.P. e depășit de realitate la mai multe capitole, trebuie revizuit. Trebuie să se încurajeze creșterea cailor. Avem în comună mii de bovine, ovine și porcine. Fără cai nu le-am putea asigura hrana. Avem sute de hectare de livezi cocotate pe dealuri. Cu ce te urci să culegi prunele? Cu tractorul sau cu calul?

Ce-am mai vrea noi? Iată, bătrînii știu să facă rotația culturilor ca să obțină, chiar și în anii fără ploaie, 3 000—4 000 kg porumb la hectar. Planul pe care-l primim pentru culturi e rigid, e făcut în birouri și nu ține cont de starea reală a pămîntului. Că e așa, uite că am ajuns să culegem numai 700 kg porumb la hectar. Nouă să ni se spună ce cantitate trebuie să dăm și știm noi cum punem sămînta și undă. Degeaba semănăm mii de hectare cu podzol ars dacă te pe 300 de hectare as scoate tot cît scot de pe 1 000. Pe celelalte as pune nutreț pentru vite, cu îngrășămintele de la vite as readuce la viață pămîntul. Noi, țărani din Turț, cu tot ce-am învățat de la părinți, cu ce știu să ne spună bătrînii am da în cîtiva ani niste recolte nu mari, ci la maximumul puterii pămîntului.

TUDOR OCTAVIAN



Fotografiile de IONIȚA ANDON realizate la sărbătorirea a 500 de ani de atestare documentară a comunei Turț

Știința înseamnă putere, dictonul aparține lui Francis Bacon, dar abia înfăptuirile secolului nostru i-au atestat valoarea de adevăr fundamental. Pașii impresionanți făcuți în profunzimile materiei, în cunoașterea realităților exterioare și interioare omului, l-au făcut pe acesta să devină nu numai stăpînul naturii, al legilor ei, ci și stăpînul propriei sale istorii. Este un nou capitol al civilizației mondiale, în care știința, asimilată unui larg concept teoretic și practic, se transformă în forță de producție spre folosul progresului și binele general. Sînt momente de supremă ascensiune a gândirii umane, dar în același timp și cele ale unei acute responsabilități, momente în care — așa cum a subliniat în repetate rânduri președintele României — omul de știință împreună cu toți cei ce îl susțin și-i dirijează activitatea este dator să-și întoarcă gândurile asupra sensului strădănilor sale, asupra modului în care achizițiile științifice și tehnice slujesc unor înalte deziderate ale omenirii, ale prosperității și înțelegerii interumane.

Am fost și rămînem martorii, creatorii și beneficiarii acestei ample deschideri spre cunoaștere, trăim cu toții acest timp eroic într-o țară în care știința a devenit principalul factor propulsor al progresului general, în care, așa cum se arată în Programul P.C.R.: „Partidul pornește în mod constant de la considerentul că știința constituie factorul primordial al progresului contemporan, că societatea socialistă multilateral dezvoltată și comunismul nu pot fi edificate decît pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii“.

În lumina acestor adevăruri și al permanentelor îndrumări și recomandări formulate de secretarul general al partidului nostru — știința românească a cunoscut și pe parcursul anului 1981 un amplu proces de reînnoire calitativă, de integrare a ei în toate domeniile, în economie ca și în viața socială. Ea și-a spus cuvîntul hotărîtor în dezvoltarea și modernizarea forțelor de producție, în promovarea tehnologiilor de mare randament, de folosire

chibzuită a potențialului uman, de perfecționare a sistemului de conducere și planificat. S-a demonstrat astfel, odată mai mult că cercetarea științifică conduce în mod direct sau indirect la modificarea condițiilor vieții umane, la schimbarea rapidă a locului pe care-l ocupă omul în sistemul forțelor de producție. Au dovedit-o și pe parcursul anului 1981 numeroasele invenții și descoperiri cu larg ecou internațional, realizări originale în care se îngemănează rigoarea matematicii cu fantezia creatoare și care au avut o contribuție hotărîtoare la mecanizarea și automatizarea unor procese industriale, la convertirea științei agricole în practică zilnică, la crearea unor rezerve de soluții

tări tehnico-științifice și introducerea rapidă în producție a rezultatelor ei, constituie factorul determinant al progresului multilateral al edificării societății socialiste multilateral dezvoltate“.

Din aceste adevăruri și principii promovate consecvent de Partidul Comunist Român, de secretarul său general, am desprins nobila misiune de a prezenta prin forța slovei tipărite, în fiecare număr al revistei, aspecte din munca și viața autorilor de idei generoase, acordînd un plus de interes unor inventatori și inovatori aflați, în bătălia pentru noi, pe pozițiile cele mai avansate. Am făcut-o și o vom face în continuare, considerînd că promovarea noului reprezintă o misiune

de a consemna în aceste ore de bilanț o suită întreagă de victorii. Este vorba de materializarea unor idei și proiecte valoroase sau de parcurgerea unor importante etape în finalizarea altora. Este adevărat, mai există din păcate și nu puțini cercetători care trec pragul anului 1982 ducînd un imens tezaur de idei și proiecte generoase nefinalizate. Afirmarea noului nu se face ușor, nu este o simplă problemă de timp și de gestație, iar aceasta mai ales cînd, pe alocuri, ignoranța și incompetența mai ocupă încă fotolii confortabile, iar invenții și inovații prețioase sînt nevoite să zacă în anticamera unor „specialiști“ ancorăți în rutină, conservatorism, inerție.

Dar progresul este ireversibil și numai judecata dreaptă, nepărtinitoare, poate promova sau scoate din competiție o creație originală. Tocmai de aceea vom continua să scriem ca și pînă acum despre asemenea oameni, despre pasiunea, dăruirea și spiritul lor de jertfă, alăturînd modesta noastră contribuție efortului general pentru promovarea inteligenței științifice naționale. O vom face cu același respect pentru munca entuziasată a unor asemenea oameni, aflați în avanposturile civilizației și progresului contemporan, luîndu-ne ca îndrumar permanent aceste memorabile cuvinte rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu totul remarcabile prin caracterul lor vizionar și valoarea lor axiomatică: „Să nu ne fie teamă să înlăturăm acele teze și noțiuni care nu mai corespund noilor condiții istorice și sociale. Studiînd fenomenele noi ce apar ca rezultat al dezvoltării sociale, al noilor descoperiri ale științei și ale cunoașterii umane în general, să promovăm conștient tot ce este nou, ceea ce se impune cu necesitate obiectivă pentru progresul societății... Nu de înnoire trebuie să ne temem, ci de stagnare în gândire, de păstrarea formelor învechite! Pericolul pentru socialism nu constă în căutarea noului, ci în păstrarea vechiului“.

LIVIU TIMBUS

Anul științific

Luptă continuă pentru cunoaștere și adevăr

științifice și tehnice mai ales în domeniul valorificării resurselor noi de energie și a resurselor minerale cu conținut scăzut de substanță utilă. De notat apoi că în cadrul institutelor și facultăților de învățămînt superior ca și în celelalte compartimente ale cercetării științifice au fost abordate cu mai mult curaj cercetări fundamentale de perspectivă în domeniile matematicii, medicinei, chimiei, biologiei și științelor tehnice. „Patria noastră — a fiut să precizeze tovarășul Nicolae Ceaușescu — a ajuns la un asemenea nivel de dezvoltare încît extinderea cerce-

permanentă, indisolubil legată de principiile de etică și echitate socialistă și apreciînd deopotrivă că a întinde o mîină de ajutor semenului aflat în cumpănă reprezintă cel puțin o dovadă de omenie și soliditate cetățenească.

O parte a celor despre care am scris în săptămînile anului 1981 se află în paginile alăturate împreună cu gândurile și proiectele lor. Spațiul nu ne permite să facem întregul bilanț activ și pasiv al ultimului an. Dar, așa cum desigur vor observa și cititorii noștri, tonul general este optimist, deoarece am avut prilejul

pete. Îmi doresc, tot pentru anul care vine, obținerea titlului de profesor universitar — pentru care îndeplinesc toate condițiile cerute de legislația română“.

PETRE MILU (creatorul motorului axial).

„Anul 1981 mi-a adus marea satisfacție de a vedea pe standul de probă motorul „Milu II“. E un mecanism mic, ușor, compact și puternic. El s-a dovedit pe măsura așteptărilor, demonstrînd că este perfect posibilă construirea unui motor cu pistoane axiale, fără vilbrochen și cu un consum redus de carburanți. N-as fi izbutit să duc la bun sfîrșit această lucrare dificilă dacă n-as fi fost înconjurat de oameni inimosi și nu m-as fi bucurat de sprijinul permanent al Institutului Național de Motoare Termice și de cel al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie.

Ce-mi doresc pentru 1982? În primul rînd sănătate, putere de muncă pentru a termina motorul propus pentru omologare, oisă finală prin care, sper, motorul „Milu“ își va face intrarea în marea familie a motoarelor cu ardere internă“.

MIHAI ZAVERGIU THEODORU (medic, autorul metodei terapeutice de revitalizare celulară).

„Un an bun, la fel ca precedentul la fel ca toți cei care au urmat anului 1976, cînd metoda mea de revitalizare celulară prin automasați zilnic, total, a fost prezentată pentru întia oară de revista „Flacăra“. De atunci și pînă în prezent numărul celor care m-au vizitat sau mi-au scris pentru a învăța metoda propusă a trecut de mult de două mii. Mi se scrie, de asemenea, în mod curent, din Austria, Uniunea Sovietică, R.F.G., Italia, S.U.A., Elveția, Spania, Anglia, Australia. Am primit, totodată, sute de scrisori prin care pacienți cunoscuți sau necunoscuți mă anunță că, mulțumită metodei, au ajuns să-și ameliorizeze sau chiar să-și vindece maladiile cronice de ani de zile. Rezultate notabile au fost obținute în tratamentul unor diverse afecțiuni reumatismale, în cardioatit, nevralgii, boli psihice, astenii, boli interne.

În anul care vine mă pregătesc să pășesc, cu optimism și putere de muncă, în cel de-al 88-lea an de viață. As fi și mai mulțumit dacă metoda mea — care se multiplică și se difuzează prin soliditatea unor numeroși pacienți din București și provincie — ar fi în sfîrșit tipărită de o editură de profil. Sper totodată că forurile competente se vor arăta mai sensibile la propunerea noastră în legătură cu înființarea spitalului preventiv“.

ALEXANDRU PARTHENIU (medic, autor al metodei de tratament cu venin de albine).

„Experiența mea de mai bine de trei decenii în tratamentele cu venin de albine, asociată datelor din literatura de specialitate, a fost prezentată recent discuziei științifice internaționale. O comunicare a fost inclusă în programul Simpozionului internațional de apiterapie din Mexic, iar alta a fost publicată de revista franceză „Apitherapie“. Am avut, tot de curînd, bucuria și satisfacția profesională de a constata că mai multe lucrări de specialitate din străinătate vin să confirme și să argumenteze mai vechile mele constatări și supoziții privind terapia veninului de albine. Mă refer în mod special la metoda originală reflexogenă și la asocierile terapeutice ce vi-

zează redresarea rezlațiilor cibernetice ale organismului. Amintesc că prin această schemă de tratament s-a permis obținerea unor rezultate instalate rapid și evitarea intervenției chirurgicale în multe cazuri de arteriocluzii.

În lunile care urmează mi-am propus ca împreună cu doctorul N. Drăgulescu, să verific și la nivel celular efectul tratamentului cu venin de albine în arteriocluzii. Sper de asemenea că vom izbuti în mai mare măsură să aducem în atenția forurilor medicale și colegilor de breaslă acest gen de tratament biologic a cărui extindere n-ar fi decît spre folosul miilor de bolnavi“.

VALERIU POPA (inginer, cercetător în domeniul bioenergiei)

„Bioenergia, acest domeniu fabulos al științei actuale, s-a bucurat, cred, anul acesta, de o mai mare atenție din partea oamenilor de știință. A fost o reală bucurie de a constata că, pretutindeni în lume, și în țara noastră deopotrivă, se întreprind în laboratoare de renume cercetări pentru descrierea fenomenului, pentru cunoașterea legilor care îl conduc. Ceea ce a fost un vis cu ani în urmă și a devenit o realitate fizică în zilele noastre, va deveni fără îndoială un instrument de cunoaștere în mîna omului și un mijloc pentru diagnosticarea precoce și tratamentul unor maladii dintre cele mai diverse. Rămîn, de asemenea, la convingerea că cea mai importantă datorie a omului este de a fi de folos societății sale și de a face să se vorbească despre ei prin faptele lui bune. E o profesiune de credință care îmi va însoți viața și activitatea și în anul ce vine“.

NICOLAE ILIESIU (creatorul unor produse apicole)

„În 1981, în laboratoarele Fermei apicole din Scornicești a fost realizată pentru întia oară în lume, prin triturarea larvelor de trîntor, substanța activă Apilarnil. Pe baza acesteia, Ministerul Sănătății a semnat autorizația de producție pentru Apilarnil și Apilarnilprop, produse realizate sub formă de drageuri de Uzina de medicamente București și destinate combaterii unor afecțiuni. Interesul deosebit acordat acestor produse naturale a făcut necesară producerea pentru anul viitor a unei cantități de 30 milioane drageuri. Mai amintesc că tot anul acesta, în noiembrie, Combinatul apicol a pus în vînzare produsul Apivitas forte, aliment biostimulator și hepatoprotector, obținut din păstură de laborator, Apilarnil și propolis.

Toți cei care au lucrat la definirea acestor produse au avut, firește, sub raport profesional, un an deosebit de bogat în evenimente. Anul viitor se va continua realizarea trituratului larvar liofilizat. Va apărea, de asemenea, tot pe baza unui brevet românesc, preparatele «Nicotinostop» (impotriva tabagismului) și un nou medicament, realizat tot din produse apicole, cu acțiune hepatoprotectoare și hepatobiliară“.

(Continuare în pag. 10)

Grupaj realizat de
HORIA PATRASCU
LIVIU MAIOR
LIONEL NITESCU
N. GRIGORE MĂRĂȘANU

NOUL în prag de An nou

MIHAI LEONTOPOLO (inventatorul medicamentului „L“, folosit în tratamentul neoplasmului).

„În afară de faptul că — din punct de vedere profesional — mi-a oferit o cauzistică bogată, anul 1981 a însemnat și momentul afirmării metodei mele de tratament peste hotare. Astfel, în iunie, la Congresul mondial O.R.L. de la Budapesta, am prezentat două comunicări în acest sens. În noiembrie — la Zilele urologiei desfășurate la Maltersdorf în Republica Federală Germania — am prezentat de asemenea o comunicare. În ambele ocazii succesul a fost total, noua metodă românească stîrnind un interes cu totul și cu totul deosebit. Pot spune asadar, fără falsă modestie, că am încheiat un an rodnic. Pentru anul următor îmi doresc mai ales, cum este și firesc de altfel, normalizarea situației mele profesionale, despre care s-a scris în mai multe rânduri în revista FLĂCĂRA. Aștept — tot la acest capitol — înființarea unei policlinici, crearea unui colectiv competent, lărgirea pe bazele științifice ale cercetării. Pentru binele, și numai pentru binele celor suferinzi“.

GHEORGHE LUCACI și VIOREL ABRUDAN (cercetători, coautorii ai brevetului privind „apa vie“).

„Anul 1981 a fost pentru amîndoi anul de virf al activității de cercetare. Alături de cunoscutul profesor dr. Ion Minzatu, de la Facultatea de fizică a Universității din București, am obținut, în vara acestui an, brevetul de invenție nr. 77.382 intitulat „Procedeu instalativ de separare a unor structuri polimoleculare de apă biologic-activă“. Prin acest brevet „apa vie“ și „apa moartă“ din legendele românești, intuiție genială a poporului nostru, trec într-o realitate imediată, riguroasă științifică, exact pe aceleasi meleaguri pe care au apărut și miturile. „Apa vie“ devine astfel „apă biologică“ iar „apa moartă“ — „apă antagonică“. Pe lângă acestea, din apa distilată prin procedeu tehnologic brevetat, mai rezultă încă o componentă: apa neutră, procentual preponderentă, adică în proporție de 99,8 la sută, restul de 0,2 la sută constituînd fracțiunile: apă biologică și apă antagonică. Foarte important este faptul că beneficiarul brevetului, Centrala de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri — București, preconizează utilizarea celor 3 componente în industria farmaceutică. Apa biologică accelerează procesele vitale din structurile biologice, fapt constatat atît pe plante cît și pe animale supuse experiențelor; pe cînd apa antagonică inhibă aceleasi procese. Primele efecte antitumorale au fost deja obținute folosind apa antagonică. Există asadar realitate senza opriiri neoplasmului prin modificarea raportului dintre apa antagonică și cea biologică, raport care diferă de la organism la organism. Pe de altă parte, apa neutră va fi folosită în vastul domeniu al cristalizărilor și preconizăm, pentru viitor, realizarea primelor sinteze de structuri chimice analoge celor naturale“.

GEORGE PETRIȘOR (profesor, doctor, creatorul medicamentului „Adenostop“).

„Anul 1981 s-a dovedit pentru mine și colaboratorii mei îndeajuns de fructuos aducîndu-ne îndeajuns de satisfacții profesionale. De curînd, extrasul total de *Anthium species*, sau mai de scurt, „A-

denostopul“, medicament împotriva adenomului de prostată, a primit certificatul de inventator. Colaboratorii mei sînt: conf. dr. Pavel Petcu, dr. Ecaterina Andronescu și dr. Emeric Bordaș. Am avut deopotrivă satisfacția de a constata că administrarea medicamentului omenit, la aproximativ 450 de bolnavi, a dus la obținerea unor rezultate încurajatoare. Au fost continuate totodată la Clinica de urologie din Cluj-Napoca cercetările privind cancerul prostatei și studiile consacrate tumorilor vezicale.

Pentru viitor ne propunem să extindem aplicarea preparatului „Adenostop“ și la alte forme de afecțiuni ale prostatei. Ne preocupăm apoi, în mod special, îmbunătățirea diagnosticului precoce în cancerul vezical“.

PETRE BULECI (inginer, autorul procedurii SANAB, de recondiționare a arborilor cotiți și al unor instalații eficiente de biogaz).

„Am recondiționat, în 1981, arborii cotiți de la Combinatul chimic Turnu Măgurele, operație prin care am obținut o reducere a importului în valoare de 1,5 milioane lei valută. Am mai realizat o variantă a metodei SANAB, variantă de recondiționare la rece a pinioanelor cutiilor de viteză AK5 și AK6 — tehnologie care a fost transferată la Stația industrială de reparatii auto (SIRA) Brăila și la Întreprinderea de transport (ITB) București. Tehnologia se află în curs de omologare.

La cantina Întreprinderii de stat pentru creșterea și înrăsarea porcilor Brăila, funcționează instalația de biogaz proiectată de noi, foarte eficientă; am reallizat, de asemenea, proiectul pentru o instalație similară la Complexul de creștere și înrăsare a porcilor (de 30.000 capete), al Asociației economice intercooperatiste de la Gropeni, alte proiecte de instalații similare pentru un atelier mecanic și mai multe gospodării țărănești.

Pentru 1982 am în plan avizarea, cu Registrul Naval Român, a recondiționării arborilor navali avariati și rezolvarea celorlalte comenzi sociale care vor mai apărea. Si am putea vorbi și despre unele neîmpliniri, dar, sperînd să avem sănătate, vom lupta cu ele în continuare, pînă le vom învinge“.

TINA COVALIU (descoperitoarea medicamentului „COVALITIN“).

„În anul 1981, la indicația Ministerului Sănătății, Secția de liză cationică din cadrul Institutului pentru perfecționarea și specializarea medicilor a tinut două cursuri pentru specializarea în tratamentul cu COVALITIN pentru litiazile renouretrale cu medici români și un curs de specializare cu medici străini veniți în România pentru a studia tratamentul cu acest medicament. În străinătate, COVALITINUL a primit brevet de invenție în Spania, Franța, Anglia, R.F.G. și este în curs de omologare în Italia, Elveția, America și U.R.S.S. Astea sînt, ca să zic așa, lucruri bune, frumoase. Din păcate am avut și o serie de probleme, printre care cele provocate de către secția de relații externe a Ministerului Sănătății, mai exact atitudinii birocratice manifestate aici și datorită căreia țara noastră a pierdut două importante contracte pe valută cu străinătatea, aprobările necesare fiind date abia după trecerea termenului-limită acordat contractării. Sper ca măcar în anul care vine, astfel de păguboase impedimente să nu se mai re-

A fost elaborată cea dintîi șarjă de „Apifitol”

Noi dovezi, științifice, convingătoare, la „dosarul” Apifitoterapiei

Ne-am mai ocupat, și nu o dată, de medicamentele apifitoterapice realizate, în temeiul a 12 brevete de invenție, de Tamara Păunescu. Dacă revenim azi, o facem pentru că ele, extracțe din plante și produse apicole, par să fi depășit, decisiv, faza eternelor tatonări, aflîndu-se mai aproape ca oricînd de deplina afirmare.

Pe de-o parte, încredințate nu demult spre experimentare clinică, medicamentele apifitoterapice, puse la punct în laboratorul de cercetare și condiționare specializat ce funcționează, din 1979, în cadrul Institutului de virusologie „Stefan S. Nicolau”, au dat rezultate mai mult decît încurajatoare, menite să sprijine, cu dovezi științifice clare, necesitatea intrării cît mai urgente în producția de serie. Să argumentăm. Astfel, testînd „Apifitolul” în gerontologie și în asteniile postinfecțioase, doctorul Ion Urseanu, medic primar la Spitalul Militar Central, a întocmit o amplă lucrare ale cărei concluzii sînt următoarele:

„Rezultatele obținute și comunicate aici atestă calitatea produsului de a rezolva cu deosebită promptitudine și în toate cazurile testate sindroamele asteno-vegetative postinfecțioase (postvirale) și de a ameliora stările de bătănețe patologică. Produsul a prezentat o eficacitate absolută (100%), iar toleranța clinică și biologică a fost excelentă.

Scurtarea marcată a perioadei de convalescență postvirală la 7-10 zile conferă produsului „Apifitol” calitatea de a servi la recuperarea rapidă a capacității de muncă în afecțiuni frecvente...

„Apifitol” se dovedește deosebit de util în gerontologie, unde studii ulterioare, pe loturi largi, îi vor stabili indicațiile și limitele definitive”.

Același medic a folosit „Apifitolul” în hepatite cronice active și persistente, în stări de convalescență postinfecțioasă, în înapetență senilă și în neoplazii avansate, administrînd bolnavilor o singură doză, o lingură, pe zi, dimineața. A stabilit că: „Produsul se constituie, în primul rînd, ca un tratament adjuvant eficient, ca o posibilitate gerontologică demnă de toată atenția și este susceptibil de introducere în terapeutică curentă”.

Tot în cadrul Spitalului Militar Central, de data asta în secția de chirurgie maxilo-facială și stomatologie (șef de secție general-maior doctor Gheorghe Stăncioiu), căpitănel doctor Gabriel Constantin Poenaru a realizat un experiment clinic pe 135 de cazuri împărțite pe 8 grupe de afecțiuni (parodontite marginale cronice, 12 de cazuri; procese inflamatorii ale mucoasei bucale și rinofaringiene, 27; hemoragii și alveolite postextracționale, 29; hematoame posttraumatice și postanestezice, 12; arsuri, 4; plăgi postoperatorii, 6; tumori maligne în sfera maxilo-facială, 6; leziuni postradioterapice, 9). Iată cîteva fragmente din concluziile extinsului (4 pagini) referat:

„Prin aplicarea preparatului, am observat remisiunea procesului inflamator și al pungilor gingivale și osoase, precum și o refixare de durată a dinților...”

În cadrul proceselor inflamatorii rinofaringiene și faringoamigdalene, pulverizările cu „Apifitol” spray și badijonajele cu soluția apifitoterapică au dus la diminuarea accentuată a secreției, a usturimilor și jerei la deglutiție chiar după primele aplicații...

În 11 cazuri de alveolite postextracționale, am obținut scurtarea perioadei de vindecare...

Pentru scurtarea perioadelor de rezorbție a hematoamelor posttraumatice... am folosit preparatul tip placă medicamentoasă apifitoterapică... Efectul rezorbțiv e evident mai rapid și eficient decît în cazul tratamentelor clasice...

Efectul antiinflamator, anestezic și cicatrizant rapid ne îndreptățește să socotim preparatul la fel de eficient ca și produsele importate similare, „Oxy-cort”, „Terracortyl” etc...

Totodată, el stimulează capacitatea de apărare a organismului, contribuind la o bună evoluție postoperatorie și la prevenirea recidivelor...

Aplicarea medicației apifitoterapice în tratamentul leziunilor postradioterapice a contribuit la limitarea și reducerea progresivă a acestor leziuni, cu stimularea proceselor reparative, apitelizante, și la mobilizarea unor resurse de apărare proprii organismului, care au mărit rezistența locală și generală”.

În secția O.R.L. a Spitalului clinic „Grivița” din București, precum și în ambulatoriul acestuia, a fost efectuat un experiment îndelungat, care s-a bucurat de competența doctorului Dorin Sarafoleanu directorul unității. Medicamentele apifitoterapice au fost utilizate în tratamentul unor afecțiuni otorinolaringologice, dînd următoarele rezultate:

„1. Preparatele folosite au un rol antiinflamator și biostimulator evident; 2. Rezultatele reprezintă abia începutul unei cercetări și sînt insuficiente pentru a face considerațiuni mai aprofundate, definitive; 3. Din datele obținute pînă în prezent nu am remarcat vreo acțiune nocivă a preparatului

asupra organismului, fapt care justifică investigarea eficacității lui în continuare, de un număr sporit de cazuri”.

Gama medicamentelor apifitoterapice, am mai spus-o, e largă. Iată, de pildă, Clinica de hematologie a Spitalului „Fundeni” a testat, sub supravegherea reputatului profesor Ștefan Berceanu, personalitate de primă mărime a medicinei românești și internaționale, acțiunea plăcilor de propolis la 11 bolnavi cu afecțiuni hematologice (abcese și flegmoane la bolnavi cu aplazie medulară, leucemii acute cu granulocitopenie severă, tumoră carcinomatoasă necrozată și ulcerată etc.). Ex-



perimentul a durat 10 luni (noiembrie 1980 - august 1981) și a ajuns la concluzia că:

„Tratamentul cu plăci de propolis în cazurile menționate a arătat un efect antiinflamator și rezolutiv cert, chiar la bolnavi cu apărare antiinfecțioasă deficitară (granulocitopenie severă). Efectul rezolutiv s-a manifestat (în concordanță cu alte constatări anterioare) și în cazurile de revărsate hemoragice. Trebuie subliniată, de asemenea, acțiunea antiseptică deosebită a acestui preparat.

Considerăm că preparatul are calități terapeutice reale, caracterizate prin acțiunea antiinflamatorie-rezolutivă și antiseptică, fiind recomandabil, în primul rînd, în afecțiuni inflamatorii cu caracter local (abcese, flegmoane) sau mai extensiv (flebite), în tratamentul local al colecțiilor hemoragice (hematoame, hemartroze), eventual și al plăgilor torpide”.

Adăugînd că un experiment similar s-a desfășurat, sub conducerea doctoritei Ruxandra Nicolescu, și la Clinica veterinară a Serviciului sanitar veterinar, rezultatele fiind, de asemenea, îmbucurătoare, avem un tablou complet și optimist al acțiunii medicamentelor apifitoterapice. La cercetarea și condiționarea cărora lucrează, în prezent, un colectiv extins incluzînd, pe lângă inventatoarele, pe doctorul Doru Pucă, pe farmacistă Valeria Scopelitis Mihalcea și pe laborantele Marcela Stănescu și Mariana Chițu. Toate afirmațiile de mai sus, elogiabile la adresa unor produse pe cît de eficiente, pe atît de ieftine (obținute din materii prime indigene), reprezintă tot atîtea dovezi că, depășind greutatea și piedicile de altădată, medicamentele apifitoterapice si-au cistigat dreptul de a pătrunde în farmacopee. Un drept, insistăm, dobîndit prin eficacitatea terapeutică demonstrată, prin rezultatele înregistrate în tratamentul unei game largi de afecțiuni, adesea vindecate sau măcar ameliorate. Făcînd o paranteză, să notăm că prezentate în cadrul unor importante reuniuni științifice internaționale, ultima oară la Congresul Apimondiei de la Chisinau, la care a luat parte și Tamara Păunescu, extracțele din plante și produse apicole au stîrnit, de fiecare dată, un deosebit interes, fiind recunoscute ca priorități.

Pe de altă parte, recent, intrînd în posesia unei documentații științifice limpeză și, implicit, a tuturor avizelor, industria a elaborat cele dintîi șarje de „Apifitol”, în cadrul secției a IV-a a întreprinderii de medicamente „Biofarm” din Capitală, ce urmează să fie însărcinată cu fabricarea în serie a biostimulatorului respectiv. El face parte, reamintim, dintr-un evantai de produse aflate, în prezent, în stadiul final al cercetării sau în cel al avizării.

Nu ne rămîne decît să sperăm că, lucrurile fiind acum mai lămurite ca oricînd, termenele se vor scurta, medicamentele gîndite de Tamara Păunescu urmînd să fie, cît mai grabnic, puse la îndemîna celor ce au nevoie de ele spre a ieși din suferință și a se reîntoarce la familiile și locurile lor de muncă.

OIDIU IOANIȚOIA ■

Înfiorător

nu mă îngrozesc numai de rachete intercontinentale și de bomba cu neutroni care șterge orice suflare precum șterge bobocul primele litere șchioape tremur ca varga și cînd vîd o armă obișnuită chiar fără glonț pe țeavă

cîte capete n-au fost sfîrîmate de patul puștii fără să se audă vreo pocnitură

înfiorător de groaznic să nu uităm și patul puștii seamănă somn fără vise.

NIKOLAUS BERWANGER ■
In românește de
ANTON PALFI ■

Labiș

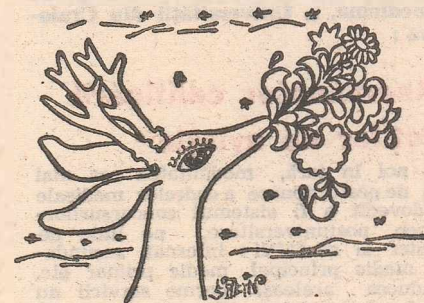
Zburau berze pe lunci printr-un gînd cu sufletul lor de arpile lor atîrnînd

Zburau spre zările zburătoare din gînd deasupra valurilor de mări atîrnînd

Și toate ieșeau una cite una din gînd schimbîndu-se una cite una în cuvînt

într-un cuvînt pe care-l țineam în gînd într-un cuvînt pe care sufletul mi-era atîrnînd.

NICHITA STĂNESCU ■



Școala românească de acupunctură printre cele mai bune din Europa

Se face simțită nevoia cabinetelor de specialitate

— Interviu cu doctorul Matei Miron —

Observațiile colegului meu, doctorul Dumitru Constantin, enunțate în cadrul unui interviu publicat anterior în revista Flacăra, se dovedesc judicioase și se bazează pe un bogat material informațional și pe o îndelungată practică medicală. Voi fi în primul rînd de acord că tratamentul prin acupunctură nu se dovedește de deplin eficient decît în cazul unor afecțiuni cu substrat neurohormonal vegetativ și că, în general, se pot obține ameliorări și în mult mai mică măsură vindecări radicale. Dar aici, o precizare: în tratamentul rinitei alergice și al unor maladii desore care voi vorbi de îndată, se pot dobîndi totuși chiar și vindecări spectaculoase și de lungă durată.

Împărtășesc, de asemenea, părerea, că unul și același medic nu poate trata într-o zi mai mult de 20 de pacienți. Spun aceasta deoarece pentru o sedință de acupunctură sînt necesare cel puțin 15-20 de minute (tratamentul presuonă nu numai găsirea punctelor de acupunctură, aplicarea acelor, ci și stimularea lor prin metode manuale, electrice sau termice). Iată de ce am foarte multe rezerve față de „metodele” celor care afirmă că pot suporta tratamentul, într-o singură zi, între 60-70 persoane. Probabil că respectivii doresc să-și formeze mina și au nevoie de material uman. Școala românească de acupunctură s-a impus cu greu pe plan internațional, dar la ora actuală și-a cucerit un prestigios și binemeritat loc în ierarhia școlilor europene. Tratamentele de specialitate rezervă un larg spațiu comunicărilor și rezultatelor obținute de specialiștii noștri, în mod special de prof. dr. N. N. Gheorghiu, dr. Dumitru Constantin, dr. D. Ionescu Tîrgoviste (toți trei din București), dr. Ion Băgu (Galați), Traian Crăciun (Cluj-Napoca), Teodor Caba (Călan), Tiberiu Roibuleț (Herculane), Adrian Danciu (Brașov). Este regretabil tocmai de aceea că activitatea de diletanți a unora ar putea pune sub semnul întrebării sau chiar ar putea frîna dezvoltarea unei specialități medicale impuse prin studii și probitate științifică de către cei care practică acupunctura cu pasiune și seriozitate.

— Un medic de o anumită specialitate — spune doctorul Dumitru Constantin — trebuie să practice terapia prin acupunctură numai în cadrul specialității sale. Sînteți de acord cu această părere?

— Un medic care se respectă și își respectă bolnavii nu poate trata decît un număr restrîns de maladii, deci este vorba de o subspecializare în cadrul unei specialități. Dar în același timp trebuie să spun că nu pot accepta recomandarea colegului meu. Acupunctura este structurată cu totul pe alte principii decît cele ale medicinei clasice tradiționale. Dacă am urma indicația doctorului Dumitru Constantin, atunci ar trebui să restringem activitatea oricîrui medic la tratamentul rinitei alergice, obligîndu-l în același timp pe oftalmolog, pneumatolog și reumatolog să trateze numai iridite ciclice, astm bronsic și, respectiv, afecțiuni reumatismale.

— Am trecut de curînd pe la Policlinica Spitalului „Bucur” și am aflat — mărturisesc nu fără surprindere — că pacienții care doresc să beneficieze de tratamentele dumneavoastră sînt nevoiți să-și aștepte rîndul și două luni.

— Am devenit extrem de solicitat mai ales după ce am fost invitat să vorbesc despre aplicațiile acupunctive în cadrul unei emisiuni televizate. Adevărul e că marelui public nu cunoaște la ora actuală

nici cine tratează și nici cine sînt specialiștii domeniului. Și asta deoarece nu există cabinete de acupunctură propriu zise și fiecare acupunctur autorizat este nevoit să-și primească pacienții după program, în cabinete improvizate sau „împrumutate”. Eu, ca medic oncolog, sînt obligat să-mi planific după program și în funcție de posibilități orele de consult și tratament acupunctiv.

— Ce maladii tratați în mod deosebit?

— Conform principiului enunțat mai sus, începînd cu 1974, m-am specializat în tratamentul unui număr restrîns de afecțiuni. Doresc să vorbesc în primul rînd de arterita obliterantă deoarece rezultatele obținute au fost extrem de apreciate în mai multe foruri internaționale. Notez în acest sens că majoritatea celor care au solicitat acest tratament, s-au prezentat cu un indice oscilometric zero, iar din aceștia aproximativ 50% au fost sfîtuți să accepte amputarea piciorului. Toți acești bolnavi au fost tratați anual prin 2-5 serii de sedințe și absolut nici unul din ei nu a ajuns la amputație. În 1979 am comunicat aceste rezultate, împreună cu medicul Ionescu-Tîrgoviste, în revista de specialitate „Journal american of acupuncture” și la Congresul național italian de la Florența (1980). La ora actuală numărul total al pacienților tratați pentru arterită obliterantă este de aproximativ 120. Toți aceștia se simt mult mai bine. Evident, tratamentul nu dovedește eficiența dorită la cei care prezintă turburări trofice avansate sau cangrene.

Proba timpului mi-a dovedit că în cazul acestor afecțiuni acupunctura este mult mai eficientă decît tratamentul prin medicamente, explicația fiind de altfel simplă: acupunctura poate produce vasodilatație chiar în zona afectată, în vreme ce drogurile determină același efect în toate zonele organismului.

— Ce maladii nu pot fi tratate prin această metodă?

— Toate bolile provocate de un substrat organic sau lezional. Este și firesc, deoarece asemenea afecțiuni sectionează în anumite puncte filetele neurovegetative, viciind sistemul cibernetic al organismului. Rezultate mulțumitoare și uneori spectaculoase au fost obținute în schimb în tratamentul paralizilor faciale, al nevralgiilor de trigemeni, al nevrozelor astenice și al unor forme de tulburări neurovegetative. S-au obținut chiar vindecări radicale: boala nu a reapărut în ultimii cinci ani, fapt care mă determină să fac această afirmație. Tratamentul și-a dovedit, de asemenea, eficacitatea și în insomniile rebele, în disonaniile și spondiloze. Rezultate mulțumitoare au fost înregistrate și în tratamentul hemiplegiilor și parezilor, dar din păcate cei care au asemenea afecțiuni sînt greu de transportat. Forurile în dret ar trebui să aibă în vedere și această situație.

— Cum apreciați extinderea terapiei prin acupunctură, dat fiind faptul că practica medicală a demonstrat eficacitatea tratamentului?

— Noi, medicii, nu putem face mare lucru dacă nu se va proceda, prin concursul forurilor tutelare, la înființarea unor cabinete de profil în toate policlinicile din București și reședințele de județ. Bineînțeles, în măsura în care vom avea și cadrele medicale necesare. Ar fi o măsură extrem de binevenită și în conformitate cu recomandările Organizației Mondiale a Sănătății de a se extinde această practică străveche, atît de eficientă, de ieftină și lipsită de nocivitate.

LIVIU TIMBUS ■

Cauza apelor curate

Starea Oltului (1)

Incheiem astăzi investigația noastră privind calitatea apelor râului Olt, pe care îl putem numi, în deplin acord cu specialiștii în materie, RIUL CEL MAI POLUAT DIN ȚARĂ! Anticipând puțin concluziile anchetei pe care ați putut-o urmări pe spațiul a cinci numere ale revistei, situația generală, din punct de vedere calitativ, a apelor râului Olt se prezintă astfel: ape de calitate I = 9 km (în amonte de Bălan, județul Harghita); de calitate a II-a = 39 km; de calitate a III-a = 319 km; ape degradate grav = 303 km. Total, 670 km de la izvoare până la vărsarea în Dunăre, traseu pe care l-am urmat la rindul nostru pentru a vă putea înfățișa starea efectivă a unui riu pe care îl iubim cu toții, de care se leagă foarte multe dintre tradițiile țării. De reținut că, față de anul 1976, ultimii cinci ani au adus ceva modificări în structura calității apelor. Astfel, apele intrând în a doua categorie s-au redus cu 40 km, cele din a treia categorie s-au extins pe un tronson de riu măsurând 126 km, iar categoria ape degradate a scăzut cu 86 km, lucru ce poate fi apreciat ca pozitiv cu atât mai mult cu cât în perioada cincinalului trecut au intrat în funcțiune o serie de noi capacități productive, iar altele s-au extins. Se simte așadar o reală sporire a atenției și a grijii pentru calitatea apelor deversate, chiar dacă în această direcție mai sînt încă foarte multe de făcut. Pentru moment să vedem ce am mai aflat în județele Sibiu, Vilcea și Olt...

OLTUL ÎNTREG ÎNTR-O STAȚIE DE EPURARE ?!

Sibiu. Într-o vreme deficitar în apă potabilă, orașul a rezolvat problema prin intrarea în funcțiune a acumularii de la Gura râului. În privința poluării, datele statistice arată că pe raza județului se varsă în Olt (încă) 12 tone de suspensii pe zi, 80 t reziduu fix, 17 t cloruri, 2 kg fenoli, 4 kg cianuri, 2 kg substanțe extractibile, 2,5 t amoniu și așa mai departe. Există aici câteva complexe zootehnice, ridicând toate problemele de acum cunoscute, întreprinderi cu situații grele cum ar fi „Furul roșu” Tilmaci, cea din Mirșa sau cea din Avrig, dar necazul cel mai mare vine de la stația de epurare a municipiului Sibiu, al cărei ritm de execuție este cu totul nesatisfăcător. Această stație, cu o valoare de investiție aprobată de 17 milioane lei, a avut termen de punere în funcțiune trimestrul IV al anului 1978. Până în momentul de față nu s-au realizat lucrări decît de circa 6 milioane, fără să se finalizeze nici măcar un obiectiv din cadrul extinderii stației. Noul termen planificat pentru punerea completă în funcțiune este trimestrul IV al anului viitor, dar sîntem de acum în iarna anului 1981 și este destul de puțin probabil ca termenul să fie respectat de constructori... Trebuie menționat că în anul 1980 s-au planificat la acest obiectiv lucrări în valoare de numai 3 milioane, nerealizându-se însă nici acestea, iar în 1981 numai 2,4 milioane. Așa se ajunge la situația în care, vorba unui specialist localnic, întreg Oltul arată de parcă ar trebui el însuși luat și introdus într-o stație de epurare!

125 000 DE HECTARE UDATE CU UN FEL DE APĂ CU SARE...

Rm. Vilcea. Platforma chimică Vilcea cuprinde două mari combinate, la Rimnicul Vilcea și la Govora, aparținînd de Centrula industrială de produse anorganice. Problemele, aici, sînt dintre cele mai dificile. La Combinatul din Rm. Vilcea stația de epurare merge permanent, are suficientă capacitate, însă nămolul pe care îl conține nu pare să mai aibă eficiență prea mare. În plus, pentru unele instalații noi, puse în funcțiune după anul 1978, tehnologiile de tratare a apei nu dau rezultate satisfăcătoare, iar pentru altele nici măcar n-au fost stabilite astfel de tehnologii. În felul acesta, pentru o parte din poluanții evacuați în Olt nu se cunoaște influența asupra faunei și florei

riului (etilolcloroforimat, toxanon, diizocab, etilmercaptan etc.) și nici concentrațiile admise a fi deversate în riu. Acestea formează deocamdată doar teme de cercetare ale institutului de specialitate. Urmează să se mai amplaseze încă noi instalații, extrem de poluante, cu fosfor, sulf etc. Se efectuează în momentul de față un experiment în scopul recuperării mercurului din apele reziduale (deci diminuarea concentrației evacuate în riu), primele rezultate urmînd a fi obținute în trimestrul I al anului viitor. Poluarea aerului este, de asemenea, importantă, dar asta e de acum altă poveste. La Combinatul de produse sodice Govora situația e și mai gravă. La instalația de fabricare a sodiei calcinate rezultă o leșie finală ca urmare a distilării amoniacului. Amestecat cu alte substanțe insolubile se formează un nămol ușor decantabil, care se depune alternativ în 8 bazine imense, numite bataluri, care au scos din circuitul agricol 165 de hectare și au impurificat pinza freatică pe o suprafață de 5 ori mai mare. După decantare, așa-zisul „limpede de batal” se evacuează în Olt și odată cu el aproape 30 000 metri cubi, zilnic, de concentrații. Un calcul de încărcare arată că debitul solubilizat evacuat zilnic este de circa 2 800-3 000 de tone de săruri minerale, uneori ajungîndu-se pînă la 3 400 de tone. Conform regulamentărilor în vigoare în Olt se admit maximum 168 mg/litru de cloruri, în perioada irigațiilor în agricultură. Această perioadă coincide din păcate, e evident, tocmai cu aceea a debitelor celor mai reduse din albia râului, de unde încărcarea pînă la 350 mg/litru, cu mult peste normele admise. În aval de Govora există un sistem de irigații care acoperă în momentul de față 125 000 de hectare, sistem care se alimentează direct din Olt. Conform unui studiu efectuat de I.C.P.G.A. București, utilizarea apei râului Olt cu concentrații saline ridicate poate duce la pierderi de recoltă de 10-25 la sută, evaluate la circa 1 400-2 500 lei pe hectar. Este ca și cum ai uda culturile cu apă cu sare! În perspectivă, suprafețele irigate în această zonă urmează să crească la 160 000 ha în 1985, 675 000 în 1990 și 900 000 în anul 2000. Continuarea stării actuale a lucrurilor ar însemna ca la nivelul anului 1985 pierderile din recoltă să se evalueze la 320 milioane lei anual, iar în 1990 la 1,35 miliarde! Dincolo de acest pericol potențial mai există încă unul, cel puțin la fel de important: sărăturarea solurilor, acțiune nefastă și greu reversibilă, aducînd pier-

deri pe timp foarte îndelungat. Grigore Virtej, director general al Centralei industriale: „Pentru platforma chimică Vilcea nu s-a dat decît un aviz general de funcționare, expirat în 1975. De atunci începe să se producă multe completări, dar Consiliul Național al Apelor n-a fost mulțumit niciodată de dosarele înaintate, restituindu-ni-le pentru completări. Funcționăm așadar fără aviz, iar asta poate intra, dacă vreți, și sub incidența legii. Noi am cerut ca pe platformă să ia ființă un colectiv care să urmărească de aici, nu deplasîndu-se de la București, toate instalațiile, stațiile de epurare, efectele noilor produși intrați în fabricație, al noilor poluanți și așa mai departe, dar n-am fost sprijiniți. În privința clorurilor există, din punct de vedere teoretic, trei soluții: desalinizarea leșilor finale (procedeu care ar costa însă imens, n-ar mai face rentabilă fabricarea produselor propriu-zise), injectarea în straturile din adîncime (lucru, de asemenea, imposibil, stratul freatic fiind deja infestat) și construirea unei conducte pentru evacuarea direct în Dunăre. Această ultimă soluție pare cea mai posibilă, chiar dacă pînă la fluviu sînt nu mai puțin de 167 de kilometri. Desigur, este vorba de realizarea unei investiții de mari proporții, probabil peste 500 de milioane lei, care obligă la eforturi financiare deosebite, dar dacă se compară pierderile care se fac acum și în perspectivă în agricultură, realizarea saleductului apare într-adevăr ca foarte necesară”.

NU FĂ ALTUIA, CE NU-ȚI PLACE ȚIE !

Slatina. Apa râului Olt, atît de mineralizată, plină de săruri în special ca urmare a deversărilor de la Govora, a creat multă vreme mari neplăceri întreprinderii de aluminiu din localitate. Această apă „dură”, atîngînd 33 de grade germane (numai 12 sînt permise la intrarea în stația de tratare), necesită cheltuieli suplimentare pentru dedurizare. Acum însă, prin intrarea în funcțiune a barajului de la Arcești, durezza s-a redus la 12-13 grade și problema alimentării cu apă a fost într-un fel rezolvată. Nu însă și cea a apei deversate în aval de marea întreprindere citată, a cărei concentrație în

În apropierea comunei Islaz, în județul Teleorman, apele Oltului se varsă în fine în Dunăre. Albia lată de peste jumătate de kilometru aduce în marele fluviu un debit mediu anual cam de 170 metri cubi pe secundă. Par obosite apele Oltului după ațita drum și ațite încercări, dar ele încă mai conțin, minune, ceva viață! Desigur, nu sfătuiam pe nimeni să guste măcar vreun pește prins, cine știe cum, prin aceste ape... În ceea ce ne privește, după ce am parcurs pe îndelete întreg cursul râului, sîntem în măsură să afirmăm că, astăzi, aventura Oltului este mai cu seamă una industrială, legată strîns de uriașele dezvoltări din această zonă, ca de altfel din întreaga țară. După cum spunea însă odată Indira Gandhi, „poluarea nu este prețul dezvoltării, ci al insuficienței dezvoltării!” În țara noastră statul a investit sume uriașe pentru protecția mediului ambiant, al apelor totodată. După documente, pînă în anul 1990, conform Decretului 414/1979, absolut toate unitățile industriale, cele ale agriculturii sau alte unități poluatoare, trebuie să se încadreze complet în litera legii. Astfel, dintr-un total de 10 miliarde lei, fonduri aprobate de C.S.P. pentru extinderea stațiilor de epurare necesare protecției apelor din țară, circa 2,5 miliarde revin numai bazinului hidrografic al râului Olt. În lume se vorbește deja despre o a treia treaptă a epurării (cea terțiară, pe lângă cea mecanică și biologică), avînd tehnologii din cele de virf, cu oxidare chimică, floculare, absorbție pe cărbune activ, osmoză inversă și așa mai departe. La noi nu merg cîteodată tehnicile mai simple, existente deja, așa cum și tehnologiile de fabricare propriu-zise sînt încă prea mari consumatoare de apă. Se fac însemnate eforturi pentru remedierea situației, majoritatea organelor de conducere se preocupă destul de intens de problema apelor și există suficiente premise pentru a nu deveni pesimiști în privința Oltului, ca și a afluenților săi. Dar, fără îndoială, lucrul acesta nu trebuie să dea de înțeles că n-ar mai fi nimic de făcut, dimpotrivă! Vrem doar să susținem că se află încă în puterea noastră să facem ca Oltul să nu devină un riu mort pe de-a întregul, că situația prezentă este totuși reversibilă.

DUMITRU GRAUR

„Comentariile

sînt de prisos”

La acea oră matinală, în autobuz nu vorbea nimeni. Atmosfera s-a animat însă imediat după ce s-a urcat Nicolae. Majoritatea călătorilor și-au îndreptat privirile spre noul pasager, atît de bine dispus. „Care-i secretul că sînt mereu vesel? Nu e nimic deosebit. În loc de cafea sau ceai, eu dimineața beau o sticlă de vin”. „Păi cum se împacă asta cu volanul, că doar ești șofer la autobaza din oraș?” „Vezi tu, Ioane, în primul rînd eu la autobază sînt un fel de „jolly-joker”, de șofer de rezervă. Plec în cursă numai dacă lipsește cineva. În al doilea rînd, sînt rezistent, mă. Pentru mine un chil de vin e un mizilic fără importanță”. Ajuns la coloană, Nicolae află că în ziua aceea nu va fi trimis în nici o cursă. „Toți sînt plecați, o să mă plictisesc groaznic aici. N-al cu cine juca o carte, cu cine bea un pă-

hărel. Ce-ar fi să fac eu o plimbare pe la neamurile mele din comunele învecinate?” Fără a mai sta pe gînduri, se urcă în primul autocamion găsit în cale și nedispunînd de cheie, face contactul direct, prin cuplarea firelor. Se îndreaptă apoi spre poartă. Un coleg îi face semn de oprire. Vădit impacientat, frînează. „Ce mai vrei și tu, mă Ilie?” „Cum pleci așa din unitate, fără acte, fără foaie, ce aici e sat fără ciini?” „Uite dom-le că s-au înmulțit șefii. Cu ce drept mă oprești? Ești un simplu șofer ca și mine. Nu mă întreabă nimic șefii titulari și s-a găsit Ilie să mă tragă la răspundere. Ia dă-te la o parte, pînă nu mă dau jos”. Ilie se dă la o parte, uitîndu-se în urma mașinii cu motorul demarat la maximum. „Asta își frînge gitul pînă la urmă!” În satul natal, Nicolae trece pe la aproape toate neamurile care dispun de vin din noua recoltă. Pe ulița principală se întîlnește cu Tănase, totdeauna gata cînd e vorba de chef și petrecere. „Bem ceva, Tănase? Nu numai atît, dar te duc la Tăndărei unde ne așteaptă două fete drăguțe și deloc pretențioase. E nevoie

doar de băutură pe care o am gata pregătită”. Într-un minut, Tănase se urcă în cabina autocamionului, cu un bîdon de 5 litri de vin în mînă. În compania plăcută a celor două brunete, conținutul bîdonului s-a evaporat rapid. „Mă duc să fac rost de niște bere, aștia n-au vin bun pe aici”, zice Nicolae în timp ce își pune pe el scurta îmblăniță. „Da” camionul unde l-a lăsat, mă șofer de mare viteză?” „L-am băgat printre blocuri, că doar nu era să-l las pe șoseaua principală”. După ce sticlele de bere (13 la număr) au fost goale, brunetele au dat de înțeles musafirilor că e cazul să plece. Nicolae tocmai număra sticlele. „Ce te-o fi apucat acum numărătoare?” „Vreau să fac și eu bilanțul zilei. Partea mea ar veni vreo 4-5 litri de vin băuți acasă, la neamuri și aici, plus 4 sticle de bere. E ceva, nu?” „Și acum o să spui că nu poți să ne duci cu mașina acasă, la Slobozia?” „Eu? Așa om mă știi tu pe mine, măi Tănase? Nu ți-a rusine?” Nicolae se ridică de la masă și, încrunțat, ridică tonul. „Te și supărași acum. Doar știi că te cunosc și te apreciez de ațîția ani”. „Atunci hai

să mergem”. Nicolae, care se lăuda atît cu rezistența lui la băut, mergea ce-l drept pe o traiectorie tare șerpuită, bolborosînd mereu ceva în legătură cu conducerea mașinii pe timp de noapte. „Cică dacă ești beat nu mai vezi bine noaptea. Eu vă văd perfect și pe voi fetelor și pe Tănase așa care o face pe deșteptul”. Și-au luat rămas bun de la fete și au pornit-o spre Slobozia. La ieșire din Tăndărei, trei elevi de la Liceul industrial fac semn și roagă să fie transportați pînă la Slobozia. În afară de șofer, în cabină se mai află deci îngrămădite încă 4 persoane. Șoseaua acoperită cu un strat de mizgă, noaptea întunecoasă, plus o ceată destul de densă. În asemenea condiții, șoferul beat rulează cu peste 70 de km pe oră. Exact la 2 km de la punctul de plecare, mașina necontrolată intră consecutiv în patru pomi. Unul dintre elevi își pierde viața, iar ceilalți 3 pasageri sînt grav răniți. Șoferul scapă nevătămat. Comentariile sînt de prisos.

VICTOR BEDA

Opinii

Cel puțin din obligație!

Se întîlnesc, uneori, cazuri cînd expresia „respectarea legalității socialiste” este vehiculată unilateral, conferindu-i-se un sens îngust de interpretare. Auzind că cineva a încălcat legalitatea socialistă, există tendința să ne gîndim imediat la aspectul penal al faptelor care au dus la respectiva încălcare. Și, desigur, este foarte important acest aspect! Dar, știrbirea unui drept sau nepăsarea celui obligat să intervină activ pentru punerea în valoare a unui drept al celui ce i-l solicită, nu este tot o încălcare a legali-

tății?! Rîndurile ce urmează încearcă să aducă unele exemple în acest sens.

Am avut ocazia să stau de vorbă cu directorul unei școli din Capitală, într-una din zilele trecute. N-am să mă opresc prea mult asupra a ceea ce înseamnă efortul, demn de toată stima, pe care-l face școala, director, profesor, elev, pentru legarea învățămîntului de producție sau pentru desăvîrșirea educației tinerei generații, inclusiv în domeniul respectării legii. S-a scris și se va mai scrie mult despre aceste lucruri. Altceva m-a frapat. Răsfoind un exemplar din statutul corpului didactic aparținînd directorului în cauză, am constatat că întregul capitol cu îndatoriri și sancțiuni era subliniat cu carioca, iar paginile în care sînt reglementate

drepturile cadrelor didactice erau imaculate.

Veți spune că este normal ca directorul unei școli să fie oricînd pregătît să aplice o sancțiune pentru o abatere de la statut. Și vă voi da dreptate. Dar... Discutînd în împrejurarea amintită despre un „mic” necaz al unui cadru didactic subaltern, care a găsit soluționarea legală a petiției sale abia la municipiu (și, culmea!, nu la inspectorul de personal care — cel puțin — trebuia să cunoască statutul, ci la șeful compartimentului retribuțiilor), discutînd deci despre faptul că multe drumuri ar fi scutit profesorul respectiv dacă s-ar fi intervenit mai activ în rezolvarea cererii sale, interlocutorul meu s-a arătat foarte mirat! „Să fi umbat eu pentru tovarășul?!” Nu, i-am

replicat, dar dacă rezoluția direcției pe cerere ar fi fost formulată în spiritul statutului, n-ar mai fi existat nici o reținere în rezolvarea ei favorabilă și legală. Am fost incredințat atunci că nu înțiplător fusese subliniat numai capitolul cu sancțiuni ci în virtutea unei mentalități. Cred că dincolo de ceea ce spune statutul, conducătorului unei instituții îi revine obligația de a sprijini pe omul muncii din subordine. De a-l ajuta să-și rezolve problemele personale, cele în legătură cu serviciul etc., cel puțin cu aceeași atenție cu care l-ar „înconjura” dacă ar fi să-l aplice una din sancțiunile subliniate cu carioca. Este tot un aspect al legalității socialiste. Și nu numai atît!

MARIAN TEODORESCU

„La parterul blocului C-16 din Drumul Taberei nr. 82 a fost amplasată o unitate de producție „Nufărul”, cu toată gama de mașini mari și foarte zgomotoase ce perturbă odihna și climatul psihic al locatarilor. Menționăm că blocul are circa 280 apartamente. Mașinile lucrează de multe ori și noaptea, așa încât unii locatari (cum s-a întâmplat între 4 și 5 nov. a.c. cu familia ing. Cojocă) pleacă de-acasă pe la rude și prieteni ca să se poată odihni”, ne semnaleză **Asociația de locatari de la adresa menționată, sub semnătura președintelui, dr. Alexandru Ursu, și secretarului, prof. Gh. Drăghia.** Pe scurt, s-au adresat tuturor forurilor, dar nimeni nu ia în seamă grava poluare fonică de către respectiva unitate. E cazul ca întreprinderea de prestări servicii a municipiului București să se ocupe cu seriozitate de acest fapt.

„Locuiesc în noul cartier Băneasa, ne aduce la cunoștință **Sakizhan Rozica, str. Neagoe Vodă nr. 3-5, ap. 14,** unde magazinul de difuzare a presei n-a fost deschis niciodată, iar „pentru un ziar trebuie să te deplasezi până la Piața Școlii”. Totodată, ne încunostează că s-au deschis două cafetării foarte apropiate între ele, în schimb nici un magazin de legume, fructe, confectionii, încălziminte, și cu alte profiluri necesare cetățeanului, mai ales într-un cartier distanțat de arterele comerciale mari ale Capitalei. Direcția generală comercială a municipiului — sintem siguri — va reflecta la gama de magazine necesare noului cartier.

Un sistem bizar de a face sport ori de a fi suporter al echipei locale de fotbal se petrece la **Asociația sportivă „Chimica” din Tirnăveni,** după cum ne aduce la cunoștință — și ne probează — mai mulți cetățeni, în numele cărora semnează **Popa Dumitru.** La meciurile echipei nu intri dacă, pe lângă biletul de acces, care costă 7 lei, nu cumperi și... „programul care este foarte sărac pentru 3 lei”. (Ceea ce am constatat și noi), un bilet de tombolă contra 5 lei, „care este obligatoriu pentru fiecare spectator”. Cam mult!

„Iată că dispar de-acasă nu doar copiii, ci chiar și tații, precum ne scrie, foarte îngrijorată, **Ghiță P. Ioana din com. Suseni, jud. Argeș. Ghiță I. Petre, soțul său,** a plecat pe data de 26 oct. a.c. „pe motiv că merge la serviciu (întreprinderea „Constructorul” Pitești), însă a dispărut și nu-mai cunosc nimic despre el. Precizez că am sesizat milita comunei Suseni, dar n-a putut să-mi comunice nimic. Față de cele de mai sus, vă rugăm a face investigații pentru identificarea și trimiterea lui la domiciliu, întrucât conții, soția și mama îl asteaptă și sint îngrijorată de soarta lui”. Apelăm, în numele femeii necăjite, în Inspectoratul General al Militiei.

Procuratura generală: „In cauza la care se referă petiționarul **Popescu Alexandru din Urați, str. Artocești Noi nr. 55, jud. Prahova,** s-a degharat recurs extraordinar ce a fost înaintat Tribunalului Suprem”.

Militia județului Hunedoara: „...vă facem cunoscut că cele sesizate se confirmă parțial, în sensul că **Amuzescu Paul,** fost director comercial la Întreprinderea pentru lăniți Deva — Chișcădaga, pentru a-buzuri repetate, a fost schimbat din funcție, fiind în prezent la dispoziția Centralei cimentului București”. Niciodată ulciorul n-a mers de 100 de ori la apă!

Ing. Ioan Berce, directorul Întreprinderii miniere Dobrești, jud. Bihor, a cercetat personal, solicitând sprijinul primarului și al vicepreședintelui Consiliului popular din com. Roșia, scrisoarea pe care ne-a trimis-o **Dume Ioan** din sus-numita comună. Luind declarații scrise de la opt persoane, s-a dovedit că cele sesizate nu sint reale.

Consiliul popular al municipiului Constanța, „analizând situația locativă a petentului **Alexandrescu Belizarie,** i-a repartizat un spațiu de locuit, compus din una cameră și bucatărie pe bd. Tomis nr. 125. Petiționarul a fost mulțumit”.

Stăncescu Doina din București, str. Valea Ialomiței nr. 1 A, bl. 18 A, ap. 112, face haz de necaz. „Vă rog să binevoiți a lua în considerare și eventual a publica faptul că în ziua de 28 octombrie 1981 s-au împlinit 4 (patru) ani de cînd am depus cerere de instalare a unui post telefonic, cu nr. S. 405 892, însă fără rezultat pînă acum”. Mai rămîne să ia în considerare și direcția de resort. Și, de asemenea, mai rămîne să luați în considerare și dumneavoastră numărul foarte mare de solicitări și posibilitățile tehnice, la un moment dat, capacitățile centralelor telefonice existente.

Ce resorturi interioare deosebite poate pune în mișcare un articol de ziar scris cu har! Iată, după lectura articolului lui Ioan Alexandru, „Un medic devotat” din revista noastră, **Cătălina Bucur din București** își aduce aminte, după 25 de ani, de cel ce i-a redat viața și a remodelat-o ca om întreg, în urma unui grav accident de circulație: **dr. Parotă de la Spitalul clinic central de copii „Gri-gore Alexandrescu”.**

„In numele a peste 300 oameni ai muncii — și urmează tabelele cu nume, prenume și semnături, n.n. — vă rugăm să ne ajutați în următoarea problemă. În anul 1980 s-a construit un drum de acces între comuna Negomir și Dragotesti, în lungime de 5 km, pentru nevoile de transport în comun ale minerilor care lucrează în Bazinul minier Jilt. Costul lucrării a fost în întregime suportat de întreprinderea minieră, în regie proprie”. Deși își dovedește zilnic utilitatea și eficiența — scurtînd vechiul traseu cu 70 km, un cîstig de circa 2 ore la dus și 2 la întors pentru minerii navetisti — nu-l întreține nimeni. Și s-a cam stricat. „Cu adresa nr. 2619, din 7.IX. 1981, I. M. Jilt a făcut cunoscut Direcției Județene de drumuri și poduri Gori să preia acest drum pentru întreținere”. Aceasta însă se face că nu aude. Poate că va auzi, acum, Consiliul popular al județului Gori.

„Pe str. Vasile Conta nr. 2 din Arad, fiindu-mi vecină, do-cuiește o femeie în vîrstă de 69 de ani, cu numele de **Lenyvel Margareta,** suferindă de cancer mamar, motiv pentru care a fost părăsită de sotul său, **Reiland Adalbert,** prin divorț, acum circa 20 de ani, iar unicul ei fiu, care a fost tinichigiu la Întreprinderea de stringuri din Arad, a decedat acum 5 ani”. Ne scrie **Găicean Gheorghe, str. Scări-soara nr. 34,** lucrător tot la „Stringul” Arad. De atunci, bătrîna a trăit vinzînd lucruri din casă, acum — din mila vecinilor. Să sperăm că vor reacționa ocrotirile sociale din orașul Arad.

„Consider că este necesar ca și la această energie furnizată — se referă la agentul termic de termoficare pentru încălzirea apartamentelor — să se introducă contoare și să se stabilească un plafon mediu de consum de gospodărie, cu robinete pentru reolare, pornire-oprire, după necesități”. Binevenită opinia de bun cetățean a **bucureșteanului Georgescu Ion, Alcea Rădăseni nr. 1, bl. 14, ap. 1.** E rîndul specialiștilor în domeniu să proiecteze asemenea coitoare.

Consiliul popular al județului Vrancea confirmă: **Traian Lungu** din Focșani, care ni s-a adresat, are dreptate, în ceea ce privește „unele aspecte negative legate de întreținerea și punerea în valoare a mormintelor a doi dintre oamenii de vază ai culturii românești”. (E vorba de scriitorul **Duiliu Zamfirescu** și prof. univ. jurist de renume **Ștefan G. Longinescu, n.n.**) A luat măsurile de rigoare pentru „efectuarea unor lucrări de reparării și întreținere a monumentelor funerare”.

Theodor Tîpa, secretarul Comitetului U.T.C. a Canalului Dunăre-Marea Neagră ne trimite un interesant raportaj despre „un tânăr brigadier, pe nume **Traian Strimbeanu,** de numai 23 de ani, dar cu o mare experiență pe acest santier”. E brăilean și „a preluat din mers una din cele mai vechi autobuscule de 16 tone cu care asigură continuitatea transportului în punctele de lucru ale Medgidiei”. Este fiul unui lăcătuș-mecanic de la I.U.G. Brăila care a știut să-și crească copiii în cultul frumos al muncii.

Procuratura municipiului București a reacționat foarte prompt la grupajul publicat de revista noastră sub titlu „Copii care nu pot crește ca niște copii...”. A întreprins cercetări penale împotriva lui **Din Gheorghe, tatăl minorilor Din Mihaela-Veronica și Din Ion-Constantin** și, „dovedindu-se tratamentele necorespunzătoare aplicate copiilor”, s-a introdus acțiune de decădere din drepturile părintești. Judecătoria sectorului 2 se va pronunța. Frații Din se află sub ocrotire și îngrijire sigură — în urma atențelor demersuri întreprinse de Comisia de autoritate tutelară a sectorului 2 — la casele de copii școlari nr. 7 și 8 din Capitală.

Vasile Em. Popescu din București, str. Prelungirea Ghen- cea nr. 26, insistă să transmitem toată recunoștința sa renumitului urolog conf. univ. **dr. Dragoș Bocancea.** Deși competența profesională, cit și solicițundea față de bolnavi îi sint prea bine cunoscute o facem, întrucît a

fost cazul unei intervenții chirurgicale dificile în care mina sa de maestru a făcut, literalmente, minuni.

Cu toate dispozițiile ce i s-au dat de către cadrele de conducere ale stației C.F.R. Tg. Jiu — pendinte de Regionala Craiova — tovarășul **Voinea Constantin,** șef sector TTR Tg. Jiu, nu execută montarea postului telefonic C.F.R. necesar — și aprobat — la magazia de materiale și aprovizionare a stației, ne scrie cu amărăciune **Cojocaru Constantin din Tg. Jiu, str. Unirii nr. 2.** De asemenea, nu a dat curs nici solicițarilor insistente — și iarăși aprobate — ale personalului de la manevră, de a instala un difuzor și o coloană de convorbiri spre a-i ușura munca și spre operativitatea lucrului. Cel care dau dispoziții verbale au și competența sancționării acelor care nu-și îndeplinesc sarcinile de serviciu.

Iarăși ciupercele! **Ionescu Cristian din Moreni, jud. Dimbovită, și Drobu Spirache din București,** ca mulți alți cititori ai revistei, au luat în serios declarațiile specialiștilor de la Institutul de cercetări pentru legumicultură Vidra și au trimis scrisori și bani pentru a primi — așa cum promiteau prin coloanele revistei noastre — micelul necesar cultivării ciupercei lor în gospodăriile personale. Dar? Nici micelul, nici restitul, rea sumelor, nici răspuns. Tovărăși de la I.C.L. Vidra, onorați-vă promisiunile!

Învățătorul pensionar **Trifonescu Gheorghe din com. Băleni, jud. Dimbovită,** ne relatează că septele de animale în gospodăria țărănească din satul său a scăzut considerabil în ultimii ani. Una din cauze ar fi aceasta: „Cu toate că se repar-tizează cite o porțiune de islaz, în fiecare primăvară se împlîcă ca, înainte de data stabilită pentru scoaterea vitelor la pășunat, această suprafață să fie „învădată” de sectorul zootehnic bovin și ovin al C.A.P., din lipsă de furaje”. Dacă e așa, nu e bine. Cooperativa să-și asigure furajele necesare, iar primăria să vegheze mai ferm la respectarea hotărîrilor luate.

„Ajutați-mă să transmit acestui șofer (conducător al autobuzului B 3767 de pe linia 105) cele mai frumoase gânduri”, ne scrie **Ion Maria din București, Alcea Stîlpeanu, bl. 7.** Scri-soarea e un frumos reportaj despre acest anonim care a condus cu eleganță autobuzul, și-a respectat călătorii pe traseu, a avut un exemplar comportament civic, chiar și tînd, la capăt de linie, și-a luat mica gustare. Sigur că da, și la I.A.B. există oameni exemplari!

O problemă ce merită atenția presei și a editurilor pentru copii și tineret ne-o înfățișează elevul **Gheorghian Ioan din Brașov, bd. Gării nr. 8.** „Nu se află niciieri date biografice ale academicienilor români de la fondarea Academiei Române și pînă azi. Este păcat că o clasă de 32 elevi (a XI-a) să nu poată întocmi decît o listă cu 28 academicieni din toate timpurile, iar cu intervenția a două cadre didactice, s-a mai adăugat opt”. Într-adevăr, păcat!

„Subsemnatul **Voicu Marian** în vîrstă de 28 de ani, domiciliat în București, Calea Șerban Vodă nr. 111, vă rog să mă ajutați în rezolvarea cazului meu”. Este de meserie tinichigiu și, după ce a îndeplinit toate formalitățile necesare pentru a se încadra la I.I.S. Recom. pe ziua de 16 X 1981, care trebuia să-i fie prima zi de muncă, precum i se promisese la serviciul personal, tovarășul director i-a arătat ușa. A dispus să nu fie încadrat. „Din cauza unui conflict mai vechi avut cu sora mea, **Marinescu Maria,** care lucrează în aceeași întreprindere”. Dacă acesta este motivul, rugăm organele în drept să cerceteze și să-i dea posibilitatea tînărului să muncească.

Sandu Valeriu a fost încadrat, la 1 septembrie 1981, ca profesor suplinitor la Casa pionierilor și școlimilor patriei din com. **Beceni, jud. Buzău.** Deși are o licență, deși are 4 ani și opt luni vechime în învățămînt, deși anul trecut a îndeplinit aceeași funcție în com. Pogoa-nele din același județ, unde a fost retribuit cu 1920 lei, anul acesta nu primește decît 1620 lei. „Mi se dă ca și cum aș fi în situația unui absolvent de liceu încadrat în primul an de activitate”. Cu siguranță Direcția personal-învățămînt-retribuire din M.E.I. va analiza această situație și va restabili legalitatea.

O nemulțumire privind situația sa profesională ne-o aduce la cunoștință și un alt profesor, de limba și literatura rusă, pe nume **Stamate Ion din Craiova.** În 1980 și-a încheiat toate examenele pentru obținerea gradului didactic I, ceea ce co-

misia centrală de pe lângă Universitatea București, conform reglementărilor în vigoare, îi atestă. „Sapte luni mai tîrziu, în august 1980, în urma unei situații conflictuale cu conducerea Grupului școlar „Electroputere” unde funcționa este sancționat administrativ, cu mutarea disciplinară la o altă școală. Spre surprinderea sa, M.E.I. îi retrage însă și gradul, nu-i mai ia în considerare probele susținute. „Vreau să știu — ne întreabă — cite pedepse se pot da unui om, în același timp și pentru același motiv?” Nu cunoaștem situația exactă, dar, în orice caz, un grad profesional odată atestat de o comisie centrală, după cite știm, nu se poate retrage arbitrar.

Un om trist și disperat, **Matebojo Constantin din com. Andrieșeni, jud. Iași** — ne roagă să publicăm numele lui **Matebojo C. Mihai,** singurul său copil care a dispărut de-acasă, din care cauză soția s-a îmbolnăvit grav și se află în spital. „S-a rupt de lingă noi, din cauza unor mici certuri pe care le-am avut cu el”.

Asociația de locatari din str. Polona nr. 23 A, București, ne reclamă pe vecina sa, **Asociația de la nr. 21,** care, cu de la sine putere și fără aprobarea nîmănu, „a tăiat, în 1980, 3 arbori mari care înfrumusețau și ozonau cartierul, deși se aflau pe teritoriul imobilelor situate la nr. 23 A, B, C”. „Am sesizat, la data respectivă, organele A.D.P., dar n-am luat nici o măsură. Incurată de această situație, la 1 dec. 1981 a început acțiunea de tăiere a altor 3 arbori, pe motiv că păsările care se aciuază iarna în ei le murdăresc trotuarul”. Nu e glumă, arborii Bucureștiului trebuie ocrotiți! Poate acum va auzi A.D.P. sectorul 1.

Direcția județeană comercială, Iași ne face cunoscut că, în urma sesizării pensionarului **Roman C. Mihai din com. Dobrovăț,** s-au luat măsurile necesare ca și pensionarilor să li se distribuie, prin cooperativa de consum, făină și mălai.

„In urma trimiterii, pe data de 24 IV 1981, Ministerului Sănătății a memoriului pe care l-am adresat revistei dumneavoastră și rezolvării în mod favorabil de către acesta, prin repartizarea unui medic la dispensarul din satul **Ursad, jud. Bihor,** vă mulțumim în mod deosebit. Mulțumim personal ministrului sănătății, prof. dr. Eugen Proca, și revistei „Flacăra” pentru promptitudinea de care au dat dovadă în soluționarea situației. Oam-nii din satul **Ursad, în numele cărora semnează Prada Ioan**”.

De la Inspectoratul școlar județean Dolj primim: „Admi-tîndu-i-se memoriul adresat Procuraturii generale care a declarat recurs extraordinar soluționat în favoarea sa (a peten-tei noastre **Drăgan Georgeta, n.r.**), s-a decis reintegrarea sa în muncă în cadrul Liceului de artă Craiova”. Apoi i s-a acordat transferul la cerere.

Consiliul popular al sectorului 3 al Capitalei ne răspunde că situația grea a cetățeanului rămas fără vedere, **Zaharia Traian;** s-a rezolvat. I s-a aprobat garsoniera solicițată.

Cooperativa de consum Merisani, jud. Argeș, ne aduce la cunoștință că, în urma verificărilor făcute asupra celor relate de un grup de elevi și pu-blicate anterior în pagina de față, tovarășa **Niță Elena,** gestio-nară la Magazinul mixt Dobro-teasa, a fost sancționată cu redu-cerea retribuției pe luna noiembrie cu 5 lei a sută”.

Conducerea ICRAL „He-răstrău,” cu privire la scrisoarea cetățeanului **Builă Florea, str. B. Delavrancea nr. 39,** ne informează că „anumite lucrări solici-tate au fost executate; molozul a fost evacuat din pod, ta-vanul refăcut în urma consolidă-rii sarpantei. Invelitoarea a fost atacată și se va lucra neîntrer-rupt pînă la terminare. Celelalte lucrări sint începute și vor fi continuate în flux, pînă la finalizare”.

Pagină realizată de CICI IORDACHE

PRIMUM:

Parcîrînd nr. 49 din 26 noiembrie 1981 al revistei „Flacăra”, am luat cunoștință și de nota cititorului M.S. din București care afirmă că un cunoscut colaborator al publicației, istoricul **Stelian Neagoe,** a re-

produs într-unul din succintele texte introductive din ciclul „File din marea epopee a unității naționale a românilor”, cităm, „fără a menționa acest lucru, pasaje din volumul „Istoria românilor în date”.

În calitate de autori ai volumului respectiv ne permitem să atragem atenția anonimului M.S., asupra următoarelor:

1. Titlul exact al lucrării noastre este „Istoria României în date”.

2. Volumul face parte din categoria lucrărilor de referință de tip enciclopedic, sistematizînd, pentru cele mai largi categorii de cititori, datele și informațiile esențiale referitoare la o disciplină, un domeniu, o perioadă sau o problemă etc. Cum se specifică în „Cuvîntul înainte”, lucrarea a fost concepută ca un instrument de lucru. Nu-i de mirare deci că în pasajele menționate de M.S. se vor regăsi formulări existente în lucrarea noastră. În ambele cazuri este vorba de prezentarea succintă a faptelor dintr-o anumită perioadă și nu de comentarea sau interpretarea lor care ar implica un punct de vedere individual, o viziune personală. În aceste condiții, fie-ne îngăduit să remarcăm că alarma lui M.S. este nejustificată, ca și insinua-re implicită că editorul serialului, căruia revista „Flacăra” i-a acordat un generos spațiu, ar fi folosit reprobabilă metodă a citatului necitat.

Colectivul de autori ai lucrării „Istoria României în date”. Semnează: Gh. Rădulescu, Fl. Constantin, Marcel D. Popa, Horia C. Matei, N. Nicolescu

Doșta redacției

Constantin Vîlgăr — Rm. Vilcea: În situația dv., încadrarea în gradații constituia o posibilitate și nu o obligație din partea unității. **Elena Săndulescu** — Tirgoviște: Nu se plătește retroactiv. **Aristița Barbu** — București: Vă așteptăm la redacție pentru completări (adresa și instituția unde lucrați). **Elisabeta Stănoiu** — Braniste (Mehedinți): Întră în obligația ecoomistului, deci și a dv. **Maria Cristescu** — București: Dacă fratele dv. nu are acte doveditoare nu are cîstig de cauză. **Valentin Podariu** — Zalău: La inspectoratul școlar județean vă clarificați toate problemele. **Maria Andronache** — București: Dacă îndepliniți condițiile legale, cereți sprijinul consiliului popular. **Adrian Săvulescu** — Bacău: Nu dați răspunsuri la pariuri. **Vasile Andreescu** — Cîmpulung Moldovenesc: Normele, pe baza cărora se stabilește vechimea (stagiul) personalului didactic, sint prevăzute în Statutul personalului didactic și sint cunoscut de către toate inspectoratele școlare și ministerele care au în subordine unități de învățămînt. **S. Adam** — Reșița: Ceea ce vă interesează, mai aproape de domiciliul dv., există în municipiul Lugoj, dar puteți ajunge acolo numai prin oficiul forțe de muncă. **Camelia Ivaz** — Galați: Adresați-vă și clinicii de geriatric din București. **Neaga Eneche** — Grindu (Ialomița): Pentru a veni în sprijinul dv. am apelat la forurile în drept, ca să se constate că, de fapt, nu „existăți” la adresa menționată. Sau ați greșit numele? **Victor Constantinescu** — București; **I. Văleanu** — Buziaș și **Garofița Melnicu** — Vatra Dornei: Numai prin difuzarea presei. **Gheorghe Lemnaru** — Constanța: Solicițai sprijinul Comitetului județean al U.T.C. — Vrancea să vă trimită dovedea pe perioada respectivă. **Maria Meszáros** — com. Gălești (Mures): Nu ați realizat, pe o perioadă de cel puțin 10 ani, volumul de muncă stabilit de adunarea generală a C.A.P. **Mihai Chițac** — Botoșani: Avem răspunsul forului competenț, dar fiind prea mare nu-l putem publica. Cînd vă permite timpul, treceți pe la redacție. **Mihai Bănciță** — Dorobanți (Constanța): Reveniți cu o scrisoare detaliată. **Viorica Șolea** — com. Ionești (Gorj): La secția de pediatrie a spitalului județean sau cu trimitere, la Spitalul clinic central de copii din București.

MARGA NEDELEA

„FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Zi de audiență

Dimineață de decembrie, înainte de prima zăpadă. Ora 10. Coridorul redacției, luminat cu economie, din trei în trei becuri, seamănă cu un peron al Gării de Nord în zi de vacanță. Chitare, sacsose, valioare. Cenaclul se pregătește pentru un lung turneu de întimplări artistice în Ardeal și Bucovina, și băieții, strinși ca la comisariat, umplu coridorul. Mircea Vințilă, vorba unui ambițios posesor al limbii franceze, „passe en grand seigneur”, iar Ivanițchi este drăguț cu o studentă la engleză venită în audiență. (De fapt, de când există Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, între membrii săi și studenți s-au legat cele mai trănice prietenii.) Fata este timidă, sfioasă și își iubește mult tatăl. „Tata a muncit cinstit toată viața, dar acum este foarte bolnav. A muncit bine și a fost apreciat. E cunoscut în tot orașul nostru și e respectat. Acum, când nu mai poate, i se dă mai puțin de lucru. I s-au luat și muncitorii din echipă, unul câte unul, i-au dat la alte puncte de lucru, el se simte jignit, situația e, cum să spun, ambiguă, unii nu-l înțeleg, îi dau mai puțin de lucru, îl ocolesc, el se simte, parcă, tolerat, nici trimis acasă, dar nici pus la muncă, la o muncă pe care s-o mai poată face cu sănătatea lui, după treizeci de ani de șantier”.

Un bărbat înalt cit ușa, zdravăn. Miini mari și noduroase. Îi invit să ia loc, dă la o parte scaunul și rămâne în picioare. Are privirea nedumerită a țăranului ajuns la primărie pentru te miri ce pricină, mototolind căciula în miini și neștiind cum să înceapă. Îi citește memoriul bătut la mașină, sters, cam a cincea copie, din care nu pricep mare lucru. „E vorba de fiu-meu, zice, sint imputernicitul lui să-l apăr”. Unde? „Oriunde. În baza articolului 4, Decret 377 din 1960, pot sustine procesul oricui, deci și pe al băiatului meu”. Văd că dumneaele ai mai scris în câteva locuri. „Așa e. Am dat memoriul pe la toți, o sări lepurele de undeva. Am scris și la dumneavoastră pentru că sint curios, înțeleg, sint curios ce mai răspund șmecherii ăștia și la Flacăra. Fiu-meu e molii și n-are nici vreme. E adevărat, se putea judeca cu întreprinderea, dar pierdea și timpul, și banii. Eu sint un om practic, l-am găsit serviciu, să-și vadă de treabă, iar eu sint imputernicit și umblu”.

Băieții din cenaclu repetă. Gherghinescu țese pe hol și-i imploară colegial: „măi, fraților, aici se muncеște, noi gândim, scriem, facem travaliu de creație, ce dracu, cîntăți mai încet dom'le!” Pe bancă, la audiență, se leagă cunoștințe, se fac schimburi de informații și adrese, cum mai e plăta pe la Deva, dar la Suceava, fiecare e dispus să-și povestească viața, plecînd de la fertila convingere că orice viață e un roman, așa se face că se înfîlesc aici roman cu roman, destine mici sau exemplare, cum se pricepe fiecare să-și lă facă. Băieții din cenaclu își string bagajele, își îmbracă chitarele și o iau încet spre autobuz.

„Sint cazangiu și din cauza zgomotului m-am îmbolnăvit. Am certificat medical. Ei bine, m-au mutat la altă cazangerie. Nu pot lucra acolo și nici pe leafa nevastăi nu pot sta. M-am dus la unul, la altul, am deschis o grămadă de uși și degeaba”. E vorba de o mare întreprindere bucuresteană. N-a venit omul chiar pentru un moft pînă aici. Își frămîntă miinile, îl trec căldurile, își cere voie să se dezbrace. Nu se simte în largul lui. Îi întreb dacă îi este rău. Nu. Dar îi este jenă. Lucrează în fabrică de atîta vreme și se simte umilit. Regretă că a venit la noi, mai înainte fusese și la Scînteia, el tot acolo trebuia să-și rezolve problema și nu în lume. Îi spun să nu-și facă probleme din astea și încerc să prind întreprinderea prin telefon. Directorul e plecat cu treburi, secretarul de partid, la fel, îl găseșc pe președintele sindicatului. „Da, tovarășu”, să vină la mine, de ce n-a fost pînă acum, a sunat adineauri și cineva de la Scînteia, să vină omul la mine, ce naiba!” A mai fost. „Nu se poate tovarășu...”

Deschide ușa Mihailopol. Are în mînă o creangă de brad și un cuier. Scoate dintr-o cutie două globuri, artificii, pelicanol, vată. Nu înțeleg mai nimic. Omul își vede de treabă ca și cum n-am exista. Scoate o foarfecă, tale niște hirtii, așază creanga în cuier, o împodobește. Apoi aduce și reflectorul și-l cheamă pe Minecan. Am o privire ultragiagă și-mi aruncă peste umăr: „Auzi băiatu”, am de făcut coperta și camera voastră, de la audiențe, e cea mai potrivită, după care îl așază pe Minecan cu reflectorul în mînă într-o poziție de yoga, ca să-l cadă lumina bine.

Între timp, intră un tip sfios. Privește cu neîncredere cînd la cuier, cînd la Mihailopol, e lîmpede că-l trece ceva neplăcut prin mînte și dă să renunțe, retrăgîndu-se sore ușă. Îl opresc, asta e, trebuie să lucreze și Mihailopol, și îl rog să-l dea drumul. Îi dă: „Eu eram pe combină. În spate era el. Eu nu știam nimic. El e un betiv și un ciubucar. Cine dracu să știe că el e acolo, că-l umflă vîntul halatului și l-î agată de crucea cardanică a agregatului. Ce căuta ăla acolo, cînd locul lui era la capul tarlalei, de pază! Vă spun eu: făcea ciubucuri pe băntură cu niște femei, le lăsa să lucreze și el se uita alurea. E operat și pensionat, și eu să-l țin de pomană pe banii mei, că așa s-a judecat speța, că l-am accidentat. Ce vină am? E un dosar de o jumătate de metru. Asta nici nu merită un dosar atît de mare fiindcă n-are constiință. Cincizeci de zile am lîosit de la serviciu, treizeci de ședințe la tribunal. Acum vreo două luni, de beat ce era, a căzut într-o groapă și s-a accidentat din nou. Și eu îl plătesc toată viața de bun, trei sute de lei pe lună. Ce, eu l-am pus acolo? Am și eu copii de crescut, iar ăsta și duoa ce moare e în stare să ceară pensie de urmaș pentru nevastă-sa. I-am găsit un post de paznic, dar nu mai vrea să lucreze că m-a găsit pe mine prost”.

La ora 13, în redacție este liniște și se poate lucra pînă seara tîrziu.

RAZVAN BARBULESCU

„Gloria străbună...”

„Tovarășe redactor-șef,

Subsemnatul inginer Dan Burileanu, domiciliat în strada Nufierilor nr. 95, sector 1 — vă reclam din nou următoarele: Prin mai multe memorii adresate unor instituții centrale am sesizat un abuz deosebit de grav împotriva subsemnatului, fără a primi nici un răspuns și fără a se lua vreo măsură de revenire, încălcîndu-se flagrant Legea cu privire la activitatea de rezolvare a reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii, astfel: „... Urmează numerele de înregistrare ale unor memorii în care, zice-se, se semnală abuzul. Anume? Înălțurarea din serviciu! Scrisoarea se incheie astfel: „Vă rog să binevoiiți a dispune să fiu reintegrat prin transfer în Ministerul Industriei Metalurgice în modesta funcție de inginer-principal, în specialitatea în care m-am pregătit, continuînd tradiția de metalurgist a familiei mele. Tatăl meu a fost general profesor universitar inginer doctor academician Ștefan Burileanu, profesor de metalurgie, autor a unor lucrări de metalurgie binecunoscute, de la care am moștenit o vastă bibliotecă cu cărți de metalurgie. În cazul cînd nu se poate rezolva acest abuz, care trenează de 5 ani, vă rog să binevoiiți etc.”. Bineînțeles că nu stă în puterea revistei noastre să dispună „reintegrarea prin transfer în minister”, nici să aprobe celelalte preferințe. Drept pentru care am făcut și noi ce-am putut. Adică întii și întii am vrut să vedem despre ce fel de abuz a fost vorba. Și, spre stupeora noastră, ne-am

convins cu propriii ochi că... loc! Există o cerere datată 20 octombrie 1976 și semnată de inginerul Dan Burileanu prin care dumnealui îl roagă pe directorul Combinatului siderurgic Călărași să-i aprobe transferul în interesul serviciului! Deci, de la M.I.M., tovarășul ing. Burileanu Dan a plecat, pentru că așa a dorit dumnealui! Așa cum, dealtfel, în cei 25 de ani de serviciu, nimeni nu l-a obligat să se transfere în cele 23 de locuri de muncă pe care le-a colindat. Am explicat celor în drept și dumnealui m-au înțeles că acum inginerul Burileanu Dan dorește să lucreze în metalurgie pentru ca să continue o nobilă, autentică și strălucită tradiție... Am fost rugat să-i transmit că i se poate satisface dorința de a lucra într-o întreprindere de profil. M-am executat. Numai că... am fost refuzat. Tovarășul inginer Burileanu Dan nu dorește să lucreze decît numai și numai în Ministerul Industriei Metalurgice. De ce?, am îndrăznit să întreb. „Păi să zicem că mi se oferă un post la întreprinderea Republica. De unde stau eu — str. Nufierilor — pînă acolo trebuie să mă frec un ceas și jumătate prin tramvale și autobuze; pînă la minister fac pe jos doar zece minute! Cred că memoria tatălui meu merită atîta lucru, ce naiba?! Doar n-am cerut nici post de șef de serviciu, nici de director. Vreau doar un modest post de inginer principal în minister, serviciile și gloria tatălui meu...”

Cum se numea oare poetul acela care susținea că „gloria străbună pe străbuni cinstește?”

B. MIRCEA

Două balanțe?

Am primit două scrisori care au ca obiect același articol al nostru. Prima: „Comitetul oamenilor muncii de la A.E.I.V. Mihai Viteazul, județul Constanța, intrunit astăzi 30.XI.1981 în ședință extraordinară ca urmare a apariției articolului intitulat «Nu am nevoie de reclamații» publicat în revista Flacăra nr. 46 din 12.XI.1981 la rubrica «Cu simțul datoriei față de cetățean» sub semnătura tovarășului Mircea Bunea, citînd de mai multe ori acest articol a hotărît în unanimitate că, pentru respectarea legalității socialiste, pentru ca cititorii revistei să afle ADEVĂRUL sint necesare unele precizări ce pot fi verificate prin existența actelor legale pe care le deținem. După pedensirea celor vinovați de abuzurile sesizate de tov. inginer Călin Ștefan, dar mai ales de soția acestuia, pedepse care au însemnat schimbarea locului de muncă prin transfer în interesul serviciului (! — sublinierea noastră), actuala conducere a unității a cerut Bancă agricole județene prin adresa 276/22.XII.1980 să revizuiască activitatea unității pentru a clarifica și stabili precis de unde plecăm. Redăm mai jos cele stabilite de organele de control ale B.A.I.A. Constanța precum și unele abuzuri săvîrsite de tov. Călin Ștefan și constatate de noi...” Nu reproducem acuzațiile A.E.I.V. Constanța la adresa ing. Călin Ștefan pentru simplul motiv că aceleași au fost respinse de instanțele de judecată. Prima scrisoare se încheie astfel: „Toate aceste ilegalități săvîrsite de familia ing. Călin Ștefan ne-au determinat să încetăm relațiile de muncă cu acești oameni. În aceste condiții articolul din revista Flacăra nu reflectă realitatea celor petrecute, tov. ing. Călin Ștefan fiind LA FEL DE VINOVAȚI ca cei pe care i-a reclamat, deși «oamenii legii» i-au dat dreptate fără a încerca să cerceteze în amănunt cum s-au petrecut lucrurile”. Urmează ștampila A.E.I.V. Mihai Viteazul și sase semnături îndecifrabile.

A doua scrisoare semnată de inginerul director Runcan Ștefan George sună cam la fel. Adică îl acuză pe inginerul Călin Ștefan de comiterea abuzurilor menționate și în prima scrisoare și pe care nu le reproducem din aceleași considerente. Din această scrisoare mai reținem afirmația: „Inșă dacă legea a spus că nu avem dreptate înseamnă că legea știe ceva mai mult decît noi, iar tovarășul Bunea are dreptate că «în materie de legislație a muncii sint un ignorant»; și finalul scrisorii: „Dealtfel, aceste rînduri cred că v-au convins că cel care a reclamat este TOT ALT DE VINOVAȚI ca și cei reclamați, chiar dacă neregulile săvîr-

șite de el sint de o mai mică valoare materială”. Este evident faptul că nici după apariția articolului conducerile C.U.A.S.C. și A.E.I.V. Mihai Viteazul n-au înțeles despre ce este vorba. Anume? Noi nu-am propus nici măcar pentru o clipă să stabilim vinovăția cuiva. Ceea ce ne-am propus cu acel prilej am scris mare în fruntea paginii: „Unde-i lege, nu-i tocmeală. Dar de unde vine totuși tocmeală?” Pe ce se bazează rîvna conducerii întreprinderii care se încăpățînează să nu-i integreze în toate drepturile pe cei cărora le-a desfăcut abuziv contractul de muncă?”

ACEASTA a fost problema căreia ne-am străduit să-i aflăm răspunsul. NU NE-AM PROPUS SĂ INVESTIGĂM CINE ARE DREPTATE, AM PLECAT DE LA EXISTENȚA UNEI HOTĂRÎRI JUDECĂTOREȘTI DEFINITIVE. Astfel vorbind nu putem fi acuzați că n-am răspuns la o întrebare pe care nici nu ne-am pus-o. Logic, nu? Iar articolul nostru răspunde exact la întrebare. Cum? Afîrmînd că dv. nu-l primiți înapoi la lucru pe inginerul Călin Ștefan din rea-voință. Același lucru îl susținem și acum. Și demonstrăm în continuare folosind chiar afirmațiile dv.: Sustineți: „Am cerut să se revizuiască...” Ce?, întrebăm noi. Ce mai trebuia revizuit după ce se... revizuisese de către 1. un colectiv care-i găsește vinovați pe alții, nu pe ing. Călin; 2. doi inspectori generali din minister; 3. alt colectiv! Va să zică unitatea este controlată în trei rînduri și cu nici un prilej inginerul Călin nu este găsit vinovat. Ori dacă a fost de ce să-l fi lertat cineva? Cum se face că după doi inspectori și după două colective s-a cerut încă o revizuire? Aici răfuiala cu inginerul Călin începe să se contureze. De ce nici după cinci luni de la concluziile primului control cei vinovați nu fuseseră înlăturați din funcții? De ce n-ați răspuns la această întrebare, stimați tovarășii? Nu noi, dv. sustineți că „cel care a reclamat este tot la fel de vinovat ca și cei reclamați, chiar dacă neregulile săvîrsite de el sint de o mai mică valoare materială”. Atunci cum se face — vă întrebăm, acuzîndu-vă încă o dată de rea-voință — că celor găsiți vinovați le-ați acordat transferul în interesul serviciului?!?, iar pe mai puțin vinovatul inginer Călin l-ați dat afară? Dacă și unii și ceilalți au prejudiciat întreprinderea cu multe mii de lei — cum sustineți dv. — de ce n-ați cerut procuraturii să intervină? De ce n-ați început încă — împotriva tuturor celor dovediți hoți — urmărirea penală? De ce folosiți două balanțe pentru cîntărirea acelorasi vinovați?

Legea trebuie să fie una pentru toți.

MIRCEA BUNEA

Concediu medical fără voie

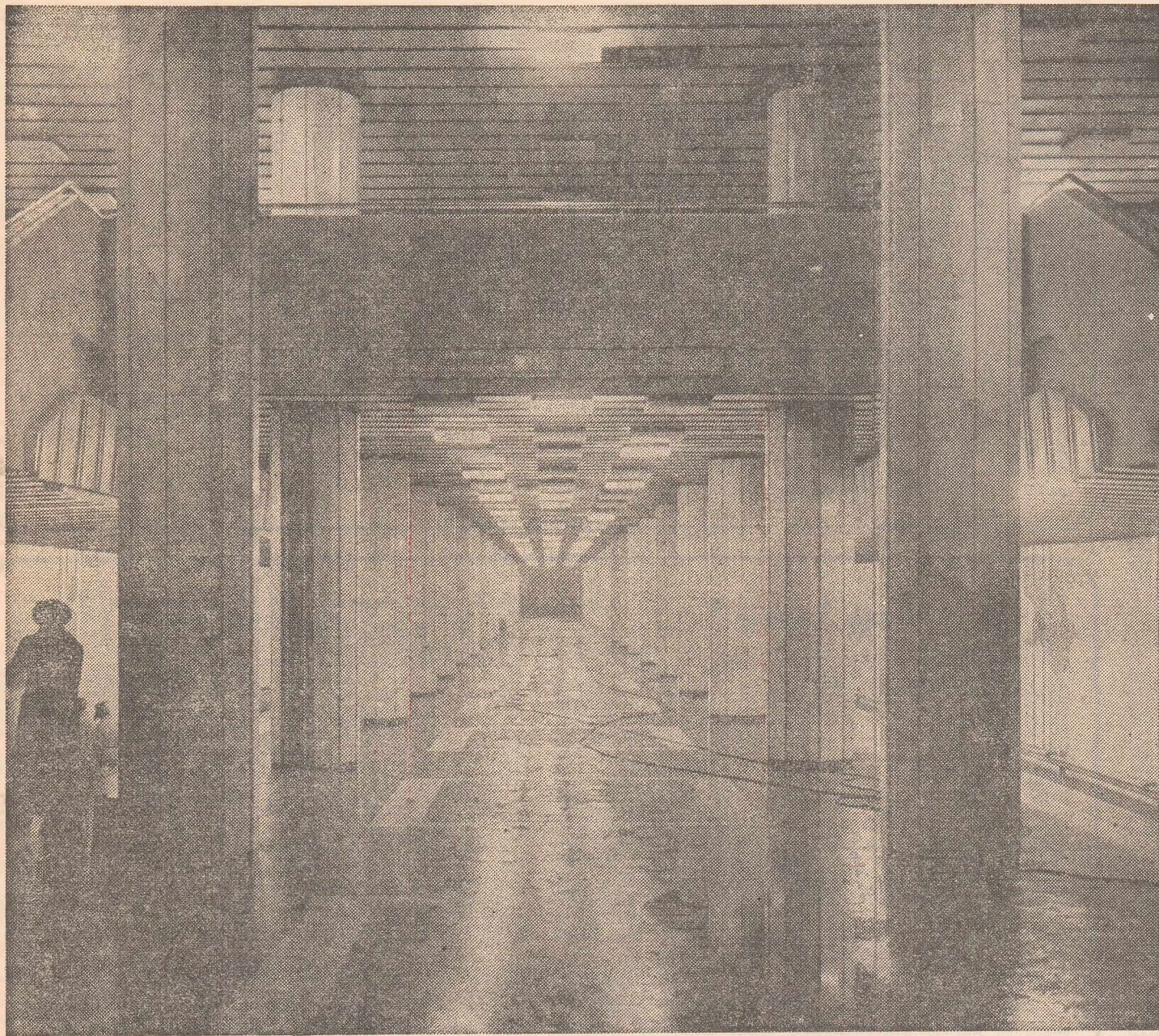
Doi tineri s-au întîlnit, s-au iubit, s-au căsătorit, au dus-o și bine și rău, s-au adorat, s-au detestat, au dat naștere la doi copii de care și-au legat sensul existenței. Dar, incredibil aproape, la 24 de ani bărbatul moare și lasă frînte visele și echilibrul tinerei femei. La 23 de ani văduvă și cu doi copii de crescut! La asta nu se gîndise niciodată. I se pare totul absurd și nedrept. „Și, iată-mă, astfel — ne scrie — cu o casă de țînt, cu doi copii de crescut, dintr-o retribuție de 1700 lei pe lună din care iau mult mai puțin deoarece sint în permanență în concedii medicale pentru copilul cel mic, care este cam bolnăvicios, iar, pe deasupra, avînd și rate de achitat pentru mobilă, pentru aragaz, pentru a asigura copiilor un cămin confortabil...” Părinții sint în vîrstă și fără mijloace s-o ajute. Socrii, în durerea lor, o ignoră!

Ce să facem noi pentru această fată disperată, cum s-o ajutăm? Ne-am îndreptat pașii acolo unde, îndeobște, căutăm cu toții înțelegere, sprijin, echilibru, sentimentul utilității noastre și al valorii noastre, spre familia în care munșete. Elena Burcă este muncitoare la întreprinderea de încălțăminte „Pionierul” din București. Căzul său este foarte bine cunoscut și, de la director la șef de echipă încearcă s-o ajute cu înțelegere și căldură omenească, să-i redea încrederea în puterile proprii, forța de a rezista și a trece peste acest moment greu. I s-a repartizat un apartament confortabil, cu două camere, i s-a acordat și i se vor mai acorda, trimestrial, pînă la limita superioară prevăzută de lege, ajutoare bănești din fondurile sociale ale sindicatului, precum ne asigură președinta comitetului din întreprindere. Elisabeta Ichim, cît și premii din fondurile de premiere. Acestea din urmă, cu condiția, desigur, de a-și îndeplini norma. Așa e drept, echitabil și moral. Elena Burcă e un om demn și înțelege acest fapt la reala lui valoare, numai că deseori ea se află în imposibilitatea de a-și realiza norma. Așa cum am redat din scrisoarea pe care ne-a adresat-o, din cauza concediilor medicale și, cum vom vedea, nu numai a lor.

Concedii medicale necerute și nedorite! Care se cam ridică la 15 zile pe lună! Găsește foarte adesea în ușa apartamentului bilete ori primește telefoane la fabrică, cu același, invariabil, conținut: „Veniiți să vă luați copilul, e bolnav!” Să-l ia de la creșa săptămînală și să-l îngrijească acasă. Iar acasă n-are cum să-l îngrijească și să-l supravegheze decît cu pretul absentării de la lucru. Micuțul Florin-Adrian, de 2 ani, nu este însă întotdeauna atît de bolnav — un ochi umflat de curent, un nas care curge...

— încît să necesite îngrijiri speciale, încît să fie izolat de ceilalți copii. Cînd nu se află în concedii medicale, Elena Burcă are o altă problemă: ziua de sîmbătă. Pînă la orele 14 trebuie să ajungă și la grădinița (tot cu orar săptămînal) a Monicăi-Gabriela, de 6 ani, și la creșa lui Florin-Adrian, pentru a-i lua acasă: acesta este programul unităților preșcolare respective. Dar cum să facă? Dacă lucrează în schimbul unu, la 14 abia iese din schimb, iar de la fabrică pînă în Berceni, unde se află grădinița și creșa, e o distanță! Îi găsește singuri, plîngînd. Dacă e în schimbul doi, la acea oră trebuie să fie în fața benzii și să înceapă munca. Opt ore în care gîndul ei e tot la micuții lăsați singuri în casă! Dacă lucrează în schimbul trei, grijile îi sint și mai mari, o apasă mai mult. Atunci, cum mai poate să-și realizeze norma, oricît s-ar strădui?! Și se străduie. Nu conșteie însă — este o admirabilă mamă — să-și încredințeze copiii unor leagăne și case de copii. În mod special pentru Elena Burcă s-a căutat și s-a găsit o soluție: schimbarea locului de muncă pentru zilele de sîmbătă, astfel încît să lucreze într-un singur schimb, unde să nu perturbze producția, fluxul benzii, cîștigul celorlalți muncitori. Dar, aceste probleme: repetetele concedii medicale ale mamei pentru îngrijirea copiilor trimiși acasă din creșa la cele mai mici semne de boală, ora de închidere a unităților preșcolare cu program săptămînal, cui rămîn, cînd în familie nu există posibilitatea prezentei acasă a unuia dintre membrii familiei, acești copii sîmbăta după-amiază..., nu sint numai ale Elenei Burcă. Președinta comitetului sindicatului ne argumentează, cu zeci de cazuri, că sint problemele tuturor muncitoarelor cu copii mici, și nu numai de la „Pionierul”. Nu pediatrii din policlinici, care acordă aceste concedii medicale, ele sint veridice și legale, poartă vina numărului mare de zile nelucrate în întreprinderi de către femeile-mame, ci, îndrăznim a o spune apăsîr, întrucît ne-am mai ocupat de această chestiune, cei din creșe și grădinițe. S-a propus, în repetate rînduri, soluția organizării de staționare — măcar în unitățile cu orar săptămînal, pentru copil cu afecțiuni ușoare și necontagioase. Nu a captivat pe nimeni, cedîndu-se cu ușurință, la prea ușorul contraargument „dar dacă boala se agravează sau semnalmentele ascund maladii infecto-contagioase?!”. Se escamotează, în fond, asumarea responsabilității și, de ce să n-o spunem, pe alocuri a competenței. Așa că, la acest capitol — principal — al vieții Elenei Burcă, întreprinderea n-o mai poate ajuta. Abelăm la Direcția sanitară a Municipiului București, la Ministerul Sănătății și la ceilalți factori de care depînd aceste instituții preșcolare. Căzul Elenei Burcă aduce, în prim-plan, probleme de fond cu o arie mult mai largă ce implică rezolvări corespunzătoare.

CICI IORDACHE



Călător pe sub București [IV]

1. „Carita“, strămoșul ramelor electrice?

Răsfoiesc notesul pe coperta cărui am scris cândva METROU. Fila cu nr. 1 am dat-o 16 noiembrie 1979. Adică exact dis-de-dimineața aceea ceoasă din vineria în care — în mod experimental și neoficial — metroul a fost dat bucureștenilor în veșnică folosință... (Inaugurarea primului tronson al magistralei I s-a consumat o lună de zile mai târziu, într-o miercuri, 19 decembrie, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu). De ce era necesar metroul? Simplu, s-a constatat că un oraș care numără de la șapte-opt sute de mii de locuitori în sus nu mai poate fi satisfăcut de serviciile transportului în comun de suprafață. București are o populație de două milioane de locuitori. Alți cinci sute de mii de oameni străbat zilnic străzile Capitalei în calitate de navetiști, de flotanți, ori pur și simplu aflându-se dumneilor în tranzit. Sondajele de specialitate indicaseră ca fiind medie cifra de patru milioane de cereri de călătorie pe zi. Iar pentru bucureșteni nu mai era de mult un secret că în plin final de secol al vitezei, la orele de vîrf, tramvaiele, troleibuzele și autobuzele se organizează pe la răscruci în ambuteiaje frizând perfecțiunea. Viteza amintitelor mijloace de transport în comun nu depășește în acele blestemate perioade 6-8 kilometri pe oră, ceea ce trimite gîndul la iuțea de croazieră a binecunoscutelor gasteropode cu ochi telescopici. Trebuia intervenit și s-a intervenit. Mai ales pe direcția Est-Vest, unde, către sfîrșitul lui '79 încărcarea devenise de aproximativ 20 000 de călători pe oră și sens. Oricît ar fi de pasibil de critică I.T.B.-ul, oricît s-ar organiza, oricît de bine s-ar dota și autodisciplina — deși practica dovedește că nu-l prea bîntuie gîndul unor asemenea tentative — tot n-ar putea prelua dificila sarcină de a realiza legături rapide și confortabile între platformele întreprinderilor Semănătoarea, Republica și 23 August. Bineînțeles că pentru urbanisti respectiva poveste nu era nouă. Motiv pentru care nu și propus — ca una dintre soluțiile posibile — construirea metroului. Ideea fusese lansată încă prin anii '30, ceea ce înseamnă de atunci s-a dovedit a fi pură utopie. Care utopie, cu nostalgie, după alți douăzeci de ani a fost agrementată și alimentată cu masive doze de entuziasm spontan. Bineînțeles că în van. Amintiți-vă că în 1952 s-a înființat o întreprindere care s-a numit chiar așa — Metroul?! O lună de zile a agonizat. După care a sucombat. De unde se vede că mai ales ideile avîntate se cer a fi serioase fundamentate. Ca și pentru Canalul Dunăre-Marea Neagră, nici atunci nu

erau șanse de reușită, optimismul deversase realismul. Cînd s-a dovedit că existau condiții, cînd s-a dovedit că visul de a lega subteran Răsăritul cu Apusul orașului metropolă nu mai este o himeră oarecare, o dorință de mai bine și atît, atunci s-a decis: vom construi și metroul! Așa au hotărît comunistii. Metroul este darul pe care Congresul al XI-lea l-a făcut Capitalei, deci Țării, deci oamenilor... Iar ceea ce atunci era doar un punct într-o directivă, acum, ca și atîtea prevederi similare, a devenit o minunăție înfăptuire. Un mijloc de transport în comun rapid și mai ieftin decît cel mai ieftin mijloc de transport în comun de sub soarele românesc. Există persoane care își mai amintesc de inițiativa revistei *Ilustrațiunea Română* de a publica reportaje din subteranele Bucureștilor anului 1933. Am vorbit cu oameni care le-au citit. „Erau spectaculoase“, mi-au spus. În ce consta spectaculosul acelor reportaje? „Păi, enigme, dispariții inexplicabile, volatilizări, viață în catacombe, uși mascate, pereți dubli, trepte, trape, taințe care-ți dădeau fiori... Rămîneai așa, ca prost, cu o senzație de teamă mucedă...“ Aha!

Iată însă că urmașii greviștilor de la Atelierele Grivița celui an au hotărît că bucureștenii merită și altfel de subterane: fără mistere, chiar și efemere, fără alături de limași, lilieci, bufnițe și hățişuri de păienjenişuri, fără putregaiuri și mucegaiuri... Undeva, Argezi vorbește despre boierii care mirosind a dor de ducă mergeau la spartul zăiafeturilor „cu carita“ trasă de telegari focosi. „Brîn largi și lungi subterane boltite ce vor fi fost între Cotroceni și „apele minerale de la Văcărești“. Se pare că acele „carite“ umblind chiauna la lumina masalalelor, pe sub întortocheate ulițe prăfoase, pe sub temelii de case, ori pe sub podurile tirgului pot revendica oricînd statutul de prim strămoș al actualelor vagoane de metrou bucureștean...

2. Viața ca biografie a muncii

Sîntem a 27-a țară care construiește pe Terra cel de-al 57-lea metrou. În același timp cu Bucureștiul se lucrează la construcții similare la Bombay, la Sao Paolo, la Hong Kong... Dar sîntem singura țară — aflată între cele în curs de dezvoltare — care-și construiește metroul cu mijloace proprii. (În lume, numărul acelor capabile de aceeași performanță egalează suma degetelor unei singure mîini.) „Adică cu oamenii noștri și cu utilajele noastre“, îmi amănunțise ideea tovarășul generallocotenent Petre Constantinescu, directorul întreprinderii constructoare. După care a

adăugat că „a fost un act de curaj excepțional, dar și de profundă cunoaștere a posibilităților noastre de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, care ne-a oferit șansa de a putea arăta lumii ce sînt în stare să facă românii chiar numai și pe bază de ambiție. Fiindcă de tradiție nu putea fi vorba la metrou“.

Intr-adevăr, neam-de-neamul nostru n-a mai făcut așa ceva. Numai că — deloc întimplător — trăim în țara mesterului Manole. Utilajele necesare — în totalitate tehnică de vîrf gîndită ad-hoc pentru condițiile subsolului bucureștean — au fost realizate la „23 August“, la București, și la încă alte 17 mari întreprinderi din Arad, Craiova, Sibiu, Brașov... Nimic n-a fost lăsat sub zodia geometriei hazardului. O autentică elită tehnică lucrează sub conducerea inginerului Ion Malcoți la realizarea programului de studii, cercetări, proiectări, asimilări și experimentări pentru realizarea metroului; inginerii-directori Nimerca, Ștefan Ciurel, Costin Georgian, Grigoraș Vasile, Norel Dragu conduc compartimentele al căror grad de dificultate nu-i depășit decît de unicitatea și monumentalitatea construcției. Personalul propriu-zis al metroului nu trece dincolo de 2 800 de oameni, cu cei din proiectare cu tot. Dar sînt capabili de adevărate minuni. La început, adică pînă în urmă cu 5-6 ani, fuseseră adunați cam cu trompeta. Pe care unii au bînuit-o aurită. Mizind mai mult pe abilitate decît pe stabilitate și activitate și sperînd — „unde nu-i plească la-nceput?“ — într-un ciștig gras, unii au venit, au tras ce-au tras, dar n-au rămas. La metrou totul este mare, chiar și ghinionul. Dovadă că de cînd ființează întreprinderea serviciul personal a încheiat — dar a și reziliat — cam zece mii de contracte de muncă. Au rămas așii în meserie și disciplinați. Rigoarea și feroarea muncii a îndepărtat aproape de la sine uscăturile, sterilitatea. Selecția faptei a centrifugat așa cum se cuvine capetele scurte la mînt și lungi la limbă.

E drept că munca la metrou nu-i ușoară deloc. Seamănă, dar nu este minier. Pe miner îl interesează ceea ce se scoate din pămînt, pe constructor ce pune, acolo, jos, în tunel. Spațiul și timpul ca forme de existență ale materiei capătă alte dimensiuni. Predomină dihotomiile. „Nu există „și-și“, ci numai „ori-ori“: harnic ori lenes; deștept ori prost; disciplinat ori circotaș etc., etc. Nu există răsărituri frumoase, nici amurguri fastuoase. Există ziua și noaptea. Atît. Și clare. Fără interferențe. Există doar două anotimpuri — al ștrandurilor și al guturaiului! Există și satisfacții, inclusiv pecuniare: un necalificat harnic poate cîștiga lunar 3 500 de lei, profesionistii ridică în medie suma de la 4 500, muncitorii specialiști oscilează între 5 000 și 7 000 de lei și mai sînt alți

vreo 20-30 care lucrează pe anumite marcare, însă care nu se sfîșesc să semneze pe statele de retribuție în dreptul unor sume invidiate și de directori... Contra ce? Ca peste tot — contra pricepere, efort, disciplină, atașament față de întreprindere. Pe scurt: contra viață ca biografie a muncii. Selecția s-a făcut pe baza fișelor de calendar ghiftuite de salariu, nu pe file de dosar. Iar faptele sînt de o asemenea anvergură încît spațiul tipografic nu ar îngădui decît o simplă înșiruire de nume și prenume. Ne conșolăm cu gîndul că pe unele le vom pomeni mai la vale, în...

3. Stații și prestații

Zilele acestea va fi dat în folosință al doilea tronson al metroului bucureștean — Timpuri noi — Republica (9 300 de metri). În a cui folosință? În primul rînd a celor aproape 30 000 de oameni care lucrează pe această platformă din... Orientul Îndepărtat al Capitalei; apoi în folosința celor aproape 350 000 de familii care locuiesc în această zonă și bineînțeles că și în folosința noastră, a tuturor. Ramele metroului bucureștean vor transporta pe cei 17,4 kilometri dintre Semănătoarea și Republica un sfert de milion de călători pe zi. Se știe că adevărata și aparent inexpugnabila bogăție a zilelor noastre este timpul. În acest sens, acum, în prag de an nou, nici că se putea primi un dar mai frumos și mai spectaculos. 17,4 kilometri pe sub oraș sînt parcurși în douăzeci și cinci de minute! Datorită acestora zeci de mii de oameni cîștigă zeci de mii, sute de mii de ore de odihnă suplimentară. Stațiile noului traseu: Mihai Bravu, Dristor, Leontin Sălăjan, Titan, Muncii, Republica. Acum sînt convins că mulți dintre dv. le-ați și văzut. Dar știți cui le datorăm?

Stația Republica, stație terminus, cu un rebrusment de 270 de metri, adică un loc de întoarcere specific metroului. Este o stație de capăt gîndită să preia majoritatea fluxului uman. În linii mari seamănă cu stația de la Piața Unirii, adică are două guri de acces, peron central lung de 120 de metri, posibilități de extindere. Vestibulul este placat cu travertin, tavanele cu sticlă mată, iar pardoseala este din dale prefabricate. Totul de un bun-gust evident, dar nu strident. Lucrarea a fost condusă de inginerii Dumitru Enache, șeful secției („Cel mai pasionant lucru pentru mine rămîne turnarea betoanelor“) și Aurelian Prodan („Important este să te adaptezi. Odată cu metroul am ridicat o întreprindere“). Arhitectul Dan Costinescu este numit aici „responsabilul cu frumosul“. Mi se spune că s-au distins în muncă șeful de brigadă Ștefan Preduț, fierarul betonist Mihai Mititelu, zidarul Gheorghe Costache și zugravul Andone Sirdaru. Notez fără să mă roage nimeni că aici a lucrat și fierarul betonist Constantin Malfa, tatăl a fix (!) 13 copii!

Stația Muncii (Morarilor). Șef: același inginer Dumitru Enache care pare să fi descoperit principiul ubicuității. Mi-l prezintă pe tînărul său coleg și subordonat Gheorghe Nica, iar ambii îmi prezintă „grînda și caltaboșul lui Panache“ — două rezolvări remarcabile nu numai ca funcționalitate, ci și ca estetică. De fapt numele corect al arhitectului care a găsit... numitele soluții — practic niște măști, una dintre ele fiind pentru o scară verticală, strîns spiralată — este Panaitescu, celălalt fiind numele de alint! Prilej pentru ca șeful de echipă Hriban Jenică aflător aproape să emită o ziceră cu iz de butadă: „Cine vrea să muncească găsește soluții, cine nu, găsește scuze și motive“. Asta-l face brusc pe inginer deosebit de exigent: „Aici, ca să obținem rapid lucrul, iar atîi frecat travertinul cu seu de oaie! Binevoii și refaceți lucrarea...“ Dacă tăcea, probabil că șeful de echipă filozof rămînea. Însă găsește și el prilej să-și verse năduful: îi smotruieste pe muncitorii sosiți de la I.O.R. în orele lor libere ca să urgenteze lucrările la metrou. Respectivii răspund la numele de Ion Cătălinoiu, Victor Dumitrascu, Viorel Gița, Ion Jununga și sînt însoțiți de secretarul de organizație Glăvan. Dulgherul șef de echipă Pandelescu Croitoru mă uluiește: „Cereți scuze publice locuitorilor cartierului și asigurați-i că, gata, au terminat-o cu noroaiele din cauza noastră“.

4. Noul și metroul

Stația Titan. Șef lucrări: inginer Dan Sevaștre. Construcția nu seamănă cu nici una dintre cele de pe tronson. Marea boltă îi conferă stației un aer de uriașă sală de sport, ori de catedrală. Maistrul Ion Pele îmi spune că asta le-a permis să facă importante economii de grinzi și elemente din beton, iar inginerul Emanuel Hlihor care m-a însoțit prin aceste noi și din cale afară de interesante subterane ale Capitalei îmi recomandă să-l cred întrucît „sîntem prieteni din 1948“. (Deși nu arată, inginerul Hlihor este din categoria aceluia care s-a început Bicazul și s-a reușit transformarea unor vestii șefi de hoți de buzunare, precum Fane Cuțit și Lae Chioru, în la fel de reputați șefi de brigăzi fruntași în muncă...) Am mai spus că la metrou totul este mare, chiar și ghinionele. La Titan ghinionul oamenilor și al lucrărilor a fost apa. Nivelul la care s-a construit stația este sub oglinda apei din lacul I.O.R. aflat la o aruncătură de băț. Zona de operațiuni ușor putea fi confundată cu cine știe care mlaștină. Ca să se poată lucra s-a apelat la o metodă „ca și nouă, dat fiind faptul că în România n-am prea avut unde și de ce s-o aplicăm pe scară industrială!“ S-a construit o stație de înghețare, iar apa a devenit... rocă. Este sigur că inginerul Nicolae Munteanu, spre exemplu, unul dintre foarte bunii specialiști în frig ai metroului, nu va uita vre-

dată cum, pe o porțiune de 400 de metri în zona Titan—centru—Muncii (Morariilor) oamenii coborau să lucreze incotoș-mănași în cojoace și pislari, chiar dacă zăduful topea asfaltul străzilor. Și tot aici, la Titan s-a mai aplicat o noutate: s-a renunțat la importul unor materiale energointensive necesare hidroizolațiilor și s-a aplicat metoda propusă de inginerii Bilcu Dragoș și Ștefan Ciurel. Efect? Față de cele 52 kilograme de combustibil convențional consumate pentru un metru pătrat de hidroizolație, acum sint necesare doar 2 kilograme, ceea ce a făcut ca prețul operației să plonjeze cu mult sub jumătate a ceea ce se cheltuia până nu demult... Respectivul calcul inginerului Bilcu mi le citește dintr-un caiet avind ca moto: „Am făcut primul ceea ce alții după mine vor face mai bine”. Amundsen, nu?!

Stația Dristor. Șef de lucrări: inginer Alexandru Moldovan. Acum domină roșul de Muhri, Albania. (S-a renunțat la roșul de Moneasa, marmură care cu timpul își cam trădează culorile). Ceea ce s-a realizat aici în trei luni nu construcție se cheamă, ci act de eroism. Temeliile blocurilor cu cîte zece etaje se aflau doar la 8 (opt) metri depărtare. Cum să eviți tășările? S-au betonat integral și tunelele și stația. Apoi s-au spart betoanele ca să se poată face legătura cu peronul: betoane groase de 80 de centimetri, 2.000 de metri cubi!!! Nimeni n-a crezut că e posibil. A fost. Să știți că ceea ce admirați dv. acum în stația Dristor sint de fapt orele de adevărat chin și de nesomn ale echipelor de muncitori conduse de Radu Nicolae, Vasile Bota, Constantin Ștefănescu, Dumitru Dumitriu, ale maistrilor Iacob și Glăvan, ale inginerului Nicolae Talașman, ale arhitectului Daniel Zinelli... Gîndiți-vă și la ei atunci cînd veți auzi «Dristor, peron dreapta!», spre exemplu. Meseria lor a fost imposibilul și nu s-au plins la nimeni, nu i-a știut nimeni, nici măcar locatarii din blocul 58 A aflat la cîteva pași, nici vinzătoarele de la magazinul care vinde plămuri și salteluțe, peste drum...

5. Șaizeci, sub Syringa amureasis

Coborîm 72 de trepte sub strada Dimitrie Brînză și apoi o luăm în sus, pe linia vagonetelor. Răstoacele și spațiile dintre traversele liniei sînt pline ochi cu un fel de spălătură de piatră, cenușie și grețoasă ca o spinare de șobolan. Urgăm și zimbesc la gîndul că Meletie, egumenul Mînăstirii Cotroceni, după refuzuri ațoase și oțioase, catadicsise totuși să cedeze terenul pe care la 5 noiembrie 1860 chiar „a dat binecuvîntarea lucrării”, cu

prilejul inaugurării Grădinii botanice... Ce-ar fi fost în sufletul curiosului dacă ar fi putut să bănuiește, că peste fix 120 de ani uriașe cîrțițe din fier, ajutate și conduse de oameni, vor săpa galerii pe sub tăpșanul de care sfinția-sa nu s-a despărțit decît după aprigă poruncă domnească...

Nu-i bine să umbli cu picioarele prin tunel și cu capul prin afacerile secolului trecut. Dovadă că tot mergînd am scăpat între traverse de cinci-șase ori. Noroc cu cizmele, cu brațele și cu experiența inginerului Hlihor. Care-mi și explică un lucru minunat: pentru a se putea săpa sub Grădina botanică a fost nevoie să fie coborît nivelul apelor freatice. Dar asta echivala cu o condamnare la moarte a valoroaselor exemplare din grădina cîtorită de Carol Davila după planurile botanistului și grădinarului Ulrich Hoffmann. Rădăcinile arborilor s-ar fi uscat, sevele ar fi stopat... Soluția? Ce li s-a luat „pe sub”, arborilor li s-a înapoiat „pe sus”. Acesta, stimați îndrăgostiți, a fost rostul țevilor de care v-ați împiedicat toată vara pe aleile grădinii — să conducă apa vieții către rădăcinile insetate!

...Clefăim în continuare cu cizmele pe radierul tunelului. După un timp am ajuns unde ne-am propus, adică acolo unde se săpa cu scutul. Utilajul este de mare complexitate și a fost construit special în celălalt capăt al orașului, la Întreprinderea 23 August. Complicatul agregat era condus de o brigadă de tineri, singura de acest fel de pe traseele constructorilor metroului. Povestea ei: La începutul lui februarie, Dan Moldovan, activist la Comitetul municipal București al Uniunii Tineretului Comunist, primește sarcină să-i adune și să-i conducă pe tinerii care, prin comitetele de sector, își făcuseră publică dorința de a lucra la metrou. „Fie numai și pentru o lună!” Zis și făcut. Tineri calificați în cele mai diferite meserii — mecanici auto, strungari, asistenți medicali, desenatori tehnici... Așa au venit și s-au apucat de lucru cu scutul, sub Grădina botanică, Constantinescu Ștefan de la I.T.B., Mircea Alexa de la Autobuzul, Viorel Isac de la IPSCAIA, Vasile Potop de la Fabrica de medicamente... În total 60 de tineri care au dovedit și astfel că sentimentul participării este mai tare decît al confortului anticipării. Tînăra brigadă a fost întărită cu oameni a căror experiență se măsoară cu zecile de ani: maistrilor Alexandru Popescu, Pamfil Micuțaru și Dumitru Marcu. Timp de opt luni cei șaizeci de tineri săpaseră 214 metri de tunel. În ziua cînd i-am cunoscut pe cei din schimbul I scutul lor săpa exact sub rădăcinile unui Syringa amureasis.

Lucrările la metroul bucureștean continuă pe tronsoanele trei, patru...

MIRCEA BUNEA ■

Constelația lirei

S-au dus acele timpuri

Greu recunosc aceste scumpe locuri,
Ce-i drept, nici ele nu mă recunosc;
Pe-aici stăteam cu caii lingă focuri
Care scoteau din uscășișuri „trosc!”

Tălângile sunau nu prea departe
De unde noi frigeam la păpușoi,
Era-nțunerie, ne temeam de moarte
Să nu ni se arate vr-un strigoi.

Dar totuși ne duceam la furt de pepeni
Cu teamă din grădina de la grof
Tu-n miezul nopții stai acum și depeni
Fuiorul amintirilor cu of!

Frumoase nopți ce n-au să mai revină!
Chiar de trîznind furtuna ne prindea
Încălecam pe cai grăbiți și-n tină
Și ploaie hăuleam sălbatic: nea!

...S-au dus acele timpuri, iar tractorul
De-l bagi ori nu-n șopron, este totuna;
El nu cunoaște cine-i arătorul
Și nici nu simte ce este furtuna.

MIHAI BENIUC ■

Cum uitară

Din cînd în cînd, se-aude totuși
Cum, viscol suierînd pe hartă,
Creioane cu grafitul moale
Ne dau țircoale la izvoare
Și-ar vrea să roadă lingă mare,
Și-ar vrea să sape lingă munți
Tuneluri ale neîfinței
Și-ale uitării sfredelînd
Prin raiul vechi al Mioriței
Ca niște galerii de fugă!

Din cînd în cînd, aud cum plînge,
Rivniță, o aripă a mării
Pină în rădăcini de Olt
Cînd un creion flămînd de vorbe
Aruncă munții împotriva
A altor munți ce le sint frați...

Deșarte vise! Cum uitară
Că-n ale plaiului vilece
Rămăsu-au oale și ucele
Din cei ce ne-au călcat
Pe Tară!

NICOLAE DRAGOȘ ■

MARIN SORESCU ■

Opinia unui alegător

DEVOTAMENTUL ORB

„Nimic nu mi se pare mai păgubitor în viața socială decît devotamentul orb” — îmi spunea cineva și mă invita să meditez serios la concluzia la care ajunsese el în urma unei bogate experiențe.

Devotamentul orb izvorăște, firește, din cea mai nobilă intenție, din dorința cea mai fierbinte, din patima cea mai curată de a sluji, de a face bine, de a nu pregeta nimic, în sfîrșit din cea mai oțelită convingere însă, din nefericire, rezultatele tuturor acestor sentimente înalte (în esența lor însă primitive, pentru că nu sint dublate de profesie, de competență, de judecată argumentată științific) rezultatele lor nu sint niciodată cele scontate.

Sigur, e de înțeles și drama celui în cauză, fiindcă pină la urmă omul care o viață întreagă, sau măcar într-o anume perioadă a vieții lui, a fost dominat de acest devotament orb izbutește — e de presupus că izbutește — să realizeze discrepanța dureroasă dintre intenția lui și formarea ei practică iar pentru un scriitor toată povestea se constituie într-un extraordinar obiect de studiu psihologic. E de înțeles această dramă și chiar și eu am cunoscut astfel de oameni treziți tirziu la realitate și deveniți conștienți că greșiseră foarte grav exact atunci cînd ei erau convinși că nimeni nu e mai pur în credința față de o anumită idee decît ei și, din păcate, tocmai ei, cu devotamentul lor cel mai aprins dar orb, o slujiseră mai nefericit.

Devotamentul orb presupune, de asemenea, un amplu studiu sociologic și cu atît mai mult într-o epocă în care vocația fundamentală a dialogului o constituie competența profesională. Nu întîmplător documentele teoretice ale partidului nostru insistă neconștient asupra chestiunii înaltei competențe și a pregătirii științifice superioare absolut indispensabile în viața societății, azi atît de complexă și atît de expresiv confruntată cu o problematică impunînd cu stringență necesitate analiza și decizia competentă, devotamentul competent în slujba deciziei competente, morala cea mai înaltă a implicării competente în actul deciziei, luciditatea înaltă profesională în studierea realității și a componentelor ei psihosociale și politice-economice, în sfîrșit, probitatea matematică în construirea eșafodajului de date și informații menit să conducă la decizie. Nu întîmplător, de asemenea, în aprecierea activității sociale desfășurate de cineva se face apel la termenul competent și nu se ezită, în documente chiar, să se vorbească răsplat despre incompetență.

Claritatea și lipsa de false menajamente cu care sintem chemați să judecăm, în viața noastră de toate zilele, pun într-o lumină superior responsabilă participarea fiecăruia dintre noi la progresul cetății, progres care nu poate să se întemeieze pe devotamentul orb.

El este, adesea, direct păgubitor și nu o dată a constituit și mai poate constitui o frînă în dezvoltarea societății, o ipos-

Semnal de alarmă

Intrucît situația este așa cum este,
Aș putea spune chiar disperată,
Dar nu-mi place să fac paradă de vorbe mari,

Cînd accidentele te pîndesc la fiiece pas.
Mă refer la cele din gîndire —
Oricînd ești în pericol de-a călea alături —
Și la altele,
Mi-am perfecționat un sistem de alarmă.

E instalat la granița
Dintre vis și realitate,
Dintre somn și veghe,
Dintre somn de veci și insomnie cronică,
Agățat de-o leghe de veghe.
Și se poate trage și cu dinții
Admițînd prin absurd c-ai avea minile
prînse.

E atît de perfecționat,
Încît înregistrează de la distanță
Atît pericolele mari — să zicem, atomice,
Cît și cele mici — mini pericolele,
Pericolele de buzunar,
Și cum le înregistrează se și pune
în funcțiune,
Propriu-zis funcționează tot timpul.

Sună, domnule, sună
De la cîinci dimineața la cîinci dimineața,
Sistem de alarmă non-stop.

Singurul defect este că fiind
Inventat de mine,
Nu-l aud decît eu,
Dar pentru mine sună dat la maximum,
Trebuie să-l ascult cu gura întredeschisă,
Ca să nu mă asurzească.

Bun sistemul propriu de alarmă,
Dar nu mă pot ține numai de el.
Îl ascult cît îl ascult,
Mă îngrozesc cît mă îngrozesc,
De situația care este așa cum este
Scărpînindu-mă în cap mă mai îngrozesc
suplimentar
Și-mi vād de ale mele.



Fotografii de ELENA GHERA ■

tază chiar retrogradă a participării la viața socială.

Îmi amintesc cum cineva, convins fiind că apără puritatea ideologiei noastre și devotat, cu incompetență, acestei purități, deci de bună-credință în esența primitivă a devotamentului, s-a opus cu o îndrăjire periculoasă pentru slujba redactorilor unei gazete întregi la apariția dramei Iona de Marin Sorescu, azi operă reprezentativă și peste hotare a literaturii române noi, produsă în spațiul de libertate și de autentică stimulare creatoare al societății socialiste românești.

O ipostază. Într-un context medical un doctor descoperitor al substanței care conducea măcar la alinarea durerilor reumatice a trebuit să facă față ani de zile celor mai surprinzătoare suspiciuni din partea colegilor convinși că apără știința românească de un om care în tîbirețe greșise (și își ispășise greșeala) și, deci, nu putea să facă decît rău societății. ALTA IPOSTAZĂ. În dorința lui de a demonstra că se poate și hotărît să pună în valoare conștient și competent condițiile de libertate responsabilă și de climat creator instaurate în România în anii noștri, un om a izbutit să înlăture nenumărate prejudecăți și chiar să-și facă din lupta cu prejudecățile un scop al moralei sale comuniste și, în bună măsură, cu singe, firește, și cu nervii tociți, a reușit, dar n-a reușit să înlăture și suspiciunea neputincioșilor care au pus în circulație întrebarea absolut reacionară — Ce urmărește? pe care ei însă o căptuseau amenințător cu ideea că „e bine să veghem”, „să fim vigilenți”, ca și cînd veghea și vigilența lor oarbă ar fi dus la ceva, fiindcă ei erau departe de a pricepe competent ce se făcea sub ochii lor orbi, dar devotați.

Iată cum, ajunși aici, ne apare în discuție împrejurarea cea mai îngrijorătoare și mai mizeră a lipsei de competență și pe care se întemeiază devotamentul orb și anume starea de suspiciune față de cei competenți și devotați cu competență și cinstiți cu competență și gata să-și asume competent o misiune și la fel de gata să se întemeieze pe competența lor autentică și înaltă morală și pe un fierbinte devotament atunci cînd spun că într-o problemă sau alta au alte argumente care îi conduc la alte concluzii și se bat pentru ca tocmai concluziile lor lucide și științifice să cîștige în dialogul pentru mai binele social.

De la devotamentul orb la suspiciunea cu aerul de vigilență revoluționară față de omul care vrea binele și știe cum se poate ajunge la el, nu e decît un pas. Un pas însă care poate fi absolut nefericit.

Iată de ce subliniez cu satisfacție prezența în documentele de partid a termenului competent dar și a celui de incompetent. Pentru că dacă vrem să învingem competența, e absolut necesar să distingem lucid incompetența cu tot devotamentul care o maschează de altele ori.

DINU SĂRARU ■

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR



Coroborând mai multe surse documentare, am ajuns la concluzia că Octavian Goga a pornit din Moldova, în riscanta sa călătorie spre Apus, în prima parte a lunii august 1918. Din Paris, la 3 octombrie 1918, Goga scrie soției sale: „...Iată,

minunea s-a întâmplat: de trei zile sînt pe pămîntul Franței. După un voiaj plin de varlate și furtunoase peripecii, care au ținut 6 săptămîni, prin Basarabia — Odesa — Kiev — Kursk — Moscova — Petrograd — Tornev — Stockholm — Bergen — Aberdeen etc., am ajuns, în sfîrșit, aici!”

Din ultima etapă, cea partiziană, a activității tribunului pentru unitatea națională a românilor — extrem de importantă și aceasta — am ales pentru mult stimați noștri cititori trei momente semnificative. Mai întîi, cuvîntarea rostită (la 3 octombrie 1918 și tipărită în gazeta „La Roumanie” din 10 octombrie) cu prilejul proclamării de către Adunarea generală a românilor din provinciile asuprite și din Regat, a **Consiliului Național al unității române** — în care Octavian Goga a fost ales vicepreședinte. Apoi, prima parte a scrisorii pe care proaspătul șef al Resortului Propagandei în Consiliul Dirigent, O. Goga, o adresează lui Iuliu Maniu (la începutul lui ianuarie 1919). Și, în sfîrșit, programaticul manifest **Altă țară — alte drepturi** (22 martie 1919), ultimul din suita articolelor de fond și poeziilor publicate în merituosă gazeta „România Mare”, pe care tovarășul de călătorie al lui Goga, bănățeanul Sever Bocu, o strămutase cu sine la Paris.

Aici se încheie serialul Goga, găzduit cu aceeași caldă generozitate de revista „Flacăra”. Cîrînd, postul-tribun va poposi în Sibiu reședință a Consiliului Dirigent. Temperament vulcanic, se va angaja plener în cîmpul rostuirii și consolidării statului național unitar român. Inceț, înceț însă, va fi tot mai mult prins în vîrtejul politicii militante intransigente și va arde ca o flăcără pe rugul nărilor puterii — mistuindu-se tragic, poet și om al cetății, după nici două decenii trăite în România tuturor românilor.

La capătul acestui serial, este uimitor să constatăm cum un om ca Goga — ce agonisise atîta capital moral și politic pentru a putea să joace un rol determinant în viața noului Românii — nu ajunge să dea pe de-a întregul măsura valorii sale. Fiindcă, deși contradictorii și intersectate de regretabile erori, viața și activitatea lui Octavian Goga, în continuare, sînt la fel de trepidante, de răscolitoare... Dar despre avaturile gogiste interbelice, exegezele complete sînt încă de așteptat.

Încheiem prin a slăvi pururi șansa — numită **epoca Nicolae Ceaușescu**, epoca marilor, responsabililor deschiderii — de a fi putut contribui și prin seriarele Iorga — Duca — Goga, ca istoria românilor, eroica și tulburătoare istorie a românilor să se așeze și mai temeinic ca tezaur de preț în inima fiecărui român.

STELIAN NEAGOE

Altă țară, alte drepturi

Paris, joi 10 octombrie 1918

Cuvintele mele vor fi astăzi mai tulburătoare ca oricînd, căci, în afara oboselilor fizice ale unui drum lung și penibil, sînt copleșit în aceste clipe de toate emoțiile pe care le încerc revăzîndu-vă. Ne regăsim astăzi, d-lor, după tragedia de acolo: un pumn de oameni cu inima plină de încercările unui popor martir. Dar oricare ar fi durerea noastră, nu ne considerăm ca niște salvați de pe un vas naufragiat. Sîntem trimiși milioanele de compatrioți, înconjurați de zidul „nemțesc” și care, victime ale datoriei împlinite, sîntem în același timp trimiși înaintea tribunalului dreptății și al civilizației pentru a striga durerile lor.

Parisul, unde totdeauna a palpitat inima Universului, a fost în trecut și este mai ales astăzi suprema instanță morală la care face apel latinitatea Dunării. Prezența dvs. are deci caracterul unui program la care eu m-am supus din ziua în care m-am hotărît să trec peste distanțele și piedicile puse în cale de dușman, pentru ca să-mi unesc slabele mele eforturi la ale dvs.

Am părăsit Iașul de șase săptămîni și sînt încă în mine toată tulburarea recentă a agitației de acolo. Îmi este imposibil, d-lor, în cadrul unei întîlniri de a vă descrie starea din locurile noastre. Numai vorbind în fiecare zi cred că aș putea să vă fac să auziți slăbul ecou al acestui vulcan stăpînit. Așa-zisa pace de la București apasă ca o piatră de mormînt asupra conștiinței noastre de țară. După ce ea a fost încheiată, catastrofele s-au înmulțit ceas de ceas.

Opt sute de mii dintre ai noștri au căzut pentru ideea eliberării și totuși România este astăzi mai mult decît oricînd în timpul războiului un teren de exploatare pentru nesățiosul dușman. Mii de soldați reveniți la viața civilă rătăcesc fără scop din oraș în oraș prin Moldova; țărani despuiați de rechizițiile germane își plîmbă amenințarea lor mută; brutalitatea invașatorului este fără margini și stomacul lui fără fund. Nu puteți să vă imaginați ce nervozitate mișcă în fiecare moment pe aceia dintre noi care au rămas acasă. În adîncul ființei lui, fermentul unei imense mîni contra nemților crește astăzi în sufletul poporului român. Nemții au adus în psihologia poporului nostru bun și calm o minie încă necunoscută. Toate sentimentele de ură de-a lungul istoriei noastre s-au eclipsat înaintea acestei noi pasiuni, toate au trecut în al doilea plan în fața exceselor teutonilor. Războiul nostru, cu sinistrul său cortegiu, a trezit o mulțime de sentimente noi în masele populare din România; războiul nostru a fost un mare act de pedagogie națională. Țăranul român, după ce a udat cu sîngele său trecătorile Carpaților, vede azi mai limpede decît oricînd legătura organică care-l unește de frații săi subjugăți și se întoarce acum acasă după ce-a trecut prin „botezul realității”; el a cîștigat o noțiune clară a propriei sale valori și nimeni nu va mai putea să-i smulgă conștiința dreptului său.

Din mijlocul ruinelor glorioase, două idei luminoase se ridică în România de azi; **principiul național, cu valoarea sa integrală și principiul democratic cu toate consecințele sale naturale.** Luptînd împotriva acestor două credințe, devenite astăzi o religie populară, germanii se fac zilnic de ris, cu modul lor de a gîndi și cu practicile lor de guvernare, acolo, pe un teritoriu de unde ei nu ar mai vrea să plece.

Guvernul actual, recrutat din cea parte minoră a societății care a rămas de bunăvoie dincolo de tranșeele noastre, fiind purtătorul de cuvînt al dușmanului, este firesc călăuzit de logica acestuia; el este la fel de antinațional pe cît este de reacționar. Una din aceste două crime va fi de ajuns pentru a-l face să se prăbușească în ziua cînd baionetele germane vor părăsi țara.

Nu vă voi mai întreprinde mai mult cu actele actuale ale guvernului de la Iași, pentru că ele nu constituie o expresie a sentimentului public și actele oamenilor în afara organismului moral al neamului nu sînt nici o importanță. Dar ceea ce este de reținut, d-lor, este ideea după care clasa conducătoare în România trebuie să-și reformeze radical mentalitatea sa politică, idee devenită o dogmă în urma acestui

război: convingerea că poporul nostru este un popor de țărani care nu poate fi guvernat decît prin impulsul concepțiilor democratice cele mai avansate. Vă reamintesc aceste lucruri nu pentru a vă arăta convingerile care m-au călăuzit de-a lungul întregii vieți în mijlocul compatrioților mei transilvăneni, predestinați idealului democratic prin chiar organismul vieții lor sociale și economice. Vi le spun, d-lor, ca o rezultantă a frămîntărilor actuale ale sufletului întregului popor român. Nu există la noi spirit normal și sănătos care să nu înțeleagă că soldatul țăran de la Mărășești și Oituz este singurul tip reprezentativ real al neamului și că trebuie contat pe el pentru orice act de dreptate. Omul politic care nu va înțelege în România de astăzi și de mine acest adevăr elementar, va fi trimis la muzeul de anticități și formulele sale se vor pierde în văzduh.

Preocupările opiniei publice din Regat subjugat de germani, se îndreaptă astăzi în aceeași direcție. Viața este agitată, nemulțumirea crește; o consolare mentine încă un oarecare echilibru; ferma convingere că această stare de lucruri n-are decît un caracter provizoriu. Această convingere este de altfel întărită de evenimente zilnice. Acum șase săptămîni, înainte de plecarea mea, în urma ultimei ofensive germane, generalul Foch începea să-și ia revanșa. Nu vă puteți închipui ce greutate ni s-a lăsat de pe suflet în ziua în care comunicatele ne arătau splendida resurrecție a energiilor Antantei. Acolo, în izolarea noastră, am avut atîtea ceasuri de grea încercare! Spuneți-le, vă rog, francezilor că au fost nenumărate insomnii la Iași, provocate de teama de a vedea cismele germane străbătînd malurile Senei, mai multe decît au fost aici unde trăiește întreaga conștiință a forței de rezistență. Ei bine, în ziua în care Foch a lovit la Châteautilery și la Noyon, numai atunci sufletul nostru a intrat liniștit în calmul său moral. Nu știu cum aș putea să vă descriu ce extraordinară suferință ne-a cuprins pe noi toți, cum mulțimea se înghesuia în modesta casă a Legăției franceze din Iași pentru a citi ultimul comunicat: cum domnii Saint Laulaire și Robert de Flers erau îmbrățișați cu frenezie, de cite ori germanii publicau că și-au modificat din nou frontul printr-o „retragere în ordine”; cum vinzătorii de ziare strigau în străzi ziarele masacrate de cenzură.

Domnea o atmosferă de sărbătoare neconținută; o bucurie nervoasă în țara noastră transformată într-un vast cîmîtîr. Din toate aceste evenimente, d-lor, se degajează sentimentul că aici pe frontul de Vest are loc războiul nostru și că eșecurile nemților sînt prologul feicirii noastre de mîine. De acest sentiment unanım, că soarta românismului se joacă aici, se leagă hotărîrea mea de pezdruincinat de a face imposibilul pentru a veni în Franța. Noi transilvănenii, cum știți, pe timpul întregului război ne-am canalizat firesc toate forțele noastre pe frontul român. Acolo, în patria mamă, au fost formulate doleanțele noastre politice; acolo au luptat 30 000 de voluntari transilvăneni pentru a elibera țara lor. Drama fiind terminată, pentru moment, la București, în apostolatul nostru am străbătut țări străine pentru a ne susține cauza noastră sfîntă... Din această stare de spirit a lesit dorința mea de a mă îndepărta de țară...

Nu vă voi vorbi de procesul complex de psihologie individuală care mă hătăuia în timpul zilelor cînd străbăteam, prin stepele ucrainiene, liniile austriece. Toate aceste sumbre senzații s-au topit; [...]

Sufletul meu a resimțit, cu o forță elementară, un început de viață nouă din prima clipă cînd, în Scoția, la Aberdeen, mi-a apărut silueta roșie a soldatului englez: figura lui bronzată mi-a dat toată siguranța victoriei. Nu este acum momentul să vă descriu reconfortarea morală pe care am resimțit-o după o săptămîină petrecută la Londra, în această atmosferă de grandioasă energie umană, nici sentimentul de înaltă dreptate pe care l-am văzut manifestîndu-se în toate cercurile sociale britanice, totdeauna cînd era vorba de suferințele celor mici și slabi.

Totuși trebuie să vă semnalez un lucru: caldă și sincera simpatie cu care opinia publică engleză îmbrățișează tragedia noastră. Nu voi uita niciodată cuvintele unui înalt personaj politic din Anglia care

mi-a spus: „Poporul englez, d-le, are totdeauna o vie susceptibilitate morală; el apreciază victimele. În ceea ce vă privește pe dvs., românii, sînteți atît de nenorociți... brutalitatea tratatului de la București v-a asigurat mai multă afecțiune aici decît o victorie militară!”

Venind la Paris, mă găsesc în mijlocul eforturilor dvs. pentru a stabili o acțiune metodică de a apăra cauza noastră. Am văzut programul dvs. de acțiune și sînt perfect de acord cu dvs. Scopul nostru aici este de a desfășura o neobosită activitate în trei direcții: 1) A informa pe cît posibil opinia publică din Occident asupra revendicărilor românești, arătînd întregii lumi legitimitatea lor ca și sacrificiile imense ale poporului nostru martirizat de deslin. 2) A colabora public într-o strînsă întimitate cu alte naționalități din Austro-Ungaria, a cărei iminentă dispariție este reclamată de cele mai elementare sentimente de salubritate morală internațională. 3) Crearea unei legiuni pe frontul aliat, legiune formată din transilvănenii aflați în străinătate.

Sîntem toți mobilizați de acum înainte pentru a împlini această operă. Să ne facem datoria noastră pînă la capăt, d-lor. Numai așa vom fi demni de a privi în față pe palidul și admirabilul țăran, soldat al României și unica temelie pe care se va înălța viitorul neamului nostru.

[Paris], la începutul lui ianuarie 1919

Profit de ocazia plecării acasă a tinerilor noștri prieteni, Mocsonyi și Tillea, pentru a-ți comunica unele lucruri în legătură cu noua situație politică ce ne-au creat împrejurările și vrednicia poporului nostru. Mai întîi vă string mîna tuturor care, înțelegînd rostul vremii, v-ați pus în fruntea mișcării și ați realizat unirea politică care de atîta vreme trăia în toate fibrele de simțire ale neamului. Adunarea de la Alba-Iulia, această manifestare grandioasă a conștiinței noastre naționale, inscrie o nouă pagină de glorie pe urma adunării de la Blai. Vrednicia noastră țărani, cu bunul lor simț și cu înțelegerea atît de reală a intereselor neamului, care i-a caracterizat în toate luptele noastre, și-au dovedit și de astă dată adîncul lor înțelepciune.

Reeret din tot sufletul că nu mi-a fost dat să văd aceste valuri de oameni și să mă pătrund și eu de bucuria cea mai curată, care mi-ar fi răsplătit îndeajuns tot zburcîmul de o viață întreagă pentru triumful unei idei.

Din nenorocire, toate știrile asupra lucrurilor noastre de-acasă, noi cei de-aici, le primim foarte rar și aproape numai prin ziarele ungurești. Tot ce-am înregistrat din Ungaria după adunarea de la Alba-Iulia e numai din coloanele gazetelor de la Budapesta. Desigur că presa maghiară nu poate fi cel mai bun izvor de informație asupra stărilor din Ardeal și nu poate servi cu lămuriri care ar putea fi utilizate în propaganda noastră de aici. De aceea, oricît de multe ocupațiuni ati avea acolo, în noua situație, ar fi de dorit o legătură cu Parisul unde trebuie să fie astăzi centrul agitației pentru problema noastră.

Domnii Mocsonyi și Tillea vă vor relata cum este privită cauza românească în străinătate și cum noi, o seamă de oameni, am căutat să ne facem datoria. Ei vă vor arăta în linii mari și activitatea Consiliului Național, atît de necesar pe vremea cînd s-a constituit, precum și opera de oroganădă ce-am întreprins prin legăturile create cu presa și prin relațiile noastre personale. Din cuvintele lor veți vedea că opinia publică ne e favorabilă, că în general lupta e cîștigată, dar că nu trebuie să disprețuim eventualele obstacole ce ne-ar pune în cale acțiunea dușmanilor noștri. Mai este încă multă lume, și aici, și în Anella, care e condusă în judecata ei politică de valorile tradiționale și care e cam dificilă în fața ideii de dispariție a Austro-Ungariei, fiindcă nu cunoaște încă posibilitățile de viață și de stabilitate ale noilor state ce se vor crea pe ruinele ei.

Sînt, de asemenea, anumite cercuri catolice, care nu văd cu ochi buni procesul de disoluție al Austro-Ungariei, una din pavăzele catolicismului. [...] Pentru a combate toate manifestările acestor curente și, pentru a susține vie dreptatea noastră, alături de alte popoare, care au dus o agitație conștientă și metodică, a fost absolut utilă și rămîne încă necesară o propagandă

românească la Paris pînă în ultima zi a Congresului de pace. Cred, deci, că trebuie să vă dați silința să transmiteți știri de-acasă prin Elveția la Paris, să veți aici încă cineva (Al. Vaida d.e.), ca să se poată desprinde într-un mod cît mai accentuat sentimentele poporului nostru.

Nu trebuie lăsată această sarcină numai oamenilor politici de la București, întîi fiindcă astăzi e mult mai hotărîtoare pentru opinia publică de aici dorința poporului românesc din Transilvania, decît acțiunea celor din Regat care pot fi acuzați de imperialism. [...]

Paris, miercuri 22 martie

Multe și grele sînt frămîntările prin care i-a fost dat neamului nostru să treacă de cîțiva ani încoace. Fiecare zi din această vreme a adus mai multă schimbare decît veacuri întregi de nemîșcare și amărăciune din trecut. Din acest zburcîm grozav, în sfîrșit dreptatea s-a ridicat biruitoare. Din lacrimi și din sînge a ieșit Unirea noastră. Astăzi sîntem una. Cei din Regatul de Ieri, cu cei din Ardeal [...], alcătuiesc același trup. În curînd, de aici de la Paris, unde se pecețuiește soarta omenirii, se va spune și cuvîntul hotărîtor, care va da cea din urmă întărire orînduirii noastre de-acasă.

Inima fiecărui dintre noi și cu deosebire inima voastră, dragi soldați, care așteptați întoarcerea pe la căminuri, trebuie să tresale de bucurie. Voi care ați adus jertfa singelui, aveți și înțelegerea dreaptă a lucrurilor. Voi vă dați seama, de acolo din chinurile înfricoșate ale pribegiei prin străini, ce va să zică apropierea fraților la aceeași vatră străbună. Voi însă pătrundeți cu mîntea voastră și binefacerile acestor vremuri schimbate. Știți că în viața proaspătă care ne așteaptă, cu hotarele întregite, o mulțime de inoștri vor fi chemate să ușureze soarta poporului nostru și mai ales traiul plugarilor de la sate, care sînt și rămîn încă multă vreme temelie de căpetenie a neamului.

Cu deosebire două lucruri sînt, care în statul ce s-a croit acum vor aduce o primenire în treburile obștești. Mai întîi este așezarea nouă a pămîntului pe seama țărănilor. Veți fi auzit cei mai mulți, că după începutul războiului românesc, cîrmuitorii Țării, înțelegînd mai limpede ca oricînd rostul unei țărâni bine întemeiate, au chibzuit că a sosit timpul, ca să se facă o împărțire dreaptă de proprietate, dîndu-i-se astfel prilejul fiecărui țăran să ajungă gospodar stăpîn pe un pecet de moșie. Astfel s-a hotărît la Iași, împrietărirea pe zece pogoane a fiecărui țăran lipsit de pămînt, avînd a se da această sporire din moșiile boieresti, care vor fi răscumpărate cu prețul venit și plătit sub ocrotirea statului cu mare înlesnire de către sate. [...] Pe toată întinderea Patriei noastre unite luminează un singur gînd: vrem să facem o țară sănătoasă în care o țărînimă bine închezată să lubească pămîntul cu dragoste de stăpînitor. [...]

Ilvrea zilelor noi nu poate însemna pentru mulțime numai o mai prielnică împărțire a bunurilor trunești. Trebuie dezbrătat și sufletul de capîștea întunericului. Țărînimă noastră a dat dovezi de atîta înțelepciune în aceste zile tulburi de grea obidă, a arătat atîta cumpăt în suferință și atîta pricepere în datorile către țară, că orice minte luminată și-a dat seama și de drepturile sufletului ce i se cuvin. Iată de ce, s-a zis cu drept cuvînt, trebuie din țăranul care ieri a fost soldat, să facem astăzi un gospodar și mine un cetățean. Iubitorii nefățîrți ai satelor s-au gîndit deci, ca în viața largă a tuturor drepturilor obștești poporul întreg să fie de azi înainte cel care se sfătuește asupra sorții lui. S-a primit deci și la noi legea, care aici în Franța și în alte părți de un timp îndelungat conduce politica Țării: legea votului universal.

Unde este schimbarea între ce a fost și ce va fi pe urma acestei legi, veți înțelege cînd veți sta puțin pe gînduri și veți judeca rostul ei. Votul obșteesc este dreptul de alegere pe care de aci înainte îl va avea fiecare cetățean, pentru alegerile din comună, din județ și pentru alegerile de Cameră. Aduceți-vă aminte, cum a fost ieri, ca să vă dați seama de schimbarea de mîine. În România erau cele 3 colegii în care un număr restrîns avea dreptul să trimită deputat la București. Cuvîntul țăranului nu trăgea în cumpănă în această alcătuire, nu trăgea deci nici interesul lui. Legile care se aduceau de oameni a căror rădăcină Constituția țării n-o pusesse în sufletul mulțimii, nu puteau fi legi care să răspundă nevoilor celor mulți. [...]

Bine să pătrundem, ce lume nouă ne așteaptă acasă, atunci cînd fiecare țăran cu votul lui va veni la alegere de deputat. Viața întreagă a țării cu toate rosturile se așează pe o temelie nouă. Cîrmuitorii trebuie să coboare în mijlocul mulțimii, să pipăie durerile ei, să-i priceapă năzuințele, să-i sprijinească interesele. Legile care se vor aduce vor trebui să fie socotale de trebuințele acestei mulțimi de alegători, fiindcă votul lor le poate schimba oricînd spre binele ei. De apăsarea celor nevoiași nu mai poate fi vorba în această orînduire viitoare, fiindcă ei cei mulți, cu cuvîntul lor își vor trimite pe omul de încredere să-i apere. Vedeți, deci, cum în asemenea împrejurări lucrurile se schimbă. Țărani prin acest drept ajung să-și vadă soarta în mîinile lor. De la ei va depinde de azi înainte îndrumarea neamului, de la judecata lor povățuită de cinste și de dreptate.

Este o puternică prefacere ale cărei roade noi iubitorii satelor le așteptăm cu încredere.

Să nădărdim, că bunul simț strămoșesc care a călăuzit poporul nostru prin atîtea veacuri de împilare se va arăta și la această nouă răspîntie a vremilor.

Cetățeni ai istoriei să fie țărani noștri, cum au fost soldați ai datoriei pe cîmpul de luptă, și atunci România nouă va putea sta cu fruntea ridicată în fața oricărui colț luminat din omenire.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Vasile Vetîșanu:

„Filosofia românească promovează ideea armoniei, a neîntreruptei comunicări cu lumea“

— Recent — și, după câte știm, noi, cei de la „Flacăra“, sîntem printre primii, dacă nu primii care semnalăm acest fapt — Academia R.S. România a acordat prestigiosul premiu „Simion Bărnuțiu“ lucrării „Istoria filosofiei românești“, vol. II, 1900-1944, partea I^a. Fiindcă dv., stimat Vasile Vetîșanu, sînteți unul dintre autori, spuneți-ne, vă rugăm, pe scurt, ce cuprinde acest volum.

— Cuprinde ceea ce titlul însuși indică: adică aproape jumătatea unui veac de gândire filosofică românească, cu momentele ei de vîrf, situate între cele două războaie mondiale, cînd fenomenul nostru filosofic se impune, stăruiitor, pe plan european.

— Din cele ce ne spuneți — și, evident, din lectura cărții — deducem două realități, convergente de fapt la una singură: că v-ați propus, în paralel cu opera de informare, reclamat de însăși această operă, și un sens polemic. Mai exact, un dialog cu schematismul abuziv și cu etichetările filosofice dogmatice care, cu ani în urmă, ignorau, cînd nu contestau vehement, tocmai aceste valori sau „momente de vîrf“.

— Este adevărat. Fenomenul filosofic românesc a avut — vă repet — momente dintre cele mai importante, de veritabilă culminație, ajungînd la cîteva sisteme filosofice de sine stătătoare, printr-un Vasile Conta, printr-un Lucian Blaga sau Constantin Rădulescu-Motru. Din păcate, într-o anumită epocă, nu s-a preluat această tradiție filosofică.

— Așa cum s-a întîmplat și în cazul sociologiei, al esteticii...

— Exact. Eforturile de acum, din ultimii ani, pornind de la această tristă constatare, au încercat să reconstituie limbajul filosofic autohton, cu noțiunile și categoriile lui specifice. Căci nu te poți prezenta în universalitate decît cu ceva propriu. Și noi avem ceva propriu, de spus și altora și de spus și nouă! Iar acest „ceva“, acest foarte important „ceva“, a fost, cum spuneți, ignorat sau contestat. Exemple? Prin 1964 a apărut la noi — vă amintiți? — „Istoria gândirii sociale și filosofice din România“, un volum cu consecințe nefaste pentru înțelegerea gândirii filosofice românești, deoarece nota sociologizantă, prioritară în metodologia de lucru, anula tocmai esențialul, adică latura filosofică, de viziune. Ca să nu mai amintim șabloanele folosite, denaturările și simplificările de conținut.

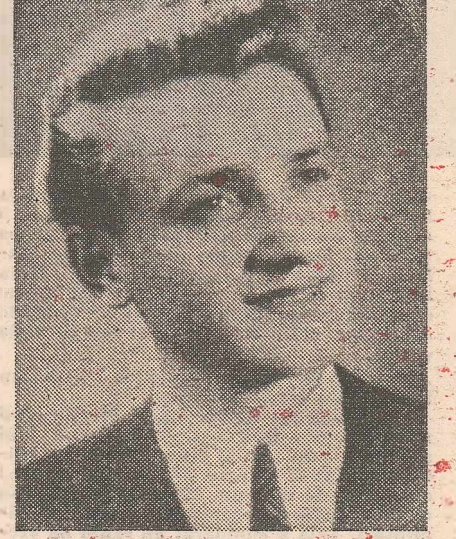
— Din care se desprindea imaginea unei filosofii minore, încorsetată în formule ultime: fatalism, misticism, agnosticism... Ce contrapune acestei imagini noua lucrare?

— După opinia noastră, a autorilor, acest al doilea volum al Istoriei filosofiei românești încearcă și reușește, mai mult decît parțial, să corecteze terifianta imagine oferită de vechea lucrare. E suficient, cred, să amintesc capitolul „Curenți și sisteme filosofice în perioada interbelică (1918-1944)“, în care intră gînditori ca P.P. Negulescu, Mircea Florian, Constantin Rădulescu-Motru, I. Petrovici, L. Blaga și alții, ceea ce înseamnă o schimbare de perspectivă și de viziune.

* Coordonatori: Dumitru Ghișe și Nicolae Gogoneață; autori: N. Gogoneață, Radu Tomoioga, Gh. Epure, Vasile Vetîșanu, Elena Gheran-Mewes, Al. Tănase, Z. Ornea, Radu Pantazi, Simion Ghiță, Damian Hurezeanu, Mircea Măciu.

— ...Ceea ce înseamnă, mai simplu spus, reintroducerea celor numiți — ca și a altora — într-un domeniu care le aparține, dar de care, cîndva, au fost despărțiți.

— E dureros, într-adevăr, că filosofi români recunoscuți pe plan european au fost izolați de preocupările lor, fie că e vorba de un C. Rădulescu-Motru, fie de un N. Bagdasar, C. Floru și alții. S-a pierdut mult. Noi, cei de azi, nu sîntem, dacă se poate spune așa, formați în jurul unui mentor, ci dirijați de „specialiști“ de ocazie într-ale filosofiei. E și mai dureros că, în timp ce se petreceau astfel



de lucruri, un Mircea Florian, apreciat de un Rehmke, era încadrat pe post de documentarist la Institutul de filosofie; iar un Lucian Blaga funcționa ca bibliotecar secund la Cluj, prin hotărîrea unui „decan cu nume de apostol“, cum i s-a spus.

— Cu voia dv., aș zice că, în cazul filosofilor readuși în ierarhia valorilor, trebuie să ne intereseze nu numai considerarea izolată, în sine, a operelor lor, ci raportarea acestora la o realitate socială mai amplă, la principiile ideologice ce ne călăuzesc, singurele în măsură să ne conferie criterii obiective de judecată.

— Evident!

— Se revenim la lucrarea de acum, căreia, după câte știm, îi vor urma volumele III și IV. Haideți să facem o mică statistică. Primul volum a apărut în 1972, al doilea abia în 1980, deci la o distanță de opt ani. Dacă ritmul acesta se va păstra, volumul al IV-lea va apărea cu patru ani înainte de încheierea mileniului. Cum mai poate fi înțeleasă noutatea informației și situarea ei în plan competitiv, universal, într-un astfel de ritm de mers?

— Există totuși un avans. Respectiv, volumele următoare sînt aproape de finalizare și aduse la zi. S-a pregătit și ediția a doua a volumului I. De asemenea, se află în pregătire un compendiu, destinat lectorilor din străinătate. Dar apariția acestora nu depinde numai de autori, ci și de instituturile editoriale.

— Am remarcat, în volumul de care ne ocupăm, o abundență a problematicii filosofice, o arie de cuprindere largă, în care

intră și „Sămănătorismul“, și „Materialismul naturalist“, și orientările realista-rationaliste, ca și cele spiritualiste. Dar îngăduiți-ne niște observații — nu, nu de istorici ai filosofiei, căci nu sîntem, ci de simpli cititori. În cazul „Sămănătorismului“, de pildă, ne-am fi așteptat, într-un studiu filosofic de pretențiile celor incluse în această lucrare, la mai mult decît (vai!) preaștiutele teorii după care lorga ar fi „străin“ de filosofie, ba, mai mult, ar fi unul care nu „a operat familiar cu categoriile de cultură și civilizație“ (? !); sau că (remarcati același vechi ton sociologizant!) „sămănătorismul va exprima speranțele micului producător“, încadrîndu-se în ideile „romantismului anticapitalist“. Etc., etc...

— Sînteți, firesc, pretențios, dar eu aș privi lucrurile tot la modul comparativ. Ștacheta interpretărilor a fost, cu ani în urmă, la un nivel și mai scăzut. Nu uitați, același ton sociologizant anula sau expedia la periferia gândirii valori de seamă ale culturii noastre, astăzi însă recuperate. În acest volum apar, de pildă, amplu dezvoltate, D. D. Roșca, I. Brucăr, N. Bagdasar, Gr. Tăușan, uni din ei aproape uitați. „Mărimile“ filosofiei românești sînt analizate din perspectiva sistemului filosofic. Și, desigur, din cea a ideilor ce călăuzesc gîndirea noastră de azi. Delimitările la care vă gîndiți vor apărea mai pronunțat în lucrări individuale. Eu, de pildă, am scris o lucrare despre Mircea Vulcănescu, un creator de filosofie în cultura românească, din care descind și C. Noica, și M. Eliade (chiar dacă, uneori, cei doi n-o recunosc), dar pe care o „cenzură“ mai veche încă se obstinează să-l situeze în aria unei politici primejdioase, de care el s-a ferit. Nu același lucru se poate spune despre Emil Cioran, care teoretizează între cele două războaie mondiale antifiletelectualismul, întocmai ca în doctrina fascistă și rasistă despre „omul superior“ celorlalți oameni.

— Apele, deci, se despart singure?

— În domeniul de care ne ocupăm, această stare de lucruri devine dintre cele mai sigure. Filosofia românească promovează, în totalitatea ei, ideea armoniei, a neîntreruptei comunicări cu lumea din noi și de dincolo de noi. Înțelegerea românească e a cuprinderii, a legăturii cu ordinea instaurată de creația umană, constructivă.

— Apropo de cele ce spuneți, credeți că există în filosofia românească idei programatice, prioritare, cum se spune, cu funcție protoconunistă? Și dacă da, în care vedere acest volum? Sau, poate, celelalte? Ori ne sîntem să le propunem discuției?

— Dacă nu le discutăm noi, le discută alții, adică străinii. De pildă, Claude Levy Strauss a recunoscut că tot ceea ce propune în lucrările lui de sociologie a fost dezvoltat, cu decenii înainte, de către sociologia lui D. Gusti. În teoria noțiunilor, I. Petrovici aduce o contribuție originală cu opt ani înaintea lui Goblot, care descoperă aceeași problemă. „Vocația“, ca un concept ce figurează azi în tratatele universale de specialitate, a fost dezvoltată la noi, precum știți, de C. Rădulescu-Motru; la fel „misterul“ din filosofia lui Blaga, reînălțat ulterior la Gabriel Marcel, în Franța. Nu vreau să spun că ne situăm, prin toate ale noastre, în centrul filosofiei universale, ci doar să relev că am devansat unele preocupări devenite ulterior sistematice; și că, deci, am mers în paralel cu ele. Ar fi bine ca mulți dintre zeoșii noștri cunosători ai teoriilor freudiene să-l recitească pe Blaga, spre adîncirea problematicii subconștientului. Volumul de față îi acordă lui Blaga un loc deosebit, ceea ce e firesc.

(Continuare în pag. 21)

ILIE PURCARU ■

Reevaluări necesare

Istoria rămîne pentru noi, mereu, un teritoriu între hotarele căruia avem de limpezit încă multe necunoscute. Reînnoirea în timp, prilejuită de descoperirea unor noi documente, s-a dovedit a fi întotdeauna fertilă și punctul de sprîjin teoretic al unei asemenea întreprinderi îl aflăm în însăși dialectica adevărului.

Bibliografia momentului Tudor Vladimirescu, de pildă, s-a îmbogățit substanțial în cursul acestui an, mai cu seamă sub raportul interpretărilor. În schimb, studiile scrise de Nestor Vornicescu sub titlul sugestiv *Descătușarea 1821* (Craiova, 1981) cuprind, alături de trimiteri documentare și analize de texte prea puțin cercetate pînă în ziua de astăzi, cum ar fi corespondența episcopului armean Grigor Zaharian, pînă și descrierea și decodificarea unei mărturii materiale ignorate a revoluției pandurilor: matricea sigilară ipedită purtînd în legendă mîșcîntul „1821“. Pe parcursul acestor studii, în consecință, distinsul cărturar Nestor Vornicescu se dezvăluie a fi, în același timp, un neașteptat căutător de dovezi palpabile prin care istoria, scuturîndu-se de impreciziile inevitabile ale legendei, își anexează florul certitudinii. Dacă adăugăm la toate și bogata iconografie a volumului, densă în piese cu circulație restrînsă, este evident faptul că ne aflăm înaintea unei cărți de referință.

Cele două secțiuni ale volumului *Descătușarea 1821* sînt dedicate, în ordine, stîngiiului amintii și rostului în revoluție al clericului Harion. Relația între ele o statornicește o presupuție plauzibilă: stîngiul acesta, neunoscut pînă azi, al lui Tudor — se întreață Nestor Vornicescu — „nu putea fi chiar un dar, primit de la acel „prim stîngic și ajutor al său“, Harion, episcopul de Arges, cel care a făcut „cauza comună“ de la prima la ultima și a desfășurării Revoluției de la 1821“. Bineînțeles, o presupuție rămîne o presupuție și autorul nu se lasă atras în capcana demonstrațiilor er ce orice drept, prin potrivirea condescendentă a faptelor la conformitatea cu un gînd pre-concept. Dimpotrivă, conțenează cu precădere temerurile adînci ale ivirii acestei presupuții în spirit și de aici înainte, cartea se investeste cu dimensiunea unei pledoarii indirecte, de multe ori fragrant mai eficientă și mai persuasivă decît o pledoarie directă. Și abia de acum ne apar impenzi și telurile de ansamblu ale acestui volum, concordante dealtefel cu tezele prioritare ale istoricilor ce au mai tratat subiectul, partizan și corect totodată, validate acum printr-un accent suplimentar, de o elocvență particulară.

Relația reînălțată în consemnarea noastră, în fapt, considează opinia și revoluția de la 1821 a avut un caracter național net și, simultan, contribuie la indicarea acestei opinii la rangul de adevăr. Din acest punct de vedere, multitudinea argumentelor are mai puțină importanță decît țaria lor. Cu alte cuvinte, este evident că Nestor Vornicescu ne invită la studiul aprofundat al esențelor și așază pe un plan secund aparentele. Conștientura și aluviunile în judecata unui eveniment național capital, al o însemnătate subordonată în raport cu substratul etnic și de credințe din combastia necesară întîmplată în motorul istoriei. Și, la urma urmelor, relevînd o statură în plus între personalitățile amestecate în virtutea faptelor trecute, Nestor Vornicescu nu face decît să ne întărească în ideea că un eveniment fundamental în istorie nu prezintă neapărat un moment de excepție, determinat exclusiv prin lucrarea unui personaj de excepție, ci rodul unei colaborări sustinute a tuturor straturilor sociale din componența unei națiuni. Ne-am amăgi pe noi înșine cînd am privi unilateral treptele succesive ale regenerării naționale. Și nu numai că ne-am amăgi, dar ne-am văduvi conștiința comună tocmai de acele repere în absența cărora istoria nu mai înseamnă o viață trăită, ci o schemă manipulabilă. Uneori de-a dreptul împotriva noastră înșine și împotriva încrederii în certitudinea dreptului național.

MIHAI PELIN ■

Almanahul literar 1982

Un almanah literar bine făcut îngăduie cititorului prilejul de a reveni asupra lui așa cum se întoarce la orice altă carte bună, și tocmai acest lucru s-ar conveni a fi spus în primul rînd cu privire la munca alcătuitoarelor Almanahului literar 1982, apărut de curînd. Acestea fiind zise, să exemplificăm prin versurile semnate de Nichita Stănescu, Mihai Beniuc, Virgil Teodorescu, Adrian Păunescu, Alexandru Andrișoiu, Petre Stoica, Gheorghe Tomozel, Gheorghe Pituș, Florin Mugur, Cezar Ivănescu, Grigore Hagiu, George Alboiu, prin prozele semnate de Fănuș Neagu și Laurențiu Fulga și să mai amintim, oricît de sumară ar fi această notă de semnalare, traduceri semnate de St. Aug. Doinaș și Vasile Nicolescu ori cuprînzătoare secțiuni de inedite Caragiale, Goga, Cezar Petrescu. (D.E.)

GH. POALELUNGI ■

Vorbiți și scrieți românește!

Din avatarurile comparației... (I)

În domeniul flexiunii adjectivului, o particularitate pregnantă constituie cazul adjectivelor care nu mai pot fi supuse comparației, care nu suportă variații semantice de intensitate, alfel zis care nu mai pot avea grade (de comparație). Unele din ele se situează la nivel lexical și, prin prefixare sau sufixare, au devenit saturate (și saturate, ce dublet!). Așa sînt: *superfin*, *ultraelegat*, *supraaglomerat*, *arhiplin*, *hipersensibil*, *rarisim* etc., care nu mai au nevoie de nici o „infuzie“ de intensitate. Altele, prin valoarea lor absolută, nu admit grade de comparație (de exemplu: *unic*, *complet*, *veșnic*, *viu*, *mort* etc., prezente în mai toate manualele didactice, dar și, am zice noi, cele din domeniul științelor pozitive: *isosecel*, *real*, *zecimal*, *topologic*, *simetric*, *exponențial* etc.) și în cea mai frumoasă (și

corectă) limbă românească nici nu le întîlnim comparate.

Pe lângă acestea, există o categorie de adjective în care face ravagii comparația și unde ispita clișeeilor este încă destul de puternică. Așa este cazul cu adjective de tipul: *superior*, *inferior*, *proxim*, *optim*, *posterior*, *suprem*, *minim* etc., întîlnite în formulări ca: (cel) *mai inferior*, *mai superior*, *condiții foarte optime*, *cea mai strălucită etapă*, *cel mai suprem* etc. Din această cauză nu putem ignora eflorescența cantitativă a abaterilor, a greșelilor. Să ne explicăm: adjective ca *ulterior*, *interior*, *exterior*, *posterior*, *superior*, *inferior*, *minor* etc., sînt deja la gradul comparativ încă din latină. Venite la noi din latină sau prin intermediul limbii franceze, nu mai suportă nici un fel de comparație. Ele apar frecvent în vorbirea de toate zilele nu atît din necunoașterea limbii latine (cît e de bună în liceu!) cît mai ales din intuiția lingvistică a vorbitorilor care nu le mai „sînt“ comparate, fiindcă intensitatea de odinioară a slăbit. S-a neutralizat prin uzură, cum se zice. De aici nevoia unei sublinieri, de mare forță afectivă (și greșeala-i gata!). Altele sînt deja la superlativ (tot din latină): *optim* (pozitivul latinesc era *bonus*, care a dat în românește *bun*), *maxim*, *minim*, *ultim* (comparativul e *ulterior*), *prim*

(comparativul e *prior*, întîlnit în derivatele *prioritar*, *prioritate* etc.), *intim* (are comparativul *interior*), *extrem* (are comparativul *posterior*), *suprem* (cu comparativul *superior*), *infim* (comparativul *inferior*) etc. Statutul lor fiind de superlativ, se înțelege că este o greșeală orice încercare de comparație. Auzim: *condiții mai optime*, *atmosfera mai (sau foarte) intimă*, *cea mai supremă declarație* etc., construcții care își croiesc o anume audiență chiar în mediile cultivate. Sîntem însă departe de a putea epuiza — în limitele unui articol — toate exemplele. Cert este că româna contemporană a produs noi „modele“ de comparație, un sistem deschis sau, mai bine-zis, un „polisistem“ bazat pe „ocolirea“ canoanelor clasice, prin subterfugii. Ceea ce interesează aici în problema comparației este faptul că există, azi, mijloace care cer mai puțină oboseală... gramaticală și care dau impresia că nu mai sînt greșeli. Acestea însă, dacă nu sînt supravegheate cu multă atenție și vigilență, se pot permanentiza în greșeli. În ce-l privește pe *intim*, se pare că forma de comparație (mai *intim*) — deși în latină era la superlativ — începe să fie admisă chiar de specialiști.

NICOLAE LABIȘ — 25 de ani de comemorare

„Capăt de osie — roșia stea — Osia trece prin inima mea“

Primele iubiri

Cu Margareta Labiș, despre copilăria poetului

În cancelaria Liceului „Mihai Viteazul” din București, pe unul din scaunele pe care au stat, în război, din orele de limba română, mari profesori ai țării, ne așteaptă sora lui Nicolae Labiș, profesoara de limba română Margareta Labiș. Seamănă mult cu poetul. O privesc și-mi spun cu stringere de inimă că Labiș ar fi fost, astăzi, un om atât de tânăr! Margareta Labiș are o prospețime de copil în privire, în gesturi, dar și momente de teribilă interiorizare. Toate acestea ne fac, o dată mai mult, să ni-l închipuim pe poet, așa cum va fi fost.

Trebuie să vorbim despre copilăria lor, numai în felul acesta vom putea decanta, din durerea încă vie a soriei, lumina fratelui. Mi se pare că nu voi putea începe să-i pun întrebări, mi se pare că cel mai potrivit lucru ar fi să-i string mină sau s-o mângâi, ușor, pe obraz.

— Dar să pornim spre primele amintiri, Margareta Labiș...

— Eram mai mică decât el. Primele amintiri sînt cele din timpul refugiului. Urma să fim evacuați, așa că a trebuit să sacrificăm doi mieluți primiți în dar de la un țaran, erau prietenii copilăriei noastre. Două săptămâni am călătorit, într-un vagon de vite, pînă la Cimpulung-Muscel. Da, amintirea aceluia drum a rămas foarte vie: vagoanele sparte, învățătorii refugiați din Fălțiceni și din împrejurimi, din întreaga plasă — cum era pe atunci — mama, cu două surori, și ele învățătoare, noi, mici și obosiți, drumul care nu se mai afirsea... Am ajuns în satul Vacaria al comunei Valea Popii și am tras în gazdă la Moș Mitu, țaran cu suflet mare; el a fost amintirea frumoasă a acelor zile grele. Tata era concentrat, ne lipsea. Acolo, în preajma satului, am văzut cum s-au prăbușit două avioane de vânătoare. Am fost inspăimîntați, copilăria începuse cu spaime... Și acum am în fața ochilor desenele în care Nelu — așa-i ziceam noi — reda războiul. S-au pierdut, dar cred că erau extraordinare; vă repet, nu uit culorile sumbre, imaginile cu totul ieșite din comun ale desenelor. Alternau desenele senine, cu case de țară, cu brazi, și cele în care înfățișa războiul. Avea talent și la pictură, și la muzică, și la dans; participam la serbările date de copiii refugiaților.

Acolo l-am vîndut pe Roibu, calul preferat. Era un cal tare frumos, chiar de rasă, tata călărea. Dar cum s-ar fi descurtat mama, în prag de iarnă, cu noi? Din banii căpătați pe Roibu ne-a cumpărat stofă pentru două paltonașe, ghete, mie o mățasică înflorată pentru rochie. Roibu a fost unul din personajele copilăriei noastre, ale universului din satul natal.

— Multe renunțări, multă durere pentru doi copii... Aceasta a făcut, oare, să fiți atât de apropiați?

— Ca să înțelegi mai bine, vă voi povesti despre cele două păpuși... Era ziua mea și mama nu avea bani să-mi cumpere o păpușă. Nelu a cioplit în taină o păpușă, din lemn de tei. Mălineni cioplese în tei o sumedenie de lucruri ce întovărășeau viața lor, a copiilor lor: fluiere, păpuși, mici animale... Tata îl învățase să cioplească. Așa că, în dimineața zilei mele de naștere, mi-a dăruit o păpușă. Era ciudată. Avea cute pe frunte, l-am spus lui Nelu: „Dar păpușa e bătrînă!” El mi-a explicat: „Păpușa e tristă, a plecat de-acasă...”. După ce ne-am întors din refugiu mi-a sculptat încă o păpușă. Și aceea era tristă. l-am spus: „Și păpușa



asta e tristă!” „Da, mi-a răspuns, păpușii îi e foame...”

O altă durere a fost plecarea tatălui nostru la război. Părinții erau tineri, iar tata, mai ales, foarte apropiat de noi. Plecarea lui a contribuit la maturizarea fratelui, la maturizarea noastră, a copiilor.

— În poezia lui Nicolae Labiș există tema războiului, a satului pustiit de oameni, pustiit și de natură, gol de sufletul lucrurilor, nu numai de locuitorii săi...

— Casa școlii era casa în care trăiam. Acolo ne bucuram de tovarășia copiilor din sat. Dar prin Poiana Mărului a trecut frontul. Cînd ne-am întors, am găsit totul devastat. Oamenii ne-au mai ascuns din lucruri. Rămăseseră intacte două pături. Femeile din sat i-au adus mamei cite un ou sau două, și o cloșcă, să putem scoate pui. Au ieșit pui de toate culorile.

Din păcate, cloșca a fost luată de cineva, așa că tata a învățat puii să ciugulească grăunțele, imitînd cloșca. Imi amintesc cum i se băgau sub manșetele pantalonilor. Cînd a murit Rozeta, una din găinușe, i-am făcut o înmormîntare ca unui om. Satul era o familie, așa cum numai satele de munte sînt. Poiana Mărului este așezată în valea „Baltagului” lui Sadoveanu, Culmea Stînișoarei, unde a fost ucis Nechifor Lipan, se află în Munții Bistriței. Este un loc unde încă se creează legende, o generoasă vatră folclorică — aici au fost culese noi variante ale „Mioriței”. Sadoveanu venea aici, la Poiana Mărului, ca să pescuiască. Sosea într-o „Pobedă”, iar noi, Nelu și eu mine, l-am urmărit într-o zi pînă la pîriu. La început s-a supărat pe noi, dar, văzîndu-ne atât de mici, ne-a lăsat să-l stăm în preajmă. Mergeam la nunți, la botezuri, la hore, viața și tainele satului n-aveau pentru noi ascunzături. Nelu s-a format, ca și mine, în familia copiilor de la școală, așa a și început să citească, de la cinci ani. Mama ne învățase, încă de mic, cu munca. Așa cum îl învăța și pe copiii dați în grija ei: ne învăța pomicultură, legumicultură, horticultură, ea cunoștea rostul semințelor, ritualul semănăturii. Părinții aveau cu-adevărat vocație de dascăli. Așa cum spunea Octavian Goga în „Dascălița” — „Și fete vin, să le-nflorești alțiță, / La pragul tău e plină ulicioara”. Așa mi-o amintesc eu pe mama. Fetele de la noi, cum se despart de adolescență, încep să-și lucreze rochia de mireasă, cițiva ani lucrează la ea. Miresele sînt îmbrăcate în port popular, și, în afară de cel de mireasă, mai trebuie

să aibă încă două. Mama era maestră la lucrul de mină, ciștigase un concurs, o cămașă lucrată de ea luase premiu pe țară. Cîit lucrau, fetele cîntau. Cîntau balade — triste, de cele mai multe ori. Nelu le transcria. Avea un caiet cu foi veline ce alternau cu foile obișnuite. Cuvintele cîntecelor erau transcrise de el pe foile veline.

— Încă de foarte mic citea? Așa am înțeles, din ce mi-ați spus.

— La început îi citea tata. Marile cărți pentru copii: Ispirescu, Andersen... Imi amintesc cum tata îi citea „Fetița cu chibrituri”, iar el plîngea și-l înghințea să-i citească mai departe. Părinții noștri n-au cheltuit puținele economii pe case, pe păminturi. Tata a cumpărat un radio pe vremea cînd acesta costa — pentru posibilitățile lui — o mică avere. Lui Nicolae Labiș îi plăcea emisiunea „Moș Costache”. Duminicile le petreceam la verii noștri, la Văleni, cam la 6 kilometri de noi. Plecam la drum cu părinții. Tata știa legenda fiercărui pod și runc, a fiecărei culmi. Mi-am dat seama, mai tîrziu, că nu l-aș fi înțeles pe Eminescu, atât de profund, fără să fi trăit pe plaiurile cu finete înflorite. Mergeam la fin și treceam pe lângă izvoare, mergeam la Plaiul Bătrîn, așa se cheamă, doar prin flori... Nelu iubea pădurea, dincolo de casă era un pîriș, un runc și-apoi pădurea. Se retrăgea în liniștea ei. Motivul pădurii revine în poezia sa, obsedant, ca un loc al purificării.

— Era o fire deschisă? Iubea oamenii?

— Firea lui era o împletire extraordinară între firea tatălui nostru — contemplativă — și cea a mamei — o fire ca a Smarandei lui Creangă. Ne și înrudim, prin mama, cu Ion Creangă. Oamenii de pe la noi sînt cum apar în universul marelei povestitor: hitri, ghiduși, avînd plăcerea risului, a vorbeli, plăcerea cuvîntului! Limba română, așa cum se vorbește în Humulești lui Ion Creangă, am moștenit-o de la mama. Universul nostru, viața noastră, acasă, era cea din „Amintiri”. Ne făcusem o „casă” între cele trei ramuri — crescute dintr-o singură tulpină — ale unui arțar înalt de vreo doi metri. Într-o parte era un serincioab, să-mi legăm eu păpușa, iar în cealaltă un fel de fotoliu pentru lectură și chiar rafturi pentru cărți, o bibliotecă! Nelu imi citea, imi citea: într-o zi am adormit, iar el s-a adîncit în lectură și n-a băgat de seamă că trece timpul. Cum ne-a mai căutat mama, speriată că nu ne găsește!

— Cum a fost plecarea de acasă, la liceul din Fălțiceni?

— Despărțirea mi s-a părut îngrozitor de grea. Am simțit un imens gol în suflet, parcă ne despărțeam pentru totdeauna. L-a dus o harabagioaică, adică o femeie care conduce căruța, și plecarea lui a semănat, imi dau seama, cu plecarea lui Nică a Petrii... Femeia aceea i-a prezis că va fi un om mare... La liceul „Nicu Gane” era considerat „poetul oficial”. Profesorul care l-a înțeles și l-a sfătuit, Vasile Popa, îl lua, la cei 11 ani cîți avea, și-l ducea la clasele terminale, îi dădea să citească, pe măsura neostoitei lui dorințe de cunoaștere. La 12 ani întors în vacanță, în sat, a regizat „Femeia îndărătnică”. Fără nici o reținere față de textul lui Shakespeare! Actorii erau elevii mai mari, unii erau chiar studenți. Dar Nelu a regizat piesa!

— Cînd v-ați dat seama că fratele dumneavoastră este un mare poet?

— S-a întâmplat după ce a scris „Moartea căprioarei”. A scris poezia într-o noapte de vară, cînd stelele se văd atât de clar pe cer, la noi; a scris-o, apoi i-a citit-o mamei, și a anunțat că pleacă. Voia să publice poezia. (El venea și pleca de-acasă, pe neașteptate). Apoi a deschis fereastra, înainte de plecare, să aerisească, pentru că fumase, și vîntul a făcut ca tocmai filele acelea să alunece. A plecat fără poem. A doua zi am citit „Moartea căprioarei”. Atunci am avut conștiința clară că e un mare poet! l-am trimis manuscrisul. Drept mulțumire, am primit din partea lui un pachet, nu mai mare decît o cutie cu chibrituri: o cutiuță legată cu grijă, sigilată cu ceară roșie, cu numele meu caligrafiat de scrisul său atât de frumos... Am desfăcut-o. Surpriza? Bomboane de mentă! Nelu voia să mă pregătească pentru viață, mă învăța să mă port ca o adevărată „domnișoară”. Mie imi plăcea să mestec fagurii cu miere. Cînd am văzut bomboanele mi-a fost ciudă: asta era, să nu mai mestec faguri! Am aruncat cutiuța pe pat, și din ea a alunecat, ușurel, un ceas minunat, micuț, un „ceas de domnișoară”. Era capabil de gesturi mari. Iubea oamenii, avea o fire entuziasată, deschisă, trăia viața cu o sfîntă bucurie, cu o imensă grabă...

— Apoi?

— Pentru mine, sfîrșitul fratelui meu înseamnă imaginea chipului său frumos, și sunetul glasului său, cînd mi-a cerut să mă urc pe un scaun, ca să vadă cum imi stă cu paltonul pe care mi-l cumpărase din banii de pe ultima carte... l-aduseră un radio, la spital. Se cînta o romanță, „La umbra nucului bătrîn”, și am închis radioul, gîndind că suferă ascultînd cuvintele triste. A fost singura dată cînd a țipat: „Deschide radioul!” Înainte de a intra în comă a vorbit obosit despre flori, apoi despre viață, că trebuie trăită cu atenție... Frumos... Cu telegrama scrisă tatălui și-a încheiat și viața. „Tată — scria — trimite-mi trei metri cubi de ozon, mă sufoc!” S-a stîns în brațele mele, iar ultimele vorbe au fost: „Oxygen, oxygen!”

— Brazil s-ar fi dezrădăcinat din pădurea copilăriei, ar fi venit la patul său, s-ar fi aplecat deasupra copilului zdrobit, dacă totul ar fi fost ca-n poveste; dar nici un braț nu-l putea da tulpina dreaptă, în schimbul și-rei sfîrșimate; și nici o creangă — aerul, care nu mai trecea de buze... Cînd veți scrie despre Nicolae Labiș o carte? O carte a adevărului?

— De mult mă gîndesc la asta. Plănuiam să fie gata la comemorarea celor 25 de ani, dar nu m-am putut distanța, nu m-am putut elibera de toate durerile. Acum, simt că sînt liniștită, că o pot scrie. Trebuie să vă fac o mărturisire: este primul interviu pe care-l dau despre Nelu. Am recitat din poeziile lui, dar încă nu am vorbit, într-o pagină scrisă, despre el. O fac pentru prima dată și, sînt sigură, voi putea scrie și cartea...

PIA OLARU

Cartea de artă

Un eveniment: René Huyghe în românește

În chip destul de curios, ceea ce m-a atras întotdeauna în scrierile lui René Huyghe a fost scrisul propriu-zis, puterea frazei de a comunica lucruri deosebite de cunoscut ori lesne de știut sub sentimentul bun al primei mari dezvăluiri. Judecînd apoi la cele citite, m-am întrebant dacă, într-adevăr, toate aceste lucruri cunoscute imi deveniseră și ființă. Cu alte cuvinte, dacă aflaseră în conștiința mea un crezămînt. Explicația pasiunii mele pentru ceea ce s-ar putea numi stilul demonstrației la René Huyghe privește didactica lui franceză și caldă. Puține sînt, totuși, cărțile de filosofie a artei care să fie la lectură o chestiune de conținut și, deopotrivă, una de stil. Eroarea, practică cu atita autocitate de o seamă de savanți ai istoriei și psihologiei artei imaginii, vine din adresă. Se consideră, îndeobște, o anume categorie de cititori și pentru ea se compune cartea, pentru această categorie de cititori preocupată să consolideze, să sanctifice, am putea spune, niște cunoștințe, nu să deschidă întrebări și neliniști. Într-o prefată la „Puterea imaginii” — un volum din 1965 al lui René Huyghe — se observă, tăios și cu justete, „pretențiile imperialiste ale conceptului” într-o direcție a gândirii ivite fatal din sensibilitate: gîndirea picturii.

René Huyghe scrie afirmînd cu dubiu. Aproape fiecare rînd al său pare un paradox. Textul incurajează la gîndire aplicată pe imagine oameni de condiție spirituală foarte diferită. Dacă deschidem la întimplare, în mai multe rînduri, oricare din cărțile lui René Huyghe — Arta și omul, Arta și lumea modernă, Puterea imaginii, Dialog cu vizibilul, Arta și sufletul — vom găsi, pe orice rînd ne-am oprit privirea, nu constatare și informație, pur și simplu, ci meditație, iscodire și, în tot ce se spune, un ton. Pușin comentatori ai artei au, de fapt, darul de a scrie cu incitație, de a-l face pe cititor fericit la idei. Și toți au vocația filosofiei: Ortega y Gasset, E.H. Gombrich, Gustav René Hocke, Kenneth Clark, Erwin Panofsky, René Huyghe.

Apariția unei cărți capabile a-l pune în exultație pe cititor la opere, la picturi al căror cuprins și farmec pare de-acum inventariat este, cu siguranță, un eveniment! „Dialog cu vizibilul”, cartea pe care o traduce cu totul remarcabil, pentru Editura Meridiane, Sanda Răpeanu, împune celui care o tîlmăcește griji de scriitor și profesional, îl marchează. „Viața și disciplinele ei — observă René Huyghe — ne-au învățat să suprimăm „inutilul”, cu alte cuvinte sensibilul. Pentru a-l reintroduce e nevoie de efortul specializat al poeziei și artei, compensație tolerată”. Iată, prin urmare, un fel de a construi propozițiuni și fraze cu vibrație de aforism. Cînd mai multe sute de pagini sînt astfel clădite incit să arate la tot pasul aforism și maximă deslușire a originalului într-o altă limbă se face parcă sub veghea autorului. Veghea o simte și cititorul pentru că René Huyghe îi pune, dintr-un început, sub semnul întrebării toată știința: „Da, dacă omul ar putea privi cu ochii și nu cu deprinderile, cu prejudecățile și credințele sale. El însă vede doar ceea ce e obișnuit să vadă, după cum ascultă și aude doar ecourile gîndurilor sale înrădăcinate. Totul îi slujește drept oglindă pentru a-și regăsi nu adevăratul chip (dar și-l cunoaște oare?), ci pe acela pe care crede că-l are și pe care și-l dorește”.

Astfel pornită, se înțelege că „Dialog cu vizibilul” nu-i doar cuvenită explicațiune istorică și problematică — pe care o practică, bunăoară, René Berger în „Descoperirea picturii” — ci o carte de adînc, unde argumentul e adus din toată cultura, unde se urmărește mișcarea semnificațiilor, nu numai relația lor. Conceptul pe capitole scurte, rostuite precum piatra apărută în unele zidiri din Renastere. „Dialog cu vizibilul” este și o structură de carte foarte pasionantă. Titlul părților conțea, de obicei, pe sesizante opoziții și balante: „Reflexie și reflex”, „Viteză, intensitate”, „Trompe l'oeil și oglindă”, „De la vizibil la invizibil”, „A reprezenta, a sugera”.

Profund cunoscător al operei lui René Huyghe, interesat foarte îndeaproape de metoda academicianului ce socotea că „sensibilul izolat de intelectual se înăbușă în obscuritate, iar intelectualul separat de sensibil „se usucă în sterilitate”. Valeriu Răpeanu, ca întotdeauna aplicat și artist, face în prefata volumului și prima introducere de esență într-o creație în care „Originalitatea concepției” stă în „sinteza dintre spiritul filozofic și vocația artistică. Sinteza ce exclude angajarea dogmatică cu scopul de a demonstra o teorie, o idee, o aserțiune”.

TUDOR OCTAVIAN

Eu insumi

Eu, într-aceasta, voi sfârși,
poate din ultima greșală...
Dar, pină-atunci, adu-mi aminte
de câte încă mai înșală...

Eu insumi am trădat întâi,
„o anotimpuri o castele“
lumina răstignită-n vatră
a șters și urma crucii mele.

Părinții mor, ori vor muri,
ori au murit, ori cine știe,
dar pină-atunci adu-mi aminte
de tot ce-ai fost, copilărie...

Eu insumi am leșit la drum,
privind încolo peste țară.
Lumina răstignită-n vatră
știam că n-o să-nvie iară.

cind floarea prunilor va fi
să cadă peste umbre străni...
Dar pină-atunci adu-mi aminte
de-acele locuri transilvanii!

Eu insumi sint copilul lor,
și voi sfârși sub streșini scunde...
Lumina răstignită-n vatră
iubirii mele-l mai răspunde

ION HOREA

Nu judecați tăcerile mele

Tăcerile mele
nu-s absențe afective
nici trădări...
sint doar plecări

În Marea Singurăte
unde-mi tămăduiesc rănille
cu fiecare eră trăită.

Alambic de nimeni aflat
distilare multiplă la-naltele retorte —
lacrimă topindu-se-n perla de lotus.

Nu mă judecați
pentru fugile mele...
am fost doar în Marea Deltă:
pare că șoptesc
„am fost în transcendent“

Săciii, păsări și ape
nisipuri și codri din mare
m-au purtat în lumea cathartică
spre a afla cine sint
spre a afla „încotro“.

În Marea Deltă
străluminarea lăuntrică
vine ca un fulger pe cer.

ELENA PREDĂ

Diamant

„Să ard!“ — mi-a fost al vieții-mi sfînt
ideal curat.

Ca nu cumva vreodată să cad într-un
oprobriu,

Bălatul meu, de tînăr, s-a și sacrificat:
Și arse pin'la fibra lui ultimă la propriu.

Incandescentizată, la punctul culminant,
Și inima mea arse cu fiul meu odată,

Combustia schimbînd-o nu-n scrum,
ci-n diamant,

Să tai statul durerii, în marmură curată.

16 noiembrie 1981

NICULAE STOIAN

Anul literar

Ceea ce marchează, în primul rînd, un „an literar“ sînt evident, evenimentele lui literare. Din acest punct de vedere, pentru poezia lui 1981 trebuie să cităm cartea lui Ion Gheorghe „Elegii politice (datată „decembrie 1980“, dar apărută de fapt la începutul acestui an), cărțile lui Adrian Păunescu „Manifest pentru sănătatea pămîntului“ (cam în aceeași situație, ca datare, cu volumul de poezii al lui I. Gh.) și „Iubiți-vă pe tunuri“, cartea lui Ioan Alexandru „Imnele Țării Românești“. Produse ale aceleiași mentalități de generație — semne de poezii importanți ai acestei generații — cele patru cărți au cîteva trăsături comune, sub semnul angajamentului politico-patriotic în estetic. Violenta viziune expresionistă a lui Ion Gheorghe ne vorbește despre o lume care se transformă radical, despre o lume ale cărei valori sînt pe cale de a fi părăsite, poezia sa constituindu-se, mitologică, în elogiul unui spațiu-matrice ideal, care este spațiul ancestral țărănesc. Cele două cărți ale lui Adrian Păunescu sînt, de fapt, una singură prin omogenitatea de atitudine și de tratament poetic, prin tematica lor comună, prin maturitatea lor de ton. Poetul se simte la fel de bine și atunci cînd vorbește despre cele mai dramatice probleme ale existenței cotidiene, și atunci cînd se situează în intimitatea unor mari personalități istorice ca Avram Iancu sau Nicolae Bălcescu. Universul său e bipolar ceea ce-i conferă poeziei un registru larg, exprimat cu cea impetuoasă a versului ajunsă, acum, la vîrsta deplină cristalizată. „Imnele Țării Românești“ de Ioan Alexandru fac parte dintr-o tetralogie care începe cu „Imnele bucuriei“, continuă cu „Imnele Transilvaniei“ și „Imnele Moldovei“, pentru a se încheia cu cartea apărută în 1981. Aprecierea „Imnelor Țării Românești“ trebuie să-și găsească în acest ansamblu care are o evidentă corență. Fără o astfel de apreciere, poezia lui Ioan Alexandru ar putea părea singulară și anacronică, asemenea construcției lirice nemaifiind la modă într-un peisaj literar care preferă individualismul unui jurnal de notație discontinuu și fragmentar.

Cărți remarcabile de poezie ale anului '81 mai sînt și cele semnate de Cezar Baltag („Poeme“), care se detașează prin tensiunea lirică și prin cea a ideii, George Alboiu („Metoda șoimului“), Ana Blandiana („Ochiul de greier“), Vasile Nicolescu („Corabia de sunete“), Constanța Buzea („Umbre pentru cer“), Nicolae Dan Frunțelă („Inventarul speranței“), Grete Tartler („Astronomia ierburii“), Cornel Brahaș („Caiet de poezii“), Mircea Dinescu („Democrația naturii“), Ioanid Romanescu („Accente“), Dan Deșliu („Pavăza putredă“), Petre Stoica („Prognoza meteorologică“), Nina Cassian („De îndurare“), Constantin Abăluță („Violenta memoriei pure“), Al. Rădu („Adio, Baudelaire“), Mircea Florin Șandru („Mașina de scris“), Cleopatra Lorințiu („Peisajul din care lipsese“). Între cărțile de poezie care ne-au întovărășit în ceasurile de lectură ale anului vom mai așeza pe cea a lui Geo Dumitrescu (tipărită în „Biblioteca pentru toți“), și „Dansul cu cartea“ de Florin Murgu (în colecția „Cele mai frumoase poezii“). Consemnăm și cîteva debuturi: George Stanca („Tandrefe maximă“), Marin Lupșanu („Basoreliefuri“), Ion Stratan („Ieșirea din apă“), Ion Mureșanu („Cartea de iarnă“), Mircea Stincel („Cămașa de sare“), Florin Iaru („Cîntece de trecut strada“).

Evenimentele prozelor — ca și evenimentele poeziei, citate la începutul acestor rînduri — sînt date tot de cărți cu angajament major, cum sînt „Săptămîna nebulilor“ de Eu-

gen Barbu, „Dragostea și revoluția“ de Dinu Săraru, „Ieșirea din iarnă“ de Paul Anghel. Ultima face parte din ciclul „Zăpezile de acum un veac“, în care Paul Anghel trasează o nouă perspectivă epico-estetică asupra României angajate în marea său război de neatîrnare. Remarcăm, și în această nouă carte a ciclului, nota de îndrăzneală a viziunii social-istorice în tratarea sfîrșitului secolului al XIX-lea, notă datorită căreia inerții curente de optică asupra acestei perioade sînt nu numai depășite, dar și înlocuite cu pagini de o lucidă și vie evaluare a contextului politic-social al României sugrumate între trei mari imperii, pagini care atestă totodată deosebita vocație epică a autorului. În „Săptămîna nebulilor“, Eugen Barbu continuă strălucita experiență din „Principele“, important capitol al prozei artistice românești. Între cărțile antologice ca expresie artistică ale lui '81 trebuie să așezăm și „Insomnii de mătase“ de Fănuș Neagu, o adevărată sărbătoare a limbii române. Anul 1981 încheie, de asemenea, ciclul „Incognito“ al lui Eugen Barbu, printr-un al IV-lea volum, în care dovada forței epice a prozatorului se face din nou simțită. Într-un anume sens, anul 1981 este un „an Eugen Barbu“, pentru că tot acum au apărut și „Caietele principelui“ vol. VII, și două excepționale fragmente de proză ale aceluiași autor (în Almanahul „Lucașul“ și în „Lucașul“), ultima bucată deschizînd, de fapt, un viitor roman de actualitate, Eugen Barbu. În „Dragostea și revoluția“, Dinu Săraru își propune să rescrie dintr-un unghi propriu istoria revoluției socialiste în România, văzută în toate straturile sociale și politice. Primul volum al ciclului, intitulat „Toamnă roșie“, este o strălucită deschidere a acestei istorii. În aceeași serie de preocupări social-politice în proză se așază și romanul „Spitalul“ de Gheorghe Schwartz, „Diavolul de duminică“ de Platon Pardău, „Pumnul și palma“ (vol. II) de Dumitru Popescu, „Însoțitorul“ de C. Toiu. Semnalăm revenirea la proză a lui Marian Popa, cu un roman ironic intitulat „Podul aerian“, ca și remarcabila reconstituire a înaintării armatei române pe frontul de Vest în cartea „Recunoaștere depărtată“ de Radu Theodoru. Semnalăm, de asemenea, „Somnul vameșului“ de B. Nedelcovici, „Istoria unui obiect perfect“ de Tudor Octavian, „Solemnitățile supușilor“ de Ion Tușiu, „Așteptîndu-l pe învingătorul“ de Eugen Uricariu, „Părul Berenicei“ de Radu Petrescu, „Povestiri terminate înainte de a începe“ de Sorin Preda, „Istoriile“ de Mircea Ciobanu, „Despărțire“ de Al. Simion, eseurile „Permanențele clepsidrei“ de Ion Biberi, „Arhaic și universal“ de Sergiu Al. George, „Devenirea întru ființă“ de C. Noica, „Epos și logos“ de Petru Creția. O carte de proză de excepție: „În curte la Dionis“ de Mircea Eliade, prezent în librăriile noastre și cu „Istoria credințelor și ideilor religioase“.

În materie de critică și istorie literară este de observat caracterul mai aplicat al actului critic, tendința către studiile și lucrările sobre. Remarcăm, aici, cărți de restituire care fac operă de pionierat, ca „Resurrecția unui poet — Aron Cotruș“ de I. D. Bălan și „Viața lui G. Călinescu“ de Ion Bălu, cărți ce constituie instrumente de lucru indispensabile pentru configurarea unor viitoare capitoare de istorie literară. Tot aici trebuie să amintim micromonografiile dedicate unor scriitori contemporani, cum sînt „Viscolul și carnavalul“ de Marian Popa (despre Fănuș Neagu), „Dincolo și dincoace de F“ de Valentin Tașcu (despre Dumitru Radu Popescu), „Dumitru Radu Popescu“ de Mirela Roznoveanu. Tot la capitolul monografii cităm cele două cărți despre Ion Barbu, semnate, una, de Marin Mincu, alta de Mircea Scarlat, cărțile despre M. Sadoveanu scrise de Ion Vlad și C. Ciopraga, analizele lui Ion Pop la lirica lui Lucian Blaga, „Bacovia“ de Daniel Dimitriu, monografia Ibrăileanu de Mihai Dinu Gheorghiu. Anul a fost benefic și pentru Mateiu Caragiale, despre care au apărut două cărți: o monografie, bine documentată, de Alexandru George și un eseu intitulat „Al patrulea hagialic“ de Vasile Lovinescu, care

deschide perspectiva unei interpretări inedite asupra „Cralor de Curtea Veche“, volum considerat drept un text ermetic, care depozitează cu bună știință elemente de ocultism. Printre cărțile de critică și istorie literară cele mai importante ale acestui an se numără și „Cultură și istorie“ (vol. II) de Valeriu Răpeanu, „G. Călinescu și complexele literaturii române“ de Mircea Martin, „Clasicism și baroc“ de Romul Munteanu, „Paranteze“ de A. Martin, „Comentarii“ de Z. Ornea, „Varlaam și Ioasaf“ de Dan Horia Mazilu, „Mari corespondențe“ de Livius Ciciurle, „Arca lui Noe“ (vol. II) de Nicolae Manolescu, „Critică și angajare“ de Mircea Iorgulescu, „Critici români de azi“ de G. Grigurcu, „Pinea noastră cea de toate zilele“ de Ov. S. Crohmălniceanu, „Cu cărțile pe masă“ de Mircea Zăciu, „Orizontul traducerii“ de Gelu Ionescu, „Analogon“ de Voicu Bugariu, „De la Eminescu la Lucian Blaga“ de Liviu Rusu, „Poemul românesc în proză“ de Mihai Zamfir. Interpretarea literaturii române vechi se menține la o cotă foarte înaltă prin volumul „Contribuții la istoria literaturii române vechi“ de Dan Zamfirescu (prezent în librăriile anului și cu „N. Iorga. Etape către o monografie“) și „Dascăli de simțire și gândire românească“ de A. Plămădeală. Deși cu un unghi de vedere specializat, aceste cărți nu scapă nici un moment din vedere judecata estetică, înscriindu-se ca veritabile modele ale genului. O carte care a stîrnit opinii controversate, cele mai multe critice, este „Istoria literaturii române de la început pînă azi“ de Al. Piru.

La capitolul amintiri literare cităm, desigur, „Amintirile“ lui Șerban Cioculescu (ediție revăzută), „Deasupra zilei“ de Eugen Jebeleanu (tablete evocatoare, reprezentative pentru o generație) și, în sens negativ, „Timpul n-a mai avut răbdare“, carte închinată lui Marin Preda, dar în care prea multe pagini parazitează memoria celui omagiat.

Cărți frumoase de publicistică au semnat Augustin Buzura („Blocnotes“), Vasile Rebreanu și Miron Scorobete („Cu microfonul dincoace și dincolo de Stix“), Neagu Udroul („Gutenberg sau Marconi?“), Gheorghe Tomozel („Manuscristele de la Marea Neagră“), Dumitru Eliade („Călătorie spre o zi de vară“), Ioan Grigorescu („Dilema americană“, vol. II). O mențiune specială pentru „Vinovalii nu știu nimic“ de Nicolae Cristache, în care relatarea unor anchete sociale deschise spre realități dramatice se poate citi independent de fapte, din pur interes literar. Între aparițiile de ultimă oră, pornite spre librării chiar în clipa în care scriem aceste rînduri, este și jurnalul austriac al lui Adrian Păunescu („De la Bărca la Viena și înapoi“), așteptat cu viu interes de cititorii care au lecturat fragmentele publicate în „Flacăra“ și „Lucașul“. S-ar părea că avem de-a face nu numai cu un „an Eugen Barbu“, ci și cu un „an Păunescu“!

Anul 1981 a fost, de asemenea, un an exemplar prin munca unor îngrijitori de ediții: N. Gheran (la „Gorila“ lui Liviu Rebreanu), D. Vatamaniuc (la „Fragmentarium“ ul lui M. Eminescu), C. Simionescu (la „Opere“ vol. I de M. Sadoveanu), A. Zub (la „Scrieri“ de Vasile Părvan).

Există prejudecata potrivit căreia teatrul poate fi gustat numai ca spectacol, uitîndu-se faptul că numeroși cititori parcurg cu mare plăcere textele dramatice. Acestei concepții eronate i-au căzut victimă și în acest an editurile noastre, publicînd doar cîteva volume de teatru. Printre ele — „Fîntina cu patru adevăruri“ de Vasile Rebreanu, „Echinoc“ de Leonida Teodorescu, „Misterul Agamemnon“ de Iosif Naghiu.

În mod fatal succintă, neizbutînd să acopere toate cărțile ce se cudevau semnalate, trecerea noastră în revistă atestă că anul 1981 a fost un an fast pentru litera române. Și între ciștigurile lui putem număra și faptul că breșla are astăzi în fruntea ei un mare scriitor contemporan.

ILIE PURCARU

Anul artistic

Precizînd că nu vom respecta o anume ordine cronologică și că vom face o permanentă trecere dintr-un domeniu într-altul, din teatru la muzică, de la muzică la film, de la film la arta plastică și din nou la teatru, film, muzică și așa mai departe, să începem cu marea sărbătoare a muzicii din acest an, cea de-a IX-a ediție a Festivalului internațional „George Enescu“, ediție desfășurată sub semnul omagierii celor 100 de ani de la nașterea genialului compozitor român. Regrețăm că, din lipsă de spațiu, nu putem transcrie numele marilor personalități ale muzicii internaționale, care, prin prezența lor, au dat strălucire și fast ediției din acest an, să consemnăm totuși prezența, pe scena Operei Române, a Teatrului Mare din Moscova, colectiv de reputație mondială, care ne-a dăruit două spectacole, „Dama de pică“ și „Iolanta“ de Ceikovski. În cadrul aceluiași manifestări Opera Română s-a întrecut pe sine cu cîteva spectacole de înaltă tinută: „La piață de Mihail Jora, O noapte furtunoasă“ de Paul Constantinescu, „Hamlet de Pascal Bentoiu, Tannhäuser de Wagner, Tosca de Puccini, Oedip de Enescu. Nu putem încheia aceste cîteva rînduri despre evenimentul artistic numărul unu al anului fără a transcrie unul din numeroasele și înălțătoarele gânduri ale marelui nostru compozitor: „Menirea sfîntă a muzicii... este să apropie inimile într-o căldă înfrățire“, menire care, de-a lungul festivalului, s-a evidențiat cu pregnanță. Dar să ne întorcem spre începutul anului pentru a nota, dincolo de valoarea în sine a evenimentului (dealtfel este momentul să specificăm că nu vom stabili nici un fel de ierarhie valorică, întrucît orice întimplare artistică își are propria sa valoare, în contextul general al celorlalte evenimente), că în luna ianuarie, la Craiova, a avut loc cea de-a V-a ediție a Zilelor Caragiale. Alte asemenea manifestări ce au atras mai toată suflarea teatrală a țării s-au desfășurat la Oradea, Piatra Neamț, Botoșani și Pitești, unde, continuînd seria unor întîlniri din alți ani, au avut loc confruntări tematice și profesionale dedicate teatrului scurt, teatrului pentru tineret, teatrului istoric. Între aceste adevărate festivaluri un loc aparte îl de-

ține Reuniunea studiourilor de teatru de la Pitești în care zeci și sute de actori, regizori și scenografi au abordat o sumedenie de modalități de exprimare scenică, fapt ce-a dus la verificarea unor mai noi sau mai vechi forme de teatru, cum au fost și sint, după formulele propuse, teatrul sociologic, politic, social, poetic, parabolic, experimental etc. De asemenea, la Deva, s-au desfășurat lucrările Simpozionului de teatru Marin Sorescu. Revenim la Opera Română pentru a consemna o montare de excepție a unei piese de anvergură, Evgheni Oneghin. În arta plastică, trei retrospectivă de largă audiență la public: Boris Caragea, Constantin Piliuță, Mihai Vulcanescu. Între alte „personale“: Ion Grigore, Paul Erdős, Gheorghe Șaru, Ion Pacea, Teodor Bogol, Mihai Bandac. În aceeași ordine de idei, la Muzeul de Artă al R.S.R., pe lângă numeroasele expoziții dedicate marilor maestri români, o amplă expoziție care a reunit cele mai importante pinze ale maestrilor flamanzi și olandezi găzduiți în muzeele noastre, prilej cu care am putut constata că muzeele noastre dispun de inestimabile valori, invidiabile de orice mare muzeu al lumii. Dealtfel, după cum sîntem informați, o bună parte a acestor lucrări vor lua drumul îndepărtatei Japonii, pentru a fi admirate la un loc cu alte capodopere flamande adunate din toată lumea. Între spectacolele de teatru care în acest an s-au jucat cu casa închisă s-au numărat Caligula de Albert Camus, în regia lui Horea Popescu și avîndu-l ca protagoniști pe Ovidiu Iuliu Moldovan și Radu Beligan, după cum și Tineretea lui Moromete, după un text de Marin Preda, în montarea lui Ion Cojar. Acestor reușite ale Teatrului Național li se poate alătura și spectacolul Teatrului „Notara“, Karamazovii în regia lui Dan Micu și avînd o distribuție de excepție în fruntea căreia s-a aflat George Constantin. Două spectacole-eveniment și la Teatrul Mic, Niște țărani, după Dinu Săraru, în regia Cătălinei Buzoianu, care semnază și textul, și Diavolul și bunul Dumnezeu, de Jean Paul Sartre, în regia lui Silviu Purcărete, spectacole în care s-au detașat printre alții, Mișcă Popescu, Valeria Seciu, Carmen Galin, Dan Condurache, Nicolae Pomoze, Monica Ghiuță, Dinu Ianculescu. La Timișoara și Constanța, două interesante premiere coregrafice, Dacia Felix, pe muzica lui

Bujor Hoinle și avîndu-l ca regizor și coregraf pe Francisc Valkay și respectiv Miorița de Carmen Petra-Basacopol, pe un libret de Oleg Danovski, în interpretarea talentatului colectiv al teatrului Fantasio. Un alt spectacol cu același nume, Miorița, l-am urmărit pe scena Operei Române, pe muzica lui Gheorghe Dumitrescu și în coregrafia lui Vasile Marcu. Și pentru că tot sîntem la balet, să notăm că în vara acestui an, la Focșani, reunind toată floarea artei coregrafice românești, a avut loc un interesant dialog intitulat Panoramic românesc de balet contemporan. Revenind la arta plastică, vom preciza că sala Dalles a găzduit o amplă expoziție dedicată împlinirii celor 60 de ani de la fîurirea Partidului Comunist Român, expoziție care, ca și Republicana din acest an, organizată sub generosul semn al Festivalului Național „Cîntarea României“, a făcut dovada incontestabilă nu numai a școlii românești de coloristică, dar și a înaltului angajament patriotic și politic al artiștilor noștri plastici. Acestor două manifestări li se adaugă, desigur, și grandioasa expoziție de la sfîrșitul acestui an, cînd am avut prilejul să admirăm lucrările laureate ale Festivalului Național „Cîntarea României“, dar și să sesizăm niște evidente neîmpliniri, fruct al unor eforturi care ades bat în gol. Și lată-ne ajunși la un capitol alît de disputat încît orice referire poate să provoace o veritabilă explozie, cel al cinematografului, domeniu în care, omiterea unor filme o vom pune pe seama lipsei de spațiu tipografic, dar, în realitate, putem invoca și lipsa de calitate a unora dintre filmele acestui an. O unanimă apreciere a cunoscut, totuși, Croaziera lui Mircea Danelie, acestul film adăugîndu-i-se Luchian de Nicolae Mărgineanu, Vinătoarea de vulpi de Mircea Danelie, Învîgătorul de Tudor Mărășcu și, ca pelicule de ultimă oră inclusiv pentru faptul că umplu un anume gol în cinematografia noastră. Saltimbancii de Elisabeta Bostan și Maria-Mirabela, ca un interesant experiment. Și pentru a încerca o oarecare rotunjire a rîndurilor de pînă acum, să ne reîntorcem la festivalul „George Enescu“ pentru a nota un remarcabil gest al Electrecordului, o interesantă premieră în materie de disc, Integrala George Enescu.

VICTOR NIȚA

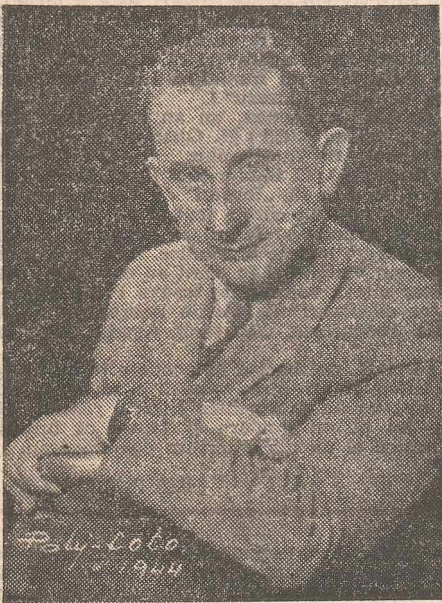


Birlic în „Bădărnii” de Goldoni, imortalizat în platră de fratele său, sculptorul Vasiliu-Faltî.

Cușca sufleurului

Grigore Vasiliu-Birlic fără machiaj

Ningea moale la Fălticeni. Și cald. Zăpada făcuse din târziu moldovenesc feerie. Vrăbiile înghețaseră în inserare, ca un regret mai mult... Le troienea, tot moale, borangicul fulgilor și somnul mic li-i mingiau luminile aprinse sărbătorește după ferestri. Înghețase, copcă, și Somuzul peștii izbîndu-și cozile de oglinda ghetel, bătînd la usa de Crăciun a lumii. Urgia războiului nu se ivise și viața era beche-ră. Goneau toți gospodarii spre scara colindelor, cu sufletul reavăn. Fiecare casă dundua de foc vesel. Fiecare iubire avea albatrosul ei. Și în fiecare castan de pe strada mare era cite o stea imaginară, a copilăriei...



marele artist, în 1944

De la un timp, s-au întărit, printre lătrăturile zăvoilor, glasuri de copii. Por-nite la ura, vocile rebegite răzbat din uli-ța Rădăsenilor, de pe dealul politiei, înfil-nindu-se în înalt, în tîjinele gerului, înă-sprît pe moment...

Ceva mai tîrziu, pe o pală de vînt sbă-tută, dinspre biserica Sfîntul Ilie, plutes-te, să-i ajungă pe ceilalți, o voce plătire, ascuțită, care aproape răcneste. Grigorită, tîncul al doilea al lui Nicolae Vasiliu, com-merciantul de lingă biserică, și al Sma-randei, născută Monacu, e plecat cu „Iro-zii”.

Împreună cu el, Tăndureanu și alți citi-va. Vasile, primul copil, e pe altă parte. Într-o „formație” mai evoluată, drapată în costumele închiriate de la Al. P. Mari-nescu, tatăl renumitei artiste de operetă Nora Marinescu, retras la bătrînetele la fiica sa, căsătorită cu avocatul Gogu Ni-culescu.

Geamurile luminate, și voloșia cu vin și chișcă de după ele, dau buzna în ochii copiilor încotomănați, care încoată prin omătul adunat. Grigorită îndeamnă, băgat într-o cămașă pină-n zăpadă, cu aripioare la spate, căci, fiind slăbuit, a fost distri-buit în rolul... Ingerului. Deși sub cămașă are coloc, zgribulește, cu respirația înghe-tată, dîrdînd gros.

Totuși, în mintea lui, ca o căldură dul-ce, șotile îl asmutesc...

Nu dă însă nimic în vileag. Nici un semn nu-l trădează. Adevărat că, cu greu,

la cîteva case se abține. Și este transfigu-rat, senin, serafic, ingerul cu poleială pe aripioare, și acasă la profesorul Serafim Ionescu, tovarășul de vinătoare al lui Lu-dovic Cazaban, tatăl lui Jules Cazaban ; și în mijlocul familiei dascălului Mălines-cu, de la școala primară Alexandru Ioan Cuza, de care, cu doi ani în urmă, fugise, ascunzîndu-se în podul cu fin, cînd acesta venise să-l înscrie în clasa întii primară...

Pomenindu-le în cuvinte deosebite fru-musetile datinilor neamului, dascălul îi duce pină la poartă. Și de la luminătorul lor, ca și de la celelalte case, au plecat tot încărcați : nuci poleite, stafide, roscove, covrigi, mere și ceva creștări pentru dul-ciurile vacanței la cofetăria „Baciu”.

Odată afară, dînd de frig, morisca năzîmbă din capul „ingerului” a început să se încălzească...

Grigorită suride ascunzîndu-și gîndurile, revocava sfărîmîndu-se, de dulceață, în dinții celui pornit mai departe la ura.

Casa altui gospodar. Instărit. Masă în-tînsă, cîrnată sfîrșitori, alivenci, invitați, mulți invitați, într-o luminoasă tîhnă. La apariția colindătorilor explozie de bucu-rie, apoi tăcere.

În bită, pastorul se așază în genunchi, cu o căciulă mare pe cap. Împăratul și cei trei crai jur împrejur. Imediat, liniște de spectacol. Și vocea „ingerului” toacă nu-maidecît, repede, ca în podul șurei, în zile-le de tîrg. Joia, pină-n tavan :

„Școală, ciobane, nu mai dormi, Că somnul nu-ți va folosi”...

Din nou, morisca năstrușnică făcîndu-i bezele minții, Grigorită alunecă printre comeseni, și, în loc să-l zgîlție pe păstor, ca acesta să-i răspundă, îi repede, cu forță adunată, un pumn în căciula, care, lărgută, înghețe capul personajului în-genunchiat, pină-n umeri...

Ciobanul nu mai vede. Aproape sufocat, se sbate în căciulă. Irozii rid în poleială. Un timp, și gazda, și invitații.

„Ingerul” ivit pe lume în ziua Unirii a anului 1905 se lansează, senin, nu numai spre parteneri, ci și „coté caltaboși” :

— De ce rideți?!... Socolind-o replică de teatru, la început,



În rolul Căbulea din „Valea Cucului” de Mihai Beniuc

gospodarul nu reacționează. Dar, întărit de hohotele irozilor, care nu conțenesc, izbuconeste :

— Împielitaților, vă bateti joc de cele sfînte!...

Reteveul învîrtit, cu destulă îndemina-re, mai mult pe spinarea păstorului, oroceaind în căciulă, sburătoiește, peste gard, Fălticeniilor nișni — poate — prima sămintă aruncată spre o carieră de tea-tru...

Hei, anii au trecut, cu o copilărie copi-lăroasă...

Aceleași zăpezi diamantine, aceleași violete de ametist, deasupra tot unda ce-rului de peruzea, cînd săgetat, cu ciocirlii, cînd adormit, cu stele...

Școală mixtă, băieți și fete. Un coleg drag, Jules Cazaban, care cîntă în or-chestra liceului, condusă de Aurel Mihăi-lescu, la violoncel. Fratele cel mare, Va-sile, la vioară, acordeon, chitară. Încă un profesor de muzică, Ioan Chirescu.

Fetele din clasa a 7-a, colegele lui Grigorită, sint, hotărît, „domnișoare”. Vin la școală elegante, cu pălării de pai, cu crenă, leton. Intrate în clasă, le agată în cuier. Odată clopotelul recreației zbatut, șolticăria e gata. Cea mai arătoasă din pălării, cu cele mai multe podoabe, ochită din timpul orei, este gonită pe coridor — precum cercul — pină este făcută ferfe-nită...

Fiind părinte cald, și de recidivist, Ni-colae Vasiliu nu e la prima pălărie pe care-o plătește...

Să te apere codanele?...

Pe el, liceanul debordînd de veselie, da. Chiar fata, ca să zic așa, piscată de soție...

Pupîndu-le, le strecoară bănuți reci în corsajul similor. Firfirica, bortiță, alune-cind, fata se infioară :

— Ah!... Ah!...

De ce să n-aibă voie elevii la cofetăria „Baciu”? De ce numai la simigerie? De-aici îl ia bunul său prieten, Jules Cazaban, să-l ducă la Al. P. Marinescu, „actorul”.

Lui Grigorită i-a sărit în ochi, mai de-mulț, figura pitorească a lui Marinescu. Bătrînul se poartă la Matei Millo, ras, fără barbă și mustăți — raritate — cu lavalieră mare, neagră, spinzurînd pină la burtă, și cu umbrelă. Nu o dată, i-a ur-mărit pașii tîhniți pe sub castanii de pe strada mare...

Jules este un fel de rubedenie cu el. Dealtfel, el garantează la revelație, cînd bătrînul se decide, cu greu, să închirieze din costumele sale de teatru, păstrate și îngrijite acasă, cu un meticuloș ritual, că pantalonii lui Napoleon, din stofă albă, purtați de Pauliuc, nu vor fi degradați ; că costumul Pieilor roșii, în care Nicu țiganul topăie geamparale pretins indiene, nu va fi tăvălit prin mustul crnăților de prin bucătăriile gospodarilor.

În ele, Marinescu se ogîndește ca în propriu-i trecut...

Știe, totuși, ca un animator de ficțiuni, că un costum trebuie însuflat. De-aceia, și datorită și lui Jules, scutește garanția, pretinzînd numai locația, scotită în țigări „Principesa”.

Își dă neprecupețit concursul, absolut gratuit, la toate serbările școlare, pregătînd spectacolele. Nu numai la liceu, ci și la școala normală, la școala profesio-nală, se lucrează sub atenția lui scenică.

Liceul, însă, stă cel mai bine : are sală mare, cu scenă, cu cortină pictată.

Grigorită n-a prea spus versuri, nici n-a jucat teatru ca amator. Luat de la tîcănî-tul biliardului, suride altor spițe ale mo-ristei. Ce-o mai fi?...

Conspirativ, Jules îi strecoară noutatea : — Mă, ne-a chemat Marinescu, pentru „Femeile de marmoră”.

— Femeile de marmoră? ... N'am auzit ...Știu că statuile-s...

Solicitarea „actorului”, tată de acrită, nu-i da lui Grigorită de gîndit.

„Aha! confirmarea „Irozilor”. Își zice el pe parcursul repetițiilor.

În fine, spectacolul. Reprezentația are loc cu elevii școlii și cu Al. P. Mari-nescu în distribuție. În parter, notabilitățile, familiile. La rampă, atît Jules, cit și Gri-gorită.

Și fetele, cu crenă și leton, uitînd pă-lăriile făcute cerc, își rup palmele, aplau-dînd gălăgios propria lor adolescență...

Vîntul uitării a spulberat și zăpezile copi-lăriei și floarea plăpîndă, pe care se așază ingerii, a brebeneilor, și ochiul bulboanelor...

S-au ivit iubirile.

Pe serioaselea, fără soții. Cu singe nă-valnic, clocotitor ; cu sărutări pătîmase, smulse tineretii elastice.

Gura Anutei Iancu este petală de floare, mierlele sinilor ei cîntă-n dumbravă, și Grigorită o poartă, princiar, de lujeul mijlocului, ca pe frumoasa din pădurea adormită...

Adevăr este că și cealaltă colegă, Guța Simionescu, care i-a brodat batistioare de opal, cu care el se mindrește foarte, are ochi de miozotis și legănări de balerină.

Încotro să te-mpartî?...

Poate așa e viața : iubirile se duc și vin, ca anotimpurile.

Bunătatea din el, belșugul ei, adiere de vînt în inserare, risipește melul cuvîntelor dragăstoase fiecărei porumbite, ca și cum n-ar fi cealaltă.

Uite sosit și bacalaureatul.

Liceul, cu numele autorului lui „Aliu-tă” pe frunte, închis între ziduri, tînjește mut, aproape părăsit, după freamătul atitor lupte. Nu aici se dă bacalaureatul. Absolvenții trebuie să se deplaseze la Bacău.

Dascăli necunoscuți, meleaguri străine, intrîndu-i în cale, familia, contaminată, face zid, ca și cum verdictul de-acolo în-seamnă însăși soarta odraslei. Scurtcir-cuitul general crește, mai mîngioasă, bunătatea mamei, și face ca blăniul pă-rînte să dea copilului pornit spre hie-ro-gliifele destinului banii ceruți, destul de mulți pentru un absolvent de liceu.

De luat, bacalaureatul, l-a luat.

Și-n dimineața rezultatului, salvat din uniforma asvirlită în valză, cu ceva aten-ții pentru cei de-acasă, înnoit, de la mă-nuși glacie la costum de ceremonie, și de la pălărie la baston, o sbughește la Fălticeni.

Asa descinde din tren.

Seful gării se miră foarte. La fel, das-căul care-i iese în cale pe strada mare. Il opreste :

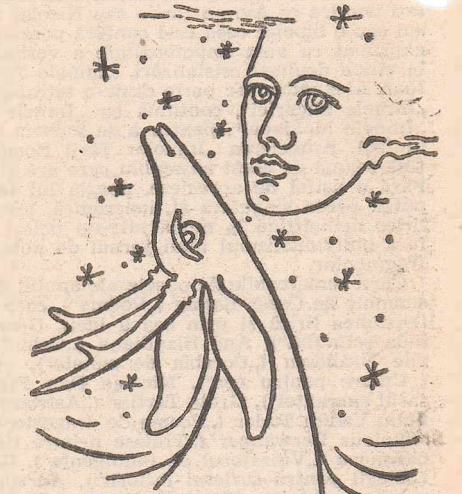
— Vasiliu, ai și învățat să faci nodul la cravată?

Priscilla

Mi-e silă, în ascuns, de orice împărțire ; De orice mutilare mă-nspăimînt Și, mai ales, îmi tem ghilotinarea Să fiu în cer, așa ca pre pămint, De jumătăți mă tem ; de sferturi colțuroase,

De palma asudată sub mînuși, Înține mîini și darnice și calde Și vorbe-ntręgi și ochii cei supuși Le vreau total sau nu ; mi-e teamă de-mpărțire,

De mina care-o-nțînzi și-o tragi napoi, De vorbele fișînd întretăiate, De iambii scriși cu litere și gol, Mi-e silă, în ascuns, de orice mutilare, De tîndările roz din jucării,



De înjumătățirea mea am teamă, De peștii prinși, pe jumătate vii, Mi-e silă de pămint cînd, numai mușuroaie,

Sub pași mi-aduce, să mă poticnesc Și silă mi-e să-mi tot împart iubirea Și cîrta tot eu s-o ocrotesc, Mi-e teamă, în ascuns, de orice împărțire ;

De-aceia, cînd mă chemi la masa ta Și vrei să-mparți din jertfa mea la alții, Rămii flămînd dar nu mă mai chema.

Vei fi știind și tu de tînăra Priscilla Care-l citea-mpăratului plîngînd ; Augustus a-mbuibat cu ea mesenii Și pin' la moarte a rămas flămînd.

LIA MICLESCU

— Nu se vede?... Ca dumneavoastră ! Bastonul proaspătului bacalaureat e învîrtit mai departe, cu două degete, ca la music-hall.

Numai după cîteva pași, o săgetare : „dacă m-ar vedea acum Al. P. Mari-nescu, ce l-ar mai place...”

La intrarea pe Sfîntul Ilie, fostul peda-gog îl înfruntă :

— Ce, mă, te-ai îmbrăcat de teatru?...

— Nu, de parastas !

Acasă, apariția fercheș vestimentară a celui știut în uniformă năucește, în ho-hote, întreaga familie... Reușita examenu-lui crește veselia. Și tot de bucurie, se preling și lacrimile mamei.

Întînsă la drum, vara se coace de tot.

Noroc cu unda Șomuzului, cu livezile rumene, cu nestematele nopților, cu nu-mă-uita-ul ochilor...

Și cu veselia lui Grigorită, strecurată prin aste binefăcătoare meandre, fără stavilă.

Cu toată arsita, părintii s-au vorbit. Au cumpănit. Asa că, lumina zilelor scurgîndu-se acum în boabele de struguri, hotărâsc, ca și cei ai lui Jules, ca Grigorită să urmeze dreptul.

Adio, familie ; adică Șomuz : adio co-dane ; adică Al. P. Marinescu. Tîrg al co-pilăriei, te sărut !

GABY MICHAILESCU

Ilie Balaci, cel mai bun fotbalist al anului



Detășat, adică ocupând primul loc în toate clasamentele intermediare, studentul craiovean Ilie Balaci a fost ales cel mai bun fotbalist român al anului 1981. El a fost urmat, pe podiumul de premiere, de colegii săi de națională,

ambii fundași centrali, Costică Ștefănescu și Ștefan Sameș.

Iată modul în care cei 2768 de votanți, din care 2572 prin intermediul scrisorilor, au decis pentru Ilie Balaci de la Universitatea Craiova.

Scriitori, ziariști, comentatori radio-tv.

Cristian Mantu (Munca): Ștefănescu, Balaci, Moraru, Sameș, Iordache, Gabor, Dobrin, Dinu, Ducadam, Iordănescu;
Ion Bocioacă (România liberă): Balaci, Ștefănescu, Gabor, Moraru, Augustin, Sameș, Dinu, Iordănescu, Ticleanu, Iordache;
Vasile Căbulea (Scinteia tineretului): Balaci, Moraru, Ștefănescu, Gabor, Rednic, Orac, Sameș, Lucescu, Dinu, Cîmpeanu II;
Ion Novac (Viața studentescă): Balaci, Ștefănescu, Ticleanu, M. Marian, Cazan, Anghel, Cîmpeanu II, Tîglariu, Vișan, Octavian Ionescu;
Octavian Știrceanu (Viața studentescă): Lucescu, Cazan, M. Marian, Octavian Ionescu, Mircea Sandu, Stoica, Cîmpeanu II, Stancu, Vișan, Dobrin;
Fănuș Neagu (Lucaferul): Balaci, Moraru, Orac, Gabor, Dinu, Lucescu, Dobrin, Sameș, Iordănescu, Iordache;
Dan Frunteț (Lucaferul): Balaci, Ștefănescu, Iordache, Orac, Gabor, Geolău, Ciobanu, Ducadam, Cîrțu, Crișan;
Mihai Ungheanu (Lucaferul): Balaci, Ștefănescu, Iordache, Sameș, Crișan, Geolău, Gabor, Rednic, Ducadam, Cîrțu;
Iulian Neacsu (Publicații pentru străinătate): Dobrin, Ștefănescu, Sameș, Balaci, Iordache, Geolău, Gabor, Rednic, Ducadam, Ion Ion;
Ion Predoșanu (Comerțul socialist): Gabor, Ștefănescu, Balaci, Iordache, Dobrin, Iordănescu, Cîrțu, Custov, Klein, Giuchici;
Cornel Catană (Comerțul socialist): Ștefănescu, Balaci, Sameș, Iordache, Gabor, Moraru, Ticleanu, Cîmătaru, Rednic, Lucescu;
Radu Cosasu (Cinema): Geolău, Balaci, Orac, Iordache, Ducadam, Ștefănescu, Sameș, Gabor, Iordănescu, Tălnar;
Ion Băieșu (Magazin): Gabor, Orac, Dinu, Balaci, Beldeanu, Ștefănescu, Sandu Mircea, Sameș, Moraru, Grosu;
Walter Widmann (Neur Weg): Balaci, Iordănescu, Sameș, Moraru, Iordache, Iordănescu, Ticleanu, Gabor, Augustin, Lucescu, Dinu;
Paul Ochialbi (Agerpres): Balaci, Ștefănescu, Sameș, Moraru, Iordache, Iordănescu, Stănescu, Crișan, Cîmătaru, Stoica;
Constantin Diamantopol (Informația): Balaci, Ștefănescu, Sameș, Iordache, Moraru, Augustin, Crișan, Gabor, Iordănescu, Ticleanu;
Dan Pătrașcu (Informația): Ștefănescu, Iordache, Sameș, Balaci, Moraru, Augustin, Orac, Ticleanu, Lucescu;
Marian Ghioldus (Informația): Balaci, Ștefănescu, Sameș, Crișan, Moraru, Dobrin, Gabor, Ticleanu, Iordache, Lucescu;
Valeriu Mironescu (Scinteia): Balaci, Crișan, Cîmătaru, Augustin, Moraru, Lucescu, Sameș, Cîmpeanu II, Rednic, Gabor;
Gheorghe Mitrol (Scinteia): Ștefănescu, Balaci, Sameș, Iordache, Gabor, Dinu, Lucescu, Moraru, Cazan, Ticleanu;
Laszlo Mora (Előre): Balaci, Crișan, Ștefănescu, Iordache, Sameș, Gabor, Beldeanu, Iordănescu, Rednic, Ticleanu;
Eugen Barbu (Săptămîna): Ștefănescu, Balaci, Moraru, Orac, Tălnar, Sameș, Gabor, Iordache, Ticleanu, Donose;
Dan Claudiu Tănăsescu (Săptămîna): Sameș, Ștefănescu, Orac, Balaci, Iordănescu, Moraru, Iordache, Gabor, Anghelini, Ticleanu;
Adrian Păunescu (Flacăra): Balaci, Ștefănescu, Geolău, Dinu, Sameș, Iordache și Moraru, Augustin, Orac, Giuchici, Paraschiv.

În continuare un grup masiv de croniciari de specialitate, confrății de la ziarul „Sportul”, mai puțin Aurel Neagu, Mihai Ionescu și Mircea Tudoran, care au refuzat să răspundă solicitării noastre.

Marius Popescu: Balaci, Ștefănescu, Sameș, Iordănescu, Iordache, Beldeanu, Cîmătaru, Augustin, Gabor, Ticleanu;
Constantin Firănescu: Balaci, Ștefănescu, Sameș, Augustin, Gabor, Iordă-

nescu, Iordache, Moraru, Ticleanu, Klein;
Paul Slăvescu: Ștefănescu, Balaci, Iordache, Sameș, Augustin, Gabor, Dobrin, Nedelcu II, Naghi, Cîmpeanu II;
Pompliu Vintilă: Balaci, Gabor, Iordănescu, Sameș, Augustin, Ștefănescu, Cîmătaru, Radu II, Petcu (Corvinul), Cîmpeanu II;
Modesto Ferrarini: Balaci, Ștefănescu, Gabor, Iordache, Sameș, Dobrin, Iordănescu, Cîmătaru, Augustin, Băloni;
Ioan Chirilă: Balaci, Sameș, Iordache, Ștefănescu, Lucescu, Iordănescu, Augustin, Klein, Orac, Ducadam;
Adrian Vasilescu: Balaci, Ștefănescu, Gabor, Sameș, Iordănescu, Rednic, M. Marian, Orac, Ducadam, Băloni;
Mircea M. Ionescu: Gabor, Balaci, Ștefănescu, Moraru, Dobrin și Lucescu (în ordinea alfabetică), Sameș, Iordănescu, Augustin și Geolău, Coraș, Cavai;
Gheorghe Nerlea: Balaci, Iordache, Sameș, Gabor, Ștefănescu, Moraru, Orac, Ticleanu, Crișan, Beldeanu;
Eftimie Ionescu: Balaci, Sameș, Ștefănescu, Iordache, Iordănescu, Lucescu, Augustin, Klein, Gabor, Ducadam;
Radu Urziceanu: Balaci, Moraru, Orac, Ștefănescu, Sameș, Coraș, Ducadam, Iordănescu, Ticleanu, Augustin;
Ion Cupen: Balaci, Sameș, Ștefănescu, Iordache, Moraru, Lucescu, Gabor, Augustin, Iordănescu, Orac;
Gheorghe Nicolaescu: Ștefănescu, Balaci, Sameș, Ticleanu, Augustin, Iordache, Iordănescu, Lucescu, Klein, Gabor;
Stelian Trandafirescu: Ștefănescu, Balaci, Gabor, Sameș, Augustin, Iordache, Rednic, Orac, Iordănescu, Coraș;
Constantin Alexe: Balaci, Ștefănescu, Sameș, Iordănescu, Gabor, Augustin, Moraru, Ticleanu, Cîmătaru, Iordache.
 În ceea ce-l privește pe comentatorul radio și t.v., n-am putut afla opțiunile lui Dumitru Tănăsescu („de vreo 10 ani nu mă mai interesează fotbalul”), Cristian Topescu („mă abțin în general, nu pentru Flacăra”) și Cornel Pumnea (absent din București).
Ion Ghiulescu: Balaci, Ștefănescu, Moraru, Gabor, Iordănescu, Iordache, Ticleanu, Lucescu, Rednic;
Gheorghe Minoiu: Balaci, Ștefănescu, Iordache, Gabor, Moraru, Sameș, Cîmătaru, Iordănescu, Crișan, Augustin;
Dan Ștefănescu: Ștefănescu, Balaci, Ticleanu, Sameș, Gîngu, Iordănescu, Cîmătaru, Moraru, Băloni, Voicilă;
Teodor Mateescu: Ștefănescu, Balaci, Iordănescu, Gabor, Sameș, Lucescu, Rednic, Ciocan, Giuchici, Moraru;
Nicolae Secoșan: Balaci, Rednic, Ștefănescu, Sameș, Ticleanu, Gabor, Geolău, Augustin, Cîmpeanu II, Orac;
Grigore Elisai: Iordache, Balaci, Ștefănescu, Sameș, Crișan, Iordănescu, Gabor, Moraru, Orac, Șoiman;
Dan Voicilă: Ștefănescu, Balaci, Sameș, Iordache, Gabor, Moraru, Iordănescu, Crișan, Rednic, Ion Gheorghe;
Nicolae Soare: Balaci, Sameș, Ștefănescu, Gabor, Iordănescu, Crișan, Ion Gheorghe, Ticleanu, Dobrin, Băloni;
Sorin Saimari: Gabor, Iordache, Balaci, Ștefănescu, Moraru, Geolău, Rednic, Iordănescu, Orac, Dobrin.
 Așadar, 48 de optiuni care au dat, după calcul, locul 1-10 puncte, locul 2-9, 3-8 etc., următoarea ordine a primilor 10:

1. Balaci	441 p
2. Ștefănescu	334
3. Sameș	297
4. Gabor	233
5. Iordache	206
6. Moraru	164
7. Iordănescu	140
8. Augustin	89
9. Orac	84
10. Ticleanu	80

Au mai primit puncte: 11. Lucescu 84; 12. Crișan 57; 13. Dobrin 48; 14. Rednic 47; 15. Geolău 45; 16. Dinu 36; 17. Cîmătaru 32; 18. Ducadam 21; 19. Cazan și M. Marian 19; 20. Cîmpeanu II și Beldeanu 16 etc. Cu totul, au fost pronunțate 53 de nume (cei de sus plus M. Sandu, Klein, Tălnar, Grosu, Giuchici, Stoica, Anghel, Tîglariu, Vișan, Oct. Ionescu, Stancu, Ciobanu, Cîrțu, Ion Ion, Custov, Băloni, Ștefănescu, Donose, Anghelini, Paraschiv, Nedelcu II, Naghi, Radu II, Petcu, Ion Gheorghe, Coraș, Cavai, Șoiman, Gîngu, Voicilă și Ciocan, toți cu punctaj neînsemnat, Grosu, Ion Ion, Donose, Cavai, Șoiman și Voicilă cu cite 1 punct), 49 din voți fiind divizionari A, iar 4 (Grosu, Ion Ion, Paraschiv și Voicilă) evoluind în eșalonul secund al fotbalului nostru.

Cei 49 de voți din divizia A fac parte din 15 cluburi, Universitatea Craiova (10), Dinamo (7), Steaua (6), Corvinul, „U” Cluj-Napoca și Sportul studentesc (cite 4), Jiul, F.C.M. Brașov, „Poli” Timișoara,

U.T.A. și F.C. Argeș (cite 2), C.S. Tirgoviște, S.C. Bacău, Chimia Rîmnicu Vilcea și A.S.A. (cite 1), ceea ce vrea să însemne că numai 3 divizionare A (F.C. Olt, F.C. Constanța și Progresul-Vulcan) n-au avut jucători desemnați. În privința divizionarilor B, lucrurile sînt și mai simple, 2 de la Rapid (Paraschiv și Ion Ion) cite 1 de la F.C. Bihor (Grosu) și Rulmentul Alexandria (Voicilă).

De remarcat că nici unul din cei 48 de intervieuați n-a reușit să indice ordinea exactă. Ba mai mult, nici unul n-a izbutit să-i numească, fie și în altă ordine, pe primii 10 rezultați din anchetă!

Să mai notăm, în încheierea acestui capitol, că punerea în discuție a 53 de nume (mai puțin, ca o curiozitate, Dumitru și Dudu Georgescu, nelipșiți în anchetele din anii anteriori) ni se pare cam mult, fiind vorba, nu-i așa, de specialiști, dar tocmii în asta constă farmecul unui sondaj ca acesta, fiecare spune ce crede și iese ce iese! Să mergem însă mai departe.

Federație, antrenori, arbitri

Florin Dumitrescu (F.R.F.): Ștefănescu, Balaci, Iordache, Rednic, Sameș, Cîmpeanu II, Octavian Ionescu, Moraru, Cîmătaru, Klein;
Daniel Lăzărescu (F.R.F.): Balaci, Ștefănescu, Gabor, Sameș, Rednic, Moraru, Iordănescu, Iordache, Klein, Cîmătaru;
Cornel Drăgușin (F.R.F.): Balaci, Ștefănescu, Mihai Marian, Iordache, Rednic, Gabor, Sameș, Iorgulescu, Klein, Iordănescu;
George N. Gheorghe (F.R.F.): Balaci, Ștefănescu, Moraru, Sameș, Augustin, Gabor, Klein, Ticleanu, Geolău, Iordănescu.
 Antrenorii celor 18 divizionare A, la care i-am adăugat pe Ștefan Covaci (a pensie) și Constantin Teacă (fără echipă), au indicat ierarhiile de mai jos.
Florin Halagian (F. C. Olt): Balaci, Iordache, Ștefănescu, Iordănescu, Klein, Rednic, Moraru, Ticleanu, Augustin, Sameș;
Ioan Ozako (A.S.A.): Ștefănescu, Balaci, Băloni, Crișan, Augustin, Iordache, Ticleanu, Stănescu, Orac, Szabo (A.S.A.);
Constantin Cernăianu (Steaua): Balaci, Iordache, Sameș, Ștefănescu, Gabor, Iordănescu, Rednic, Geolău, Cîmătaru, Ticleanu;
Emanoil Hașoti (F. C. Constanța): Balaci, Iordache, Moraru, Ștefănescu, Iordănescu, Sameș, Peniu, Antonescu, Gabor, Ion Gheorghe;
Ioan Pătrașcu (U.T.A.): Balaci, Ștefănescu, Sameș, Ticleanu, Iordache, Moraru, Ducadam, Cîmătaru, Gabor, Coraș;
Alexandru Constantinescu (F. C. Argeș): Moraru, Ștefănescu, Balaci, Sameș, Iordănescu, Ticleanu, Klein, Gabor, Stancu, Lucescu;
Ioan Voica (Sportul studentesc): Balaci, Moraru, Rednic, Ștefănescu, M. Marian, Iorgulescu, Sameș, Iordănescu, Cîmătaru, Ticleanu;
Robert Cosmoș (Progresul): Balaci, Ștefănescu, Cîmătaru, Augustin, Gabor, Sameș, Rednic, Iordache, Iordănescu, Suciu („U”);
Petre Gavrilă (Chimia Rm. Vilcea): Ștefănescu, Balaci, Sameș, Ticleanu, Geolău, Iordache, Moraru, Gabor, Iordănescu, Gîngu;
Emerich Jenei (C. S. Tirgoviște): Ștefănescu, Balaci, Iordache, Iordănescu, Augustin, Sameș, Crișan, Dobrin, Rednic, Stoica;
Nicolae Vătafu (S. C. Bacău): Balaci, Sameș, Ștefănescu, Iordache, Augustin și Gabor, Iordănescu, Rednic, Șoiman, Moraru, Crișan;
Nicolae Pescaru (F.C.M. Brașov): Balaci, Ștefănescu, Moraru, Sameș, Gabor, Rednic, Iordache, Augustin, Iordănescu, Naghi;
Mircea Lucescu (Corvinul): Ștefănescu, Balaci, Sameș, Iordache, Klein, Rednic, Gabor, Augustin, Ticleanu, Moraru;
Marcel Figulea („Poli” Timișoara): Balaci, Ștefănescu, Iordache, și Sameș, Cîmătaru, Gabor, Moraru, Klein, Petcu, Iordănescu, Ducadam;
Ion Oblemenco (Universitatea Craiova): Ștefănescu și Balaci, Cîmătaru, Geolău, Iordache și Sameș, Gabor și Klein, Iordănescu, Orac, Tilihoi, Lucescu, Dinu;
Valentin Stănescu (Dinamo): Ștefănescu, Balaci, Iordache, Augustin, Iordănescu, Moraru, Orac, Gabor, Ticleanu, Cîmătaru;
Gogu Tonca (Jiul): Ștefănescu, Balaci, Sameș, Iordache, Gabor, Rednic, Geolău, Donose, Dinu, Iordănescu;
Angelo Niculescu („U” Cluj-Napoca): Balaci, Iordănescu, Băloni, Ciocan, Ștefănescu, Moraru, Anghel, Buduru, Gîngu, Nicolae;
Ștefan Covaci: Ștefănescu, Balaci, Sameș, Iordache, Moraru, Negrilă, Iordănescu, Gabor, Rednic, Klein;
Constantin Teacă: Dobrin, Sameș, Ticleanu, Dinu, Orac, Geolău, Augustin, Rednic, Petcu, Cîrțu.
 Am invitat la cuvînt și 20 de „cavaleri ai fluerului”:
Augustin Deleanu (București): Balaci, Ștefănescu, Augustin, Gabor, Moraru, Sameș, Iordache, Ticleanu, Dinu, Cîmătaru;
George Dragomir (București): Balaci, Ștefănescu, Iordache, Rednic, Gabor, Augustin, Orac, Klein, Cîmătaru, Ticleanu;
Mircea Salomir (Cluj-Napoca): Balaci, Ștefănescu, Gabor, Iordache, Sameș, Iordănescu, Moraru, Augustin, Cîmătaru, Rednic;
Mihai Ivănescu (Brașov): Gabor, Augustin, Orac, Naghi, Andone, Balaci, Crișan, Ștefănescu, Iamandi, Anghel;
Dan Petrescu (București): Balaci, Iordache, Sameș, Ștefănescu, Iordănescu, Gabor, Orac, Moraru, Augustin, Geolău;
Nicolae Dinescu (Rm. Vilcea): Balaci,

Ștefănescu, Iordache, Sameș, Gabor, Klein, Cîmătaru, Moraru, Cîrțu, Gîngu;
Alexandru Ioniță (București): Moraru, Gabor, Ștefănescu, Balaci, Petcu, Iordănescu, Augustin, Stoica, Orac, Sameș;
Cristian Teodorescu (Buzău): Balaci, Ștefănescu, Gabor, Iordănescu, Iordache, Augustin, Rednic, Moraru, Sameș, Geolău;
Cristian Maghiar (București): Balaci, Iordănescu, Ștefănescu, Sameș, Gabor, Petcu, Șoiman, Bumbescu, Tălnar, Iordache;
Mircea Stoenescu (București): Ștefănescu, Balaci, Moraru, Sameș, Augustin, Gabor, Iordache, Iordănescu, Lucescu, Dobrin;
Nicolae Rainca (Birlad): Balaci, Ștefănescu, Iordănescu, Dinu, Andone, Moraru, Sameș, Augustin, Rednic, Gabor;
Vasile Tătar (Hunedoara): Moraru, Rednic, Klein, Balaci, Peniu, Gabor, Ștefănescu, Orac, Sameș, Iordache;
Romeo Stîncan (București): Balaci, Gabor, Moraru, Ștefănescu, Sameș, Iordache, Klein, Augustin, Rednic, Crișan;
Dumitru Nicolae (București): Balaci, Sameș, Ștefănescu, Cîmătaru, Moraru, Iordache, Gabor, Sandu Mircea, Stoica, Stănescu;
Sever Drăgolei (Drobeta-Turnu Severin): Balaci, Iordache, Ștefănescu, Custov, Gabor, Sameș, Augustin, Cîmătaru, Klein, Ducadam;
Radu Petrescu (Brașov): Ștefănescu, Iordache și Moraru, Balaci, Gabor, Iordănescu, Sameș, Augustin, Klein, Naghi, Cîmătaru;
Octavian Ștreng (Oradea): Sameș, Iordache, Balaci, Ticleanu, Cîmătaru, Ștefănescu, Gabor, Ducadam, Augustin, Rednic;
Ion Pop (București): Balaci, Ștefănescu, Iordănescu, Augustin, Orac, Gabor, Moraru, Iordache, Ticleanu, Cîmătaru;
Ion Crăciunescu (Rm. Vilcea): Balaci, Ștefănescu, Iordache, Gabor, Cazan, Klein, Sameș, Augustin, Paraschiv, Moraru;
Constantin Ghiță (Brașov): Moraru, Ștefănescu, Balaci, Orac, Gabor, Augustin, Iordache, Sameș, Crișan, Rednic.
 Calculînd după același sistem (locul 1 = 10 puncte, locul 2 = 9, 3 = 8 etc.) ajungem la ordinea:

1. Balaci	402 p
2. Ștefănescu	364
3. Sameș	230
4. Iordache	227
5. Gabor	204
6. Moraru	173
7. Iordănescu	135
8. Augustin	123
9. Rednic	93
10. Klein	86

11. Cîmătaru 62; 12. Ticleanu și Orac 56; 13. Geolău 30; 14. Crișan și Dinu 19 etc., etc. pînă la locul 53! Deci și cei 44 de „subiecți” ai acestui compartiment al sondajului au pronunțat, ciudată coincidență, tot 53 de nume, numai că 52 dintre ele aparțin divizionarilor A, un singur fotbalist din divizia secundă (Paraschiv) continuînd să rămîna în discuție.

Privind ordinea primilor 10, constatăm că Iordache și Gabor și-au schimbat pozițiile, portarul Stelei fiind foarte aproape, la 3 puncte, de a urca pe podium. Cei 3 din față rămîn neschimbați, Balaci consolidîndu-și poziția de lider și obținînd 27 de note maxime, față de 11 ale principalului adversar. El a intruși, ca și Ștefănescu, 43 de voturi din 44, singurul care i-a omis pe cei 2 craioveni fiind antrenorul Constantin Teacă! Anticipînd, să notăm că Teacă a „nimerit” doar 3 jucători din 10, cel mai scăzut procentaj. La mijlocul acestei ierarhii intermediare, Moraru, Iordănescu și Augustin își păstrează pozițiile, în schimb Rednic și Klein pătrund pe lista primilor 10, din care iese Orac și Ticleanu. Drept urmare, compoziția pe echipe a clasamentului 1-10 se modifică, Corvinul avînd 3 reprezentanți (ca și Steaua), față de 2 al Universității (ca și Dinamo). Să mai notăm că, în multe cazuri, antrenorii își plusează prorii jucători (vezi Hașoti, vezi Pătrașcu, vezi Constantinescu etc.) și că ordinea primilor 3, Balaci, Ștefănescu, Sameș, nu apare decît în două răspunsuri, Ion Pătrașcu și Marcel Figulea, cu observația că antrenorul lui „Poli” nominalizează pe locul 3 pe Sameș la egalitate cu Moraru. Nici unul din cei 44 nu „prind” pe toți cei 10 leși din sondaj, dar există mai multe „buletine” (Lăzărescu, Halagian, Vătafu, Pescaru, Lucescu, Covaci, Teodorescu,

(Urmare din pagina 25)

Stincan, R. Petrescu) cu 9 „rezultate exacte”, între acestea cele aparținând fostului și actualului antrenor principal al naționalei?! Sentimental, Ștefan Covaci continuă să meargă pe mina lui Negrilă (singurul vot primit până acum de fundașul craiovean), în timp ce Mircea Lucescu, după ce și „senatorilor” Balaci, Ștefănescu și Sameș ce merită, recurge

Sondaj în 6 localități

În paralel cu ancheta prin intermediul scrisorilor, am scotit de cuviință să mai înținem un sondaj, mai restrins, solicitând opțiuni din 6 localități, din Hunedoara (Constantin Dragomir), Oradea (Victor Socaci), București (Ovidiu Ioanițoia), Cluj-Napoca (Constantin Mustăță), Scornicești și Craiova (Dumitru Graur). Am adunat 104 răspunsuri, 17 din Combinatul siderurgic Hunedoara, 18 de la „Înfrățirea” Oradea, 18 de la Întreprinderea de articole de sticlărie din Capitală, 19 de la Universitatea din Cluj-Napoca, cite 16 de la C.A.P. Scornicești și „Electroputere” Craiova.

Înainte de a merge mai departe și a lua în discuție votul cel mai masiv, cel stabilit de scrisori, să calculăm și acest clasament parțial, a cărui configurație e următoarea:

1. Balaci	932 p.
2. Ștefănescu	847
3. Gabor	571
4. Sameș	442
5. Iordache	426
6. Iordănescu	298
7. Moraru	264
8. Rednic și Klein	178
9. Cămătaru	177
10. Țicleanu	172

Urmează Augustin 156, Cîmpeanu II 101, Crișan 99, Geolău 83 etc. Față de ierarhiile de mai devreme, nu se semnalează nimic spectaculos, trecerea lui Gabor pe locul 3 și ieșirea din primii 10 a lui Augustin, în condițiile în care Klein și Cămătaru au câștigat câteva poziții, neînsemnând cu adevărat o surpriză. De subliniat că, în ciuda parti-pris-urilor de care aminteam, ordinea rămâne cam aceeași.

Care ar fi, pe scurt, concluziile acestor „șantioane” înainte chiar de a proceda la calculele de rigoare? Se remarcă, fără a fi neapărat malițios, „patriotismul local” al tuturor „subiecților”, mai evident la Hunedoara, unde Gabor e plasat de 7 ori (din 17 răspunsuri) pe locul 1! Tot aici, de pildă, din cele 29 de nume pronunțate, 8 sint ale unor fotbaliști ai Corvinului, clasașii intermedieri de la Hunedoara fiind, de altfel, singurii în care Balaci e nevoit să cedeze șefia, el înfruntând 139 de puncte, cu 6 mai puțin decît Gabor. Nicl Craiova nu face, decît parțial, excepție de la regulă. Suporterii de la „Electroputere”, 16 la număr, includ între preferințele lor (24 de nume) 11 localnici, „ultimul” complet de Rednic și Cîmpeanu II?! Cămătaru, în schimb, e propulsat pînă la locul 3 în această ierarhie intermediară (78 de puncte), pentru a coborî apoi vertiginos la Cluj-Napoca (10), Hunedoara (15) și chiar Bucu-

masiv la tînăra generație, făcînd loc pe listă lui Klein (preferat, ca de obicei), lui Rednic și, abia în al treilea rînd, lui Gabor. Venind vorba de Lucescu, să subliniem că acesta e, în acest sector al anchetei, în scădere de popularitate ca jucător, primind doar 5 puncte (3 voturi). „Bătrînul” Dobrin rămîne, în timp ce o serie de actuali și foști internaționali (Dumitru, Dudu Georgescu, Munteanu II etc.) strălucesc prin absență!

rești (7). Omis la Craiova și Hunedoara, Cîmpeanu II e supralicitat în orașul său, punctajul de aici (42) reprezentînd mare parte din „zestrea” finală (101), pe care o rotunjește, surprinzător, votul masiv de la Scornicești (30). Referindu-ne la comuna lui F.C. Olt, să notăm „saltul” lui Al. Nicolae, locul 6 cu 57 de puncte, ca și apariția pe listă a unor nume mai puțin așteptate, Matei, Soarece, Iovănescu, Anghel, aparținînd, firește, formației gazdă. Lucescu



Ștefănescu (stînga) și Sameș, locurile 2 și respectiv 3.

cu e, din nou, în pierdere, în toate localitățile, în timp ce, surpriză, Dudu Georgescu (32 de puncte) și Dobrin (29) continuă să fie la modă pe malurile Someșului?! După un început în forță, 72 de puncte la Craiova, Țicleanu a tot pierdut teren, pentru ca la Scornicești să dispară (0 puncte?!), situație similară cu cea a lui Augustin. La fel apar și curbele (descendente) pe care au fost angajați Geolău și Crișan, fiecare cu cite 37 de puncte în orașul campioanei și apoi scoși din cursa pentru unul din primele 10 locuri de absențele de la Cluj-Napoca și Hunedoara, respectiv de la Hunedoara și, surprinzător, Scornicești. Fără să strălucească, dar adunînd mereu puncte, ca furnicile, Moraru, Iordache, Iordănescu și Klein (acesta plusat serios la Hunedoara) și-au menținut pozițiile de mijloc, ei neputînd concura cu Balaci și Ștefănescu (dețasați), dar nici cu Gabor, urcat pe locul 3.

Scrisorile confirmă

S-au primit la redacție 2 644 de scrisori, din care 72 n-au intrat în discuție, fiind anulate din diverse motive (anonime, repetate de jucători etc.). Cele mai multe au sosit din București (272), Hunedoara (195), Dimbovița (150), Argeș (101) etc., iar cele mai puține din Gorj (18), Harghita (14), Satu Mare (13) și Covasna (12).

În urma trierii lor, acțiune în care autorul anchetei a fost ajutat de colegii Pia Olaru, Dumitru Graur, Sorin Postolache, Victor Socaci și Constantin Dragomir, scrisorile au fost prelucrate de calculatorul Coral 4011 al Catedrei de T.C.M. (decan profesor Alexandru Rădulescu) a Institutului politehnic din Capitală, șeful de lucrări Constantin Ștănescu obținînd următoarea ordine, în paranteze fiind trecut numărul de voturi:

1. Balaci	16 394 p. (2 342)	
2. Ștefănescu	15 497 „ (2 214)	
3. Sameș	10 280 „ (1 893)	
4. Gabor	10 106 „ (1 850)	
5. Iordache	8 434 „ (1 705)	
6. Moraru	7 906 „ (1 682)	
7. Iordănescu	7 110 „ (1 163)	
8. Augustin	5 134 „ (1 154)	
9. Țicleanu	4 902 „ (1 218)	
10. Cămătaru	3 186 „ (983)	
11. Orac	12. Țălnar	13. D. Georgescu

Avînd în vedere cele 4 clasamente intermediare și scotîndu-le, pe fiecare, ca o opțiune, adică punctînd locul 1=10, locul 2=9, locul 3=8 și așa mai departe, ajungem la

Clasamentul primilor 10 fotbaliști ai anului 1981

1. Balaci	40 p.	7. Iordănescu	17 p.
2. Ștefănescu	36 „	8. Augustin	9 „
3. Sameș	31 „	9. Rednic	5 „
4. Gabor	28 „	10. Țicleanu și Klein	4 „
5. Iordache	25 „		
6. Moraru	19 „		

Așadar, victoria lui Balaci, primul în toate ierarhiile, nu poate fi pusă la îndoială, desemnarea studentului craiovean drept fotbalistul anului 1981 fiind, după opinia noastră, logică într-un an în care Balaci, renunțînd la „teribilismele” de altădată, s-a maturizat, arătînd o valoare ridicată și o formă constantă bună. Dacă el a dominat, uneori cu autoritate, clasamentele intermediare, de remarcat că, de fiecare dată, colegul său de club și de națională Costică Ștefănescu l-a secundat, pînă la urmă imaginația și explozia lui Balaci avînd câștig de cauză în fața exactității și rigorii fundașului central Ștefănescu. Pe locul 3, nu fără emoții, căci Romulus Gabor (locul 4) i-a amenințat la un moment dat poziția, un alt fundaș central, Ștefan Sameș de la Steaua, a cărui revenire de formă în anul ce stă să se încheie a fost remarcată și, firește, punctată. Dacă Gabor ră-

mine, indiscutabil, marea surpriză plăcută a topului pe 1981, e bine de spus că pentru proaspătul internațional a decis, în primul rînd, evoluția de la mondialele din Australia, cînd hunedoreanul a fost declarat, reamintim, jucătorul numărul 1 al competiției. În partea de jos a topului, fotbaliști consacrați (Iordache, Moraru, Iordănescu, Augustin, Țicleanu), dar și reprezentanți ai „noului val” (Rednic și Klein), cărora votanții le-au acordat, iată, încredere, ultimii fiind datorți să confirme și să realizeze acel salt valoric internațional pe care fotbalul nostru îl tot promite. Primii 10 (de fapt, 11) aparțin unui număr restrins de cluburi, 4, cite 3 de la Craiova, Hunedoara și Steaua, 2 de la Dinamo, grupări care, mai puțin Steaua, aflată în reconstrucție, domină campionatul intern.

Comentariul pe marginea acestui top se mai pot, desigur, face, dar vă lășăm dumneavoastră, stîmțați cititori, plăcerea de a suci și răsuci clasamentele de mai sus. Cu părere de rău, să precizăm că nici una din cele 2 572 de scrisori n-a reușit să indice ordinea exactă a primilor 10, drept pentru care promisiul abonament la „Flacăra” se amînă pentru 1982. Cel mai inspirat s-a dovedit Constantin Ciolacu, din Brăila, cartier Radu Negru, care i-a „prins” pe cei 10, dar a comis o greșeală (una singură) în ordonarea lor, așezîndu-l pe Iordache înaintea lui Gabor! Poate la anul!

OVIDIU IOANIȚOIA

Cîștigătorul la redacție

— Ce zic, Ilie, e ceva să fii ales cel mai bun fotbalist al anului?

— Ce să zic?! Mă bucur, e o mare onoare pentru mine. Cu vreo 10 zile în urmă, am ieșit primul și în topul ziarului „Sportul”, dar numai la antrenori, la arbitri și, desigur, la cronicari. Acum însă e altceva. M-a vrut publicul și asta mă face, vă rog să mă credeți, fericit.

— Pari încă emoționat, așa că vom mai apela la o întrebare de încălzire, de acord? Care ar fi, după tine, primii 10 fotbaliști ai anului, fără Balaci?

— Oho, asta-i de încălzire?! Ștefănescu, Sameș, Iordache, Gabor, Rednic, Klein, Cămătaru, Țicleanu, Iordănescu și Augustin, Stoica. Ar mai fi, deși nu mai încap în 10, Cițu, Geolău, alții.

— Nu-s cam mulți de la Craiova?!

— Da, dar nu-i Craiova campioană?! Nu-i ea, ca să mă refer, la acest sezon, lider de toamnă?! Atunci?!

— Așa-i, ai dreptate. Cițu...

— Ce jucător! Face totul gîndit și, deși ratează mult, e meritul lui că ajunge să-și creeze atitea situații. N-are, din păcate, suflul lui Geolău, Geolău e o forță a naturii, cînd zici că a terminat benzina o ia de la capăt, n-are suflu și de-aia cînd ajunge în fața porții se relaxează. Cițu gîndește foarte mult, în timp ce Țicleanu, de pildă, face o serie de lucruri automat, instinctiv.

— Și nu-i bine?

— Trebuie să gîndești tot. Numai cînd ajungi singur cu portarul nu mai ai ce gîndi, acolo trebuie să ai reflexe.

— Ziceai ceva și de Cămătaru?

— Eu, c-am fost ales cel mai bun fotbalist, Craiova, c-a ieșit și va mai ieși campioană, îi datorăm mult lui Cămătaru. E extrem de util, creează spații largi pentru mijlocași. Noi, venind din spate, în viteză, îi depășim mai ușor pe adversari. Deși nu pare, Cămătaru e la originea golurilor pe care le înscriu alții. Nu-i puțin lucru, credeți-mă.

— Te credem, ești doar invitatul nostru. Ce-și dorește Ilie Balaci pentru 1982?

— În primul rînd, să fie pace. Apoi, el și ai lui să fie sănătoși. Să treacă în anul II, adică să ia citeva examene foarte grele. Să se califice, cu Craiova, măcar în semifinalele Cupei campionilor europeni. Să fie, într-un cuvînt, tată, soț, student și fotbalist de nota 10.

— De națională nu spui nimic?

— Personal, am mare încredere în Mircea Lucescu. Știe ce face și face ce știe. În plus, „mirji” sint dotați, și Gabor, și Klein, și Rednic, toți.

— Vorbești de pare-ai fi bătrîn?! Cîți ani ai, Ilie?

— Dacă-s născut, la Bistreț, la 13 septembrie 1956, socotiți. Am însă 47 de selecționări în națională, deși un an am fost suspendat. Atunci am căzut, zic eu, ca musca-n lapte, dar ce-a fost a fost.

— Ai lucrat cu mai mulți antrenori, care ți-a plăcut în mod deosebit?

— Fiecare a avut cite ceva, dar cred că antrenorul ideal trebuie să știe meseria lui Titi Teacă și să aibă tactul lui Dușu Cernăianu. Tinel Ștănescu era rău de gură, dar avea un suflet de aur, și-ar fi dat și cămașa jucătorilor.

Sunt bucuros că au fost ales cel mai bun fotbalist al anului și le urez celor care nu au ales, că și în viitor cronicilor revistei "Flacăra" au sincer la Mulți Anii!

J. Gabor

Omul care joacă

La revedere, an discutat

O cortină care putea să fie frumoasă și ca broderie dar, mai ales, ca frumusețe a spectacolului pe care-l închidea în urma ei, ciudată și misterioasă de plină de enigme pentru mulți, a căzut și peste anul fotbalist. Au fost multe jocuri frumoase. Au fost și rele. Am gustat cu toții din cupa mirifică a victoriei și a încrederii, ne-am strimbat chircîndu-ne la flori înfrîngerii și al deznădejdiei; unul singur dintre toate aceste personaje ale scenei fotbaliste pîrîndu-mi-se că va rămîne măcar prin speranța entuziasmului său și pentru viitor același: Spectatorul... Acum, cînd parcă îmi lipsește un buhal și gloria de rostitor neîntrecut de convingător în nopțile de sfîrșit de decembrie cu care ocupam parcă ulițele pline de mister atunci ale Tîrgoviștei, aud și văd chinuitor în cuget clopotele, steagurile și imenul entuziasm al pornirii de suflet care, iubind și reușita în fotbal a seminției sale, a dorit enorm calificarea naționalei în Spania. Și-a dorit, în fond, o pasiune distractivă adevărată și pentru anul care venea. Dacă a lipsit puțin sau mult, adevărat sau mincinos, dacă a fost înșelat sau nu a putut să fie reprezentat așa precum evoluțiile de pînă atunci îl îndreptăteau să creadă în împlinirea sa, marele public devorator de fotbal va primi răspunsul decisiv numai din partea istoriei ce se va derula. Intimii fotbalului din ultimii ani înclină și acum să creadă că acel set de tenis cu Iugoslavia pe „Ghencea”, în care am pierdut calificarea pentru „Arhentina”, poate fi interpretat în timp ca un dosar Warren sau Watergate... Dacă am interpreta și pentru această încheiată campanie prezența fotbalistică tot pe un pămînt apropiat de spiritul nostru al reprezentativei, fie numai și prin rolul pe care l-a jucat turneul pregătitor din vară sub bagheta aceluiași impresar periculos — de proveniență mai mult decît dubioasă — Berger, de care declarasem că „trebuie să ne ferim”, îndoielile pot fi din nou argumentate, iar înfrîngerea tri-

bunei ar trebui să-l doară și să-l ardă și mai mult pe toți aceia care slujesc răs-punzător fotbalului.

Dacă grija pentru reușita naționalei a fost din partea celor care conduc fotbalul mai mare decît oricînd, putîndu-ne în-voca lipsa atenției la împlinirea de care am amintit mai sus și încă citeva în care a fost „adormită” cu mare talent, obligația firească, de care am amintit de atîtea ori, de a întări prin măsuri radicale și realiste cluburile noastre a fost din nou ignorată. Iată însă că echipa campioană va juca în primăvară în sferturile Cupei Campionilor, iar Dinamo putea să ajungă și ea, zăbindu-se în dificultăți proprii sau de organizare generală a fotbalului, în primele opt echipe de club ale Europei. Nu este o realitate de trecut cu vederea și am putea să ne imaginăm aduce de ușor cite bucurii ne-ar putea aduce echipele noastre fanion gacă le-am ajutat măcar puțin. Steaua a știut să se ajute singură, dar roadele încă nu se văd pentru că fotbalul nostru rămîne încă destul de departe din punct de vedere tactic de a putea înțelege „5-4-1-ul” la ofensiv pe care îl reușește Ivić cu Anderlecht. Așadar, sint puține noutăți tehnico-tactice de semnalat în anul care a trecut poate și pentru că îmbogățirile fotbalului se măsoară mai greu în timpul calendaristic. Dinamo a încercat și a reușit cite ceva, dar frîne proprii, de mai largă natură, au oprit-o în finalul sezonului. Craiova și-a pierdut din combativitate, dar și-a perfecționat ofensivul și pressingul, Corvinul și-a maturizat jocul, în fine, F.C. Olt a apărut prin mina lui Halagian. Celelalte echipe și-au respectat graficul de mentalitate de a exista la care ne așteptam, și nu-i bine de loc. Șocantă și demnă de remarcat, pentru anul acesta a fost apariția la cirna naționalei a lui Mircea Lucescu. Amîndoi sintem oameni de fotbal care înțelegem și am putea conduce destul de bine acest fenomen. Îți doresc succes, Mircea, dar fără sfătuitoari valoroși în preajmă și fără o echipă de conducere competentă și corectă la federație și națională, îți va fi și ție foarte greu.

CORNEL DINU

Revelion cu anticipație

Prag de sărbătoare

Moșul cel Bun se va opri în pragul caselor noastre, își va scutura cușma străveche de zăpada adunată din lume, va spune „bună seara, copii Moșului”, iar noi, chiar dacă nu mai sintem copii, ne vom ogândi în ochii mari ai copiilor noștri și ne vom bucura de sfința lor bucurie. Așa va fi la noi. Dar sint locuri în orașele pământului unde Moșul nu va fi decît el — fața în față — cu zimbetele unor copii neprotejați de zimbetele părinților, cu umerii mici, necuprinși de brațele mamei și tatălui.

La Casa de copii școlari nr. 3, aflată pe Aleea Rovinari, în sectorul 3 al Capitalei, bradul cu cetina veșnic verde își va aprinde luminile în dimineața zilei de 29 decembrie. Îmbrăcat în beteală, împodobit cu stele și globuri pudrate cu aur, mirosind a pădure și a chichiră și a mișter și a obraji de lapte, obraji de copii nerăbdători, bradul va avea așternută la poalele sale o cimpie de surprize. Și, în primul rînd, acolo va exista un TATA! Nu are decît două miini, nu-l va putea cuprinde pe toți, dar ochii săi sint capabili să răspundă tuturor mirărilor, tuturor întrebărilor, tuturor așteptărilor. Tatăl acesta, nelipsit din biroul de director, care are, la rîndul său, tot o singură casă, ca și copiii, casa școlii, este Gheb Statnic, un om care și-a dăruit talentul de profesor acestei case de copii, de opt ani. De doi ani el îi este director. L-am cunoscut cînd nu era director, și tot cu aceeași căldură mi-a vorbit, ca și acum, despre elevii săi, care sint rațiunea existenței, a muncii, a împlinirii domniei-sale de om.

Copiii, ne spune, vor da o mică serbare, așa cum se cade, înaintea Bradului. Ziua aniversării Republicii noastre, Paacea, Sărbătoarea, față despre ce vor cînta, față ce vor spune poeziile lor. Apoi, Moșul va împărți cadourile. Comitetul de partid al sectorului și Inspectoratul școlar al municipiului ne dau posibilitatea de a cumpăra, pentru fiecare copil, daruri în valoare de 175 de lei, iar noi sintem în mare fierbere, pentru că a alege ce să cumperi unui copil e o treabă destul de complicată. Ne sprijină, prin sectorul de partid, Comisia de femei, a cărei neobosită activistă se numește Magdalena Vlad, și Crucea Roșie. Anul trecut, în afară de daruri, am primit o surpriză deosebit de frumoasă și utilă: 300 de metri de material pentru perdele. Și anul acesta va fi o surpriză, dar, vă rog să mă credeți, nici eu nu știu despre ce-i vorba!

Profesorii nu-si văd capul de treburi: Bradul va fi așezat în sala de mese, totul trebuie organizat în cea mai mare taină, pachetele trebuie să fie gata, în ajun, iar cei 80 de copii, ațîția au rămas în școală, cei fără familii, pregătiți, ferchezuiți pentru ziua cea mult așteptată. Ioan Avram, profesorul de activități cultural-artistice, Zoe Rotaru, educatoare la grupa celor mai mici, încearcă să facă pentru 80 de copii, ceea ce noi facem pentru ai noștri, în zilele acestea înmiresmate de cozonacii din captor, de rufele proaspăt spălate, de curățenia generală, curățenia generală a sufletelor!

Ca de obicei, Moșul va alege pe cel mai bun, pe cei mai cuminți, și lor le va da întii darurile. Aici, la Casa de copii școlari, îi va alege pe cei mici, copiii clasei întii, iar noi vrem să-i spunem sintem siguri că ne va auzi, să știe că Marian Chisălu, din Piteasca, cel despre care „Flacăra” a scris, așteaptă cu nerăbdare prima lui sărbătoare adevărată. Pînă acum el nu a primit daruri... Mai vrem să-i spunem că, acum 7 ani, a deschis ochii în lume Marian Vătafu — părăsit în scutece pe șoseaua București-Ploiești, acum 7 ani, la maternitatea „Cantacuzino” au fost abandonat, la naștere, Florin Tuică și Ilie Aurel și Gheorghie Adrian... Luminile Bradului să înflorescă obrajii lor roșii de emoție, iar viața, le urăm, să le fie dreptă, frumoasă, cîntită. Viața fiecăruia dintre copiii care vor privi, singuri, față în față, ochii blînzi ai Moșului, să însemne cea mai mare izbîndă: izbînda omului asupra tuturor neșanselor. Izbînda lor, și a celor care le stau aproape, crescîndu-i, legănină-du-le copilăria, aducîndu-le frumusețea, harul iernii, aducîndu-le daruri în acest prag minunat de sărbătoare.

PIA OLARU

Revelion poliglot la Complexul „Flora”

Complexul hotelier „Flora” din București cunoaște o structură deosebită dat fiind faptul că aici, în afara turiștilor români, poți întîlni turiști de pe întregul mapamond veniți în România pentru a beneficia de renumitele tratamente geriatrice. În luxoasele saloane ale acestei splendide unități hoteliere mișună de-a lungul anului fel de fel de oameni, cu fel de fel de obiceiuri caracteristice țării lor de baștină. Iată motivele pentru care ne-am îndreptat pașii spre acest complex pentru că bănuim că aici organizarea revelionului pune probleme deosebite față de alte unități similare. Preopinentele noastre Florin Niculescu, unul dintre cei trei șefi ai renumitului complex, este o cunoștință mai veche de-a noastră des-

pre care în urmă cu ani, directorul general al I.T.H.R.-ului bucureștean ne vorbea că despre un mare specialist în materie. În biroul său, agitație și mai ales multe-mulțe cutii care aveau să împodobească pomii de iarnă și pereții elegant proiectați. Telefonul zbirnie. Cu amabilitatea-i recunoscută Florin Niculescu refuză, refuză, refuză.

— Ce să-i faci, mulți dintre clienții noștri, pe care îi iubim și-i stimăm, și-au adus prea tirziu aminte că, iată, miine vine revelionul. Noi am închis listele cam de la jumătatea lunii decembrie, dat fiind că prin structura și organizarea sa, Complexul „Flora” impune și cere disciplină.

— Ce-i nou la dumneavoastră, tovarășe Niculescu?

— Revelionul, veșnica noastră piatră de încercare, care în fiecare an trebuie să fie mai bine organizat în comparație cu cel precedent. Se știe că noi avem turiști străini veniți pentru tratament. Deci, majoritatea celor prezenți acum la „Flora” vor închina cu noi cupa de șampanie. Vă rog să notați că avem turiști din: Olanda, R.F.G., Belgia, Franța, S.U.A., Mexic, Italia, Arabia Saudită și Japonia. Sigur că noi sintem organizatorii și, din acest punct de vedere, vom căuta să facem cunoscută străbătarea Anului nou așa cum se știe de sute de ani pe meleagurile românești. Dar pentru a reuși în intenția noastră, profesional am fost obligați să ne documentăm ce înseamnă Anul nou în țările tuturor celor care în noaptea de Anul nou, la ora zero, vor spune „La

alături de mica dar competența baterie a maestrului Ion Zidaru, nu vor precupeți nimic pentru ca organizarea revelionului să fie perfectă. Cel de al treilea factor de răspundere, Ion Mureșan, traversează biroul numai pentru a ne spune „bună ziua”; după care își vede de treburile lui — numeroase și grabnice în această perioadă. Florin Niculescu continuă: „Nu uitați că la „Flora”, în după-amiaza zilei de 31 decembrie și în dimineața zilei de 1 ianuarie sauna și piscina sint la dispoziția clienților. Vă spun dintr-o experiență de patru ani că nimic nu este mai reconfortant (bineînțeles pentru cei care vor locui la noi) decît o saună sau puțin înot. Contăm pe acest lucru, motiv pentru care ciorba de potroace care de pe acum o văd aburîndă, va constitui surpriza primei mese din anul 1982.

— Cum stați cu partea distractivă?

— Nici o problemă. Orchestra condusă de maestrul Năsturea, venit după șase luni de succes în Canada, va întregi atmosfera eterogenă dar unitară a revelionului „Flora” 1981-1982. Vă rog să notați că meniul este elaborat de noi și vom servi printre altele terină de lepure și morun siberian. Cine a mai mîncat știe despre ce este vorba, cine nu, îi oferim de pe acum locuri la revelion „Flora” 1983.

— Vai! Nici bine n-am intrat în '82 și îl și anulați?

— Din păcate vremea trece repede. Bunii organizatori în materie hotelieră trebuie să se gîndească de pe acum la revelionul anului următor.

— Pentru a vă imita, vă întreb ce vă doriți pentru revelionul 1983?

— O masă de turiști din Australia și una din Sighetu Marmăției.

— La anul și la mulți ani!

DAN BIRLADEANU

Campania cozonacilor

Ultima săptămînă a anului. Luni dimineață. Orașul nu s-a trezit încă. Iarna și-a intrat în toate drepturile. Cerne liniștit cu fulgi mari aduși parcă din basmele copilăriei. În centrul Capitalei, la Piața Romană, pe lângă decorul feeric modelat de fulgii de zăpadă un miros dulceag de cozonac proaspăt mi-a amintit de zilele vacanței, de zilele de sărbătoare, de zilele petrecute în camerele bunicii cînd, spre ziuă se coceau cozonaci. Nu știu de ce, îmi amintesc, acei cozonaci modelați de bunici erau copti întotdeauna spre dimineață cînd se auzeau bătaie de aripă și cîntec de cocos și reprezentau cele mai pitorești elemente de sărbătoare, de liniște și pace. Nu putea fi concepută o zi de sărbătoare fără cozonac. Pentru mine, acele nopți de frămîntare și naștere a cozonacilor mi-au rămas întipărite în minte și-n suflet. Poate de aceea am îndrăznit să bat la ușa cofetăriei „Turist” din Piața Romană. La subsol, acolo unde este laboratorul, citiva oameni rupți, parcă, de lume și de toate grijile „de deasupra”, de o tinerete supărătoare (Ionescu Robertino are 18 ani și în respectiva zi, după terminarea lucrului avea cununia civilă, iar Hristu Cocea, șeful laboratorului, abia a împlinit 28 de ani) cu ochii împăienjeniți de nesomn retușează, cum spun, sârja de cozonaci din noaptea respectivă.

În aceste zile, spune Hristu Cocea, ne aflăm în plină campanie a cozonacilor. Scriptic, fabricarea cozonacilor pentru sărbătorile de iarnă a început în noaptea care a trecut. Dar noi am început mult mai devreme în ideea de a se testa piața. Spus altfel, am dorit să vedem dacă bucurăștenii la mai place cozonacul. Numai într-o zi, aici și la Universitate, s-au vîndut aproape 400 de kilograme de cozonac făcut în laboratorul nostru. Cît va dura această campanie a cozonacilor? Pînă la 31 decembrie cînd cozonacii vor fi înlocuiți, conform cerințelor și tradiției, de torturi. Dar, pînă atunci credem că vom depăși cantitatea de 2 000 de kilograme de cozonac ceea ce reprezintă, pentru laboratorul „Turist”, o cantitate.

Șeful de unitate se numește Alexandru Ionescu. În ciuda orei tirzii de noapte, sau spus altfel, în ciuda orelor matinale, el este prezent în laborator. Am văzut în aceste zile, zice șeful unității, cum merge piața. Oamenii n-au uitat de cozonaci. Se vînd foarte bine. Cozonacul, mi-ăș permite să spun, rămîne regele prăjiturilor... Și mai este o dovadă la cele afirmate de mine: pînă la prînz se vînde întreaga cantitate. Se caută cel mai mult cozonacul cu nucă. Apoi și cel cu stafide și cel cu mac. Pentru noaptea Anului nou, de la unitatea noastră, se vor putea procura întreaga gamă de cozonaci. Și cozonaci cu rahat și cei cu ness și stafide. Încercăm și o nouă rețetă. Cel cu nucă și stafide.

Maistrul în arta culinară și șeful biroului de producție de la I.C.R. numărul 1, Ștefan Pascu, prezent în laborator în aceste ore, îmi spune că cel mai mare secret în fabricarea cozonacilor este raportul dintre materia primă și temperaturile mediului ambiant. Apoi trebuie știut exact cînd se adaugă grăsimea, cît se lasă la crescut și altele... Se pare, spune în continuare șeful biroului producție, cel de la „Turist” au găsit și stăpînesc toate aceste secrete fiindcă cozonacul făcut aici răspunde pe deplin tuturor cerințelor consumatorilor. De aceea ne gîndim ca pe viitor cozonacul să nu mai fie un element legat numai de sărbători, sau făcut numai la comandă, ci solicitat aproape zilnic. În

acest sens la braseria de la „Turist”, la micul dejun, sau seara la cină să se poată consuma la ceai sau la cafeaua cu lapte cozonac. Rămîne doar să vedem dacă și consumatorii vor fi receptivi la acest lucru fiindcă la noi condiții de satisfacere a tuturor gusturilor există.

BOGDAN RĂZVAN

Reportaj într-un glob de iarnă

Sala cantinei-restaurant a Fabricii de confecții și tricotaje București. Călăuzit de tovarășa Enoua Aurica, secretar cu problemele organizatorice al comitetului de partid, fac cunoștință cu locul în care 200 de familii, ale celei mai mari fabrici de confecții din țară și din Europa, își vor petrece noaptea de Revelion 1982. Cînd scriu aceste rînduri, în cantina-restaurant e liniște. Pînă la sosirea primilor invitați mai sint trei zile. Și totuși, așa cum avea să-mi spună secretara comitetului de partid, tovarășa Elena Viorela Burtea, pregătirile sint în toi. Și după cum veți vedea, la aceste pregătiri participă nu numai adulții, dar și copiii. Cum va arăta locul de petrecere? Intim, elegant, plăcut, în așa fel încît oamenii să se simtă ca la el acasă. Nelipsitul pom de iarnă frumos decorat cu ghirlandele de staniol, cu globuri, cu becuri colorate, are locul lui stabilit. Pereții cantinei sint înveseliți cu panouri pictate, ilustrînd serbările tradiționale de iarnă ale românilor. În rest, ghirlandele din crengi de brad, lampioane de hirtie, baloane. „Din programul variat al revelionului face parte și tombola”, ne spune tovarășa Gherghina Ionescu, președinta comitetului sindical. „Printre biletele existente vor exista 150 cîștigătoare. Norocoșii vor avea parte, de pildă, de șampanie, de un purcel de lapte la tavă, de un tort de ciocolată. Se va putea cîștiga însă și un ardei iute, pachete de scobitori sau torturi de mămăligă. Tot pentru tombola copiii grădiniței noastre au confecționat coifuri, măști, și alte surprize, pe care nu vrem să le dezvăluim acum”. Păstrăm și noi doza de surprize pregătite de organizatori, dar intrăm totuși la bucatărie pentru a afla cu ce vor fi serviți invitații serii de revelion. Ni se spune că bucatăresele Niculina Tipera, Elisabeta Vlad în frunte cu bucatarul-șef Victor Catană vor pregăti bucatele nelipsite de Anul nou, adică piftie de porc, sarmăluțe, tobă, lebăr, cîrnați, friptură de porc și de vită, prăjituri. Meniul este preparat exclusiv din gospodăria proprie a fabricii de confecții. Cu alte cuvinte, totul este „de casă”. Programul de petrecere va fi non-stop și va dura de pe 31 decembrie 1981, ora 21, pînă la ora a șasea a primei zile de an nou. La ora aceasta artiștii amatori repetă la clubul F.C.T.B. programul de revelion. În clădirea modernă a proaspătului club, directorul Dan Bărbulescu, sub îndrumarea căruia se pune la punct show-ul, ne dezvăluie cîteva din „cheile” programului: „Va fi, în primul rînd, grupul de muzică ușoară „Nova”. Momentele vesele sustinute de Adrian Ciucă, Dan Popovicianu. Brigada artistică a întreprinderii va spune printre altele un Plugușor adecvat specificului nostru. Nu va lipsi muzica folk, Culai Lăpușeanu. Am pregătit și cîteva benzi de magnetofon cu muzică de dans, disco și de petrecere. Vă asigur că nimeni nu se va plictisi nici măcar o secundă. Mai aflăm că nu va lipsi nici concursul „Miss Revelion 1982”, lucru dealfel normal într-o întreprindere în care 87 la sută din totalul de peste 17 500 oameni ai muncii sint femei. Cum spuneam, acum e liniște. Dar sub bolta cantinei-restaurant parcă se aud clinchete, urări de voie bună, de sănătate, cîntece, îmbrățișări și primele clipe ale anului ce vine.

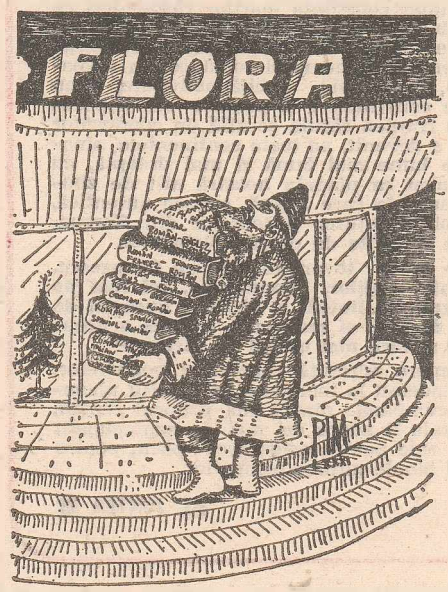
GEORGE CUȘNARENCO

Și cu mici à la Folosea

La Cristian, comună frumoasă, așezată trainic între Brașov și Rîșnov, în ciuda faptului că soarele arde mai tare ca pe malul mării iar zăpada se zărește doar pe Postăvaru, restaurantul Central, mult mai cunoscut sub numele „la Folosea”, pregătește cu sîrb revelionul. Tencuieii noi și tot felul de podoabe au darul să încinte ochiul și să mărească pofta de mîncare a celor 120 de invitați, care se vor bucura nu numai de miititei făcuți de mîna lui Folosea, dar și de cîteva din mincărurile pe care acesta, împreună cu cîteva bucatărese care i-au prins meșteșugul, le-au pregătit pentru noaptea de Anul nou: caltaboși, tobă, pește prăjit, icre, cașcaval, friptură de purcel de lapte, collete de porc la grătar, ciorbă de burtă și, specialitatea casei, sarmale cu cîrnați de porc. Vinul, un cabernet și o tîmîioasă de Pietroasele, întregesc un meniu care nu costă mai mult de 175 de lei. Așadar trei zile vor trece repede.

Pentru revelionul viitor, pentru că e bine să știm ce ne-așteaptă, meșterul Folosea spune că vor răsări aici și 10 căsuțe de camping, după cum clădirea restaurantului, ridicată la anul 1901, se va înălța cu un etaj, ce va cuprinde 60 de locuri de dormit. Pînă atunci însă, fiecare va lupta cum va putea cu tîmîioasa de Pietroasele, pentru că Brașovul e la 10 kilometri.

RĂZVAN BĂRBULESCU



M. PINZARU-PIM

-Lumea în care trăim

1981. Chemarea unei țări

Sfârșit de an. Un an de eforturi și preocupări, un an al cărui bilanț este important pentru poporul nostru prin tot ceea ce am realizat ca și prin tot ceea ce ne propunem să realizăm în viitor. 1981 a fost un an al unor activități fertile, al unor rezultate bogate obținute în uzine și pe ogoare, pe șantiere ca și în laboratoare, pentru înfăptuirea proiectelor de prosperitate a țării, inițiate de partid. În același timp, 1981 reprezintă pentru poporul român, pentru România socialistă, un an de neostenite eforturi pentru apărarea dreptului fundamental al oamenilor de pretutindeni la viață, la libertate, la pace, pentru înfăptuirea nobilelor idealuri ale omenirii — o lume fără arme și fără războaie.

Prezența românească pe plan mondial în 1981, o prezență dinamică, continuă, se definește prin consecvență exemplară. O consecvență născută din principii ferme, dintr-o profundă analiză a vieții internaționale care refuză oscilațiile. Poziția românească exprimă un înalt spirit de răspundere față de destinul planetei. Un înalt spirit de răspundere care exprimă înțelegerea profundă a lecțiilor istoriei. Căci trecutul ne-a demonstrat că soarta Terrei nu trebuie să fie încredințată unui „club selectiv”, al celor mari, ci trebuie să fie decisă de toate statele, de toate popoarele. Fiecare din ele poartă răspunderea față de viitorul planetei. Problemele păcii, ale dezvoltării, ale progresului uman în general, vizează pe toți, și nimeni, absolut nimeni nu trebuie exclus de la dialogul asupra prezentului și viitorului Terrei.

Este meritul istoric al tovarășului Nicolae Ceaușescu de a fi exprimat cu claritate și consecvență, în mod creator, cu cucerirea ce caracterizează gândirea și acțiunea sa, politica externă românească, o politică a păcii și colaborării internaționale și a dreptului fiecărui popor de a fi singurul stăpîn al destinului său, o politică ce slujește cauza libertății popoarelor, păcii mondiale, a socialismului. Prestigiul de care se bucură această politică, inseparabilă de numele președintelui țării, confirmă justetea, ampla ei rezonanță mondială. O dovedesc declarațiile unor importanți oameni politici de pretutindeni, volumele publicate, comentariile ziarelor, emisiunile de radio și televiziune.

„Doctrina Ceaușescu”, cum este adesea denumită gândirea și acțiunea secretarului general al partidului nostru, a devenit un simbol al aspirațiilor înnoitoare, al fermității în apărarea drepturilor suverane ale popoarelor de pretutindeni. Un simbol al refuzului popoarelor de a accepta logica politică a confruntării, periculoasa tendință de a reimpărți lumea în sfere de influență și zone de dominație.

Și 1981 a fost marcat, așa cum se știe, prin numeroase și importante demersuri ale României pentru menținerea păcii, pentru diminuarea și înlăturarea tensiunii, pentru reluarea cursului spre destindere. La O.N.U., în cadrul reuniunii de la Madrid, în alte foruri internaționale, au fost prezentate numeroase propuneri, sugestii, proiecte avînd ca origine gândirea novatoare a președintelui țării și activitatea sa neobosită. 1981 va rămîne însă legat de o strălucită inițiativă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, o inițiativă ce pune în evidență înalta responsabilitate față de viitorul planetei — inițiativa privind dezarmarea și pacea în Europa.

În acest final de an, în care umanitatea a fost confruntată cu grave probleme, generate de cursa înarmărilor, cînd apariția de noi rachete pe teritoriul Europei a creat primejdii fără precedent, cînd îngrijorarea popoarelor a atins cote înalte s-a făcut auzită chemarea României socialiste. Glasul României, al președintelui ei, a răsunat iarăși chemînd umanitatea să fie conștientă de riscurile ce planează asupra planetei, și propunînd calea soluționării rezonabile a complicațiilor și dificililor probleme ce marchează în prezent realitatea mondială. Ne referim la Apelul pentru dezarmare și pace, lansat, din inițiativa președintelui Nicolae Ceaușescu, de Frontul Democratiei și Unității Socialiste. Ne referim la Apelul poporului român către popoarele și forțele progre-

siste și democratice din întreaga lume pentru dezarmare și pace, pentru securitate, independență și progres adoptat de grandioasa adunare populară din Capitala țării noastre. Sint acte de o remarcabilă valoare deoarece, într-un moment de cumpănă pentru umanitate, au dezvăluit cu pregnanță căile ieșirii din impas, au afirmat încrederea în virtuțile destinderii, au arătat statelor modalitățile practice pentru dărîmarea zidurilor neîncrederii, au chemat popoarele Europei, ale lumii la acțiune unită pentru apărarea păcii. „În numele vieții, al dreptului fundamental al omenirii la viață, la pace și libertate — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să ne unim eforturile spunînd un NU hotărît cursei înarmărilor, războiului, armamentelor atomice de orice fel, făcînd totul pentru a impune dezarmarea și, în primul rînd, dezarmarea nucleară, pentru a instaura o pace trăinică pe pămînt”.

Larga adozione de care s-au bucurat în întreaga lume acțiunile pentru pace întreprinse de România, inițiativele tovarășului Nicolae Ceaușescu este firească. Astăzi problema dezarmării și păcii este vitală pentru întreaga lume. Nu este vorba de una din acele probleme pe care o putem discuta la nesfîrșit, cu speranța că într-o zi se va găsi o soluție. Dezarmarea este o problemă a prezentului deoarece înarmările, această competiție absurdă și distrugătoare, a atins un nivel amenințător, exploziv, iar pericolul unei catastrofe nucleare planează în fiecare clipă asupra omenirii. În acest sens, scrisorile personale adresate de președintele Nicolae Ceaușescu președinților Brejnev și Reagan, celorlalți conducători ai statelor participante la reuniunea general-europeană este expresia unei înalte responsabilități, a grijii deosebite față de destinul Europei și al lumii, este o reconfirmare superioară, calitativă, a neobositei activități a poporului român pentru asigurarea păcii. Problema renunțării la amplasarea rachetelor cu rază medie de acțiune și a retragerii celor existente privește nemijlocit toate popoarele europene, și ele trebuie, într-o formă sau alta, să-și facă auzite glasul la masa tratatelor, pentru ca orice înțelegere să fie coresponsabilă intereselor lor. Este și motivul pentru care România socialistă a salutat începutul tratatelor de la Geneva cu speranța că ele vor duce la înlăturarea gravei primejdii nucleare ce este proiectată asupra Europei și lumii.

Activitatea internațională a României în 1981 — activitate ce s-a reliefat prin luciditatea, fermitatea, principialitatea opțiunilor ei — a exprimat conștiința marilor răspunderi ce ne revin în apărarea păcii, încrederea în forța popoarelor, în capacitatea lor de a face posibilă instaurarea păcii. În această permanență și consecvență a demersului românesc în favoarea păcii și destinderii, în această nobilă activitate, și-au găsit expresie virtuțile constructive și pașnice ale poporului român, un popor în fruntea căruia se află un conducător înțelept, al cărui nume a devenit, pe toate continentele, sinonim cu lupta pentru o lume mai bună și mai dreaptă, cu strădania neobosită pentru ca planeta noastră atît de zburcumată să cunoască pacea la care aspiră, o pace autentică, durabilă, clădită pe voința tuturor popoarelor din Europa, din întreaga lume de a fi ferite de ororile războiului.

„Vine un nou an — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu. Să facem celor aproplași, copiilor, popoarelor, cel mai de preț cadou: pacea, asigurarea liniștii și vieții, a bucuriei de a trăi într-o lume mai dreaptă și mai bună, o lume a dreptății, o lume fără arme și fără nici un fel de războaie”.

Este o minunată chemare adresată conștiinței popoarelor, un apel la rațiune, un îndemn la încredere în viitorul planetei, planetă a căreia, la cumpăna dintre ani, poporul român, din adîncul tradițiilor sale îl aduce cel mai de neprecupețit dar: lupta, strădaniile sale pentru asigurarea păcii, pentru liniștea, fericirea și mai binele tuturor oamenilor.

AL. PÎNTEA

Viitorul începe acum

Omenirea nu se desparte, întotdeauna, rîzînd de istorie. Poverile trecutului, mai îndepărtat sau apropiat, dilemele și amărăciunile persistă și pragul de trecere spre un an nou impune, astfel, o meditație severă și obligația, în plan moral, de a descifra faptele cele mai adevărate care trebuie să marcheze clipa de unde începe viitorul.

Ne despărțim de anul 1981 avînd convingerea, validată de ineseși evenimentele care au lăsat pîrtie pe arena mondială, că ar fi putut fi și nu a fost un an al împlinirilor. Desigur, nu a fost un an pierdut. A fost „anul adevărului”, anul în care marile nedreptăți, marile pericole, marile hiatusuri ale mecanismului economic s-au limpezit, au apărut în apăsătoare lor amploare și au impus — nu se putea altfel — conturarea unui forum al conștiinței mondiale care nu a avut altă adresă fixă decît Terra.

Marile probleme ale lumii au scăpat din sertarele forumurilor tradiționale, ale conferințelor sporadice, ale reuniunilor de rutină. Dosarele istoriei contemporane au căpătat o nouă amplitudine și o nouă percutanță fiind abordate la scena deschisă a lumii de către popoare.

Marile probleme au devenit problemele omenirii însăși, fără mijlocitori și fără procese verbale care să riște colbul dens ale oficiilor de... documentare. Popoarele au ieșit în stradă pentru a-și lua soarta în mîini. „PACEA” a devenit manifestul fundamental al unei mișcări mondiale, sărăcia, exploatarea, discriminarea rasială, analfabetismul, bolile s-au înscris pe agenda vie și mereu onorată a unei campanii planetare pentru o lume mai dreaptă și mai bună.

Anul 1981 nu a fost deci un an pierdut. El a conturat un element esențial pentru abordarea constructivă și reală a viitorului: conștientizarea maselor largi în lupta pentru punerea rațiunii și a responsabilității în drepturile lor firești.

Lumea de azi are nevoie imperioasă, imediată de o rezaștere de structură, de un șantier care să asigure o temelie statornică și viabilă pentru viața politică, economică, socială, culturală a viitorului, un viitor conceput și practicat la cota unei înalte exigențe.

Lumea de azi înregistrează flagrante ruine economice și sociale, o teribilă

desconsiderare a statutului Omului, a drepturilor sale, a șanselor sale de înfăptuitor al civilizației.

Cîteva referiri statistice care consemnează, succint și irevocabil, adevărurile ale contemporaneității: potrivit specialiștilor recesiunea — cu întregul ei cortegiu de drame în lanț — a atins în 1981 cel mai ridicat nivel al său după „marea depresiune” din anii '30. Numai în țările membre ale Pieței comune numărul celor fără de lucru a ajuns aproape de zece milioane (3 milioane în Anglia, 2 milioane în Italia, 1,84 milioane în Franța, 1,4 milioane în R.F.G. ș.a.m.d.). Semnificativ este faptul că prognozele nu prevăd nici o ameliorare a situației în acest domeniu. Organizația pentru Cooperarea Economică și Dezvoltare (O.E.C.D.), care reunește principalele state capitaliste apreciază că în anul viitor numărul șomerilor va crește de la 24 la 26 milioane în țările membre.

Aceeași organizație a estimat că prin intermediul factorii care influențează încetinirea ratei de creștere ori stagnarea se numără și rata foarte înaltă a dobinzilor. Acesta este, poate, fenomenul cel mai nociv pe care l-a cunoscut lumea în 1981 pe plan financiar-valutar. Sporirea exagerată a dobinzilor frînează cererea și investițiile, dereglează viața economică a multor țări, împovărează în mod dramatic „lumea a treia”. Datoriile țărilor în curs de dezvoltare s-au ridicat în 1981 la aproape 500 miliarde dolari. (Cu zece ani în urmă acestea erau de numai 90 miliarde dolari.) Dobînzile au lovit amarnic în programele statelor rămase în urmă, contribuind la adîncirea decalajelor care nu au încetat să se accentueze în primele două decenii ale dezvoltării. În primul an al celui de-al treilea deceniu al dezvoltării, subdezvoltarea a continuat să marcheze în mod sumpu o mare parte a omenirii. La Conferința internațională care a avut loc la Paris sub egida O.N.U. între 1 și 24 septembrie, conferință consacrată problemelor statelor celor mai sărace, reprezentantul unei țări africane se întreba — pe bună dreptate — dacă nu cumva una din cele mai teribile anomalii ale epocii contemporane o constituie faptul că 40 la sută din populația globului duce lipsă de mijloace fundamentale pentru o viață care să poată fi considerată umană.

Să nu mai enumerăm milioanele de analfabeți, morții de foame, morții de sete, morții de boli elementare, toată

această goigotă de victime produse în plină pace.

Este, însă, pacea consemnată în calendarul lui 1981 o pace reală? O pace adevărată? Nicidecum. Argumentele abundă și, din păcate, sînt de nezdruccinat: să notăm doar două elemente de referință. În 1981 Statele Unite au decis introducerea în fabricație a bombei cu neutroni, deci o armă nouă de exterminare în masă; apoi, nu trebuie uitat că cheltuielile militare pe plan mondial au atins nivelul fantastic de 550 miliarde dolari. O sumă cu care s-ar fi rezolvat multe probleme economico-sociale acute cu care se confruntă atît statele avansate, cit și cele în curs de dezvoltare. O sumă înclinînd uriașe resurse materiale și umane deturnate de la nevoile omenirii spre panoplia zeului Marte, panoplie care a intrat în orice închipuire.

Impresionantele mișcări pentru pace pe care le-a cunoscut Europa și lumea în 1981 se constituie în cel mai apăsător și dramatic semn de alarmă de mulți ani încoace. Ele reprezintă, poate, tot ceea ce a avut mai bun anul care se încheie. Să subliniem cu satisfacție, că în acest uriaș front al păcii, România a ocupat un loc de frunte, oamenii muncii din țara noastră ridicîndu-se în masă împotriva pericolului de război, la chemarea înflăcărată a președintelui Nicolae Ceaușescu, care a apreciat în mod magistral rolul popoarelor în procesul stopării politicii imperialiste de forță și dictat, a cursei înarmărilor, în primul rînd a înarmărilor nucleare.

Ce apel mai pregnant, în forța sa umanistă, mai ferm în viziunea sa logică asupra evoluțiilor mondiale decît cel adresat lumii de președintele Nicolae Ceaușescu? „În numele aceluia care doresc să trăiască liber, care doresc să muncească, trebuie să se reducă cheltuielile militare, să se asigure locuri de muncă, să se asigure dezvoltarea țărilor sărace înfăptuirea unei noi ordini economice internaționale, mai dreaptă și mai bună, în care sprijinirea celor săraci să se afle pe primul loc”.

Lumea mai dreaptă și mai bună care se poate prefigura încă în anul ce vine reprezintă, pentru România, prin glasul președintelui său un obiectiv programatic, validat de fapte și consolidat de un vast și legitim ecou internațional.

RADU BUDEANU

Ochii și urechile lumii

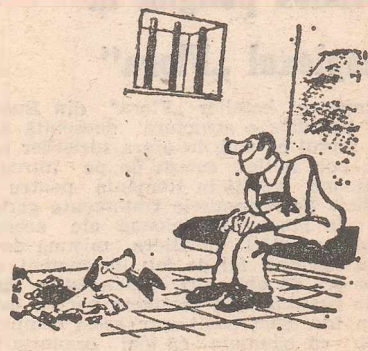
Pregătiri pentru pom

O bună prietenă — ființă pozitivă, cu picioarele pe pămînt și capul în nori, cu care am pornit, cîndva, din U.T.C., ca acum s-o văd bunică — îmi dă un telefon întempestiv și-mi cere, fără introducere, să fiu Moș Gerilă la sărbătoarea pomului de iarnă al nepotului ei și al amicilor lui. În jos, mea nu mi s-a cerut așa ceva. Imi ascult primul impuls și refuz. Prietena insistă, atribuindu-mi calități care de multă vreme mă enervează, dar care ar face din mine un Moș Gerilă valabil: amabilitate, voinție, plăcere de a ride, răbdare la copii etc. etc. Minia mea crește cu fiecare etc. Îi urlu că sînt prost dispus. „De ce să fii prost dispus?” mă întreabă ea și nu mai știu ce vorbesc. Sînt prost dispus fiindcă, de cîteva săptămîni, am o nevrăgăle cu o geometrie riguroasă, care mă ia din creștet și se duce exact pe jumătatea craniului, în jos, pînă pe nara dreaptă, ca, de acolo, s-o ia tot la dreapta, pe maxilarul superior și să se oprească în ochiul drept, cu o durere de parcă cineva mi-l ia și mi-l strivește și mi-l stoarce de toate lacrimile, așa îmi plînge ochiul. Sînt nebuniile tale de ipohondru! — răspunde pozitivist bunică. Mă lansez și mai arzig. Copiii n-au nevoie de Moși Gerilă ipohondri. Moșii Gerilă trebuie să fie, cu totul, perfect sănătoși mintal. Mă opun categoric oricărui Moș Gerilă angoasați, nevrăgici, egocentriți și cărora le mai lacrimă și ochiul drept. Dacă mă apucă o asemenea criză de „creier al nasului” — așa i se zice mai vulgar acestui ganglion sino-parietal care o provoacă — și încep să dau lacrimă sub sprînceana de vată? Cum o să mă uit în ochii copiilor avînd lacrimi în propriul meu ochi? Să le explic de ce-mi plînge ochiul? Da' parcă ei ar înțelege lacrimile venite din „creierul nasului”? Există lacrimi venite chiar din creierul creierului pe care eu însumi nu le înțeleg, d'apoi ei? Sînt categoric împotriva oricărui Moș Gerilă care plîng, indiferent din ce cauză. Ne trebuie Moșii Gerilă tari ca piatra, fără migrene, cu glande lacrimale sănătoase și inteligente. „Ești în vervă” — apreciază, cu un anume haz, prietena mea. Eu — de cînd critica m-a făcut praf pentru verva mea, și pe bună dreptate căci din ce se moare azi dacă nu din vervă? — văd rosu. „N-am vervă, să n-aud de vervă, cu toată sobrietatea îți voi spune că dacă vin la pomul de iarnă al lui Matei, pentru că nu-s fiară și-mi plac copiii, am să sosesc pentru a le juca „o căpîrită”. Capra a fost reconsecrată, din vară, la un congres mondial de nutriție. Capra aia de care toți ridem și o ținem ca o sărăcie, cînd n-o combinăm cu varza, și n-o punem să ispășească toate păcatele, capra aia e brivită azi de oamenii de știință ca una din minunile lumii animale. E cea mai miraculoasă mașină agricolă, ea transformă în carne și lapte cele mai ingrate reziduuri de celuloză. Se hrănește cu nimic, cu carton, o crești ieftin și scoate din ea miracole de hrană, cu o productivitate înaltă și imediată. Un doctor elvețian a dovedit că untul de capră e „suveran în tratarea migrenelor”. N-as putea fi un Moș Gerilă valabil, dar „o căpîrită” sinceră pot să bat indesa...”

Am constat că vorbeam în gol. Ah, cită inteligentă punem pentru a ne feri să privim în ochii copiilor!

RADU COSAȘU

Lumea se amuză



După „Ludas Maty”

Mondo umano?

Solstițiul de iarnă

Te întrebi ce s-ar mai putea spune în noaptea cea mai lungă a unui an... Te întrebi ce s-ar mai putea spune în noaptea cea mai lungă a unui an — e vorba de solstițiul de iarnă — despre această unitate de timp ce pleacă? E adevărat, vine vremea colindelor, a proiectelor imediate sau de perspectivă dar nu sint absente nici privirile asupra evenimentelor trecute. Și nu strică să le aflăm și pe cele care, în felul lor, ne-au colorat, în diferite nuanțe, timpul între o colindă și alta. Deci foarte sumar și selectiv. Recorduri: la 3-4 octombrie, între Fort Elisabeth și celebrul spital Groote Shuur din Capetown (640 km) au fost transportați cu avionul o inimă și doi rinichi și grefați cu succes; în urma ședințelor de la sediul O.N.U. din New York și Geneva s-au elaborat documente care puse cap la cap ar măsura 270 000 km, iar costul unei pagini de proces verbal depășește venitul pe locuitor din țările cel mai puțin dezvoltate; totalul orelor de ședințe însumează 1 170 zile (peste 3 ani);

235 milioane pagini de documente s-au imprimat în septembrie-decembrie 1980 în cadrul Adunării Generale; de la 18 septembrie, la Grenoble, Michel Lettito, „domnul mănăncă-tot” sau „înghițitorul de biciclete”, a încercat să „devozeze” un robot de 3,50 m și 160 kg (mai „mincase” 6 biciclete, 4 televizoare, un pat și o „părtică” dintr-un avion); John Masis a făcut totul să împiedice un camion de 7 tone să demareze iar iugoslavul Ceric a rămas într-un coșciug în flăcări timp de 6 minute; Syndra Khan a vrut să înghită o pușcă încărcată și săbii iar Maurice Gueguen, mai liniștit, a căutat să construiască un castel din cărți de joc înalt de 6 metri în timp ce Achille Clo d'Airoll s-a chinat să radă 3 persoane în 6 minute; din „Il sole 24 ore”, 16 septembrie: „În Italia va fi mai puțin must cu 15-20 la sută dar vinul va fi de calitate”; a opta cerere de revizuire a procesului Pétain (șef al statului francez în timpul ocupației hitleriste, 1940-1944, condamnat la moarte la 15 august 1945) a fost respinsă de guvernul francez; la 1 august, Juan Manuel Abal Medina, argentinian, refugiat la ambasada mexicană din Buenos Aires de la 29 aprilie 1976, a depășit recordul de azil într-o ambasadă deținut de peruvianul Victor Raul Haya

de la Torre (3.I.1949 — 6.IV.1954) — 1 920 zile față de 1919; cel mai mare salon auto din toate timpurile: Frankfurt pe Main — 1 500 firme din 40 de țări, 200 000 mp (28 terenuri de fotbal), 4 000 ziaristi, 1 milion vizitatori, spectaculoase noutăți automobilistice. Anunțuri neobișnuite: J. Johansson, fost marinar american, cîștigă 2,2 milioane dolari la loto, dar vădov și blazat, consideră că norocul îi suride prea tirziu și va dăruii banii unei prietene, la 4 copii din 4 continente și unor opere de caritate; Donato Bartolomei, procuror din L'Aquila (Italia), demisionază din funcție: „Trebuie ca în câteva zile să văd 200 filme scabroase și n-am rezistat. N-am crezut vreodată că astfel se va sfîrși cariera mea”; femeile din Ouzizona (statul brazilian Parana) amenință că vor boicota alegerile legislative dacă consiliul municipal nu va reveni asupra intenției de a le interzice să iasă din casă după ora 22; Jim Mc Quiver (Oregon, S.U.A.) scoate o revistă — „Informații despre sfîrșitul lumii” — în 250 000 exemplare care se vinde bine; tot în S.U.A., după lungi dezbateri, Camera Reprezentanților votează (386 pentru, 16 contra) un proiect de lege privind ridicarea unei statui în memoria pastorului M. Luther King în interiorul Congresului; Bjorn

Borg, „supercampionul”, pierde campionatele internaționale de tenis ale S.U.A. „Influențat de amenințările cu moartea”. Noutăți: realizind dioda LED compania japoneză Sanyo crede că în curînd va construi și televizorul mural; un fost schior olimpic american își „amidonează” veșmintele cu droguri care astfel se incorporează în țesuturi; Papa Ioan Paul al II-lea va fi protejat la balconul de la Castel — gandolfo de un team special, rezistent la gloanțe; doi faimoși cercetători australieni susțin că și bărbații pot rămîne însărcinați. Dubli: ziarul britanic „The Observer”, citînd un biolog american, susține că Ioana d'Arc era, în realitate, un bărbat; un profesor ilustru de la facultatea de medicină din Belo Horizonte (Brazilia) crede că laboratoarele farmaceutice străine — Roussel, Sandoz, Shering — ar face experimente asupra ființelor umane. Etc. etc. Firește, fața secundară a lumii în '81 e atît de cuprinzătoare așa cum încăpătoare e lunga noapte a solstițiului de iarnă în care copiii repetă — poate și în vis — colindele Noului An: „La mulți ani cu sănătate / Tot de bine s-aveți parte / Timpul să vă dea de toate / Viață lungă, sănătate...”

DUMITRU CONSTANTIN

„Autobiografia” lui Mircea Eliade și ecoul ei în America

În legătură cu articolul „Un eveniment editorial internațional”, semnat de Ioan Voicu în nr. 47 din 19 noiembrie a.c. al revistei noastre, redacția a primit mai multe solicitări de a informa cititorii cu privire la ecoul stîrnit în S.U.A. de apariția în limba engleză a primului volum din „Autobiografia” lui Mircea Eliade. Răspunzînd acestor solicitări, publicăm grupajul de mai jos care cuprinde largi extrase din recenzia consacrată de profesorul american Robert S. Ellwood primului volum din memoriile lui Mircea Eliade. Recenzia a apărut în „New York Times Books Magazine” din 22 noiembrie a.c.

Topul cărților

Notable Books of the Year

The following list has been selected from titles reviewed since the Christmas issue of December 1981. Such a list can only suggest the high points in the main fields of reader interest. Books are arranged alphabetically under subject headings. Quoted comments are from The New York Times Book Review.

Autobiography & Biography THE ALCOTTS. Biography of a Family. By Madeline Bedell. (Clarion Press, \$18.95.) A charming popular biography of the Alcotts — the noted abolitionist and educator who was a friend of Emerson, Thoreau and Channing — and of his wife, Abigail May, and their daughter, Louisa May. ALICE JAMES. A Biography. By Jean Strouse. (Doubleday, \$18.95.) A “judicious and beautifully written” full-length study of the sister of William and Henry James, the only daughter in the talented, eccentric American family. AMERICA, LOST & FOUND. By Anthony Bonner. (Random House, \$16.95.) An account of “how a young man, the author's youth as an English exile in America during World War I,

ANDREW JACKSON AND THE COURSE OF AMERICAN FREEDOM. Vol. II: 1828-1845. By Robert Rimal. (Harper & Row, \$26.) Second of three planned volumes in this vivid, readable and scholarly study of Jackson's life, covering the years through his first Administration. ASKING FOR TROUBLE. Autobiography of a Black Journalist. By Donald Woods. (Atheneum, \$12.95.) Chatty personal account of the career of the South African white journalist who long fought inside, and is now fighting outside, the country for the rights of the black majority. AUTOBIOGRAPHY. Vol. I: Journey East — Journey West. By Mircea Eliade. (Harper & Row, \$17.95.) First of three volumes in the celebrated scholar of religion, years in which he was a journalist, novelist, world traveler and lecturer and was becoming the visionary he has been shown as in his later life. THE BEECHERS. An American Family in the Nineteenth Century. By Milton Rogoff. (Harper & Row, \$19.95.) Fascinating biography of the Rev. Lyman Beecher, his three wives, and the fifty-five different children born of these unions. The lives of the

the famous Henry Ward Beecher and Harriet Beecher Stowe. BERTOLT BRECHT IN AMERICA. By James K. Lyons. (Princeton, \$18.75.) A “fascinating study” written with “empathy and reverence,” of the playwright's six years in the United States, 1941-47. A BETTER CLASS OF PERSON. An Autobiography. By John Galsworthy. (Dutton, \$12.75.) The most vivid chronicle of the making of an English playwright since Noel Coward's “Present Indicative.” This is an account of Osborne's early years, before he became famous as the voice of anger in British literature. BLOOMING. A Small-Town Girlhood. By Susan Allen Toth. (Little, Brown, \$19.95.) A “tender and fully featured memoir of growing up” in Ames, Iowa, as a young girl in the 1900's. BRUNELLA VA BARRICA. Early Memoirs. Translated and edited by Ticio Milunovic and Jean Seznec. (Holt, Rinehart & Winston, \$22.50.) An illuminating memoir not only of her own life as a ballerina but of the life and times of her famous brother, Vaslav. CATHERINE THE GREAT. By Henri Troyat. (Dutton, \$15.95.) A “spellbinding, brilliantly written” biography of the Russian Empress.

În topul cărților deosebite ale anului, New York Times (6 decembrie 1981, pag. 14) include și recenta carte a lui Mircea Eliade, „Autobiografie (vol. I) Călătorie în est — călătorie în vest”. Redacția amintitei publicații face următoarea ca-

racterizare a cărții lui Mircea Eliade: „Primii 30 de ani ai renumitului savant al religiilor, ani în care el a fost pe rînd ziarist, novelist, călător prin lume și Lothario, devenind vizionarul de mai tirziu”.

Din prezentarea făcută de editor primul volum de memorii al lui Mircea Eliade

„În acest prim volum al Autobiografiei, Mircea Eliade, cunoscut în întreaga lume ca autor și autoritate în domeniul istoriei religiilor, ne oferă o imagine tainică a anilor lui de formație. În acei ani trăia o dublă și pasionată aventură atît în planul vieții imediate cit și în cel spiritual, cău-tînd principiile esențiale și fundamentale ale naturii și ale culturii umane — investigații care au format baza studiilor sale revoluționare de istorie a religiilor.

Eliade povestește despre copilăria sa în România în timpul primului război mondial, despre primele lui încercări literare, despre educația sa, primele prietenii cu colegii săi studenți și cu profesori, despre fascinația lui crescîndă pentru științele naturii, filosofie și literatură. Autobiografia lui ne arată cum a rezistat autocărilor de a-și limita gîndirea după orientările zilelor lui, deschizîndu-se nopstenitei dorințe de cunoaștere și înțelegere a filosofiei. A studiat cu Dasgupta, cunoscutul istoric al filosofiei indiene, a devenit yogist și s-a cufundat în întregime în cultura indiană. Sejurul indian al lui Mircea Eliade rămîne o paradigmă a căutării, cercetătorului secolului nostru, de înțelepciune în „tă” cultură. Așa cum se observă în acest prim volum, acesta a fost un pas crucial al carierei sale. Pe lîngă cunoștințele pe care le-a dobîndit în India, Eliade a contribuit hotărîtor la studiarea sistematică a religiilor estice, instaurîndu-și reputația în întreaga lume. Eliade povestește întoarcerea lui la București, unde a devenit un actor activ al grupului intelectual „Criterion”, care organiza conferințe publice și simpozioane pe marginea lucrărilor filosofice și politice. Imaginea activităților lor ne oferă o privire deosebită a curentelor majore de gîndire a acelor zile pre-lum și impactul cu gîndirea lui Lenin, Freud și André Gide. Autobiografia lui Eliade conține de asemenea descrieri candid și pline de prospețime ale implicărilor lui romantice, care ne ajută să înțelegem acest bărbat complex, influențele

personale, ca și pe cele culturale, ce i-au determinat cursul vieții. Portret vital al omului și al vremii sale, acest volum descrie efervescența vieții sociale a României care își cîștigase independența după cel dintîi război mondial: o vreme în care intelectuali ca Mircea Eliade încercau să definească identitatea României și rolul ei în lume, neștiind că al doilea război mondial le va sfărîma toate speranțele față de tinăra națiune. Presentimentul autorului că România nu a avut „timp suficient” adaugă o acuitate specială acestor pasaje. Pe lîngă bogăția de informații, Eliade ne dă imagini grîitoare ale vieții academice, portrete impresionante ale cărturarilor cu care a colaborat, fundalul articolelor, al scurtoarelor povestiri și al romanelor care i-au adus, la început, recunoașterea unanimă. Autobiografia lui ne oferă o examinare incisivă a minții și a realizărilor uneia dintre figurile intelectuale de frunte ale secolului nostru; oferă un bogat tablou al unui tînar stăpîn pe sine, independent, extraordinar de receptiv la lumea sa, și totuși încercînd mereu să privească dîncolo, să descopere structura ascunsă și înțelesul vieții.

Un savant al viziunilor

de Robert S. Ellwood (profesor de studii orientale la University of Southern California)

Mircea Eliade este unul dintre cei mai mari erudiți ai religiei din vremurile noastre și a fost deseori numit un om al Renașterii. Născut la București în 1907, el a fost popularizator de științe în adolescență, și-a petrecut, începînd de la 20 de ani, viața în India, cercetînd secretele filosofiei yoga și, înainte de a împlini treizeci de ani, a fost lumina călăuzitoare a eflorescenței vieții literare dintre cele două războaie (...) După 1945, mai întîi la Paris, apoi la Universitatea din Chicago, unde este un profesor emerit, Mircea Eliade s-a impus drept istoric al religiilor, prin excelență, al generației sale. Întreaga spiritualitate umană, de la creatorii de mituri ai epocii de piatră, la șamanii, pînă la desacralizarea modernă a cosmosului, a fost parohia lui. Mircea Eliade

a explorat tradițiile străvechi, ca yoga și alchimia, și a pătruns înțelesul sacru al munților, pilaștrilor, zilei de Anul nou și al filmelor western. În acest sens, el a căutat structurile universale care stau la baza varietății fără sfîrșit a religiei. În cărți ca „Sacru și Profanul”, „Cosmos și Istorie” și „Mit și Realitate” și-a profilat viziunea sa fundamentală. Pentru omul religios, lumea este „non-omogenă”. Multe direcții ale ei, în plan spațial, temporal și psihic deopotrivă, sînt terne și obișnuite, adică „profane”. Dar ici și colo, anumite timpuri, locuri, persoane sau stări spirituale erup ca „hierofanii”. Sărbătorile, colinele sacre și sanctuarele, sfinții și izbăvitorii, iluminările mistice pot dezvălui sacral, acest mod de existență fără moarte a cărei realitate, ascunsă, omul religios vrea să o afle și să o captureze, o existență care nu poate fi nicicînd inventată, ci numai descoperită. Adevăratul tînut al sacralului este illud tempus, acel „alt timp” al originilor fundamentale cînd se petreceau evenimentele povestite de mituri, cînd zeii făceau lumea și eroii o izbăveau, curățînd cărările pentru reîn-torcerea eternă. Trasele șamanilor, scenariul elaborat al ritualiștilor, magia zilei de sărbătoare — pentru religioși acestea sînt punctele de legătură cu lumea mai veche, în același timp eternă și paradusul pierdut, pentru care noi oamenii nu avem decît un sentiment de nostalgie. Viziunea religioasă a lui Eliade, susținută de lecturi savante și enciclopedice, este în ultimă instanță aceea a unui filosof și literat umanist (în sensul renașcentist al cuvîntului) cu fler pentru stilul poetic și mistic. Inevitabil, specialiști din numeroase domenii pe care el le-a acoperit magistral au criticat folosirea de către Eliade a datelor lor specifice, în timp ce cîțiva sociologi au considerat viziunea sa prea romantică sau mistică. Dar, fără îndoială, din pricina marii întinderi a cercetării și a pasiunii umanistice a operei lui, numai puțini i-au egalat impactul imens asupra epocii sale. Cu J. J. Jung și Joseph Campbell, Mircea Eliade a putut crea voga de la jumătatea secolului pentru mit și ritualuri popularizate de critică, de dramaturgi și de iubitori de ritualuri... Povestirea tineretii lui ne lămurește de ce Eliade și-a declinat dreptul de a prezenta timpuriile noastre tulburii, viziunea din spațiile structurii spirituale a altor timpuri: fiindcă el este un om al secolului 20, pasionată și angajat, dar pare să fie în același timp un exilat din eternitate. „Doar mai tirziu am înțeles cu adevărat că destînlul meu îmi ceruse să trăiesc „paradoxal”, în contradicție cu mine însumi și cu timpul. El era cel care mă silea să exist totodată în „Istorie” și dîncolo de ea; viu, implicat în evenimentele cotidiene și în același timp retras, ocupîndu-mă de probleme aparent învechite, de subiecte extraistorice; să-mi asum modul românesc de a fi în lume și în același timp să trăiesc în altă țară, îndepărtată, în lumii exotice”. Mare parte din deosebitul interes al cărții constă în faptul că viața acestui om este un microcosmos al călătoriei sufletului fără odihnă a acestui secol prin speranțe extravagante, vise și teroare. El a cercetat cu insistență înțelesul miturilor și al științei, al dragostei și al virtuții, al misterelor estului și antimisterelor vestului, al îndepărtatului rășărit al originii omului și al prezentului, ale cărui amintiri, cu zilele lungi de vară din timpul copilăriei în amoniața României de dinainte de primul război mondial, se combină cu acelea ale anunțării celui de-al doilea război mondial și ale emigrării lui nostalgice într-o lume care nu va mai fi aceeași niciodată. Omul însuși este revelat în preocuparea profundă pentru timp și problema transcenderii lui, care l-a urmărit din copilărie. Toată viața el a fost împins de un demon interior care îi spunea „Nu va fi timp suficient”. În adolescență Eliade s-a obișnuit să doarmă patru ore pe noapte pentru a avea mai mult timp pentru stu-

diu și scris. La aceeași vîrstă începe să aibă primele crize de melancolie profundă, în special la asîntîtul soarelui; ele se centrau în jurul sentimentului că „am pierdut ceva esențial și de neînlocuit”. Amintirile din copilărie le putea aduce, ca și simpla idee a trecutului „simplu fapt că au fost lucruri care nu mai sînt”. Un remediu ambiguu potrivit omului care ne vorbește de illud tempus este copilăria însăși. Eliade ne povestește că atunci cînd avea trei sau patru ani s-a străcut în camera închisă și drapată a salonului. Căldura acelei camere interzise l-a șocat cu puterea transcendentului „altceva”: „Era ca și cum aș fi intrat într-un palat de basm. Rulourile și perdelele grele de pluș verde erau trase. Camera avea o lumină irizată. Era de parcă fusesem închis într-un strugure urias. Am putut evoca mai tirziu acel tărîm feeric, verde. Rămăsesem nemiscat, aproape fiindu-mi teamă să respir și teamă că as putea mereu redescoperi acea beatitudine. Aș putea retrăi cu aceeași intensitate momentul în care am pășit în paradusul luminii incomparabile. Am practicat mulți ani acest exercițiu al recaptării momentului epifanic și am găsit, de fiecare dată, aceeași plenitudine. Începeam exercițiul ca într-un fragment de timp fără durată, fără cap și fără sfîrșit. În ultimii ani de liceu, cînd mă luptam cu prelungitele crize de melancolie reuseam citeodată să mă reîntorc în lumina verde aurie a acelei după-amieze de la Rimnicu-Sărat. Dar deși beatitudinea era aceeași, acum era imposibil să o mai suport pentru că îmi agrava tristețea prea mult, acum știam cărei lumi aparținea acel salon — draperia de pluș verde, covorul pe care mergeam în mîini și în genunchi, lumina aceea fără pereche — era o lume pierdută pentru totdeauna”. Așa era într-o viață sortită să rămîna nici laică, nici mistică. Acesta este un om care pare minat de a cunoaște din interior misterele ambelor raiuri. În timpul sederii în India a avut experiențe curioase yogiste, chiar și amoroase, ambele descrise cu amănunțime în paginile acestui volum. Ele par să fi fost hrana unui om care devora cărțile și viața cu înghițituri uriașe. Asemenea joacă cu paradoxul a continuat și atunci cînd, întorcîndu-se la București, își uimea familia și prietenii, renunțînd la legătura cu o acțiivă plină de viață pentru a împărți un apartament cu o neaiutorată dactilografă, o femeie divorțată care părea cu greu potrivită unui om aflat la începutul unei cariere meteorice de profesor, cărturar și literat despre ale cărui romane îndrăznețe vorbea tot orasul. Cu siguranță că tocmai faptul că femeia nu avea nimic ieșit din comun l-a împins pe Eliade spre ea: „În ceea ce mă privește, existența banală mă atrage. Mi-am spus că dacă fantasticul sau supranaturalul sau supraistoric este într-un fel accesibil pentru noi, nu-l putem întîlni decît camuflat în banal. Așa cum am crezut în incognoscibilitatea miracolului, la fel am crezut în necesitatea (în ordine dialectică) camuflării „excepționalului” în banal și a transistoricului în evenimentele istorice... cu siguranță că tocmai din cauză că mariajul meu cu Nina părea aparent să fie un dezastru, trebuia, dacă mă încredeam în dialectica și misterul camuflării, să însemne exact opusul”.

Aceeași idee este fundamentală în romanul foarte cunoscut al lui Eliade „Noaptea de Sânziene”, scris între 1949 și 1954. El este intim legat de lucrările sale de istoria religiilor, unde aluzii ale unui înțeles transcendent inefabil se acumulează cu încetul în miile de texte învechite și în obiceiurile folclorice comune. Și este pe de-a-ntregul caracteristic lui Eliade să discute maturizarea ideilor lui și a lectorilor, în contextul celei mai intime și personale legături. Primul volum al acestei autobiografii ilustrează debutul în viață al unui om paradoxal. Îl face pe cititor să aștepte cu nerăbdare al doilea volum, în care probabil anii războiului vor aduce „teroarea istoriei” (una din expresiile favorite ale lui Eliade) și scînteietorul tînar scriitor român, în cel de-al treilea deceniu al vieții, va deveni un eminent erudit al religiilor. Frumoasa traducere a lui Mac Linscott Ricketts pune în lumină stilul curat, lucid și evocator al lui Mircea Eliade.

RACUL

MIHAI BENIUC

Mărarul de lingă drum

La campania mărarului subscris
Din adincă dragoste, Mioară,
O să-l facem și mai timpuriu
Și-o să-l facem și a treia oară.

Vin din moși strămoși cu sfaturi vechi
Și le-mbin cu știința, măi nepoți !
Dacă astăzi unii n-au urechi,
Nu e bai, ca mine le lipim la toți.

Ku n-am dubii, planta e perenă,
Românească-i get-beget, a noastră,
Ca să scriu această cantilenă
In ghiveci am pus-o, la fereastră.

Dar se-ntind răzoare mii în soare.
Inima-n văzduhuri mi se pierde
Cind pe cer transcriu cu reactoare
La campania mărarului cel verde ;

La campania mărarului de vis,
La campania mărarului fierbinte
Toată uniunea a subscris
Cu elevii și studenții înainta.

NINA CASSIAN

Fragment de interviu

„Ultima dată
am publicat la televiziune
în dantele de interior.

Era vorba despre
copilași, premii
de Stat, pian
și alte texte murmurate.

Foarte suav și fără frică.

Pe masa de lucru ?
Modestia mea inteligentă
și griji paterne :
-Pătăgela, Gigela
și Hipopotama
Mînca-o-ar Mama-

Mă bate gîndul
cătore propunere
pentru o Casă de filme
La scara 1/1.

P.S.
Îi iubese în continuare
pe Nică
a Petrei Ciubotariul,
poreclit de toată lumea
Ion Creangă.

MIRCEA DINESCU

Vivat Academia! (Și dacă...)

Și dacă tac cu mae o săptămînă
acum cînd harachiri-și face anul,
mașina mea-i de scris numai de mină,
o știe și maestrul Jbebeleanu.

Și dacă Bucureștii nu-i Parisul

să curgă-ntr-o mansardă prin fereastră,
mașina de tocat îmi scuipe scrisul
la dispozițiunea dumneavoastră.

Și dacă poantă sau caricatură
transcriu poetic — Iată poezia !
Și dacă cineva, cumva, mă-njură
îmi iau șotronul — via Slobozia.

Și să vedem ce zice-Academia !

La Paris,
într-o permisie
cînd eram militar în termen.

BIL DIBIKIZDE

Arheologie cumpărată

Cînd tot ce se-ngroapă rămîne aici
Eu am lopățele și am măturici.

Dar nu putrezește nimica sub țîrg,
Se fac săpături mai incolo, cu sirg.

In numele Dînsel, Luminei, firește,
Luminei cea lină ce ne poleiește

Tivindu-ne forma, plătindu-ne fondul,
Pingețele roase pe-ntreg mapamondul,

Căci, iată, cu cranii, ceaslov și pantof
Se-ngroapă și limbile moarte. Ce Of !

Of !
Cînd se va lăsa
Descoperită
Și limba
Arabă Unită ?

Nota traducătorului :
La paștele cailor !

In românește de
DUMITRU M. ION

ION NICOLESCU

Bonton

ca poet e simplu restul e mai rest
măruntis pe care aş vrea să-l detest
dar mă trage hamul hămesit mereu
pace să dea domnul și în contul meu
contul de la bancă domnule solvabil
bicicletă nouă și-un amie contabil

și să scrie dînsul versuri de bonton
iar la încadrare să semneze Ion
și-om vedea vedea-vom eum e vorba ceea
cam cite parale mai face ideea
rimel și ea rară în lamb și troheu
și cîți lei îi costă fiecare leu

ADRIAN PĂUNESCU

Cint și ghers

Da, fotbalu-l teribila greșeață
De-a face clasamente-n Univers ;
Azi decretez în cel mai sincer vers :
Cu Federația eu am o socoteală.

Să fi făcut demers după demers,
Eu trebuia să-l duc cu forța-n sală
Să-nvețe toți ce-i o națională, —
Cenacul meu se adaptează-n mers !

Ar fi-njeles sublim un joc divers
Și pregătirea multilaterală,
Debarasindu-se de plat și sters
Cînd mingea e o sferă epocală.

Da, după trei ședințe — cint și ghers —
Ne-ar fi văzut Madridul în finală,
Tribuna stadionului
„23 August“,
în pauza meciului cu Elveția.

MARIN SORESCU

Don Chiote

de la Bulzești

„— Ascultă, fă, tu știi că Don Chiote
a ezistat de la început ?“
„— Fuși d-aci ! Că și ălalți fură. Și ălalte !“
„— Dacă-ți pui ! Asta a lu Cervantea s-a apucat
să încropească lumea cît ai bate din palme.
Întii și-ntii, prima pereche de palme, de,
și-a tras-o chiar peste ochii lui
ca să nu picotească cumva buchisind parodiile elea
„Cățelușu cu păru creț“ și Șeșpir,
în traducerea lu Amza a lu Pelea...
(rimă accidentală — n.n.).

P-ormă a luat palma de bătut trențe
și-a fugit de la ai bătrini de-acasă
or de la șicoală (vor stabili arheologii — n.n.)
la un tîatru mic cu unu și mai mic
unde unii — auzi, ai dracu ! — băteau din palme
și ălalții dădeau să-i ghicească-n palmă ;
Cică o boală mai veche, tusea,
avea să dea în cronică,
și junghiul tot cronică.

E, și-așa. În fine, frecindu-și el palmele,
cavaleru, adică, a aranjat niscaiva probleme
administrativo-itinerante.“

„— Ce vorbă-i asta, Mărine ?“ „— Taci, fă !
Ce știi tu ? Să vezi. Cînd s-a uitat Don Chiote
împrejur dacă mai avea ceva de făcut
Dulcinea lui Toboază taman începuse să se
demacheze și ăla, rătăcitoru, a-ntrebat-o franș :
„Ce faci, ghea, tu te sulemenești
și cînd dai la o parte sulemeneala ?“
Prostu satului, Panțiru, zice că ar fi luat palma,
da mai mult ea sigur e că Dama în chestiune
a trîntit doar atît : „Ține !“
„— Etetece ! Fuși d-aci, Mărine !“

NICHITA STĂNESCU

Ban Dac

Vine la mine daimonul meu
pe care mult îl iubesc, meu,
fără să fiu daimonist,
ochiule trist, nu mai insistă.

Vine, zic, da-n fond
zice tot el, sufletul blond :
te mingii cu pana curcii
că nu prea mai plătește țureii.

Mai bine tac, tic-tac,
și te mingii cu Bandac.

Parodii de TOMA MICHINICI



În principiu, un lift e o cutie care urcă
și coboară.

Din punct de vedere tehnic, definiția
comportă precizări.

Ar trebui, bunăoară, să spunem că e
nevoite de un motor și de scripetii și că,
spre deosebire de gălata din fîntînă,
care-i tot o cutie ce urcă și coboară, un
lift n-are voie să se bușească de toți
peretii.

Am complica însă lucrurile.

Pentru cetățeanul obișnuit, înclinat să
considere scripetii și motoarele cu o misti-
cică plină de bunăvoință, liftul e totuși
o cutie care merge, după cum e cazul, sus
sau jos.

Din claritatea desăvîrșită a principiului
se trag o seamă de lucruri cu valoare
axiomatică. Astfel, e un fapt că nu există
lifuri care să meargă lateral.

Dat fiind principiul, călătoria cu liftul e
o problemă de încredere.

În „Dictionarul enciclopedic“, la care e
bine să recurgem ori de cite ori vrem să
nuanțăm o chestiune, cuvîntul „lift“ se
găsește între „lied“ și „liftă“.

„Lied“-ul este o compoziție muzicală
vocală cu acompaniament instrumental,
cu caracter adesea liric și care-i alcătuită,
cum sînt dealfel mai toate în viață, din
două episoade : A și B, dar care — con-
trar a ce am putea crede — se succed în
ordinea A—B—A.

Se verifică, în mod strălucit, legea lui
Richardson, după care dacă un obiect nu
se poate strica decît din cel mult patru
motive, pe care le-am eliminat, atunci și,
de fapt, există cinci motive.

Despre „liftă“, aflăm că e un termen
de oară dat cotropitorilor țării precum și
unui om sau unui animal rău, cînos. Un
bou cînos, de exemplu, e o liftă.

În dreptul cuvîntului „lift“ se găsește o
liniută și după această liniută scrie „as-
censor“. În chip firesc, la cuvîntul ascen-
sor e o liniută după care scrie : lift.

Odată formulat principiul unui lift, cel
al liftierului are maiestratea unui enunt
matematic elementar.

Liftier se cheamă persoana angajată să
conducă liftul.

Persoana angajată să conducă liftul ma-

gazinului universal „Căminul“ se numește
Ion Zdrobișteanu.

Numele, în ciuda facturii sale foarte in-
teresante, ne spune ceea ce pare să spună,
întrucît, dacă pentru un Jameșteanu,
gîndul te duce firesc ori, mai bine zis,
fatal la Jameștea, la cea din deal sau la
cea din vale, o Zdrobiștea pur și simplu
nu se cunoaște.

Lui Ion Zdrobișteanu i se spune, deși
e un om mărunt, slab și cenușu, tovarășul
Zdrobișteanu. Destul de des, cu adresa
aceea ușor timorată pe care o contractea-
ză întotdeauna autoritatea i se mai spune
tovarășul liftier.

În linia autorității, doar două persoane
se bucură în magazinul universal „Cămi-
nul“ de un respect protocolar : liftierul și
directorul.

Dacă, în privința directorului, chesti-
unea e limpede și se explică atît prin ros-
turile funcției sale cît și prin faptul că
nu-l vede nimeni, niciodată, în ce-l pri-
veste pe liftier, sentimentul ambiguu, de
teamă și considerație, ce apare îndeobște
în prezenta bărbaților masivi, păroși și
cu vocea groasă, se stîrnete tocmai pen-
tru că pe Ion Zdrobișteanu îl zărești, la
orice oră a zilei, în lift, cu mina pe ma-
netă.

Dintre toate simțămîntele omenesti, nici
unul nu-i mai pregnant și, totodată, mai
confuz ca sentimentul vesniciei.

Teapăn în scaunul său, rostind, cu glas
egal, de monitor și de oracol, numai ade-
văruri incontestabile — ca, de pildă, „s-a
stîns“ cînd se stînge unora lumina, ori
„s-a aprîns“, cînd, tot atît de neasteptat,
se aprinde — liftierul magazinului univer-
săal „Căminul“ induce în cumpărători un
sentiment complex, de predestinare și de
adevare în linia infinitului.

Cu toate că îndeletnicirea e comodă, în
postul de liftier se întimplă o mare fluc-
tuatie de cadre.

Cariera lui Ion Zdrobișteanu ne arată
un om realizat din punct de vedere pro-
fesional. Un om care a vrut să fie liftier
și a ajuns liftier. El lucrează la „Căminul“
de douăzeci de ani, după ce, urmare a
nevoii de-a cunoaște totul și, dacă se poa-
te spune astfel și încă ceva pe deasupra
conduse tot felul de ascensoare.

Dacă mai adăugăm că, timp de doi ani,
Ion Zdrobișteanu, cu devotamentul spe-
cific ostasilor aflați în mistune și, în ge-
neral, persoanelor ce-și dedică viața unei
idei, a manevrat liftul unei instituții, în
care, datorită perseverenței unui arhitect

tinăr, în curs de afirmare, precum și al
condițiilor favorizante ale unei campanii
de economii, nu încăpea decît un singur
om — liftierul — am spus, despre măies-
tria lui în meserie, totul.

Deși nu avea obligația de a urca sau
de a coborî cu liftul pe nimeni, întrucît
însuși liftierul stătea în cutia aceea ca
un faraon îmbălsămat în sarcofagul său,
Ion Zdrobișteanu nu-și îngăduia la ser-
viciu decît pauza pentru masă. Liftul
mergea opt ceasuri încheiate, iar liftierul
oprea la fiecare palier, deschidea ușa și
striga „complet !“

În liftul magazinului universal „Cămi-
nul“, conceput pentru paisprezece persoa-
ne, încap întotdeauna cincisprezece. Faptul
se explică prin aceea că tovarășul liftier,
grav, chel, cu aplombul frunții și al pri-
virii remarcant îndeobște la erapii de citeva
kilograme, are greutatea ideală pentru o
funcție unde chestiunea idealului se pune,
totuși foarte rar.

Conform paragrafului al treilea din re-
gulamentul de funcționare al lifturilor, Ion
Zdrobișteanu nu poartă discuții cu nimeni
în timpul serviciului. El răspunde la în-
trebările ce i se adresează, dacă acestea
privesc orarul și raioanele magazinului și,
uneori, cînd situația o cere, rosteste scurte
propozițiuni, de natură a-i lămuri pe că-
lători asupra posibilităților reale ale unui
lift, rezultînd, firește, din chiar principiul
liftului.

Ion Zdrobișteanu spune : „Ori sus, ori
jos !“ sau „Ce încap, încap, ce nu în-
cape, nu încap !“ și oamenii au, deodată,
revelația unor adevăruri esențiale.

Obişnuitul magazinului universal „Că-
minul“, cetățeni puțin deprinși să gin-
dească în sentințe cu caracter mai cuprin-
zător, își spun : „Da, domnule, așa este !“

Ion Zdrobișteanu poartă întotdeauna un
halat albastru, de maistru, halat ce pare
nou-nout, în ciuda faptului că e îmbrăcat
zîlnic, de douăzeci de ani.

Cînd n-are musteria, tovarășul liftier
lese din lift, clipește mărunt și prudent,
ca unul căruia altă lumină decît raza
chiară a becului de 40 de wați din tava-
nului cutiei lui nu-i prieste și, după ce
privește placid la forfota din preajma
vinzătorilor de la un raion sau altul, se
retrage, ca un strateg care a înțeles că,
de fapt, bătălii decisive nu există, pe po-
ziția de unde n-a reușit nimeni să-l ur-
nească din simplul motiv că nimeni n-a
rivnit-o.

Dacă vreun călător are îndoieli asupra

mașinării aflate în grija sa, Ion Zdrobiș-
teanu constată cu superioritate :

— N-are voie să nu funcționeze.

Cînd se întimplă să se oprească liftul
între etaje și oamenii se împacientează,
liftierul hotărăște :

— O să funcționeze.

În ciuda rostirii foarte personale, ce dă
o idee clară de procaritate a cunostintelor
sale tehnice, vorbele liftierului fac mare
efect. Din pricina convingerii cu care sînt
predicate ori poate din motivul mai banal
al unei deviații de sept ce nu-i dă nici
un fel de complexe pînă și întrebările au
la Ion Zdrobișteanu un procent afirmativ
dacă nu cumva un farmec tautologic unic.
Ceva din metoda învățătorilor bătrîni
care își deschid lecția de geografie de la
începutul anului cu observația că globul
pămîntesc seamănă cu o minge și Italia
cu o cizmă.

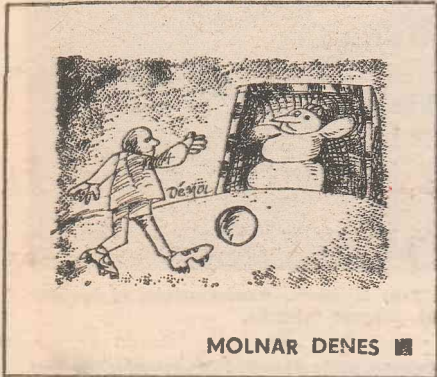
Dar liftierul magazinului universal „Că-
minul“ nu-i bătrîn, Tinăr, de bună seamă,
nu-i. În același timp, nu are nimic din în-
fățișarea omului între două vîrste. Ion
Zdrobișteanu, pur și simplu, este. Și este
într-o măsură atît de potrivită încît ia-
tă-ne din nou nevoiți să evocăm idealul
și eternitatea.

Lumea urcă și coboară, în minutul cît
durează cursa, unii cetățeni trag cu ochiul
cătore liftier și se întreabă care-o fi viața
lui, călătoriile cu liftul, spre deosebire de
acelea cu trenul ori un avionul, sînt mult
prea scurte ca să te înfioreze cu gîndul
unei predestinări, într-un minut nu se în-
timplă nimic interesant, acesta e minutul
pe care nici un om nu-l pune la socoteală
cînd vrea să facă bilanțul existenței sale.

Liftul magazinului universal e neobosit,
trec ore, trec zile, trec ani, aici nu se
petrece schimbări, susul este întotdeauna
sus și josul numai jos, în pauza pentru
masă liftierul se închide în cutia lui, ce-
tățenii care asteaptă sfîrșitul pauzei dis-
ting în spatele ușii de metal unele zg-
mote ciudate, dacă ținem cont că e totuși
o cutie cu rosturi foarte bine stabilite
încă din construcție și nu o bucătărie de
bloc, se aude fișitul apei la chiuvetă,
tăcîntul unui cutit pe tocător, sfîrșitul
uleiului încins în tigaie, un întreg tacim
de sunete și activități dar ce anume se
petrece acolo nimeni n-ar ști să spună
pentru că, după cincisprezece minute fix,
ușile se dau în lături și, de pe scaunul
său, cu un glas plin de constiința unei dis-
cipline galactice, din care drumul zilnic al
liftului e doar un semn, Ion Zdrobișteanu
proclamă :

— Pornim, liftul funcționează !

RACUL

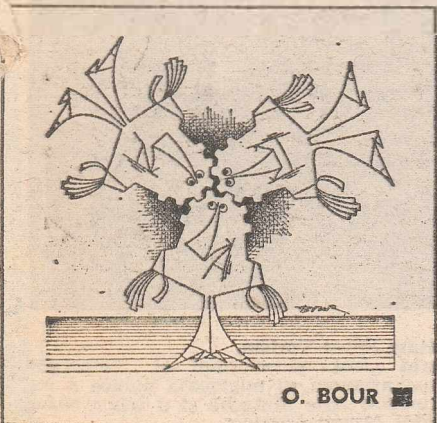


MOLNAR DENES

Umor de pretutindeni

Valetul de cameră al unui celebru scriitor îi face următoarea mărturisire altui valet:

- Maestrul meu este foarte amabil, dar eu nu îl iert pentru o mică meschinărie.
- Care?
- Când îmi dă unul din vestoanele sale vechi să-l perii. Își ia întotdeauna precauția să scoată de pe rever medalia Legionului de Onoare.



O. BOUR

Amicii lui au vrut să-i deschidă ochii, dar el a rămas surd la sfaturile lor.

- Ea a urcat în camera sa, domnilor judecători, și acolo au luat-o durerile nașterii pe care dumneavoastră le cunoașteți toți.

Acest om, părinte bun de familie și soț fidel, n-are decât un singur defect: este betiv, certăreț, mincinos și ipocrit.

O agenție matrimonială din San Francisco a distribuit următorul prospect pe străzi:

„Dacă sînteți îndrăgostit de o vedetă de cinema sau de teatru, inscrieți-vă la noi și dați-ne numele său. Noi vă vom găsi imediat sosia sa“.



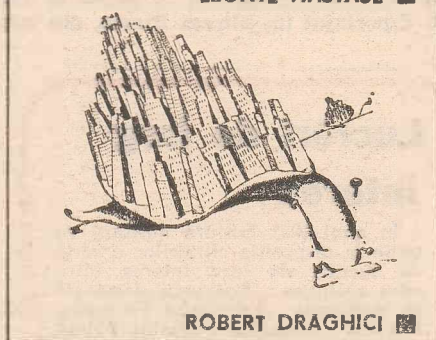
ANTON DRAGOȘ

Domnișoara de Scudéry a dat această definiție încântătoare despre dragoste: „Dragostea este nu știu eu ce, care vine, de nu știu unde, și care se sfîrșește nu știu cum!“.

Povestea este autentică. Un zidar suedez, deja tată a trei fete, află (în sfîrșit) că soția i-a născut un băiat. Nebun de fericire, sare în aer... și căzînd își fracturază clavicula. Nenorocirea face însă ca știrea să fie falsă: soția sa născuse două gemene!!



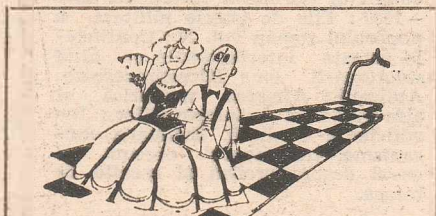
LEONTE NASTASE



ROBERT DRAGHICI

Un sezonist, care nu prea avea stofă de marinar, povestește: M-am suit o singură dată în viața mea pe un vapor de croazieră. În timpul primei ore a croazierei pe Canalul Minecii, sufeream așa de tare de rău de mare că mă îngrozise ideea că am să mor.

Și în timpul celor trei ore care au urmat, n-am avut decât un singur regret: că n-am murit din prima oră.



O. ANDRONIC-ANDO



HORIA CRIȘAN

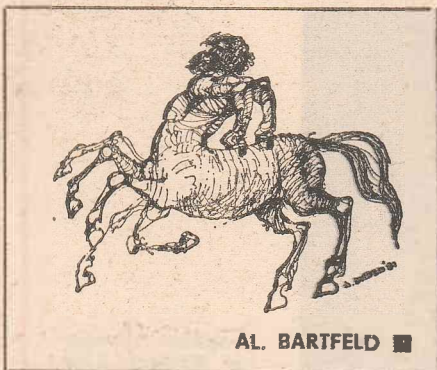
Un institut psihologic din New York propune femeilor să-și modifice risul dindu-i o sonoritate strălucitoare și agreabilă. Căci dacă ne luăm după statistici, americanii rid fals.

Modificarea risului costă 1 500 de dolari. Dacă clientele vor continua să ridă după ce le va fi remisă nota, a spus Anie Cordy, înseamnă că tratamentul a reușit perfect.

Înainte de vremea cînd Alaska a devenit cel de-al 49-lea stat, locuitorii din Texas erau mîndri de a locui în cel mai mare stat al Uniunii. Locuitorilor altor state le place a le reaminti celor din Texas că statul lor ocupă acum locul doi. Un texan a răspuns: „Stați puțin! Așteptați pînă se topește toată gheața aia. Atunci vom vedea noi!“

Convins de stupiditatea discursurilor, Camus a spus:

- Vorbind nu schimbăm niciodată opinia celorlalți... dar cîteodată ne-o schimbăm pe a noastră.



AL. BARTFELD

Locuitorii din Noua Anglie sînt încîntați cînd se ivește prilejul de a-și bate joc de vecinii lor din New York care, chipurile, se simt superiori „tărănoilor“ din statele învecinate. Un erou popular din Noua Anglie este un bărbat din statul Maine care, așteptînd sosirea unui feribot este plictisit de glumele făcute la adresa sa de un grup de tineri newyorkezi.

- Știți ce, spuse el, pariez 20 de dolari că pot să arunc pe oricare din voi peste riu.

Dat fiind că riuul avea lățimea de cel puțin 45 m, newyorkezii au ales un băiat corpulent, cîntărind 90 kg, pentru a fi aruncat. Apucînd victima de guler și de curea, omul din Maine l-a azvîrlit în apă, dar departe de malul opus.

- Plutește, au strigat newyorkezii bucurîndu-se, am știut că nu vei reuși.

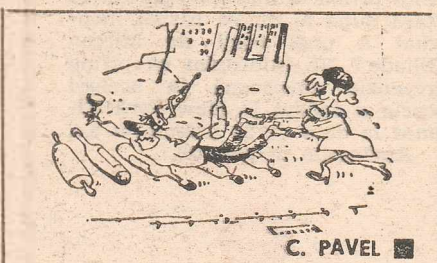
- Stați puțin! N-a spus nimeni de cîte ori am voie să încerc. Intenționez să continuu să-l arunc pînă cînd reușesc, chiar dacă o fac toată ziua.

Newyorkezii, sperați, au cedat pînă la urmă.

Următoarea anecdotă circulează în Italia unde Vittorio Gassman are, se pare, o solidă reputație de cuceritor. Un bărbat se întoarce acasă și îi spune soției sale:

- Am aflat că Vittorio a sedus toate femeile din acest bloc în afară de una.

- Ah! răspunde plictisită soția sa. Asta trebuie să fie doamna aceea micuță de la etajul trei.



C. PAVEL



MIHAI BARBU

- Gustave Flaubert este autorul unei comedii despre alegeri: CANDIDATUL, care n-a obținut majoritatea sufragiilor și din această cauză nu a fost reprezentat decît de două ori.

În această plesă se găsește o „poantă“ demnă de o cauză mai bună: „Nefericirea, pentru alegători, este că un guvern destul de puternic poate să le dea tot ce își doresc ei, dar poate să le ia de asemenea tot ce posedă“.

- O ciocolată îți dă atîta energie cît să întinzi brațul și să cumperi alta.



voasă, simt un purice care mi se urcă pe picior.

- Coboară, iubite, ordonă stăpîna micuțului Loulou, și, mai afes nu te apropii de doamna. Ai putea lua purici de la ea.



CR. MIHAILESCU



N. MIRODONE

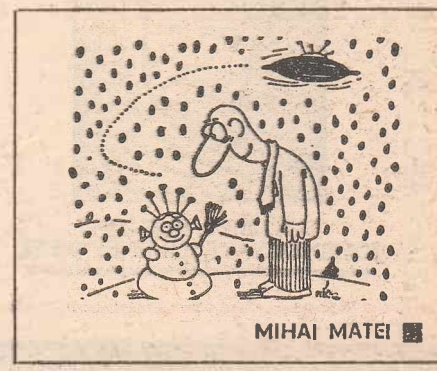
Foarte nemulțumit, un client îi spune măcelarului:

- Dumneavoastră vă bateți joc de lume! Piinea dumneavoastră de o livră (1 kg) cîntărește mai puțin de 400 grame!

- Dacă dumneavoastră ați citi noutățile din străinătate, replică comerciantul, ați ști, ca toată lumea, că livra este în scădere.

Un cuplu se plimba printr-un parc cînd sotul lovește și deranjează cu capul un cuib de viespi. Afîrnat de ramura unui copac. Viespile, inebunite de ură, ies din cuib ca să-l atace pe neîndemînicul soț.

- Oh, strigă femeia scoțîndu-și aparatul fotografic, acum voi face un clișeu senzational. Dar oprește-te odată să mai gesticulezi atîta. Altfel, nu voi reuși nici odată să te cadrez...



MIHAI MATEI

Pușca pe umăr și cuțitul în bandulieră, un bărbat intră într-un magazin și îi spune patronului:

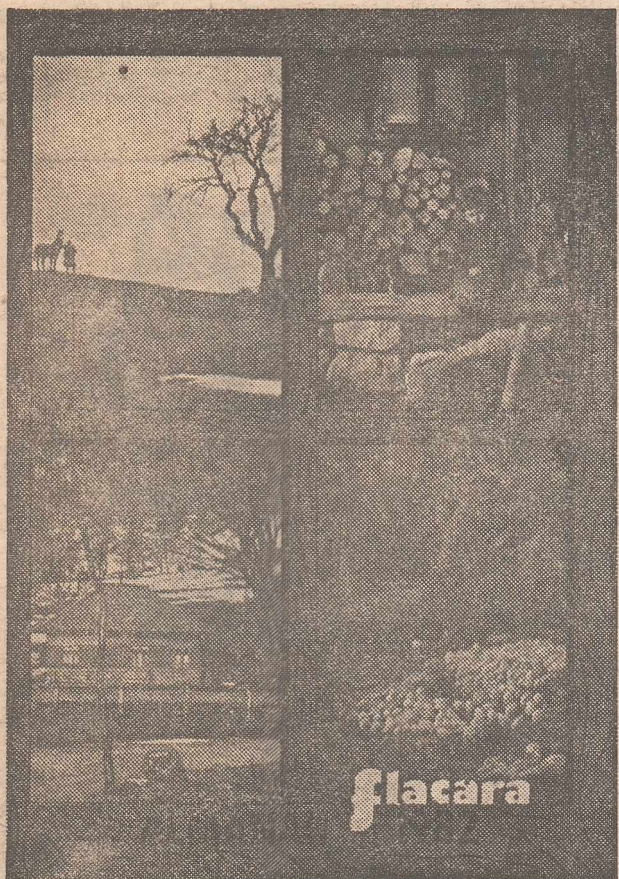
- Aș vrea brinză Camembert.

- Scuzați-mă, făcu vinzătorul, dar dumneavoastră fără îndoială n-ați privit bine firma magazinului nostru: „Totul pentru vinător“.

- Și atunci? Un vinător n-are dreptul să mănînce brinză Camembert?



DANIEL IONESCU



A apărut Almanahul Flacăra 1982. Ultimul almanah, dar nu și cel mai puțin interesant. Ne facem datoria să-i anunțăm apariția. Strădania de a vi-l procura rămâne în sarcina dumneavoastră. Noi vă spunem atât: a apărut Almanahul Flacăra 1982. Cum este, bun sau rău, nu pot spune decât aceia dintre dumneavoastră care vor face rost de el. Vă urăm succes și LA MULȚI ANI!



Metroul bucureștean își va anexa în 1982 un nou tronson. Amănunțele vi le oferă reportajul lui Mircea Bunea, din cuprinsul acestui număr.

Lucrări de larg interes

În anul 1982 Editura militară va pune la dispoziția cititorilor o serie de lucrări de larg interes între care amintim: Apărarea națională în concepția Partidului Comunist Român. În paginile acestui volum sînt evidențiate coordonatele principale ale doctrinei militare naționale al cărei fondator este tovarășul Nicolae Ceaușescu, doctrină care prin conținutul său dă expresie ideii apărării patriei ca operă și cauză a întregului popor. Totodată semnalăm editarea unor lucrări ce ilustrează o arie largă de preocupări în domeniile literaturii social-politice, științifice, tehnice și beletristice: Politica de apărare națională a României în contextul european interbelic. 1919-1939: File de istorie militară a poporului român vol. X; Conflictele armate internaționale și căile soluționării lor; Microprocesoare. Aplicații; Afișarea numerică și alfa-numerică a informațiilor; Insuficiența cardiacă. Evaluare, mecanisme, tratament; precum și eseu despre eroism și creație literară.

Noutăți la Ciclop

Inginerul Gheorghe Coșerea, șef secție coordonator la I.T.B. — CICLOP — în zilele cînd l-am căutat era foarte ocupat dar fiind numeroasele solicitări în primăvara de Anul nou. — Noutăți la CICLOP — nu prea multe dar esențiale, și să ne răspundă la insistențele noastre telefonice cel care se ocupă de buna funcționare a tuturor unităților CICLOP răspundînd în Capitală. Notăm: Anul viitor vor intra în producție noi capacități de vînsitorie auto, unități care au fost dotate cu cabine speciale. Deci vom mări simțitor productivitatea și calitatea prestațiilor. Se vor înființa unități speciale pentru executarea serviciilor de geometrie și echilibrat roți, servicii foarte solicitate de automobilisti. Dacă mai adăugăm și faptul că anul viitor CICLOP-ul prevede o ritmicitate accelerată a reparațiilor, putem conchide că, la CICLOP de pe acum, se privește cu optimism anul viitor. (D.B.)

Actualitatea arhivei

Arhivele Statului din Craiova și-au celebrat recent semicentenarul. Istoricul acestei instituții, așa cum este sintetizat în lucrarea omagială „Arhivele Statului din Craiova — 50 de ani de existență (1931—1981)”, consemnează apariția ei într-o zonă în care exista o solidă tradiție a păstrării și conservării documentelor, exemplare fiind în acest sens arhivele marilor fa-

man” etc. Printre primii directori ai instituției craiovene au fost cărturari ca C.D. Fortunescu și C.S. Nicolăescu-Plopșor. Anul 1973 a însemnat înzestrarea instituției cu un local nou, care oferă excelente condiții materiale desfășurării activității arhivistice și de cercetare, dispunînd de depozite moderne, laboratoare de restaurare, microfilmare și fotoreproducere, săli de studiu și de expoziții etc. Arhivele Sta-

dari oficiale administrative, judecătorești, economice, culturale, de documente personale (într-o se remarcă cele aparținînd unor personalități ale țării și culturale): naționale: G. Mădăraș, Duca, C. Arghezi, Simoniș, C. D. I. nescu s.a.), de colecții documente istorice, mai vechi datînd 1469”

A PASSIONATE ADVENTURE OF THE HEART & MIND

MIRCEA ELIADE AUTOBIOGRAPHY



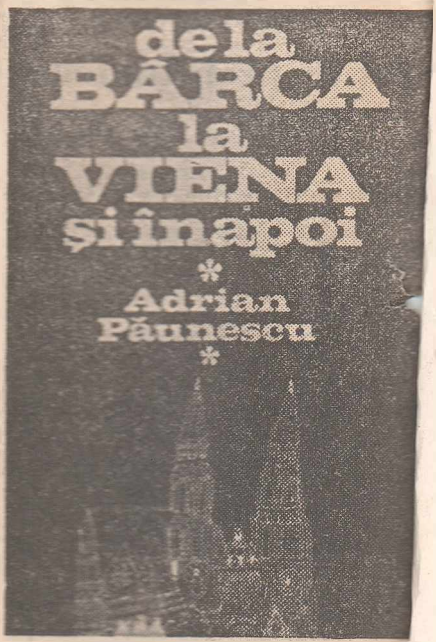
VOLUME I: 1907-1937 JOURNEY EAST, JOURNEY WEST translated from the Romanian by Mac Linscott Ricketts

Știați că prezentarea primului volum al Memoriilor, publicată în Flacăra din 19 noiembrie 1981, este prima semnalare apărută în țară după al doilea război mondial a unei cărți de Mircea Eliade? Vă informăm că prima recenzie americană la aceeași carte a apărut în New York Times la data de 22 noiembrie a.c. Amănunte în pag. 29.



Ultima premieră a Teatrului Giulești, „Pericle” de Shakespeare, a avut loc spre bucuria noastră, zilele trecute în cocheta sală Majestic de pe Calea Victoriei. Regia aparține perseverentului Dinu Cernescu care se pare că și-a făcut din Shakespeare o obsesie profesională.

Pînă la apariția cronicii salutăm reușita spectacolului nu înainte de a menționa că la Teatrul Giulești, Dinu Cernescu a început repetițiile la „Amadeus” de Peter Schaffer (D.B.).



Editura Sport-Turism, prin gura directorului ei, Gheorghe Constantinescu, și migăloasa muncă a doctoresei Arie Matache și a tehnoredactorului Mihail Cărciog, prin nobilitate și însuflețită strădanie muncitorilor tipografi de la Casa Școlară tipografică aflați sub comanda mare maestru Tudor Coman și a directorului Alexandru Constantin, cu birle produse la renumita întreprindere editorală „Lelea” Bacău, trimite către cititorii în librării cărțile: „De la Barca la Viena și înapoi” scrisă de Adrian Păunescu și desigur de Andrei Păunescu.

Cartea cuprinde „Dragi salutări din căruță” — cuvînt înainte de facerea gajelor — de Adrian Păunescu și ciclul „Un drum prin România”, „Un drum în Austria cu bătațul meu” și „Încotro purtat gândul”, din care, de altfel, reținem și publicăm unele fragmente. Marți, 29 decembrie, orele 18.00, cu lejul țării cărții, autorul va oferi în grație la Libreria „Mihail Sadoveanu” Capitală.

Epigramă

De la Barca la Viena, însoțit orgolios, A plecat să vadă lumea Și din față și din dea.

GHEORGHE CONSTANTINESCU